

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

20
26 **KPSS**

KPSS'YE GİRECEK
TÜM ADAYLAR İÇİN!

- ✓LİSANS
- ✓ÖN LİSANS
- ✓ORTAÖĞRETİM

Bayram MERAL

COĞRAFYA

SORU BANKASI

MEB COĞRAFYA DERS KİTAPLARI
VE AKADEMİK KAYNAKLAR
ESAS ALINARAK HAZIRLANMIŞTIR

THG
0189508
YU

TAMAMI ÇÖZÜMLÜ + VIDEO ÇÖZÜMLÜ

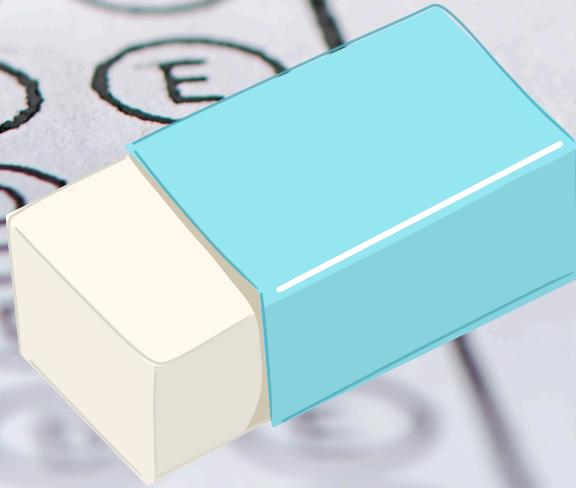
ÜCRETSİZ
KONU ANLATIM
VİDEOLARINA
ULASHMAK İÇİN
TARA!

DETAYLI
ÇÖZÜMLERE
ULASHMAK İÇİN
TARA!

ÖSYM

**Daha fazla güncel PDF için
silginin üzerine tıklayın!**

Değerli arkadaşlarım,

KPSS LİSANS - ÖN LİSANS ve ORTAÖĞRETİM içerisinde yer alan ve toplam 18 sorunun çıkacağı Türkiye Fiziki Coğrafyası ile Türkiye Beşerî ve Ekonomik Coğrafyası konularını sizlere daha iyi sunabilmek ve akılda kalıcılığı artırmak için her konuya özel haritalarla destekli detaylı bir soru bankası kitabı hazırladım. ÖSYM'nin soru yaklaşımını görmeniz adına her konu ile ilgili çıkmış soruları ve çıkması muhtemel soruları konulara uygun olarak kitap içerisinde sundum. Ayrıca sınav müfredatına tamamiyle uyumlu olan testlerimizi durumunuzu görmeniz açısından "Kolay", "Orta", "Zor" ve "ÖSYM" şeklinde gruptandırıdık. Bu sayede sizler eksiklerinizi daha iyi belirleyebileceksiniz. Amacım sizleri sadece sınava hazırlamak değil en kısa zamanda görev yapacağınız ülkemizin her bir köşesinin coğrafi değerlerini öğretmektir.

Benim Hocam YouTube kanalında yayınlanan ücretsiz videolar ve hazırladığımız bu eserlerle sizlere bu zorlu süreçlerde yardımcı olabiliyorsak ne mutlu bizlere.

Kısa zamanda hedeflediğiniz yerlerde olmanız dileğiyle...

Unutmayın! Unutturmayacağız.

Bayram MERAL

Sosyal Medya Hesabı

Instagram Adresi

Türkiye'nin Coğrafi Konumu	7
Türkiye'de İklim - Sıcaklık	22
Türkiye'de İklim - Basınç ve Rüzgârlar	28
Türkiye'de İklim - Nem ve Yağış	35
Türkiye'de İklim Çeşitleri ve Bitki Örtüsü	42
Türkiye'de İklim Tipleri	46
Türkiye'de İklim - Bitki Örtüsü	51
Türkiye'de Yeryüzü Şekilleri - Dağlar	65
Türkiye'nin Akarsuları	73
Türkiye'nin Platoları	82
Türkiye'nin Ovaları	89
Türkiye'nin Gölleri	97
Türkiye'nin Göl ve Barajları	101
Türkiye'de Doğal Afetler	109
Türkiye'de Toprak Oluşumu ve Çeşitleri	119
Türkiye'de Dış Kuvvetler	126
Türkiye'de Nüfus	141
Türkiye'de Tarım	172
Türkiye'de Hayvancılık	195
Türkiye'de Madenler	203
Türkiye'de Madenler ve Enerji Kaynakları	214
Türkiye'de Sanayi	227
Türkiye'de Ulaşım	240
Türkiye'de Ticaret	248
Türkiye'de Turizm	253
Türkiye'de Ulaşım, Ticaret ve Turizm	258
Bölgeler	264
Genel Tekrar Testi	267

1. Aşağıdaki haritada uluslararası enerji transferi için önemli olan bir boru hattının güzergâhı gösterilmiştir.

Harita güzergâhı gösterilen boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mavi Akım B) TANAP
C) Bakü-Tiflis-Erzurum D) Türk Akım
E) TAP

2. Türkiye'nin dünya üzerindeki yerini belirlemede mutlak ve göreceli konum kullanılır.

Aşağıdaki ifadelerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumu ile ilgili değildir?

- A) Aynı anda farklı iklim tiplerinin görülmesi
B) Ankara'dan Erzurum'a doğru gittikçe sıcaklık değerlerinin azalması
C) Ortalama yükselti fazla olduğu için akarsuların akış hızlarının fazla olması
D) Akdeniz kıyılarından Karadeniz kıyılarına doğru gittikçe sıcaklığın düzenli bir şekilde azalması
E) Yarımada özelliğine bağlı olarak deniz turizminin ve balıkçılığın varlığı

3. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde en uzun ve en kısa kara sınırlarımızın olduğu komşularımız bir arada verilmiştir?

- A) Suriye - Nahçıvan B) Yunanistan - Irak
C) Suriye - Gürcistan D) Irak - İran
E) Bulgaristan - Nahçıvan

4. I. Uluslararası yolları birbirine bağlayan köprülere sahip olması
II. Uluslararası enerji koridorunun merkezi konumunda olması
III. Zengin yer altı kaynaklarına sahip olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin jeopolitik konumunun doğal unsurları arasında yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

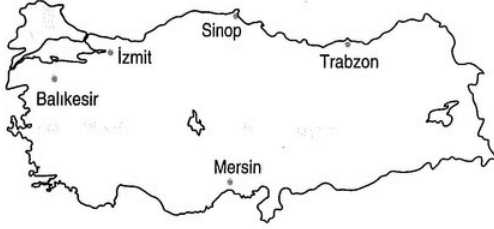
5. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun sonuçlarından biri değildir?

- A) Kış aylarında en düşük sıcaklıkların Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülmesi
B) İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması
C) Zengin bor minerali yataklarına sahip olması
D) Kış aylarında cephe yağışlarının etkili olması
E) Dağların doğu - batı yönünde uzanması

6. Bulgaristan'dan Türkiye'ye, en işlek sınır kapısından giriş yaparak, Habur Sınır Kapısı'ndan tekrar yurt dışına çıkan bir araç sürücüsü, sırasıyla hangi sınır kapısından geçmiştir ve hangi ülkeye geçiş yapmıştır?

Sınır Kapısı	Ülke
A) İpsala	İran
B) Kapıkule	Irak
C) Sarp	Gürcistan
D) Kapıkule	İran
E) Dereköy	Suriye

7.

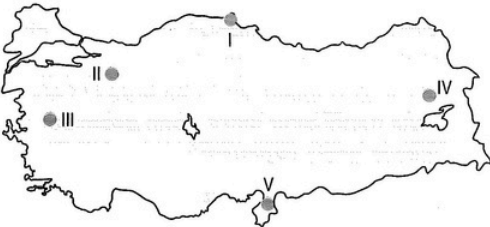
Haritada gösterilen il merkezlerinin hangi ikisi arasında yerel saat farkı daha azdır?

- A) İzmit - Balıkesir B) Sinop - Trabzon
C) Trabzon - Balıkesir D) Sinop - Mersin
E) İzmit - Mersin

8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin mutlak konumunun sonuçlarından biri değildir?

- A) Aynı anda tek ortak saat kullanılması
B) Dört mevsimin belirgin olarak görülmesi
C) Aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesi
D) Kıyılarımız boyunca güneyden kuzeye doğru sıcaklığın azalması
E) Güneş ışınlarının düz zeminlere dik açıyla gelmemesi

9. Türkiye dönencelerin dışında yer aldığı için düz zeminlerde cisimlerin gölge boyları sıfır olmaz. Bununla birlikte gölge uzunlukları merkezlere göre yıl içinde değişir.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde gölge boyu daha uzun olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıda verilen tarihlerin hangisinde, Trabzon'da yaşanan gündüz ve gece süreleri Mersin'deki gündüz ve gece süresinden daha uzundur?

	Gündüz Süresi	Gece Süresi
A)	21 Mart	23 Eylül
B)	23 Eylül	21 Mart
C)	21 Aralık	21 Haziran
D)	21 Haziran	21 Aralık
E)	21 Mart	21 Aralık

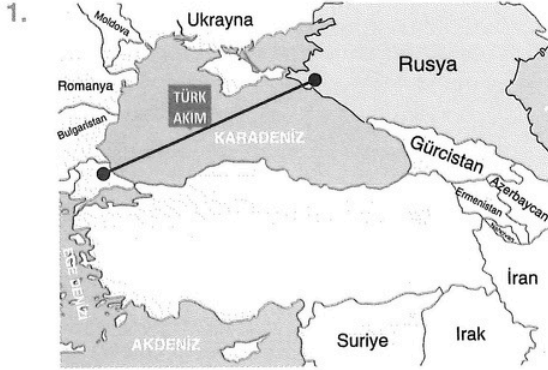
11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik konumuyla ilgili değildir?

- A) Asya ile Avrupa kara parçaları arasında yapılan transit ticarete köprü pozisyonundadır.
B) TANAP, Mavi Akım, Türk Akım gibi projeler sayesinde enerji koridoru durumuna gelmiştir.
C) İstanbul ve Çanakkale boğazlarının katkılarıyla stratejik ve ekonomik artılara sahiptir.
D) Akdeniz ikliminin etkisi altındadır.
E) Deniz, hava ve kara yolu taşımacılığında önemli limanlara, hava alanlarına ve yollara sahiptir.

12. Dünyada yerel saat uygulamasından kaynaklanan karmaşayı önlemek için ulusal saat uygulamasına geçilmiştir. Dünyada ülkeler 24 saat dilimini içerisinde konumlarına göre ulusal saatleri kullanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin yıl boyunca kullandığı ulusal saat dilimidir?

- A) 1.Saat dilimi B) 2.Saat dilimi
C) 3.Saat Dilimi D) 4.Saat Dilimi
E) 5.Saat Dilimi

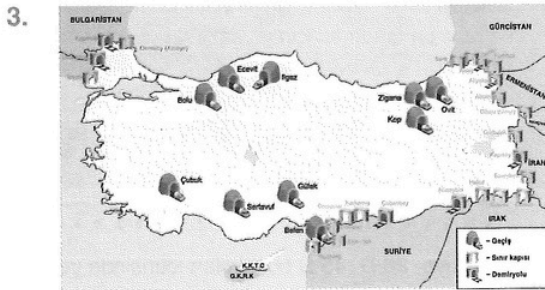

Haritada gösterildiği gibi soruda belirtilen enerji güzergâhı Türk Akım'a aittir.

CEVAP: D

- 2.
- Mutlak konum (matematik), göreceli konum (özel konumun) değişen adıdır. Soruda göreceli konumla ilgili olmayı yani mutlak konumu soruyor bu yüzden;
 - A, B, C ve E seçeneğindeki ifadeler göreceli (özel) konum sonucu iken,
 - D seçeneğindeki güneyden kuzeye doğru gittikçe sıcaklığın azalması güneş ışınlarının geliş açısı yani mutlak (matematik) konuma bağlıdır.

CEVAP: D

En uzun sınırimiz Suriye ile en kısa sınırimiz ise Nahçıvan ile olan sınırimızdır.

CEVAP: A

- 4.
- Uluslararası yolları birbirine bağlayan köprülere sahip olmak ve enerji koridorunun merkezi olmak jeopolitik konumun beşeri unsurları ile ilgilidir.

Zengin yer altı kaynakları ise arazi şartlarına yani doğal unsurlara bağlıdır.

CEVAP: C

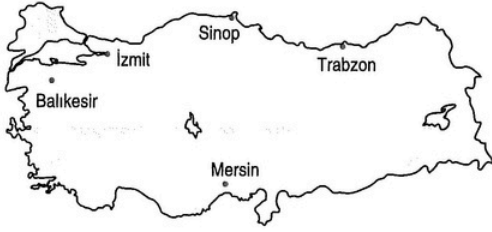
- 5.
- Cephe yağışlarının görülmesi orta kuşakta yer alma ve mutlak konum sonucudur. (D)
 - A, B, C ve E seçeneklerdeki ifadeler ise göreceli yani özel konumun sonucudur.

CEVAP: D

- 6.
- Bulgaristan üzerinden Türkiye'ye en işlek sınır kapısından giriş yapacak araç sürücüsü Kapıkule Sınır Kapısı'ndan giriş yapmıştır. Habur Sınır Kapısı üzerinden de Irak topraklarına geçmiştir.

CEVAP: B

7.

- Sinop ve Mersin hemen hemen aynı boylam üzerinde yer aldığı için yerel saatleri aynıdır. (D)
- Diğer merkezler doğu - batı yönlü uzak oldukları için yerel saat farkları fazladır.

CEVAP: D

8.

- Aynı anda farklı iklimlerin görülmesi yer şekilleri, denizellik, karasallık ile yani göreceli konum ile ilgilidir. (C)
- Aynı anda tek ortak saat kullanılması boylam sayısına yani mutlak konuma bağlıdır. (A)
- Dört mevsimin görülmesi, orta kuşakta olmaya yani mutlak konuma bağlıdır. (B)
- Güneyden kuzeye sıcaklığın azalması enlem yani mutlak konuma bağlıdır. (D)
- Güneş ışınlarının dik olarak gelmemesi dönen-celer dışında yer alma yani mutlak konuma bağlıdır. (E)

CEVAP: C

9.

Türkiye dönencenin dışında ve Kuzey Yarımküre'de yer aldığı için düz zeminlerde gölge sıfır olmaz ve gölge yönü kuzeyi gösterir. Kutup noktasına doğru yaklaştıkça da güneş ışınları eğik açıyla geldiği için gölge boyları uzar. Bu sebeple haritada en kuzeyde yer alan 1. alanda gölge boyları daha uzun olur.

CEVAP: A

10.

Trabzon, Mersin'den kuzeyde yer alıp 21 Haziran da yaz yaşandığı için kuzeye doğru gündüz, 21 Aralık tarihinde kuzeye doğru gece süreleri uzar.

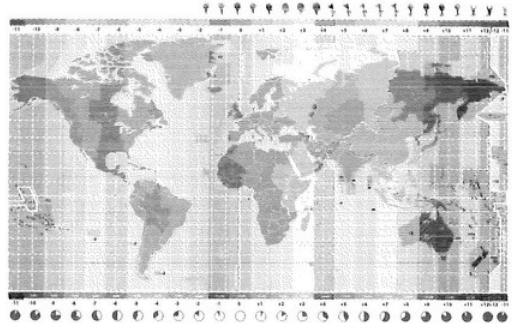
CEVAP: D

11.

- A, B, C ve E seçeneğindeki ifadeler Türkiye'nin jeopolitik konumu ile ilgilidir.
- D seçeneğindeki Akdeniz ikliminin görülmesi, orta kuşakta yer almamız ve matematik konumla ilgilidir.

CEVAP: D

12.

Türkiye 26 D 45 D boylamları içerisinde yer aldığı için konumuna göre, 3. saat dilimi yıl boyunca kullanmaktadır.

CEVAP: C

1. Bulunduğu enlemlerden dolayı Türkiye'de kuzeye gidildikçe güneş ışınlarının düşme açısı küçülür, ışınların atmosferde aldığı yol uzar.

Buna göre

- I. Çizgisel hız azalır.
- II. Aydınlanma süresi değişir.
- III. Güneş ışığının tutulma oranı artar.
- IV. Sıcaklık ortalaması azalır.

gibi durumlardan hangileri yukarıda verilen açıklamaya bağlı ortaya çıkar?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) I, II ve III E) II, III ve IV

2. Türkiye, mutlak konuma bağlı orta kuşak ülkesidir. Bu durum ülkede dört mevsim özelliğinin yaşanmasında temel sebeptir.

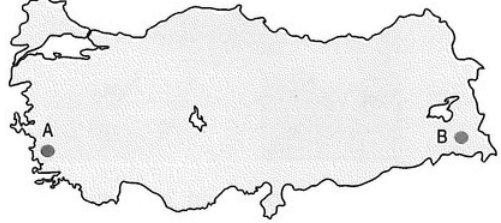
Buna göre

- I. tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesi,
- II. doğal bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi,
- III. yaz ve kış turizmine elverişli olması,
- IV. kuzeye gittikçe gölge boylarının uzaması

gibi durumlardan hangileri yukarıda verilen açıklamaya bağlı ortaya çıkamaz?

- A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) II, III ve IV

3. Dünya üzerinde herhangi bir yerin kıtalara, komşularına, önemli geçitlere, boğazlara, su yollarına, ticaret merkezlerine ve denizlere göre durumu ile fiziki ve beşerî özellikleri o yerin göreceli konumunu belirler.

Buna göre yukarıda verilen Türkiye haritasında A merkezinden B merkezine hareket edildiğinde özel konuma bağlı

- I. Buharlaştırma oranı azalır.
- II. Öğle vaktinde güneş ışığının tutulma oranı eşittir.
- III. Karın yerde kalma süresi değişir.
- IV. Gündüz süreleri eşittir.

gibi durumlardan hangileri ortaya çıkar?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) III ve IV E) I, III ve IV

4. Türkiye'de yer alan A ve B merkezlerinin başlangıç meridyenine olan yerel saat farklarının aynıdır.

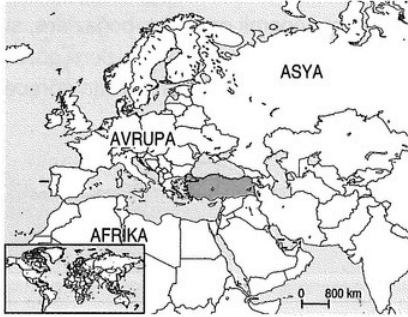
Buna göre

- I. Aynı meridyen üzerinde yer alırlar.
- II. A merkezi başlangıç meridyenine daha yakındır.
- III. İki merkezde güneşin en tepede olduğu an aynıdır.
- IV. Çizgisel hızları eşittir.

gibi bilgilerden hangileri bu merkezlerle ilgili doğru olur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

5. Türkiye, eski dünya karaları olarak bilinen Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirine en yakın oldukları alanda bulunmaktadır. Aşağıdaki haritada ülkenin bulunduğu bölge gösterilmiştir.

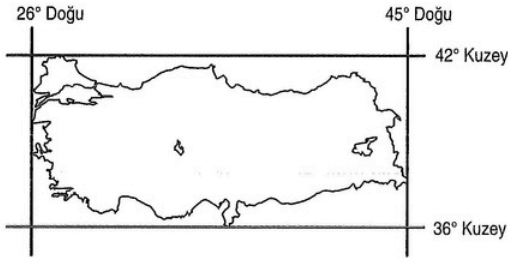
Buna göre Türkiye'nin bulunduğu konuma bağlı olarak;

- I. farklı bitki türlerinin geçiş bölgesinde olması,
- II. tarihsel süreçte birçok medeniyete ev sahipliği yapması,
- III. enerji nakil hatlarının gelişmesi

gibi durumlardan hangileri ortaya çıkmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

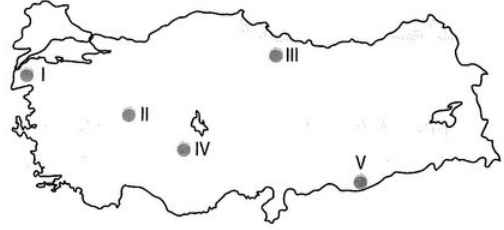
6. Aşağıdaki haritada Türkiye'nin mutlak konumu gösterilmiştir.

Buna göre Türkiye'nin mutlak konumu dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ülkede dört mevsim belirgin yaşanır.
- B) Güneye doğru gidildikçe alacakaranlık süresi azalır.
- C) Kuzeye gidildikçe güneş ışığının tutulma oranı azalır.
- D) Güneş ışınları düz zeminlere dik açıyla gelmez.
- E) Kış döneminde cephe yağışları etkilidir.

7.

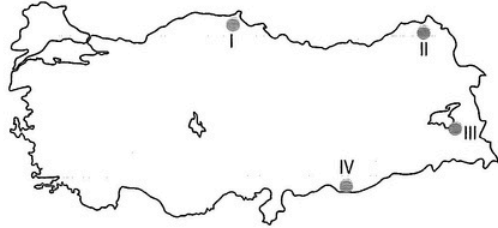

Göreceli konum unsuru olan yer şekilleri ülkelerin turizm, tarım ve ulaşım gibi birçok ekonomik etkinliğini ve iklim koşullarını doğrudan etkilemektedir.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralandırılmış bölgelerin hangisinde engebeye bağlı ulaşım ve ekonomik faaliyetlerin gelişimi daha yavaştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler gösterilmiştir.

Buna göre merkezlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) III merkezinde yerel saat ile ortak saat arasında fark en azdır.
- B) I merkezinde 21 Haziran tarihinde gece süresi en kısadır.
- C) III merkezinde gece - gündüz süre farkı tüm yıl boyunca IV merkezinden fazladır.
- D) II merkezinde güneş ışığının atmosferde aldığı yol IV merkezinden daha uzundur.
- E) IV merkezinde güneşin ufuktaki hızı daha fazladır.

1. Soruda verilen açıklamada Türkiye'de kuzeye gidildikçe güneş ışığının yere değme açısının daralmasından bahsedilmektedir. Bu durum sıcaklık ortalamasının azalması ve güneş ışığının tutulma oranının artmasına neden olur. Çizgisel hızın azalması ve aydınlanma süresinin değişimi güneş ışığının geliş açısına bağlı değildir.

CEVAP: C

2. Ülkemizin kuzeyinde yer alan kutup kuşağında ülkemize göre daha soğuk, güneyinde yer alan tropikal kuşakta ise daha sıcak koşullar hüküm sürmektedir. Oysa Türkiye'de dört mevsim belirgin olarak yaşanır. Bu özelliğinden dolayı tarım ürünleri ve doğal bitki örtüsü çeşitlilik göstermektedir. Ayrıca ülkemiz hem yaz hem de kış turizmine elverişlidir. Ülkemizde kuzeye gittikçe cismin gölge boyunun uzaması durumu Türkiye'nin orta kuşakta kalmasıyla ilgili değildir. Bu durum Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de yer alması ile açıklanır.

CEVAP: B

3. Türkiye haritasında verilen merkezler hemen hemen aynı enlem değerinde yer almaktadır. Bu nedenle A merkezinden B merkezine hareket edildiğinde yükseltiye bağlı sıcaklık ortalaması azalacağı için buharlaşma oranı azalır, karın yerde kalma süresi uzar. Bu durum özel konuma bağlıdır. Gündüz sürelerinin ve öğle vakitlerinde güneş ışığının tutulma oranının aynı olması enlem etkisi ile yani matematik konumla açıklanır.

CEVAP: B

4. Türkiye'de A ve B merkezlerinin Başlangıç meridyenine olan yerel saat farkları eşitse bu merkezler aynı meridyen yayında yer almaktadır. Ancak hangisinin daha kuzeyde hangisinin daha güneyde olduğu yorumlanamaz. Bu nedenle aynı meridyen üzerinde yer almaları ve öğle vakitlerinin aynı olması doğru bilgidir.

CEVAP: C

5. Türkiye, eski dünya karaları olarak bilinen Avrupa, Asya ve Afrika kıtalarının birbirine en yakın oldukları alanda bulunmaktadır. Bu durum ülkenin jeopolitik konumunu, medeniyetlerin gelişimini, Kafkaslar ve Orta Doğu'daki petrol ve doğal gazın hızlı bir şekilde Avrupa'ya taşınmasını ve farklı bitki türlerinin geçiş kuşağı olması durumunu etkilemiştir.

CEVAP: E

6. Türkiye, Kuzey Yarım Küre'de orta kuşakta yer aldığı için yıl içinde dört mevsim görülür, güneş ışığını dik alamaz, Akdeniz iklimine bağlı kızılcım ve maki bitki türleri görülür ve cephe yağışları alır. Ancak kuzeye gittikçe güneş ışığının geliş açısı daraldığı için güneş ışığının tutulma oranı artar. Bu durum sıcaklık ortalamasının azalmasına neden olur.

CEVAP: C

7. I numaralı bölge Biga Yarımadası'dır. Bu arazide engebe oranı diğer alanlara göre daha fazladır. Bu durum ulaşım ve ekonomik faaliyetlerin gelişimini yavaşlatır.

CEVAP: A

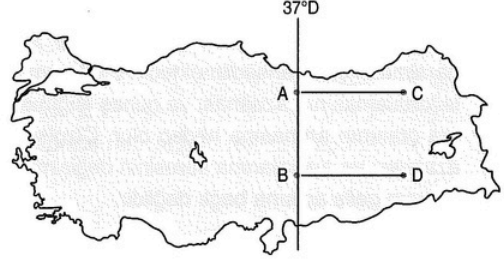
8. Dünya'da ekinoks tarihlerinde (21 Mart - 23 Eylül) gece gündüz süreleri eşittir. Bu nedenle III merkezinde yıl boyu gece - gündüz süre farkının IV merkezine göre daha fazla olma durumu yanlış olur. Soru içinde verilen diğer bilgiler doğrudur.

CEVAP: C

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin matematik konumuna bağlı olarak ortaya çıkmıştır?

- A) Bolkar - Aladağ - Ağrı - Süphan gibi kütlelerde kalıcı karın bulunması
- B) Anadolu'da frontal yağışın oluşumu
- C) Karadeniz Bölgesi'nde orman alt sınırının en düşük olması
- D) İç Anadolu Bölgesi'ne göre Karadeniz Bölgesi'nde hidroelektrik potansiyelin yüksek olması
- E) Alpin - Sibiry kökenli bitki örtüsünün varlığı

3.

Yukarıdaki haritada aynı meridyen üzerinde yer alan A ve B merkezlerinden aynı anda 700 km doğuya gidildiğinde C ve D merkezlerine ulaşılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu haritadan çıkarılacak doğru bir yargıdır?

- A) C merkezinde yerel saat D merkezine göre ileridir.
- B) C ve D merkezlerinin başlangıç meridyenine açısal uzaklıkları eşittir.
- C) C ve D merkezlerinde yerel saat aynıdır.
- D) C ve D merkezlerinde Güneş yıl boyu aynı anda doğmaktadır.
- E) D merkezinde yerel saat C merkezine göre ileridir.

2. I. Başlangıç meridyenine uzaklıkları eşittir.
II. Ekinoks tarihlerinde Güneş'in doğuş ve batış saatleri aynıdır.
III. Güneş öğle vakti tam tepe noktasındadır.
IV. Gün içinde gölge boyunun en kısa olduğu an aynıdır.
V. Başlangıç meridyeninde yer alan bir merkezle aralarındaki zaman farkı eşittir.

Yukarıdaki bilgilere göre Türkiye'de aynı meridyen üzerinde yer alan merkezlerle ilgili verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) III ve V
- E) II ve IV

4. Dünya üzerindeki herhangi bir noktanın yerinin belirlenmesini sağlayan bilgilerin tamamına coğrafi konum denir. Coğrafi konum; mutlak (matematik) konum ve özel (göreceli) konum olmak üzere iki ana bölümde incelenir.

Buna göre aşağıda verilen bilgilerden hangisi Türkiye'nin mutlak konumu ile açıklanamaz?

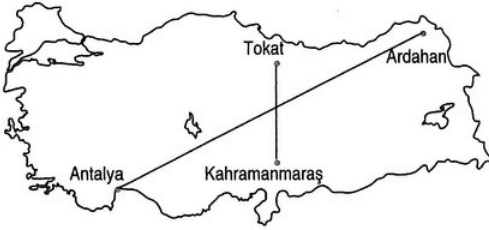
- A) Toros Dağlarının güney yamaçlarındaki sıcaklık ortalamasının yüksek olması
- B) Ege Bölgesi'nde hâkim rüzgâr yönünün batı yönlü olması
- C) Akdeniz ikliminin yaşanması
- D) Karadeniz'de tuzluluk oranının düşük olması
- E) Gölge boylarının kuzeye gittikçe uzaması

5. Türkiye'de yer alan X ve Y merkezlerinin yıl boyunca yaşadığı öğle vakitleri aynıdır. Bu merkezlerde alacakaranlık süresi yıl içinde değişkenlik göstermesine rağmen ekinoks tarihlerinde Güneş'in doğuşu ve batışı aynı anda gerçekleşmektedir. 6 Temmuz tarihinde X merkezinde yaşanan gece süresi Y merkezine göre 12 dakika daha kısadır.

Yukarıda verilen açıklamaya göre X ve Y merkezleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) Y merkezinin bulunduğu paralel çapı X merkezine göre daha kısadır.
- B) X merkezinde güneş ışınlarının tutulma oranı daha azdır.
- C) Y merkezinde bu tarihte Güneş daha erken batar.
- D) Y merkezinde alacakaranlık süresi daha uzundur.
- E) X merkezinde gece - gündüz süre farkı değişimi daha azdır.

6.

Yukarıdaki haritada yer alan şehir merkezleriyle ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

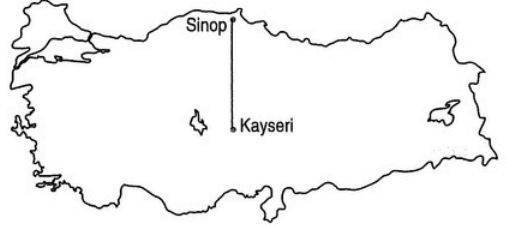
- A) Antalya ve Ardahan illeri arasındaki sıcaklığın farklı olmasında enlemin etkisi fazladır.
- B) Tokat, Kahramanmaraş'a göre başlangıç meridyenine daha yakındır.
- C) Antalya'da kutup yıldızını görme açısı Ardahan'a göre daha dardır.
- D) 21 Eylül'de Tokat'ta yaşanan gece süresi Kahramanmaraş'ta yaşanan gece süresinden daha kısadır.
- E) Antalya'da 23 Mart tarihinde yaşanan gece süresi Ardahan'da yaşanan gece süresine göre daha kısadır.

7. Muğla'dan Bartın'ın Çakrazova köyüne 15 günlüğüne tatile giden Rızvan Bey, köyünde gündüz süresinin Muğla'dan daha uzun olduğunu, ancak tatil süresi boyunca gündüz süresinin sürekli kısaldığını gözlemlemiştir.

Buna göre Rızvan Bey, 15 günlük tatilini hangi tarihler arasında yapmış olabilir?

- A) 16 Mart - 30 Mart
- B) 19 Haziran - 3 Temmuz
- C) 21 Ekim - 4 Kasım
- D) 6 Eylül - 21 Eylül
- E) 22 Aralık - 5 Ocak

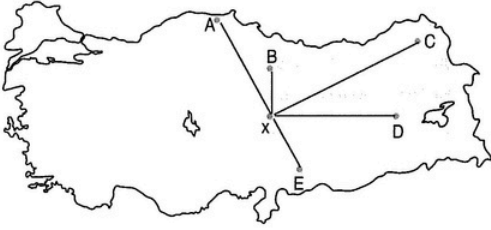
8.

Yukarıdaki haritada verilen il merkezleri dikkate alındığında, Sinop'tan Kayseri'ye gidildikçe aşağıdaki durumlardan hangisinde azalma olması beklenmez?

- A) 19 Mart tarihindeki gece süresinde
- B) Cisimlerin açısal hızları
- C) Güneş ışığındaki enerji kaybında
- D) Deniz seviyesinde herhangi bir cismin kütle ağırlığında
- E) Gece - gündüz süre farklarında

9. Aşağıdaki haritada 17 Mayıs tarihinde X merkezinden beş gözlemci A - B - C - D - E merkezlerine hareket etmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde verilen bilgi **yanlıştır**?

- A) E merkezine ulaşan gözlemci, bu merkezde güneş ışınlarının tutulma oranının X merkezine göre daha fazla olduğunu söylemiştir.
- B) D merkezine ulaşan gözlemci, bu merkezde alacakaranlık süresinin X merkezi ile aynı olduğunu söylemiştir.
- C) A merkezine ulaşan gözlemci, X merkezi ile aynı yükselti değerinde cisimlerin kütle ağırlığının, X merkezindekine göre daha fazla olduğunu söylemiştir.
- D) C merkezine ulaşan gözlemci, karasallık şiddetinin X merkezindekine göre daha fazla olduğunu söylemiştir.
- E) B merkezine ulaşan gözlemci bu merkezde 17 Mayıs tarihinde Güneş'in X merkezine göre daha geç battığını söylemiştir.

10.

30°D	35°D	40°D	
			40°K
I	II		
			38°K
III	IV		
			36°K

Yukarıda Türkiye sınırları içinde yer alan bölgeler ile ilgili verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) I. ve II. bölgelerde iki meridyen arası mesafe daha dardır.
- B) I. ve III. bölgelerin iz düşüm alanları eşit değildir.
- C) III. ve IV. bölgelerde 21 Aralıkta I. ve II. bölgeye göre gece süresi daha uzundur.
- D) IV. bölgede, Güneş'in bir merkezin önünden geçme hızı I. bölgeden fazladır.
- E) II. bölgede Güneş'in batma saati, III. bölgeye göre ileridir.

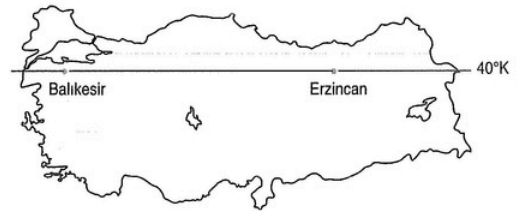
11. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi Türkiye'nin orta kuşakta yer aldığına kanıt oluşturur?

- A) Akdeniz kıyısı, Ege kıyısı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde pamuk yetiştirilmesi
- B) İzmir çevresinde maki türlerinin varlığı
- C) Bakı durumunun yıl boyu güney yamaçta olması
- D) Gölge boyunun kuzeye uzaması
- E) Güneyden kuzeye gittikçe sıcaklık ortalamalarının azalması

Güncel telegram grubumuz için kitapların üzerine tıklayın!

12.

Yukarıdaki haritada aynı enlem üzerinde yer alan iki şehir merkezi verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu merkezlerde **aynıdır**?

- A) Güneşin doğuş saati
- B) Sıcaklık ortalamaları
- C) Matematik iklim kuşağı
- D) Buharlaşma şiddeti
- E) En çok yağış aldıkları dönem

1. Ülkemizde frontal (cephe) yağışlar, farklı sıcaklıkta iki hava kütesinin karşılaşması sonucu oluşur. Bu durum orta kuşak karalarında etkilidir. Ülkemiz, orta kuşakta olması nedeniyle ocak ayında kuzeyden gelen soğuk hava kütlesi ile güneyden gelen sıcak hava kütesinin karşılaşma alanında yer alır. Bu durum matematik konum ile açıklanır. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde; Bolkar, Aladağ, Ağrı ve Süphan gibi dağlarımızın zirve kesimlerinde kalıcı karın varlığı yükselti ile, Karadeniz Bölgesi'nde orman alt sınırının 0 m'den başlaması yağış ile Karadeniz Bölgesi'nde hidroelektrik potansiyelin fazla olması arazi eğimi ile Alpin - Sibirya kökenli bitki örtüsünün varlığı ise yükselti ve karasallık özelliği ile açıklanır.

CEVAP: B

2. Aynı meridyen üzerinde yer alan merkezlerin; yerel saatleri, kullandıkları saat dilimi, gün içinde gölge boyunun en kısa olduğu an, başlangıç meridyeni ile aralarındaki zaman farkı ve Güneş'in öğle vakti tam tepe noktasında olma durumu aynıdır. Ancak iki meridyen arası mesafe kutuplara gidildikçe daraldığı için başlangıç meridyenine olan uzaklıkları (km cinsinden) farklıdır.

CEVAP: A

3. Ekvator'dan kutuplara gidildikçe iki meridyen arası mesafe daralır. Bu nedenle aynı meridyen üzerinde bulunan ancak farklı enlemde yer alan merkezlerden eşit mesafede doğuya doğru hareket edildiğinde kutba yakın olanda daha çok meridyen geçilir, bu durumdan ötürü kuzeydeki merkez daha doğuda kalmaktadır. Doğuda yer alan merkezde yerel saat daha ileridir, meridyen farklı olduğu için ekinoks tarihlerinde bu merkezlerde Güneş aynı anda doğmaz, başlangıç meridyenine açısal uzaklıkları da farklıdır.

CEVAP: A

4. Ülkemizde Torosların güney yamacının daha sıcak olması (Bakı), Akdeniz iklim tipinin yaşanması (orta kuşak), Karadeniz'de tuzluluk oranının az olması (enlem), gölge boyunun kuzeye gittikçe uzaması (enlem) mutlak konum ile açıklanırken hâkim rüzgâr yönünün batı olması dağların uzanışı ile ilgilidir. Bu batı rüzgârı olarak algılanmamalıdır.

CEVAP: B

5. Her iki merkezde yıl boyu öğle vakti aynı ise bu merkezler aynı meridyende yer almaktadır. 6 Temmuz tarihinde X merkezinde gece süresi 12 dakika daha kısa ise gündüz süresi Y merkezine göre daha uzundur. Bu nedenle X merkezi Y merkezine göre daha kuzeyde yer alır. 6 Temmuz tarihinde, kuzeyde olan merkezde gündüz süresi daha uzun olduğu için Güneş erken doğar, geç batar. Güneydeki merkezde ise Güneş geç doğar, erken batar.

CEVAP: C

6. Verilen bilgilere bağlı olarak 23 Mart'ta yaşanacak en uzun gündüz Ardahan ilindedir. Bu durumun temel sebebi eksen eğikliği ile açıklanır. 23 Mart tarihinde Kuzey Yarım Küre'de ve ülkemizde gündüz süresi gece süresinden uzundur. Özellikle 21 Haziran tarihine kadar da sürekli gündüz süresi uzar. Buna göre Antalya'da yaşanacak gece süresi Ardahan'da yaşanacak gece süresinden daha uzundur. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde;

- Antalya ve Ardahan arasındaki sıcaklık farkının temel sebebi matematik konuma bağlıdır. Bu durum enlem etkisi ile açıklanır.
- Dünya'nın yuvarlak şekline bağlı olarak Türkiye'de kuzeye doğru gidildikçe meridyenler arası mesafe daralır. Bu sebep ile Tokat başlangıç meridyenine daha yakındır.
- Enlem etkisine bağlı olarak kutup yıldızının görülme açısı kuzeye doğru gidildikçe artar. Antalya'da orman üst sınırı Ardahan'a göre daha yüksektir.
- 21 Eylül tarihinde Türkiye'de kuzeyde yer alan merkezde gündüz süresi gece süresinden daha uzun olduğu için Tokat'da yaşanan gece süresi, güneydeki Kahramanmaraş'a göre daha kısadır.

CEVAP: E

7. Ülkemiz Kuzey Yarım Küre ülkesi olduğu için 21 Mart - 23 Eylül tarihleri arasında güneyden kuzeye gittikçe gündüz süresi uzar, gece süresi ise kısalır. Bu tarih aralığında ülkede kuzeyde yer alan merkezde gündüz her zaman, güneydeki merkeze göre daha uzundur. Ancak 21 Mart - 21 Haziran tarihleri arasında gündüz sürekli uzarken 21 Haziran - 23 Eylül tarihleri arasında ise gündüz gecedan uzundur ama her geçen gün kısalır.

CEVAP: D

8. Açısal hız cisimlerin 24 saat içerisinde yaptığı 360° lik harekettir. Tüm cisimler aynı hareketi yaptığı için açısal hız her yerde aynıdır. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde;

- 19 Mart tarihinde kuzeyde yer alan merkezde gece süresi daha uzun olduğu için güneye doğru hareket edildiğinde gece süresi kısalır.
- Ekvator'a yakın olan merkez güneş ışığını daha dike yakın açıyla aldığı için güneş ışığının enerji kaybı enlem etkisine bağlı daha az olur.
- Ekvator'a doğru hareket edildiğinde Dünya'nın merkezine olan yarıçap büyüdüğü için yer çekimi kuvveti ve cismin deniz seviyesindeki ağırlığı azalır.
- Enlem etkisine bağlı olarak Kayseri'de gece - gündüz süre farkı daha azdır.

CEVAP: B

9. Ülkemiz mutlak konum gereği Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için güneş ışınlarının tutulma oranı (enerji kaybı) kuzeye gittikçe artar. Bu nedenle E merkezindeki tutulma oranı X merkezine göre daha azdır. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde;

- D ve X merkezleri aynı enlemde yer aldığı için alacakaranlık süreleri aynıdır.
- A merkezi X'e göre kutba daha yakın olduğu için yer çekimi kuvveti daha fazladır.
- C merkezi X merkezine göre daha yüksek arazide olduğu için karasallık daha şiddetlidir.
- 17 Mayıs tarihinde B merkezinde gündüz süresi X merkezine göre daha uzun olduğu için Güneş daha geç batar.

CEVAP: A

10. Verilen koordinatlar değerlendirildiğinde III ve IV numaralı merkezler daha güneyde yer aldığı için 21 Aralık tarihinde gece süreleri diğer iki merkeze göre daha kısa, gündüz süreleri ise daha uzundur. Diğer bilgiler incelendiğinde;

- I. ve II. merkezler kutba daha yakın olduğu için iki meridyen arası mesafe daha azdır.
- I. ve III. merkezler aynı meridyen ve paralel farklarına sahip olmasına rağmen, I. merkez daha kuzeyde yer aldığı için iki meridyen arası mesafe dardır. Bu nedenle iz düşüm alanları farklıdır.
- IV. bölge I. bölgeye göre Ekvator'a daha yakın olduğu için çizgisel hız daha fazladır.
- II. ve III. bölgelerin meridyen değerleri farklı olduğu için doğuda Güneş, erken doğar erken batar. Bu nedenle II. merkezde Güneş'in doğuş batış saati III. merkeze göre daha ileridir. Bu durumun sebebi dünyanın batıdan doğuya doğru hareketidir.

CEVAP: C

11. Ülkemizde Akdeniz ikliminin varlığı ve buna bağlı maki türlerinin yaygın olması orta kuşakta yer almasından kaynaklanır. Ülkemizde pamuğun yetiştirilmesi (özel konum), bakı durumunun yıl boyu güney yamaçta olması (dönencenin kuzeyinde kaldığı için), gölge boyunun kuzeye uzaması (KYK'de olduğu için), kuzeye gittikçe sıcaklık ortalamasının azalması (enlem) gibi durumlar farklı sebeplerden ötürü ortaya çıkmaktadır.

CEVAP: B

12. Verilen merkezler aynı enlemde yer almalarına karşın özel konum şartları farklıdır. Soru içinde merkezlerin özel konum özelliklerinin eşit olması durumundan bahsedilmemiştir. Buna bağlı olarak; yükselti arttıkça sıcaklık ortalamaları ve buharlaşma şiddeti azalır. En yağışlı dönemleri iklim özelliklerine bağlı olarak farklıdır. İklim kuşakları ise aynıdır. Soru kalıplarında yaşanan iklim tipi ile bulundukları iklim kuşağı karıştırılmamalıdır. İklim tipi özel konuma bağlı değişkenlik gösterebilir.

CEVAP: C

1. Gürcistan'dan Artvin üzerinden Türkiye'ye ve buradan da kara yoluyla doğrudan İran'a gidecek olan bir turist kafilesinin sırasıyla aşağıdaki sınır kapılarının hangilerinden geçmesi gerekir?

A) Sarp - Gürbulak
B) Kapıkule - Cilvegözü
C) Dilucu - Habur
D) Sarp - Cilvegözü
E) Gürbulak - Ceylanpınar

2. İzmir'in merkez ilçesine bağlı bir köye kara yoluyla ulaşabilmek için ortalama on kilometre yol almak gerekirken Kütahya'da kuş uçuşu mesafesi aynı olan köye on beş kilometre yol almak gerekmektedir.

Bu durum, aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

A) Yerleşme birimlerinin sıklığıyla
B) Doğal bitki örtüsünün farklılığıyla
C) İklim koşullarının farklılığıyla
D) Tarım alanlarının genişliğiyle
E) Yer şekillerinin engebeliğiyle

3. Türkiye'nin aşağıdaki sınır kapılarından hangisi aracılığıyla İran ve ardı ülkelerle demir yolu ulaşımı yapılmaktadır?

A) Gürbulak B) Kapıköy C) Akyaka
D) Habur E) Aziziye (Dereköy)

4. Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinin yerel saatleri birbirine çok yakındır.

Bu durum, Afyon, Eskişehir ve Isparta il merkezlerinin hangi yönde de birbirine yakın olduğunun bir kanıtıdır?

A) Boylam dereceleri
B) Yıllık sıcaklık ortalamaları
C) Enlem dereceleri
D) Yükseltileri
E) Denize uzaklıkları

5. Aşağıdakilerin hangisinde, Türkiye'nin aynı denize kıyısı olan iki komşusu birlikte verilmiştir?

A) Gürcistan ve Bulgaristan
B) Bulgaristan ve Suriye
C) Irak ve Gürcistan
D) Irak ve Suriye
E) Bulgaristan ve İran

6. Türkiye'nin kara sınırlarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kuzeybatıda Bulgaristan'la sınırı vardır.
B) Yunanistan'la olan sınırının çoğunu Meriç Nehri oluşturur.
C) Suriye'yle olan sınırının tamamında demir yolu vardır.
D) İran dışındaki diğer sınırlar Millî Mücadele sırasında ya da sonrasında imzalanan antlaşmalarla belirlenmiştir.
E) En fazla ülkeyle doğu sınırında komşudur.

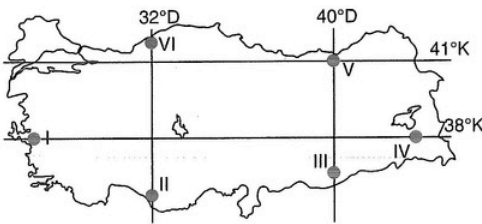
7. Aşağıdakilerden hangisi, Azerbaycan petrol-leri ve Türkmenistan doğal gazının Türkiye üzerinde Akdeniz'e ulaştırılmasının Türkiye'ye sağlaması beklenen yararlarından biri değildir?

- A) Jeopolitik öneminin artması
- B) Enerji açığının kapanmasına katkıda bulunması
- C) Doğu Akdeniz limanlarının öneminin artması
- D) Turizm gelirlerinin artması
- E) Petrole dayalı sanayi kuruluşlarının artması

8. Aşağıdaki coğrafi koordinatlardan hangisi Türkiye sınırları içinde kalmaktadır?

- A) 28° Doğu 35° Kuzey
- B) 40° Doğu 30° Kuzey
- C) 38° Doğu 28° Kuzey
- D) 36° Doğu 38° Kuzey
- E) 26° Doğu 45° Kuzey

9. Aşağıdaki haritada Türkiye'deki altı yöre numaraları gösterilmiş ve bu yörelerin coğrafi koordinatlarıyla ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

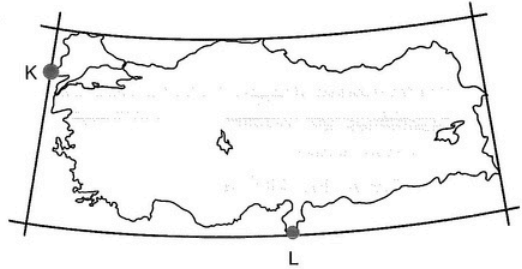
Bu bilgilere göre, aşağıdakilerden hangisi bu yörelerin coğrafi koordinatlarından kaynaklanan bir durum değildir?

- A) III. yörenin yerel saatinin, VI. yöreninkinden ileri olması
- B) II. yörede Güneş ışınlarının düşme açısının, V. yöredekinden dik olması
- C) V. yörenin çizgisel hızının, I. yöreninkinden az olması
- D) IV. yörenin yıllık sıcaklık ortalamasının, I. yöreninkinden düşük olması
- E) 21 Haziran'da gündüz süresinin, II. yörede, V. yöredekinden kısa olması

10. Türkiye'nin jeopolitik önemi üzerinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha azdır?

- A) Eski dünya karaları arasında merkezi bir konuma sahip olması
- B) Ekonomik ve siyasal bir güç merkezi olan Avrupa Birliği ülkelerine komşu olması
- C) Dört mevsimin belirgin olarak yaşanmasının ve aynı anda farklı iklim özelliklerinin görülmesinin
- D) Önemli petrol ve doğal gaz yataklarına sahip ülkelere komşu olmasının
- E) Uluslararası deniz ulaşımı açısından önemli bir bölgede bulunmasının

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilen K noktasının boylamı ve L noktasının enlemi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

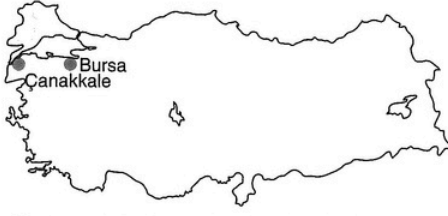
K noktasının boylamı **L noktasının enlemi**

A) 26° Doğu	36° Kuzey
B) 33° Kuzey	45° Kuzey
C) 40° Doğu	29° Kuzey
D) 35° Doğu	42° Kuzey
E) 29° Kuzey	35° Kuzey

12. Aşağıdakilerden hangisinde verilen iki kent arasındaki yerel saat farkı diğerlerinden daha fazladır?

A) Samsun - Adana	B) İzmir - Ankara
C) Balıkesir - Erzurum	D) Muğla - Çanakkale
E) İzmit - Kastamonu	

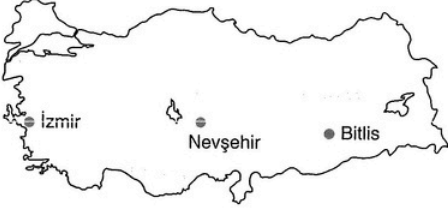
13.

Haritada gösterilen iki kentle ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

- A) Gece - gündüz süreleri birbirine yakındır.
- B) Ekonomik etkinlikleri farklıdır.
- C) Yerel saatleri aynıdır.
- D) Bulundukları coğrafi bölüm aynıdır.
- E) Yükselteleri Türkiye ortalamasının altındadır.

14. Aşağıdaki haritada verilen yerleşim merkezlerinin, yıl içinde herhangi bir tarihte, gündüz süreleri birbirine yakındır.

Bu durum, söz konusu üç yerleşim merkezinin aşağıdakilerden hangisi bakımından birbirlerine benzer ya da yakın oluşuyla açıklanabilir?

- A) Boylam derecesi
- B) Enlem derecesi
- C) Yer şekilleri
- D) İklim
- E) Yükselti

15. Türkiye'nin orta kuşakta bulunması, aşağıdaki ekonomi özelliklerinden hangisini etkilemiştir?

- A) Tarihi eserlerin ve doğal güzelliklerin olması
- B) Kişi başına düşen gelirin büyük kentlerden daha yüksek olması
- C) İşletilen ve işletmeye açılacak çeşitli madenlerin olması
- D) Çeşitli tarım ürünlerinin yetiştirilmesi
- E) Kara yolu ve deniz yolu transit taşımacılığının gelişmiş olması

16. Türkiye'nin özel konumunun aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Yerel saat
- B) Deniz ulaşımı
- C) Turizm etkinlikleri
- D) İklim koşulları
- E) Transit taşımacılık

17. Türkiye'de güneşin doğuş ve batış saatleri yaz ile kış mevsimlerinde değişiklik gösterir. Ortalama güneşlenme süresi kış aylarında daha kısa iken yaz aylarında daha uzundur.

Bu süre farkının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yükselti
- B) Göreceli konum
- C) Bakı faktörü
- D) Mutlak konum
- E) Ülkenin sınırları

18. I. Uluslararası enerji transferinde üs konumunda olması
II. Hidrolik enerji potansiyelinin yüksek olması
III. Yer altı ve yer üstü tatlı su kaynaklarının zengin olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin Orta Doğu ülkelerine göre jeopolitik açıdan daha güçlü olduğu doğal unsurlar arasında bulunur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

19. Türkiye'nin coğrafi konumu ifade edilirken kuzey, güney, doğu ve batı yönlerindeki uç noktalarına da yer verilir.

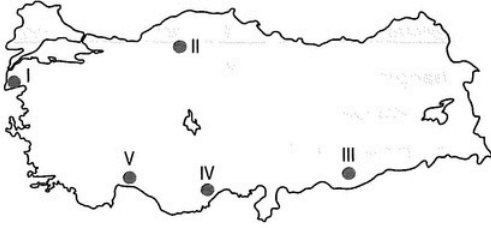
Aşağıdakilerden hangisi bu uç noktalardan biri değildir?

- A) Sinop - İnceburun
- B) Dil Yöresi - Dilucu
- C) Yayladağı - Topraktutan Köyü
- D) Gökçeada - İnceburun
- E) İzmir - Karaburun

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
A	E	B	A	A	C	D	D	D	C	A	C	C	B	D	A	D	E	E

1. Türkiye'de yer şekillerinin sıcaklığa etkisi vardır. Örneğin Toros Dağları'nın güney yamacında bakı etkisiyle güneşlenme süresinin daha uzun olması bu dağların güney yamacındaki sıcaklığın kuzey yamacına oranla daha yüksek olmasında etkili olur.

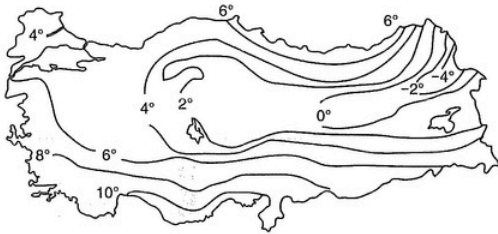
Yukarıda bakı durumu - yüzey şekli ilişkisinin sıcaklık üzerindeki etkisine değinilmiştir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde yer şekillerine bağlı bakı durumunun sıcaklık üzerindeki etkisi en az seviyededir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıda Türkiye'nin Ocak Ayı Ortalama İndirgenmiş Sıcaklık Dağılışı Haritası verilmiştir.

Buna göre haritaya bakıldığında aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış olur?

- A) Kıyı Ege'de sıcaklık ortalaması kuzeye gittikçe azalır.
B) En yüksek sıcaklıklar Akdeniz Bölgesi kıyısındadır.
C) En yüksek ve en düşük sıcaklık arasındaki fark 14 C°'den fazladır.
D) Batı Karadeniz kıyısının büyük bir kısmının sıcaklığı 6 C°'den fazladır.
E) Sıcaklık doğuya doğru karasallık sebebiyle azalır.

3. Türkiye'de kısa mesafede birbirinden farklı iklim özellikleri görülür. Hatta bir kıtanın tamamında yaşanabilecek kadar çok iklim farklılıklarının görüldüğü Türkiye için Küçük Asya nitelendirilmesi yapılır.

Buna göre Türkiye'de farklı iklim özelliklerinin ortaya çıkmasında;

- I. yarımada özelliğinde olması,
II. dağların kıyıya uzanışının farklı olması,
III. orta kuşakta yer alması

gibi durumlardan hangileri temel nedeni oluşturur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

4. Türkiye'de sıcaklıkların değişimi üzerinde; yükselti, karasallık, denizellik, enlem, bakı gibi faktörler etkilidir.

Buna göre aşağıda verilen kentlerin hangi ikisi arasındaki sıcaklık değişimi sadece yükselti etkisine bağlıdır?

- A) İzmir - Erzurum B) Antalya - Samsun
C) Ankara - Erzurum D) Mersin - İstanbul
E) Adana - Konya

5. Temmuz ayında Türkiye'deki sıcaklık değerleri 16,3°C (Ardahan) ile 31,9°C (Şanlıurfa) arasında değişir. Bu dönemde en yüksek sıcaklık Güneydoğu Anadolu'da yaşanır.

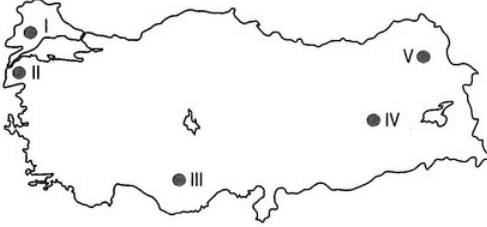
Buna göre Temmuz ayında en yüksek sıcaklıkların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanmasında;

- I. enlem etkisi,
II. yükselti azlığı,
III. basınç merkezinin etkisi,
IV. buharlaşma şiddetinin fazla olması

gibi durumlardan hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) I, II ve III E) II, III ve IV

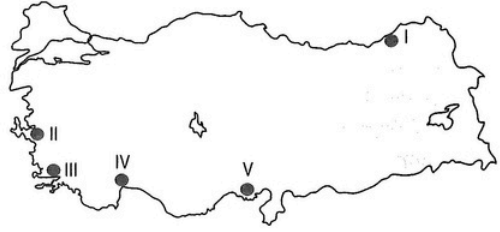
6. İndirgenmiş sıcaklık, bir yerin yükseltisinin deniz seviyesinde olduğu kabul edilerek hesaplanan sıcaklık değeridir. Sıcaklığın enleme bağlı dağılışı hesaplanırken, yükseltinin sıcaklık üzerindeki etkisini ortadan kaldırmak için indirgenmiş sıcaklık değerlerinden yararlanılır.

Buna göre haritada numaralandırılmış merkezlerin hangisinde gerçek sıcaklık ile indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

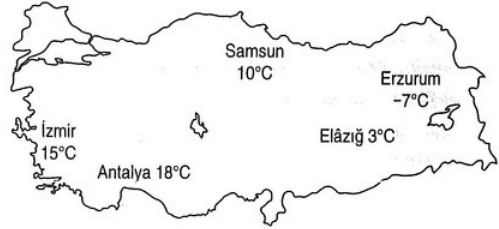
8. Yıllık ve günlük sıcaklık farkını etkileyen en önemli etken nemdir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde nem oranının yüksekliğine bağlı yıl içindeki sıcaklık farkları en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

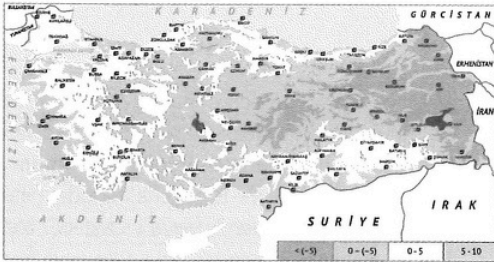
9. Haritada ocak ayı içerisinde belirli sıcaklık değerlerine sahip kentler gösterilmiştir.

Aşağıdaki seçeneklerde verilen hangi kent çifti arasındaki sıcaklık değişimi enlem etkisine ters düşer?

- A) Antalya - İzmir B) İzmir - Samsun
C) İzmir - Elâzığ D) Elâzığ - Erzurum
E) Antalya - Erzurum

7. Aşağıda Türkiye ocak ayı sıcaklık ortalaması haritası verilmiştir.

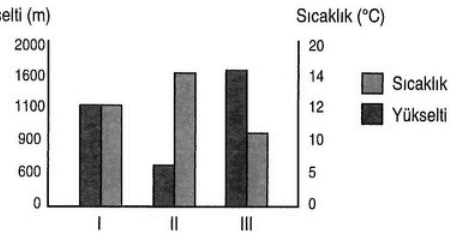
Buna göre en yüksek sıcaklık ortalamalarının Akdeniz kıyısında ölçülmesinde;

- I. enlem,
II. bakı durumu,
III. denizellik,
IV. güneyden etkileyen rüzgârlar

gibi unsurlardan hangileri en çok etkilidir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

10. Yükselti (m)

Yukarıdaki grafikte Türkiye'de yer alan üç merkezin yükselti ortalamaları ve bu yükseltilerdeki sıcaklık değerleri verilmiştir.

Buna göre merkezlerin indirgenmiş sıcaklık ortalamalarının küçükten büyüğe doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I - II - III B) II - I - III C) III - II - I
D) II - III - I E) I - III - II

1. Haritada verilen bölgeler incelendiğinde yüzey şeklinin en sade olduğu yer III numaralı alandır. Bu bölgede dağlık arazi çok düşük seviyede olduğu için bakı etkisi sıcaklık üzerinde çok etkili değildir.

CEVAP: C

2. Verilen indirgenmiş sıcaklık ortalaması haritası incelendiğinde Batı Karadeniz kıyısının büyük bir kısmının sıcaklığının 4-6 C° arasında olduğu görülmektedir. Bu nedenle 6 C° daha sıcak olma durumu söz konusu değildir.

CEVAP: D

3. Türkiye'de farklı iklim özelliklerinin ortaya çıkmasında; orta kuşakta yer alması, yarımada ülkesi olması, dağlarının kıyıya uzanış doğrultusu, yükselti, engebe, karasallık, denizellik ve çevresindeki basınç merkezleri gibi faktörler etkili olmuştur.

CEVAP: E

4. • Erzurum ve Ankara kentleri karasal ortamlardır. Bu yüzden Erzurum'un Ankara'dan daha soğuk olması sadece yükselti ile açıklanır.
• İzmir denizel, Erzurum karasal ve yüksektir.
• Antalya, Samsun'dan enlemin etkisiyle daha sıcaktır.
• Mersin, İstanbul'dan enlemin etkisiyle daha sıcaktır.
• Adana, Konya arası sıcaklık enlem ve Konya'nın yüksek olmasıyla ilgilidir.

CEVAP: C

5. Temmuz ayında en yüksek sıcaklıklar Güneydoğu Anadolu'da yaşanır. Bu durum üzerinde; karasallık, diğer iç bölgelere göre yüksekliğinin az olması, enlem etkisi, basınç merkezlerinin etkisi ve güneyden gelen sıcak hava akımları bu kesimde sıcaklıkların yüksek olmasına neden olmaktadır. Bu alanda buharlaşma şiddetinin fazla olması neden değil sonuçtur. Arazi sıcak olduğu için buharlaşma şiddetlidir.

CEVAP: B

6. Haritada verilen merkezler dikkate alındığında I numaralı yörede yükselti ortalaması en azdır (Ergene) bu nedenle gerçek sıcaklıkla indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark en azdır. III numaralı alan Toroslar, IV numara Bingöl çevresi, V numara Kars çevresi ve II numaralı bölgede Kaz Dağları arazisidir. Bu nedenle bu alanlarda yükselti daha fazladır.

CEVAP: A

7. Bakı durumu Türkiye'nin tamamında dağların güney yamacındadır. Bu durum haritadaki sıcaklık kıyaslamasında önemli etkiye sahip değildir. Bu nedenle Akdeniz Bölgesi kıyısında sıcaklık ortalamasının daha fazla olmasında enlem, güneyden etkileyen rüzgârlar ve denizellik durumu daha fazla etkilidir.

CEVAP: D

8. I numaralı yörede (Doğu Karadeniz kıyısı) Dağların hemen kıyı gerisinden yükselmesi ve dağların ortalama yükseltisinin fazla olmasından dolayı diğerlerine göre daha yüksek nem oranına sahiptir. Bu durum yıl içindeki sıcaklık farklarının en az olmasını sağlar.

CEVAP: A

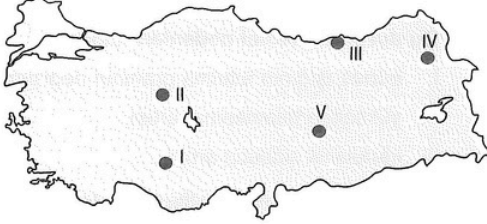
9. İzmir ve Elâzığ hemen hemen aynı enlem üzerinde yer aldığı için sıcaklıkları aynı olması gerekirken sıcaklık değerleri aynı değildir, bu durum enlem terstir. A, B, D ve E seçeneklerindeki sıcaklık değişiminde güneyden kuzeye sıcaklıklar azaldığı için bu sıcaklık değişimleri enlem ile açıklanır.

CEVAP: C

10. İndirgenmiş sıcaklık hesaplamasında deniz seviyesine inildikçe sıcaklık ortalaması her 200 m'de 1°C artar. Buna bağlı merkezlerin indirgenmiş sıcaklık ortalamasının küçükten büyüğe doğru sıralanışı, II (17°C) - I (17,5°C) - III (18°C) şeklindedir.

CEVAP: B

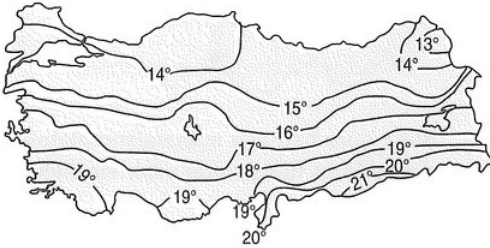
1. Türkiye'nin çevresindeki basınç alanları sıcaklığı etkileyen önemli bir faktördür. Örneğin Sibirya Termik Yüksek Basıncı'nın bulunduğu alandaki soğuk hava kütlesi, ocak ayında rüzgârların etkisiyle Türkiye'ye kadar ulaşır. Türkiye'de bu hava kütesinin etkili olduğu alanlarda sıcaklık azalır.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde Sibirya Yüksek Basıncı'nın etkisi en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıda Türkiye yıllık indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Haritada verilen bilgilere bağlı olarak aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Kıyı Ege'de enlem etkisine bağlı güneyden kuzeye gidildikçe sıcaklık ortalaması azalır.
B) Genel olarak izoterm eğrileri paralellere uygundur.
C) Kuzeydoğu Anadolu'da yükseltiye bağlı sıcaklık ortalaması en azdır.
D) Ülkede 21 °C'den daha sıcak alanlar vardır.
E) İzoterm eğrileri 1 °C aralıklarla çizilmiştir.

3. Ankara 39° Kuzey enleminde yer almaktadır. Ankara'da 21 Mart ve 23 Eylül tarihlerinde güneş ışığının geliş açısı aynı olmasına rağmen 23 Eylül tarihindeki ortalama sıcaklıklar daha fazladır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir önceki dönemde yaşanan mevsim etkisi
B) Soğuk hava sistemlerinin etkili olmaması
C) Basra Alçak Basıncı'nın etkisi
D) Işık atmosferde tutulma oranının az olması
E) Bulutluluk oranının az olması

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sıcaklığın enleme göre değiştiğine kanıttır?

- A) İzmir şehir merkezindeki ortalama sıcaklığın Van'a göre daha fazla olması
B) Karadeniz'de orman alt sınırının deniz seviyesinden başlaması
C) Iğdır'da pamuk tarımının yapılması
D) Antalya'da maki bitki örtüsünün 800 m'ye kadar, Çanakkale'de ise 400 m'ye kadar yetişmesi
E) Kıyı ile iç kesimler arasında yağış türünün değişmesi

5. Türkiye'nin güneyinden kuzeyine doğru gidildikçe enlem etkisine bağlı olarak sıcaklık ortalaması genel olarak azalır.

Buna göre Ege Bölgesi kıyısında yer alan aşağıdaki körfezler dikkate alındığında sıcaklık ortalaması en yüksek olandan en düşük olana doğru sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Güllük – Sığacık – Çandarlı
B) Çandarlı – Sığacık – Güllük
C) Sığacık – Güllük – Çandarlı
D) Güllük – Çandarlı – Sığacık
E) Çandarlı – Güllük – Sığacık

6. Bir bölgede, Güneş'in gökyüzünde görülebildiği süreye güneşlenme süresi denir. Ülkemizde güneşlenme süresinin en kısa olduğu yöre, Doğu Karadeniz kıyısıdır.

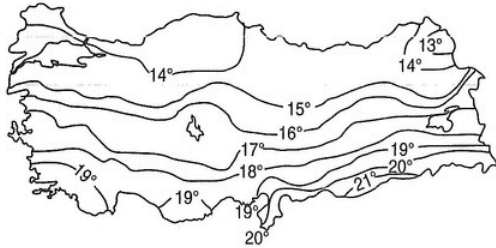
Bu bölümün kıyısında güneşlenme süresinin kısa olmasında;

- I. yağış,
- II. bulutluluk oranı,
- III. basınç etkisi

gibi durumlardan hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

7. Aşağıda yıllık indirgenmiş sıcaklık ortalaması haritası verilmiştir.

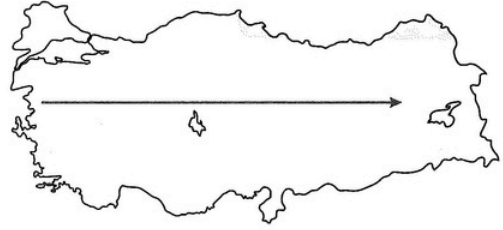
Buna göre yıllık indirgenmiş sıcaklık ortalamasının en düşük Kuzeydoğu Anadolu'da olmasının temel nedenleri içinde;

- I. karasallığın şiddetli olması,
- II. yükselti ortalamasının fazla olması,
- III. enlem etkisi

gibi unsurlardan hangileri yer almaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

8.

Yukarıda verilen Türkiye haritasında ok yönünde hareket edildiğinde sıcaklık ortalaması azalmaktadır.

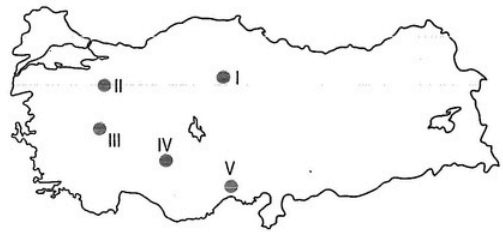
Bu durumun temel nedenleri içinde;

- I. güneş ışığının tutulma oranının değişimi,
- II. yükselti ortalamasının artışı,
- III. karasallık şiddetinin artışı

gibi durumlardan hangileri yer almamaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler numaralandırılarak verilmiştir.

Buna göre haritada numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde yıllık sıcaklık farkı en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Sibirya Yüksek Basıncı ülkemizi kış aylarında kuzeydoğu yönlü etkileyen termik bir basınç merkezidir. Bu nedenle kış döneminde sıcaklık ortalamasını maksimum seviyede IV numaralı alanda etkiler.

CEVAP: D

2. İndirgenmiş izoterm haritalarında yükselti, engebe, dağların uzanışı ve bakı durumu gibi faktörler sıcaklık üzerinde etkili değildir. Bu nedenle Kuzeydoğu Anadolu'da sıcaklık ortalamasının en az olması karasallık şiddeti ile ilişkilidir. Verilen diğer yorumlar incelendiğinde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sıcaklığın 21 °C'den fazla olduğu alanlar vardır. (21 °C eğrisinin güneyi) İzoterm eğrilerinin 1 °C aralıklarla çizilmiştir. Ege kıyısında güneyden kuzeye gidildikçe sıcaklık ortalamalarının azaldığı görülmektedir. (Enlem etkisi)

CEVAP: C

3. Ankara, 23 Eylül ve 21 Mart tarihlerinde güneş ışığını aynı açıyla almasına rağmen verilen her iki tarihteki sıcaklık ortalamaları karşılaştırıldığında, 23 Eylül'deki ortalama sıcaklıklar daha fazladır. Bu durumun ortaya çıkmasındaki asıl etken bir önceki dönemde yaşanan mevsimin etkisidir. Yaz mevsiminde karalarda ve atmosferde ısı birikiminin gerçekleşmesi bu tarihin daha sıcak olmasını sağlar.

CEVAP: A

4. Bitki örtüsü yetiştirme üst sınırının kutuplara doğru gidildikçe deniz seviyesine doğru yaklaşması enlem etkisi ile açıklanır. Bundan dolayı bitki örtüsü üst sınırının Antalya ve Çanakkale'de farklı olması sıcaklığın enleme göre değiştiğine kanıttır.

Verilen diğer bilgiler incelendiğinde;

- Orman alt sınırının Karadeniz Bölgesi'nde deniz seviyesinden başlaması yağış ile açıklanır.
- Iğdır'da pamuk tarımının yapılması mikroklima iklim özelliğine bağlıdır.
- Kıyı ile iç kesimler arasında yağış türünün değişmesi karasallık ve yükselti ile açıklanır.
- Aynı enlemde yer alan İzmir ve Van şehir merkezlerinde sıcaklık ortalamalarının farklı olması yükseltiye ve karasallığa bağlıdır.

CEVAP: D

5. Ege Bölgesi kıyısında yer alan Güllük, Sığacık ve Çandarlı körfezleri güneyden kuzeye doğru sıralanmıştır. Bu nedenle sıcaklık ortalaması en yüksek Güllük, en düşük Çandarlı Körfezi'dir.

CEVAP: A

6. Herhangi bir bölgede güneşlenme süresini etkileyen temel faktörler, bakı durumu, bulutluluk oranı, basınç etkisi, enlem etkisi, mevsim ve yağış rejimidir. Doğu Karadeniz kıyısında bulutluluk oranının yüksek olması, sürekli yağış alması, dağların kıyıya uzanışından dolayı bakı durumuna ters düşmesi ve enlem etkisi güneşlenme süresinin kısalmasını sağlar.

CEVAP: E

7. İndirgenmiş izoterm haritalarında yükselti, engebe, dağların uzanışı gibi durumlar sıcaklık ortalamasını etkilemez. Bu nedenle sıcaklıkların en düşük Kuzeydoğu Anadolu'da olmasının temel nedeni karasallık, enlem ve Sibirya YB'dir.

CEVAP: D

8. Ok yönünde hareket edildiğinde hemen hemen aynı enlem üzerinde kalınır. Bu nedenle güneş ışığının geliş açısı değişmeyeceği için tutulma oranı da değişmez. Bu nedenle sıcaklık azalışı üzerinde etkili değildir.

CEVAP: A

9. Yıllık sıcaklık farkını etkileyen en önemli unsur nem oranıdır. Bu nedenle haritada verilen V numaralı merkez kıyı kesimde yer aldığı için nem oranı yüksek sıcaklık farkı azdır.

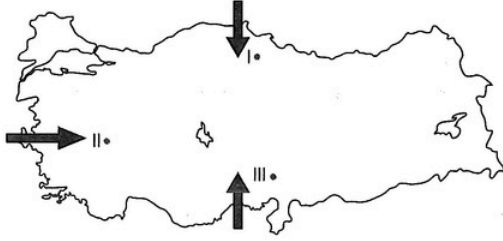
CEVAP: E

1. I. Asor Yüksek Basıncı
II. İzlanda Alçak Basıncı
III. Sibirya Yüksek Basıncı
IV. Basra Alçak Basıncı

Yukarıdaki basınç merkezlerinden hangileri, Türkiye'de kış mevsiminin daha soğuk ve sert geçmesine neden olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

2.

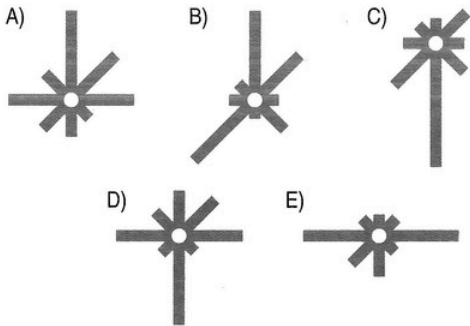

Yukarıdaki haritada esiş yönleri gösterilen yerel rüzgârlar, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

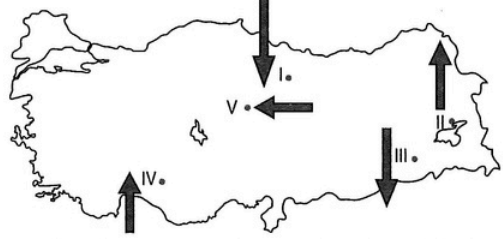
	I	II	III
A)	Kara yel	Yıldız	Poyraz
B)	Yıldız	Günbatısı	Kible
C)	Poyraz	Lodos	Sam yeli
D)	Yıldız	Gündoğusu	Kible
E)	Yıldız	Poyraz	Keşişleme

3. Rüzgâr frekans gülleri merkezlerde, yer şekilleri etkisine bağlı olarak, yıl içinde etkili olan rüzgârların şematik gösterimini sağlar.

Buna göre aşağıdaki seçeneklerin hangisinde belirtilen rüzgâr frekans gülü İzmir kentine aittir?

4. Türkiye'de farklı günlerde esen rüzgârın, yıldız ve kibleden etkili olduğu düşünülürse;

Haritadaki merkezlerin hangisinde gösterilen rüzgârın esiş yönü yanlış verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ege Denizi'nin kuzeyinden güneyine doğru esen ve ticaret rüzgârları olarak anılan yerel rüzgâr aşağıdakilerin hangisidir?

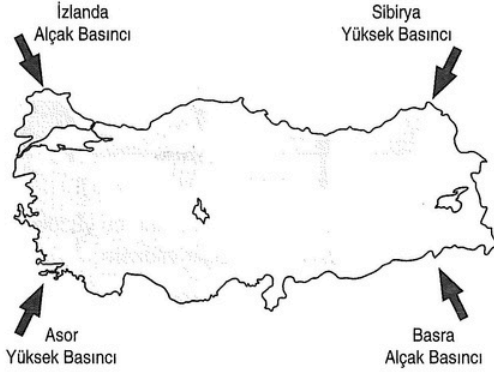
- A) Etezyen B) İmbat C) Föhn
D) Lodos E) Kara yel

6. Türkiye'de güneybatı yönlü etkili olup kış mevsiminde özellikle Marmara ve Ege'de soba zehirlenmesine neden olur; gözü yaşlı rüzgâr olarak da ifade edilir.

Yukarıda bilgileri verilen yerel rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kible B) Sam yeli C) Poyraz
D) Lodos E) Yıldız

7. Termik basınç alanları ısınmaya bağlı olarak, Dünya'nın şeklinin etkisiyle ortaya çıkar. Dinamik basınç alanları hava hareketlerine bağlı olarak, Dünya'nın günlük hareketinin etkisiyle ortaya çıkar.

Buna göre haritada belirtilen basınç merkezlerinin hangi ikisi termik kökenlidir?

- A) Sibirya YB - Basra AB
B) İzlanda AB - Asor YB
C) Sibirya YB - İzlanda AB
D) Basra AB - Asor YB
E) İzlanda AB - Basra AB

8. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin yaz aylarında Türkiye'nin en sıcak yeri olmasında **daha fazla** etkili olan basınç merkezi ve yerel rüzgâr aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

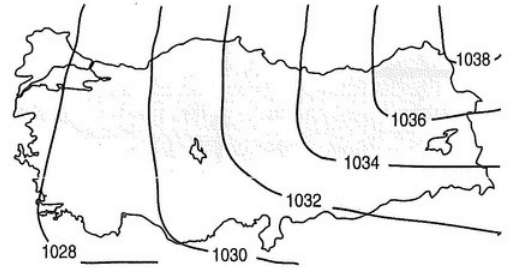
	Basınç merkezleri	Rüzgârlar
A)	İzlanda AB	Sam yeli
B)	Basra AB	Kible
C)	Asor YB	Lodos
D)	Basra AB	Sam yeli
E)	Asor YB	Poyraz

9. Türkiye'de etkili olan basınç merkezlerinden bazıları gezici olup yıl boyunca etkili olurken bazıları ise sadece belli dönemlerde etkili olurlar.

Buna göre aşağıda verilen basınç merkezlerinden hangisi **sadece** yaz aylarında etkili olur?

- A) Basra Alçak Basıncı
B) Sibirya Yüksek Basıncı
C) İzlanda Alçak Basıncı
D) Asor Yüksek Basıncı
E) Akdeniz Alçak Basıncı

10. Türkiye'de belirli bir günde etkili olan basınç merkezlerinin değerleri aşağıdaki haritada belirtilmiştir.

Basınç merkezlerinin konumu dikkate alındığında etkili olan yerel rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kara yel B) Yıldız C) Poyraz
D) Sam yeli E) Lodos

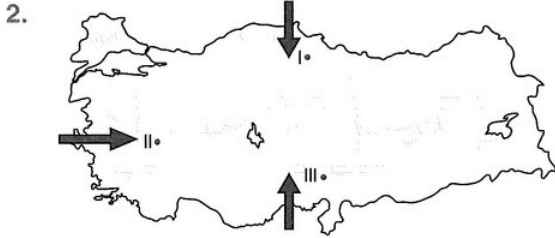
11. I. Kible
II. Sam yeli
III. Kara yel
IV. Poyraz

Yukarıda belirtilen rüzgârların hangileri etkili olduğu yerde sıcaklık değerlerini **düşürür**?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

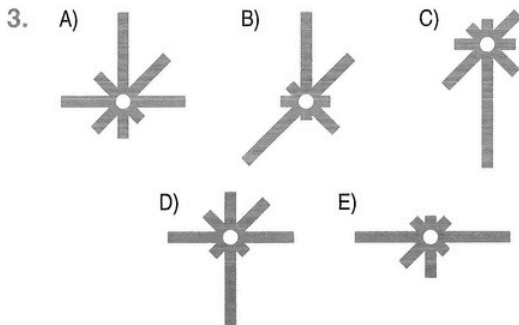
1. • Sibirya Yüksek Basıncı etkili olduğu dönemde çok soğuk havaları ülkemize taşır ve Türkiye kışın genellikle Sibirya'nın etkisinde kalır.
- İzlanda Alçak Basıncı yıl boyu etkili olmaya çalışır ama bu fırsatı genellikle kışın bulur. Soğuk hava getirir ancak Sibirya kadar soğuk değildir.
- Basra ve Asor basınçları ise yaz aylarında etkili olurlar.

CEVAP: C

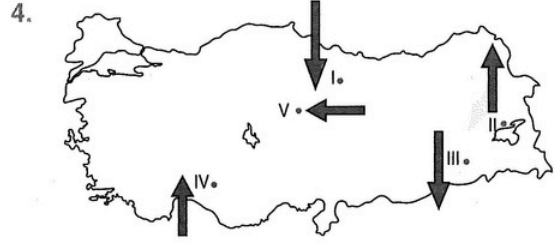
- Kuzeyden, Yıldız
- Batıdan, Gönbatısı
- Güneyden, Kible Türkiye'yi etkisi altına alan yerel rüzgârlardır.

CEVAP: B

Dağlar doğu - batı yönlü uzandığı için İzmir'de rüzgârlar, dağların arasındaki vadilerden doğu - batı yönlü olarak etkili olurlar.

CEVAP: E

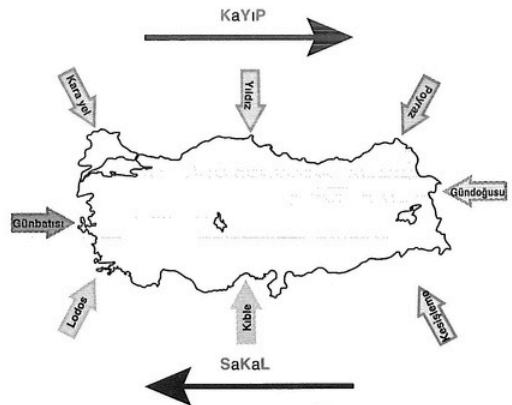
- Yıldız kuzey yönlü etkili olur, bu yüzden; I ve III yönlü etkili olan rüzgâr yıldızdır.
- Kible güney yönlü etkili olur, bu yüzden; II ve IV yönlü etkili olan rüzgâr kiblelidir.
- V yönlü esen rüzgâr ise gündoğusu olabilir. Bu yüzden sorunun cevabıdır.

CEVAP: E

5. • Etezyen Ege Denizi'nin kuzeyinden güneyine eser. (A)
- İmbat Ege'den iç kesimlere eser. (B)
- Föhn dağları aşır yamaçlardan aşağı inen sıcak hava getiren rüzgârdır. (C)
- Lodos güneybatı yönlü eser. (D)
- Kara yel, kuzeybatı yönlü etkili olan rüzgârdır. (E)

CEVAP: A

6. Lodos güneybatı yönlü etkili olan ve soba zehirlenmelerine neden olan rüzgârdır. (D)

CEVAP: D

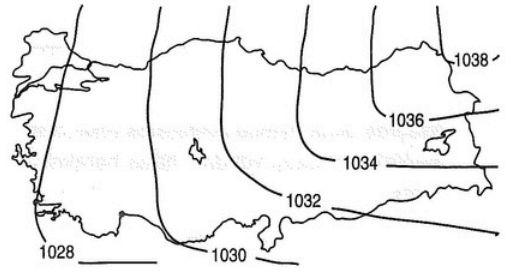
7.

- Sibirya ve Basra basınç merkezleri termiktir.
- İzlanda ve Asor basınç merkezleri ise dinamik kökenlidir.

CEVAP: A

10.

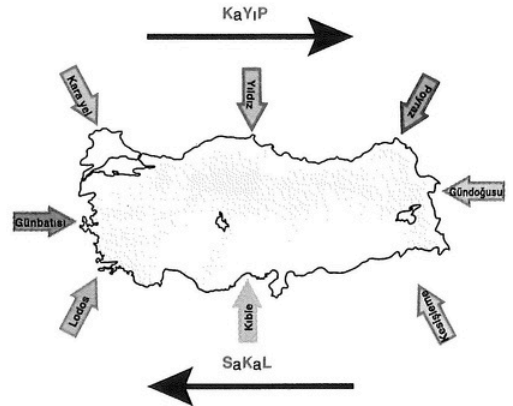
- 1013 mb normal basınçtır.
- 1013 mb üstü yüksek basınç, altı alçak basınç olarak kabul edilir.
- Rüzgâr YB'den AB doğru estiği için haritadaki basınç değerlerine bakarak bu rüzgâr kuzeydoğudan gelmektedir.
- Kuzeydoğudan gelen yerel rüzgâr poyrazdır.

CEVAP: C

8. Basra Alçak Basıncı ve sam yeli (keşişleme) rüzgârının etkisiyle, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sıcaklık değerleri yaz aylarında fazla olur.

CEVAP: D

11.

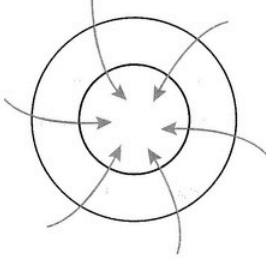
- Kuzey Yarım Küre'de yer aldığımız için kuzeyden etkili olan; kara yel, yıldız, poyraz sıcaklık değerlerini düşürür.
- Sam yeli, kible, lodos ise sıcaklık değerlerini artırır.

CEVAP: E

9. • Basra Alçak Basıncı sadece yazın,
• Sibirya Yüksek Basıncı sadece kışın,
• Asor, İzlanda ve Akdeniz basıncı yıl boyu etkili olmaya çalışırlar.

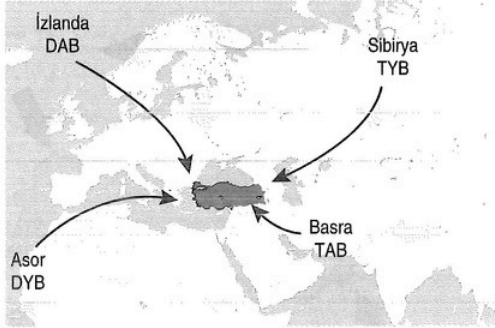
CEVAP: A

1. Aşağıda ocak ayında Ankara'da etkili olan basınç merkezi ve yatay yöndeki hava hareketi gösterilmiştir.

Buna göre ocak ayında Ankara'da etkili olan bu basınç merkezinin temel özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi yanlış olur?

- A) Ankara'da yükselici hava hareketi etkilidir.
B) Hava açık ve yağış olasılığı düşüktür.
C) Ankara rüzgâr alır.
D) Etkili olan rüzgârlarda gerçekleşen sapmalar saat yönündedir.
E) Sıcaklık farkları azalır.
2. Aşağıdaki haritada Türkiye'yi etkisine alan basınç merkezlerinin etki yönleri verilmiştir.

Buna göre bu basınç merkezleri ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

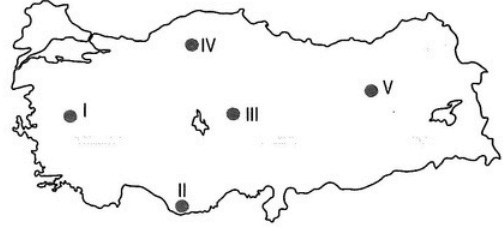
- A) Basra AB merkezi yaz döneminde Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kuraklık şiddetini artırır.
B) İzlanda AB merkezi ülkeyi yıl boyu etkileyebilir. Kış döneminin ılıman ve yağışlı geçmesini sağlar.
C) Asor YB merkezi yıl boyu etkileyebilir. Kış dönemi etkili olursa ülkeye sıcak ve kuru hava dalgası getirir.
D) Sibirya YB merkezi termik kökenlidir. Kış döneminde ülkede sıcaklığı azaltır.
E) Basra AB merkezi termik kökenlidir. Ülkeyi sadece yaz dönemi etkiler.

3. I. Sibirya Yüksek Basıncı
II. İzlanda Alçak Basıncı
III. Asor Yüksek Basıncı
IV. Basra Alçak Basıncı

Yukarıda verilen basınç merkezlerinin hangileri ülkemizde daha çok yaz aylarında etkili olmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

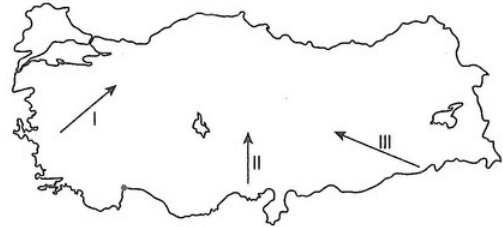
4. Föhn rüzgârları etkili olduğu alanlarda kurutucu etki yapar ve bu durum mikroklima alanlarının oluşmasına zemin hazırlar.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış alanların hangisinde föhn rüzgârına bağlı mikroklima alan oluşmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

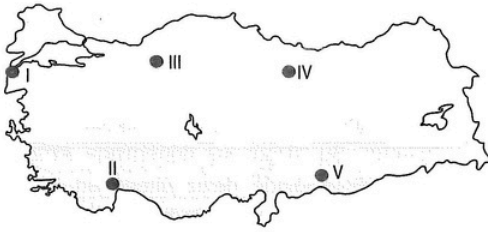
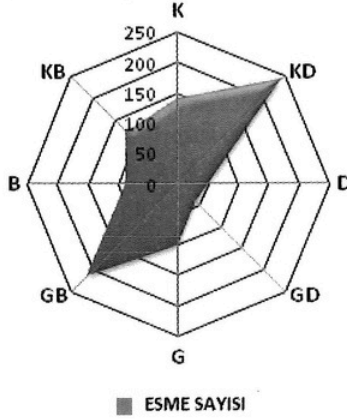
- 5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış yerel rüzgârlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III
A) İmbat	Kible	Sam yeli
B) Etezyen	Lodos	Yıldız
C) Kara yel	Sam yeli	Poyraz
D) Etezyen	İmbat	Sam yeli
E) Lodos	Kible	Sam yeli

6. Aşağıda Türkiye'de yer alan bir merkezde rüzgârın yıl içinde hangi yönlerden kaç kez estiğini gösteren rüzgâr frekans gülü verilmiştir.

Buna göre yukarıda verilen rüzgâr frekans gülü Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisine ait olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre'de bulunması sebebiyle kuzey yönlü rüzgârlar sıcaklığı azaltırken güney yönlü rüzgârlar sıcaklığı artırır. Ayrıca denizler üzerinden Türkiye'ye doğru esen rüzgârlar mevsime göre sıcaklığı etkiler. Denizin nemli hava kütesini karaya taşıdığı için yağış oluşmasını sağlar.

Buna göre aşağıdaki rüzgârlardan hangisi Türkiye'de kış döneminde Antalya kıyı şeridinde yamaç yağışı bırakabilir?

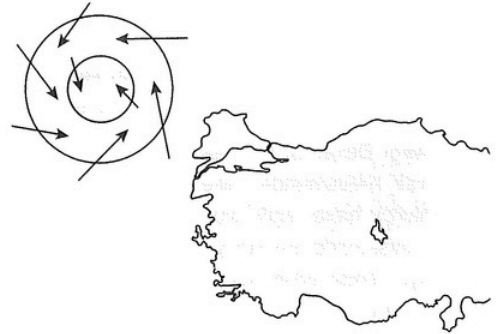
- A) Lodos B) Kara yel C) İmbat
D) Etezyen E) Poyraz

8. • Ülkemizi kuzeybatı yönlü etkiler.
• Kış aylarında sıcaklıkların azalmasını sağlar.
• Karalar üzerinde etkili olursa etkili olduğu alanı kurutur ve soğutur.
• Karadeniz üzerinden etkilerse Batı ve Doğu Karadeniz'de yamaç yağışları oluşturur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen yerel rüzgâr aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Poyraz B) Kara yel C) Lodos
D) Kible E) Etezyen

9. Aşağıda Türkiye'yi etkileyen basınç merkezi, ülkeyi etkilediği yön ile birlikte gösterilmiştir.

Buna göre aşağıda bu basınç merkezi ile ilgili verilen temel özelliklerden hangisi yanlıştır?

- A) Dinamik kökenlidir.
B) Kış döneminde ülkede sıcaklıkları azaltarak yağış olasılığını artırır.
C) Ülkede yıl boyu etkili olabilir.
D) Alçalıcı hava hareketi özelliğindedir.
E) Çevresinden rüzgâr alır.

10. Bir bölgede rüzgârın esiş yönünü etkileyen en önemli unsur yeryüzü şekilleridir.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisine rüzgârların esiş yönünde yeryüzü şekilleri etkisi en azdır?

- A) Muğla B) Antalya
C) Van D) Çanakkale
E) Niğde

1. Kış döneminde alçak basınç merkezinin etkilediği alanlarda; hava kapalı ve bulutlu, yağış olasılığı fazladır. Hava hareketi çevreden merkeze doğru gerçekleştiği için rüzgâr hareketliliği fazladır. Bu alanlarda yağış olasılığına bağlı sıcaklık farkları azalır. Ankara, Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için rüzgârlardaki sapmalar saat yönünde gerçekleşir.

CEVAP: B

2. Türkiye'de etkili olan basınç merkezleri; Sibirya TYB, Basra TAB, Asor DYB ve İzlanda DAB'dir.

Sibirya Termik Yüksek Basıncı: Kış mevsiminde etkilidir. Etkili olduğu dönemde sıcaklıklar düşer.

Basra Termik Alçak Basıncı: Yaz mevsiminde etkilidir. Etkili olduğu dönemde sıcaklıklar artar.

Asor Dinamik Yüksek Basıncı: Yıl boyu etkilidir. Yaz mevsiminde, ülke genelinde (kuzey kesimi hariç) hava açık olur ve kuraklık yaşanır. Kış mevsiminde ise Sibirya Termik Yüksek Basıncı ile aynı anda etkili olursa kurak ve ayaz kış günleri yaşanır.

İzlanda Dinamik Alçak Basıncı: Etkisini genelde kış mevsiminde gösterir. Etkili olduğu kış günlerinde, yağışlı ve ılıman hava koşullarının yaşanmasını sağlar.

CEVAP: C

3. Türkiye'de Asor DYB merkezi yıl boyu etkili olabilir. Ancak en çok yaz dönemi etkilemektedir. Basra TAB merkezi ise sadece yaz döneminde etkili olabilir. Diğer basınç merkezleri ülkemizi daha çok kış döneminde etkiler.

CEVAP: E

4. Föhn rüzgârı yüksek kesimden alçak alanlara doğru esen rüzgârlardır. Bu rüzgârlar sıcaklığı her 100 m'de 1 °C artırır. Buna bağlı olarak haritada numaralandırılmış II numaralı alanda (Anamur) Taşeli platosu'ndan kıyı şeridine inen föhn rüzgâr mikroklima alan oluşturmaktadır.

CEVAP: B

5. Ülkemizi güneybatıdan lodos, güney yönünden kible, güneydoğudan ise sam yeli etkiler. İmbat batı yönlü, etezyen Ege Denizi'nde kuzey – güney yönlü, kara yel kuzeybatı yönlü, poyraz ise kuzeydoğu yönlü esen rüzgârlardır.

CEVAP: E

6. Rüzgâr frekans gülü incelendiğinde rüzgârın en çok kuzeydoğu – güneybatı yönlerden estiği görülmektedir. Bu frekans gülü ülkemizde boğazlarda en çok görülmektedir.

CEVAP: A

7. Türkiye'de Lodos rüzgârı güneybatı yönlü etkide bulunur. Bu rüzgâr kış döneminde Antalya kıyılarını etkilediğinde deniz üzerinden nemli hava kütlelerini alarak Toros Dağlarına çarpar, yükselir ve yamaç yağışı bırakır.

CEVAP: A

8. Soru içinde temel özellikleri verilen rüzgâr kara yeldir. Poyraz, ülkemizi kuzeydoğu yönlü etkilemektedir. Soğuk karakterli bu rüzgâr en çok boğazlarda esiş göstermektedir. Lodos (güneybatı) ve kible (güney) sıcak karakterli rüzgâr özelliğindedir. Etezyen rüzgârı ise Anadolu karası içinde etkili olmamaktadır.

CEVAP: B

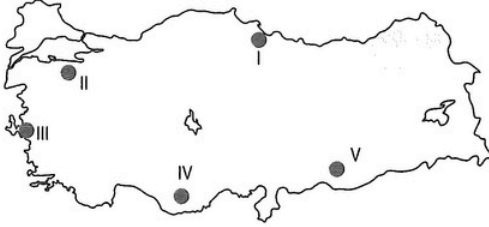
9. Verilen basınç merkezi ülkemizde yıl boyu etkili olabilen İzlanda Dinamik Alçak Basıncı'dır. Bu basınç merkezi 60° enlemleri üzerinden ülkemizi etkilemektedir. Alçak basınç özelliğinde olduğu için hava yükselici karakterlidir. Kış döneminde sıcaklık ortalamalarını azaltır, yağış olasılığını artırır.

CEVAP: D

10. Soru içinde verilen iller dikkate alındığında engebe oranı en az olan Niğde'dir. Bu nedenle bu ilde esiş gösteren rüzgârlar üzerinde yüzey şeklinin etkisi en azdır.

CEVAP: E

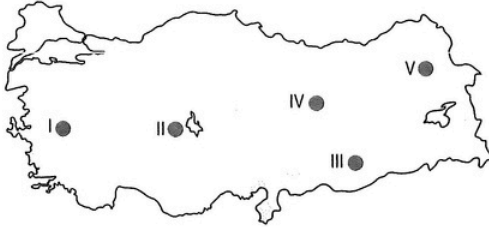
1. Maksimum nem havanın nem taşıma kapasitesidir ve sıcaklıkla doğru orantılıdır.

Buna göre haritada belirtilen merkezlerin hangisinde yaz aylarında maksimum nem miktarı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bağıl nem havada yağışın olma ihtimalini ifade eder ve sıcaklıkla ters orantılıdır.

Buna göre haritadaki merkezlerin hangisinde, yaz mevsiminde, bağıl nem en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Rize ve Samsun kentlerinde aynı iklim özellikleri görülmesine rağmen Rize'de yıl içerisindeki yağış miktarının Samsun'dan daha fazla olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağların doğu - batı yönlü uzanması
B) Yağış rejimlerinin farklı olması
C) Rize'de kıyının hemen gerisinde yüksek uzanan dağların varlığı
D) Ormanların geniş yer kaplaması
E) Rize'deki maksimum nem miktarının daha fazla olması

4. Yamaç yağışları kıyının hemen gerisinde uzanan dağların yamaçları boyunca yükselen hava kütlelerinin etkisiyle meydana gelir.

Buna göre Ege Bölgesi'nde Muğla'da yamaç yağışları etkili olurken, İzmir'de etkili olmaması bu iki kentin hangi özelliklerinin farklı olmasının sonucudur?

- A) Kırık dağların varlığı
B) Akdeniz iklim özelliklerinin görülmesi
C) Dağların kıyıya uzanış doğrultuları
D) Zeytin ve turuncgil gibi ürünlerin yetiştirilmesi
E) Buharlaştırma miktarlarının farklı olması

5. Hakkâri ve Konya kentleri karasal iklim özelliklerine sahip olmalarına rağmen, bu iki kentin yıllık yağış miktarlarının farklı olması;

- I. enlem,
II. yükselti,
III. karasallık,
IV. bakı

faktörlerinin hangileri ile açıklanır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

- 6.

Şekil - I

Şekil - II

Şekil - I'de gösterilen yağış çeşidi, Şekil - II'deki haritada işaretli noktaların hangisinde yaz aylarında görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

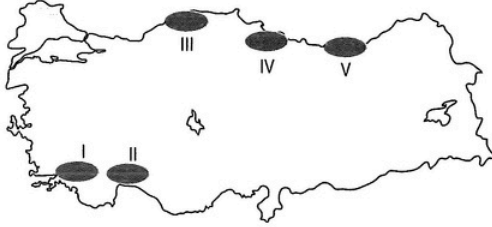
7. Erzurum ve Ankara çevresinde konveksiyonel yağışlar etkili olmasına rağmen, bu kentlerin yağış rejimlerinin farklı olması;

- I. nem,
- II. yükselti,
- III. bitki örtüsü,
- IV. denizden uzaklık,
- V. enlem

faktörlerinden hangilerine bağlıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) IV ve V

8. Haritada yıllık yağış miktarları fazla olan merkezler gösterilmiştir.

Bu merkezlerden hangisinin yıllık yağış miktarı diğerlerine göre daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Yıl içerisindeki bölgelere göre yağışın dağılışı yağış rejimini belirleyen temel faktördür.

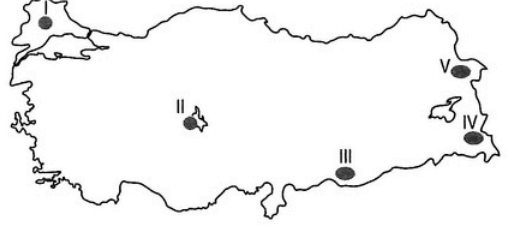
Buna göre aşağıdaki kent çiftlerinin hangisinin de yağış rejimi benzerdir?

- A) Ankara - Erzurum
B) İzmir - Samsun
C) Mersin - Gaziantep
D) Bursa - Ağrı
E) Edirne - Bartın

10. Türkiye'nin aşağıdaki bölgelerinden hangisi daha fazla yağış alır?

- A) Marmara
B) Karadeniz
C) Akdeniz
D) Ege
E) İç Anadolu

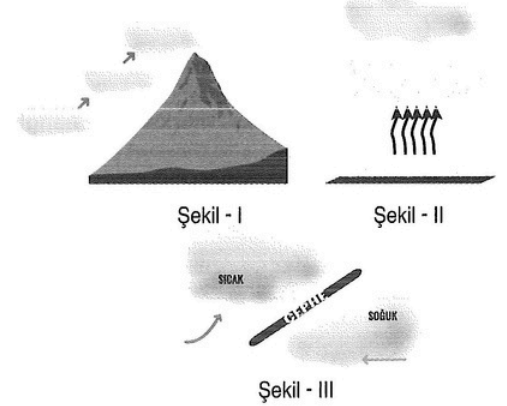
11.

Haritada işaretli merkezlerin hangisinde yıllık yağış miktarı diğerlerinden daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

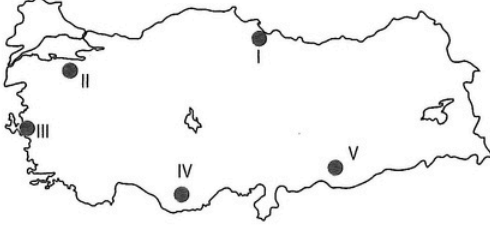
12.

Türkiye'de etkili olan yağış çeşitleri ve en fazla etkili olduğu bölge eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

Şekil - I	Şekil - II	Şekil - III
A) Karadeniz	İç Anadolu	Akdeniz
B) Akdeniz	İç Anadolu	Karadeniz
C) Ege	Akdeniz	D. Anadolu
D) Marmara	Ege	Akdeniz
E) Karadeniz	Ege	Marmara

1.

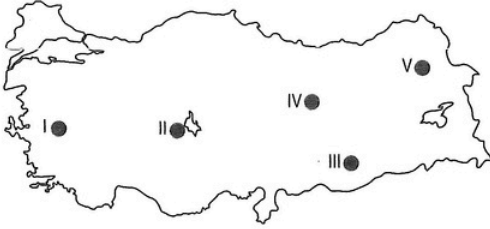

Maksimum nem sıcaklıkla doğru orantılı olarak artar.

- Yaz aylarında en sıcak yer, Basra Alçak Basıncı'nın etkisi ile V numarada belirtilen Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.

CEVAP: E

2.

- Bağıl nemin fazla olması, sıcaklık değerlerinin düşük olması demektir.
- Haritada V numaralı merkezin yükseltisi diğerlerine göre fazla olduğu için sıcaklık değerleri düşük ve bağıl nem oranı daha fazla olur.

CEVAP: E

3.

Karadeniz kıyılarında yamaç yağışı tüm kıyı kesiminde etkilidir. Doğu Karadeniz'deki dağlar, Orta Karadeniz'deki dağlara göre, kıyının hemen gerisinde daha yüksek bir şekilde uzandığı için yağış miktarı Rize'de Samsun'dan daha fazla olur.

CEVAP: C

4.

- İzmir'in arkasındaki dağlar kıyıya göre dik uzandıkları için deniz üzerinden gelen nemli hava kütlesi dağların arasından iç kesimlere girer ve yamaç yağışları görülmez.
- Muğla'nın arkasındaki Menteşe Dağları ise kıyı boyunca uzandığı için deniz üzerinden gelen nemli hava kütlesi yamaç boyunca yükselip yamaç yağışlarını oluşturur ve buradaki yağış miktarı İzmir'den daha fazla olur.

CEVAP: C

5.

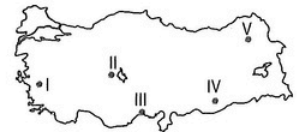
Hakkâri ve Konya kentleri karasal olmasına rağmen, Hakkâri'de yükselti değerleri Konya'dan daha fazla olduğu için havanın nem taşıma kapasitesi daha düşük, bağıl nem daha fazla olur. Bu yüzden Hakkâri'de Konya'ya göre yağış miktarı daha fazla olur.

CEVAP: B

6.

Şekil - I

Şekil - II

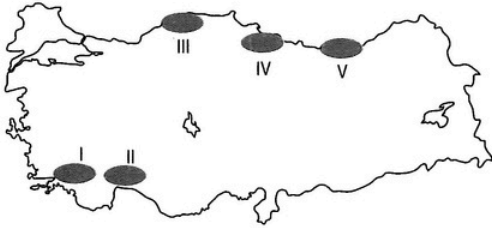
Şekil - I'deki konveksiyonel yağışlar, V. merkezde yaz döneminde kara üzerinde ısınmanın artması ile birlikte yaygın görülür.

CEVAP: E

7. Erzurum şehri Ankara'ya göre daha yüksektir. Bu nedenle karanın ısınması yaz dönemine kayar. Bu durum yaz döneminde konveksiyonel harekete neden olur.

CEVAP: B

8.

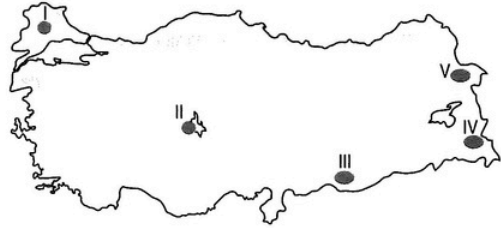
Bu merkezler içerisinde IV numaralı merkezde bulunan Canik Dağları, diğer merkezlerdeki dağlara göre yükseltisi daha az olduğu için yamaç yağışlarının daha az etkili olduğu bir alandır. Bu yüzden yıllık yağış miktarı daha azdır.

CEVAP: D

10. • Türkiye'nin en fazla yağış alan bölgesi Karadeniz'dir.
- Nem miktarının fazla olması ve sıcaklık değerlerinin yamaçlar boyunca yükselen hava kütlelerine bağlı olarak düşmesiyle, bağıl nem oranı fazla ve yağış miktarı diğer bölgelere göre daha fazla olur.

CEVAP: B

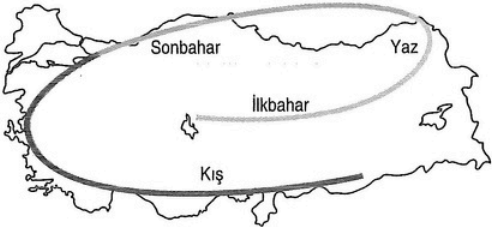
11.

IV numaralı merkezdeki Hakkâri, diğer merkezlere göre daha yüksek olduğu için karasal olan tüm merkezler içerisinde havanın nem taşıma kapasitesi daha düşük olan yerdir ve bu yüzden yağış miktarı daha fazladır.

CEVAP: D

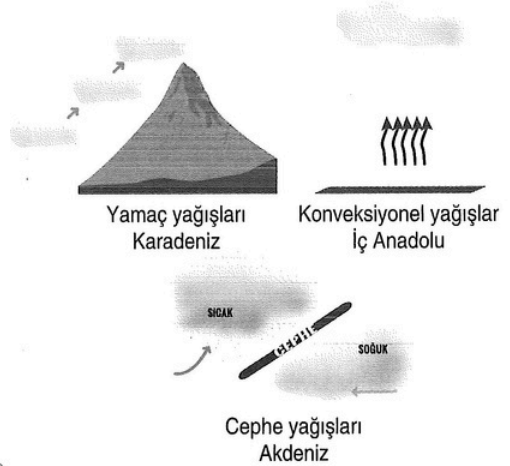
9.

- Yağış rejimini bize anlatacak pratik yol "e" harfini uygulamaktan geçer. Buna göre; İç Anadolu en fazla yağış ilkbahar; Erzurum yaz; Karadeniz sonbahar ve Marmara, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ise kış aylarındadır.
- Bu sebeple Mersin ve Gaziantep illeri en fazla yağışı kışın aldığı için yağış rejimleri benzerdir.

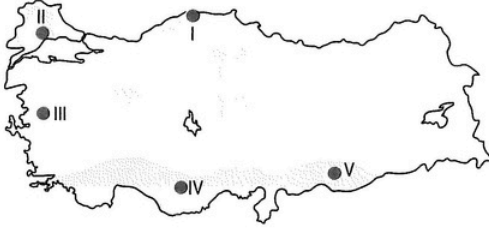
CEVAP: C

12.

CEVAP: A

1. Türkiye'nin genelinde nemlilik durumu; dağların kıyıya uzanış doğrultusu, yükselti, denize olan uzaklık, çevresindeki basınç merkezlerinin etkisi gibi faktörler nedeniyle belirgin değişimler gösterir.

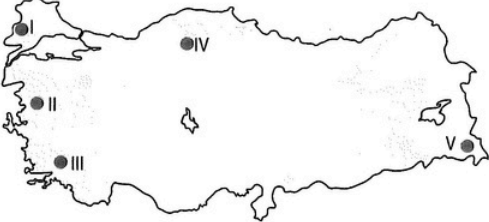
Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde dağların kıyıya uzanışı ve yükselti faktörüne bağlı nem oranı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye'de yıl içinde yağışın mevsimlere dağılışına bağlı olarak aşağıdaki il çiftlerinden hangisinin yağış rejimi birbirinden farklıdır?

- A) Antalya - Gaziantep
B) Kars - Iğdır
C) Konya - Malatya
D) Aydın - Çanakkale
E) Bartın - Rize

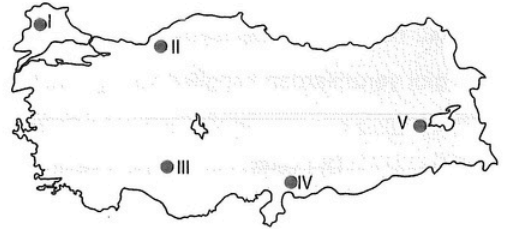
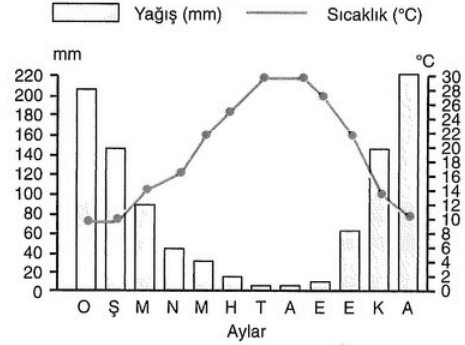
3. Denizden gelen hava kütesinin bir yamaç boyunca yükselip soğumasıyla oluşan yağış türüne orografik (yamaç) yağışları denmektedir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde kış döneminde orografik yağış görülme olasılığı en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin bir bölgesine ait yağış ve sıcaklık grafikleri verilmiştir.

Buna göre yukarıda verilen yağış ve sıcaklık grafiği Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisine ait olabilir?

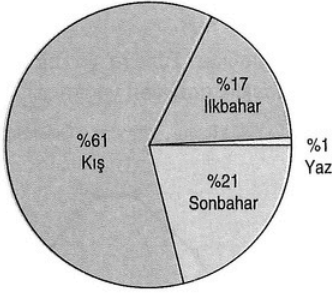
- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Ülkemizde yağış bakımından da yöreler arasında önemli farklılıklar vardır. Türkiye'yi yıllık ortalama yağış miktarına göre az, orta derecede ve çok yağış alan yerler olmak üzere üç gruba ayırmak mümkündür.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisi yıl içinde en az miktarda yağış almaktadır?

- A) Afyon B) Ankara C) Iğdır
D) Samsun E) Bursa

6. Aşağıda Türkiye'de bir yöreye ait yağışın mevsimlere dağılışını gösteren daire grafik verilmiştir.

Buna göre verilen daire grafik dikkate alındığında ortamın iklimi hakkında;

- Yörede kış ılıklığı yaşanmaktadır.
- Doğal bitki örtüsü kış döneminde yapraklarını döker.
- Yağış rejimi düzensizdir.

gibi yorumlardan hangileri **yanlış** olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

7. Türkiye'de bağıl nem oranının yıl boyu yüksek olduğu bir yöre ile ilgili aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- Yöredeki akarsular taşımacılığa uygundur.
- Yerin enerji kaybı azdır.
- Sıcaklık farkı azdır.
- Bulutluluk oranı fazladır.
- Toprak asitik reaksiyondadır.

8. Sıcaklık ve nem bakımından farklı hava kütlelerinin karşılaşması ile oluşan yağışlardır. Ülkemizde en yaygın görülen yağış oluşum tipidir.

Yukarıda temel özellikleri verilen yağış tipi aşağıdakilerin hangisidir?

- Cephe yağışları
- Orografik yağışlar
- Yükselim yağışları
- Muson yağışları
- Yamaç yağışları

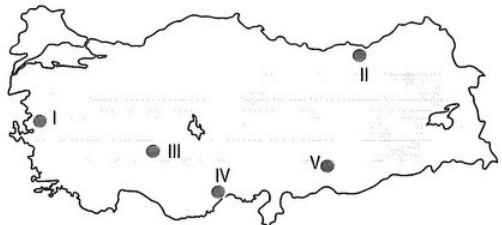
9. Aşağıdaki şekilde Türkiye'de görülen iklim tiplerinden birinin karakteristik yağış oluşum şekli verilmiştir.

Buna göre bu yağış oluşum şeklinin karakteristik olarak görüldüğü bir yöre için aşağıdaki yorumlardan hangisi **yanlıştır**?

- Bu yağış türü yörede, ısınmanın arttığı dönemde gerçekleşir.
- Yörede geven, koyun yumağı, gelincik ve yavşan otu gibi bitki türleri yaygındır.
- Kış döneminde ortalama sıcaklıklar eksi değerlere düşmektedir.
- Bu yağış oluşum türü, yörede en çok kış döneminde gerçekleşir.
- Yörede gerçekleştirilecek tahıl tarımını olumlu yönde etkiler.

10. Sis, yatay görüş mesafesini 1 km'nin altına düşüren bir hava olayıdır. Stratüs bulutlarının yerde veya yere yakın seviyede oluşması olarak da bilinir. Hava içindeki su buharının yoğunlaşması veya donarak kristalleşmesi sonucu ortaya çıkan çok küçük su damlacıkları veya buz kristallerinden meydana gelir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde yıl içinde yamaç ve vadi sisi oluşumu yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Batı ve Doğu Karadeniz kıyılarında sıradağların kıyıya paralel uzanması ve yükseltisinin fazla olması denizden gelen nemli hava kütlelerinin iç kesimlere ulaşmasını engeller. Bu durum kıyı kesimde nem oranının daha fazla olmasına neden olur.

CEVAP: A

2. Ülkemizde görülen iklim tipleri dikkate alındığında, yıl içinde yağışın mevsimlere dağılışı farklılık göstermektedir. Soru içinde verilen il çiftleri karşılaştırıldığında yağış rejimlerinin aynı olabilmesi için yaşanan iklim özelliğinin de benzer olması gerekmektedir. Bu nedenle Kars ve Iğdır'da yaşanan iklim tipleri farklılık gösterdiği için yağışın mevsimlere dağılışı da farklıdır. Kars en çok yağışını yaz döneminde alırken, Iğdır ili en fazla yağışını ilkbaharda almaktadır.

CEVAP: B

3. Denizden gelen hava kütesinin bir yamaç boyunca yükselip soğumasıyla oluşan yağış türüne orografik (yamaç) yağışları denmektedir. Buna bağlı olarak soru içinde verilen merkezler dikkate alındığında III numaralı Menteşe yöresinde dağlar kıyıya paralel uzanmakta ve yükselti ortalaması fazladır. Bu durum orografik yağış görülme olasılığını artırır.

CEVAP: C

4. Soru içinde verilen yağış ve sıcaklık grafiği Akdeniz iklim özelliğini yansıtmaktadır. Bu iklim haritada numaralandırılmış merkezler dikkate alındığında IV numaralı alanda görülmektedir.

- I. Karasal iklim
- II. Karadeniz iklimi
- III. Karasal iklim
- V. Karasal iklim

CEVAP: D

5. Türkiye'de en az yağış alan yerlerin başında Iğdır Ovası gelmektedir. Iğdır'da yıllık yağış miktarı 258,6 mm'dir. Tuz Gölü çevresi de en az yağış alan yerlerdendir. Bu kesimde yıllık yağış miktarı 300-400 mm arasındadır.

CEVAP: C

6. Soruda verilen yağışın mevsime dağılışını gösteren daire grafik incelendiğinde Akdeniz iklimine ait olduğu söylenebilir. Bu duruma bağlı olarak iklimde doğal bitki örtüsünün yaprak dökme durumu yanlış olur.

CEVAP: B

7. Türkiye'de bağıl nem oranının yıl boyu yüksek olduğu bir yörede, yıl boyu yağış olasılığı da yüksektir. Bu nedenle, bulutluluk oranı fazla iken, yerin enerji kaybı ve sıcaklık farkları azdır. Bu durum nemliliğin fazla olması ile ilişkilidir. Yağışa bağlı yörede yıkanma fazla olduğu için toprak, asitik reaksiyon özelliği gösterir. Ancak soru içinde akarsuların taşımacılığa elverişli olması durumu yanlıştır. Akarsuyun taşımacılığa elverişli olması sadece sürekli yağışla ilişkili değildir. Yörede, akarsuyun denge profiline (akarsu yatak eğiminin deniz seviyesine inmesi) de ulaşmış olması gerekir.

CEVAP: A

8. Sıcaklık ve nem bakımından farklı hava kütlelerinin karşılaşması ile oluşan yağışlara cephe yağışı denir. Ülkemizde matematik konuma bağlı oluşan bu yağış oluşum türü Akdeniz ikliminin karakteristik yağış oluşum türüdür.

CEVAP: A

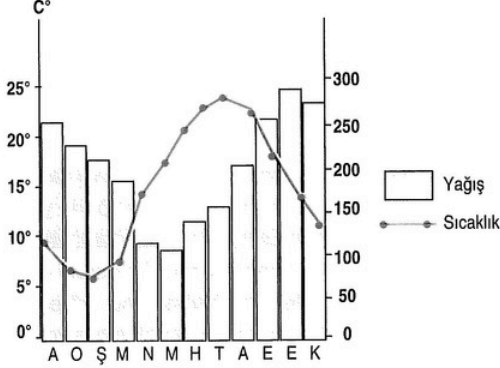
9. Şekilde verilen yağış oluşum türü, konveksiyonel (yükselim) yağıştır. Bu yağış oluşumu ısınan hava kütesinin yükselip yoğunlaşması ile gerçekleşir. Ülkemizde en çok İç Anadolu Bölgesi'nde ısınmanın arttığı dönemde (ilkbaharda) oluşmaktadır. Yaygın olarak görüldüğü yörelerde karasal iklim özelliği yaşandığı için en çok kış döneminde oluşması durumu yanlıştır. Bu iklime bağlı yörede, bozkır bitki türleri (geven, koyun yumağı, gelincik, yavşan otu) yayılış göstermektedir.

CEVAP: D

10. Ülkemizde sis olayına sıcaklık ve nemlilik koşullarına bağlı olarak belirli zamanlarda rastlanmaktadır. Gece boyunca yüksek yerlerden vadilere akan soğuk hava, vadi sislerine neden olmaktadır. Bu tür sislere daha çok ilkbaharda rastlanır. Ülkemizde yamaç sislerine daha çok Karadeniz kıyılarında rastlanır.

CEVAP: B

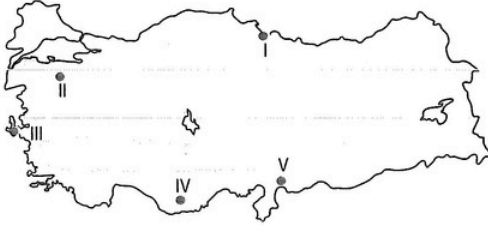
1. Türkiye'de ortalama yıllık yağış miktarı ve sıcaklık değerleri gösterilen bir merkez için;

Grafikteki bilgilerden yararlanarak aşağıdaki-lerden hangisine ulaşamaz?

- A) Yıllık yağış miktarı 2000 mm üzerindedir.
B) Nem ve yağış isteği fazla olan tarım ürünleri doğal olarak yetişme şansı bulur.
C) Karadeniz Bölgesi'ne ait bir merkezdir.
D) Yıllık sıcaklık farkları fazladır.
E) Bağıl nem oranı yüksektir.

2.

İklim özellikleri dikkate alındığında haritada belirtilen merkezlerin hangilerinde bitki örtüsü diğerlerinden farklıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve V E) III ve IV

3.

Ormanların tahribatı sonucunda bulunduğu alanın iklim koşullarına bağlı olarak, dört mevsim yeşil kalan yalancı maki olarak da bilinen, psödomaki adı verilen bitki toplulukları ortaya çıkar.

Türkiye'de aşağıdaki merkezlerin hangisinde bu bitki topluluklarına rastlanır?

- A) Mersin B) Konya C) Erzurum
D) Trabzon E) Edirne

4. Türkiye'de kızılçam ormanlarının tahribatı sonucunda ortaya çıkan bitki topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

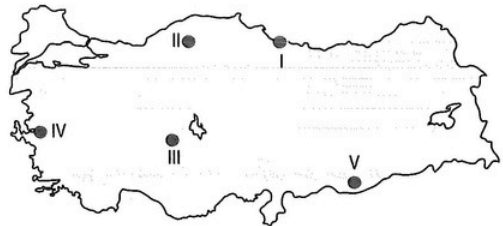
- A) Maki B) Bozkır
C) Alpin çayırları D) Antropojen bozkır
E) Savan

5. Makroklima iklim, geniş alanlarda; mikroklima iklim, küçük alanlarda görülen iklim çeşitlerini ifade eder.

Türkiye'nin coğrafi koordinatları düşünüldüğünde, Türkiye hangi makroklima iklim alanı içerisinde daha fazla yer alır?

- A) Ekvatorial iklim
B) Ilıman okyanusal iklim
C) Akdeniz iklimi
D) Tundra iklimi
E) Muson iklimi

6. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

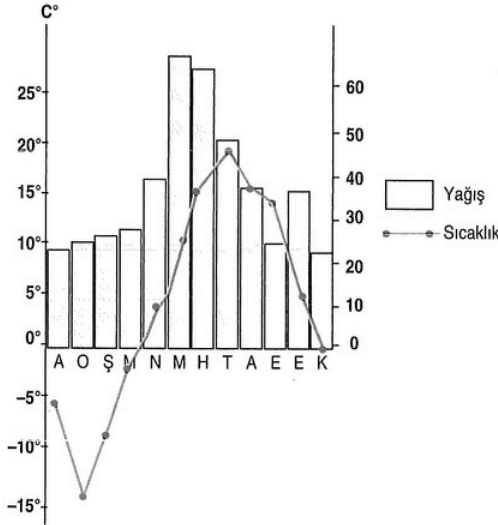
Bu alanların hangisinde karaçam ormanlarına daha fazla rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye'de yıl içerisinde en fazla yağışın yaz aylarında düştüğü ve yıllık sıcaklık farklarının fazla olduğu bir merkezin doğal bitki topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

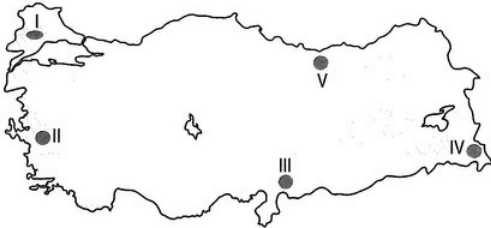
A) Orman B) Maki
C) Alpin çayırları D) Bozkır
E) Garig

8. Aşağıdaki grafikte Kars iline ait sıcaklık - yağış değerleri gösterilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kar yağışları ve don olayları etkilidir.
B) Yıllık sıcaklık farkları fazladır.
C) Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
D) Yağış rejimi düzensizdir.
E) Çernozyom topraklar görülür.
9. Ormanların tahribatı sonucunda oluşan bitki toplulukları antropojen bozkırları ortaya çıkarır.

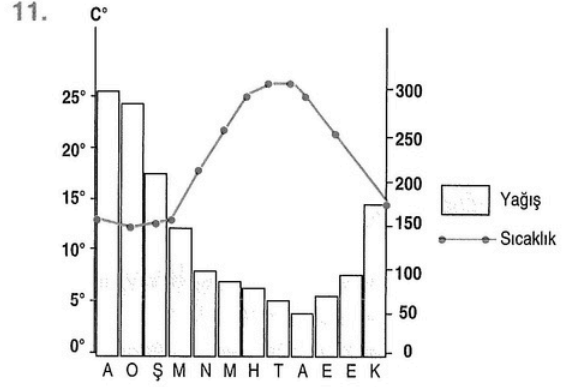

Buna göre haritada işaretli merkezlerin hangisinde, antropojen bozkırlara daha fazla rastlanır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Türkiye'de tahribata uğrayan ormanların kendini yenilemesinin diğerlerine göre daha zor olduğu kent aşağıdakilerden hangisidir?

A) Konya B) Kırklareli C) Bolu
D) Muğla E) Rize

Grafikte belirtilen merkeze ait bitki örtüsü aşağıdakilerin hangisidir?

A) Maki B) Orman C) Bozkır
D) Alpin çayırlar E) Savan

12. Dünya üzerinde 30 ile 40° enlemleri arası Akdeniz iklim sahasıdır. Türkiye'nin de bu enlemler arasında toprakları olduğu için Türkiye Akdeniz ikliminin etki alanı içerisinde.

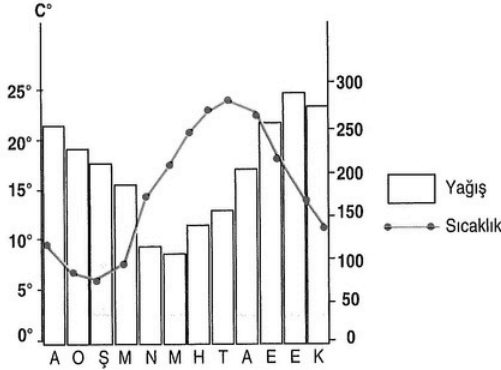
Buna göre aşağıda verilen kentlerin hangisinde, Akdeniz iklim özellikleri daha fazla görülür?

A) Isparta B) Burdur C) Karaman
D) Kahramanmaraş E) İzmir

13. Türkiye'nin fitocoğrafya bölgeleri ile ilgili aşağıda belirtilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Fitocoğrafya bölgelerinin sınırlarını iklim tipleri belirlemiştir.
B) Akdeniz fitocoğrafyası içerisinde, her mevsim yeşil kalan bitkileri barındırır.
C) Karadeniz fitocoğrafyası içerisinde, kıydan 200 - 300 metre yüksekliğe kadar çalı kuşağı mevcuttur.
D) İç Anadolu fitocoğrafyasında stepler geniş yer tutar.
E) Güneydoğu Anadolu fitocoğrafyasında kızılçam ormanları geniş yer tutmaktadır.

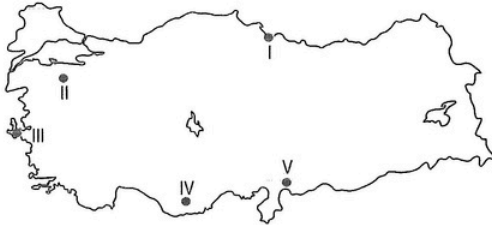
1.

- Nem oranı fazla olan merkezde, yıllık sıcaklık farkı, fazla değil az olur. (D)
- Yağış miktarını gösteren değerleri topladığımız zaman yıllık yağış miktarının, 2000 mm üzerinde olduğu görülmektedir. (A)
- Yağış rejimi ve miktarının fazlalığından, bu ortamda doğal olarak yetişebilecek ürünler olduğu anlaşılmaktadır. (B)
- En fazla yağış sonbaharda olduğu için yağış rejimi bu merkezin, Karadeniz Bölgesi'nde olduğunu ifade etmektedir. (C)
- Yağış yıl boyu fazla olduğu için havada yağışın olma ihtimali, yani bağıl neminde fazla olduğu anlaşılmaktadır. (E)

CEVAP: D

2.

- I numaralı merkezde bitki örtüsü, Karadeniz iklimine bağlı olarak, geniş yapraklı ormanlardır. (A)
- II, III, IV ve V numaralı merkezler ise 30 ile 40° paralelleri arasında Akdeniz iklim sahasında yer aldıkları için bitki örtüleri makidir.
- Bu genellemeye V numaralı merkezde bulunan Gaziantep kenti de dâhildir.

CEVAP: A

3. Psödomaki Karadeniz Bölgesi'nde ormanların tahribatı ile ortaya çıkan bitki topluluğudur. Bu yüzden belirtilen seçeneklerde, Trabzon çevresinde bu bitki toplulukları görülmektedir.

CEVAP: D

4. Akdeniz iklim kuşağının doğal ortamında yetişen kızılçam ormanlarının tahribatı ile maki bitki toplulukları ortaya çıkmaktadır. Bu bitkilerde ülkemizde Akdeniz ikliminin etkili oldukları yerlerde yoğun bir şekilde görülmektedir.

CEVAP: A

5. • Türkiye 36° - 42° Kuzey enlemleri arasında yer aldığı için makroklime iklim yani büyük iklim tipleri arasında dünyada 30 ile 40° enlemleri arasında etkili olan Akdeniz iklim kuşağı içerisinde yer alır.
- Ekvatorial iklim, 0 - 10 enlemleri arası
 - Ilıman Okyanusal, 30 - 60 enlemlerindeki kara-ların batı kıyıları
 - Tundra, 60° Kuzey, Grönland, Norveç çevresi
 - Muson, Güneydoğu Asya çevresinde görülür.

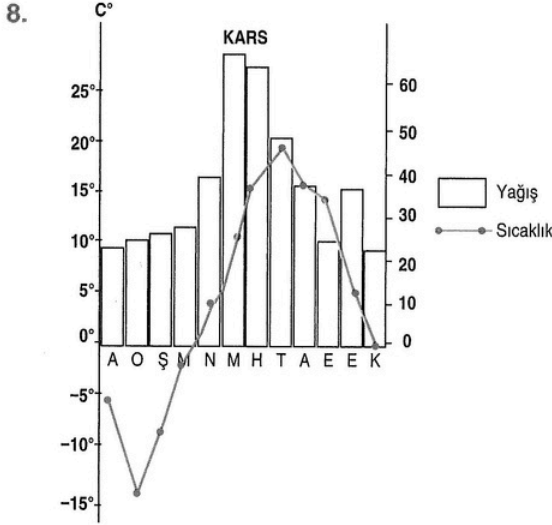
CEVAP: C

6. Soğuk olan yerlerde yetişen iğne yapraklı kara-çamlar ülkemizde daha fazla Batı Karadeniz ve Toroslar üzerinde bulunur.

CEVAP: B

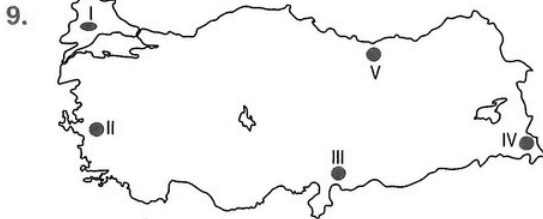
7. Türkiye'de yaz aylarının yağışlı, yıllık sıcaklık farkının fazla olduğu yer, Erzurum - Kars çevresidir. Bu alanda görülen bitki topluluğu ise yaz yağışla-rına bağlı olarak Alpin çayırlarıdır.

CEVAP: C

- Soru kökünde YALNIZCA grafikteki bilgilerden yararlanarak dediği için;
Kış aylarında sıcaklık 0°C'nin altına düştüğü için kar yağışları etkili denir. (A)
Yaz ve kış sıcaklık ortalamasına bakarak sıcaklık farkının fazla olduğu görülür. (B)
Haziran, temmuz, ağustos ayları Kuzey Yarım Küre'de sıcak; Güney Yarım Küre için ise soğuk olacağından, bu aylarda sıcaklık fazla olduğu için bu merkez Kuzey Yarım Küre'de denir.
Tüm yıl boyunca aynı yağış miktarı görülmediği için yağış rejimi düzensiz denir. (D)
Bu iklim grafiğine sahip Kars çevresinde, çernozyom toprak olmasına rağmen yalnızca ifadesi soru kökünde bulunduğu için grafikteki bilgiler bu toprağın, bölgedeki varlığını anlatmadığı için bu seçeneğe ulaşılamaz. (E)

CEVAP: E

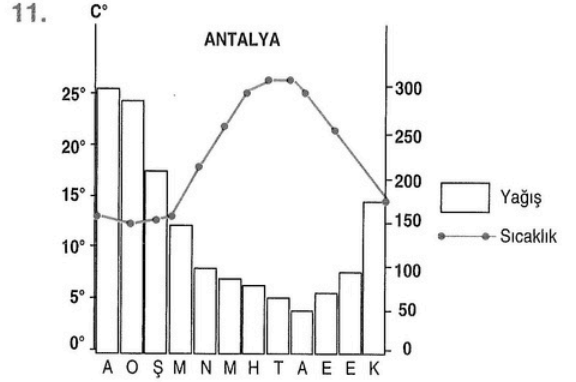

Antropojen bozkır, karasal iklim bölgelerinde, ormanların tahribatı ile oluşan bitki topluluklarıdır. Ülkemizde en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde ve Ergene'de görülür. Bu yüzden cevap I numaralı merkezin işaret ettiği Ergene'dir.

CEVAP: A

10. Ormanlar yağış miktarının fazla olduğu yerde tahrip edilse de kendini daha kısa sürede, yağışın az olduğu yerde ise daha uzun sürede yeniler. Buna göre yağışın az olduğu Konya'da diğer kentlere göre bu süre daha uzun ya da bu süreç zordur.

CEVAP: A

İklim grafiğinin yağışın rejiminden yola çıkarsak kış yağışları fazla olduğu için Akdeniz ikliminin görüldüğü bir merkeze ait olduğunu söyleyebiliriz. Bu yüzden bu merkezde maki bitki örtüsü görülür.

CEVAP: A

12. Seçeneklerdeki kentlerin hepsi Akdeniz iklim sahası içerisinde yer almasına rağmen, İzmir kenti dışında kalan yerlerde iklim özellikleri net olarak görülemez. Isparta, Burdur, Karaman ve Gaziantep çevresinde karasallığın etkisi Akdeniz iklimi etki alanını sınırlamıştır.

- Bu yüzden sorunun cevabı, Akdeniz iklim özellikleri, denizellik özelliklerinin etkisiyle de İzmir'dir.

CEVAP: E

13. • Fitocoğrafya bitki coğrafyasıdır. Bölgelerin iklimlerine göre görülen bitki örtüsünün dağılışını inceler.
• Buna göre Güneydoğu Anadolu'da, kızılçam ormanları geniş alan kaplamaz, Kızılçamlar Akdeniz iklimine aittir. Güneydoğu Anadolu'da görülen yaygın bitki topluluğu bozkırdır.
• Diğer seçeneklerdeki bilgiler ise doğrudur.

CEVAP: E

1. Aşağıda Türkiye'nin iklim özellikleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi ülkenin mutlak konumu ile ilişkilidir?

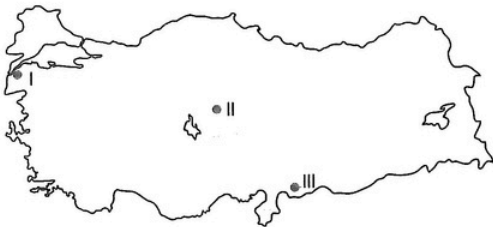
- A) Erzurum - Kars yöresinde karasallık şiddetinin fazla olması
- B) Tüm bölgelerde kış döneminde cephe yağışlarının oluşması
- C) Doğu Karadeniz kıyısında orman alt sınırının düşük olması
- D) İç bölgelerde ortalama kış sıcaklıklarının kıyı bölgelere göre düşük olması
- E) Kısa mesafelerde sıcaklık ortalamalarının değişmesi

2. Türkiye matematik konum gereği Akdeniz iklim kuşağında yer almaktadır. Ancak ülkemizde engebe, yükselti, denizellik, karasallık etkisi nedeniyle iklim tipleri çeşitlilik göstermektedir.

Buna göre ülkemizde kısa mesafelerde iklim tiplerinin çeşitli olması aşağıda verilen unsurların hangisi üzerinde bir etkiye sahip değildir?

- A) Ulaşım sistemleri
- B) Tarım faaliyeti
- C) Cephe yağışlarının varlığı
- D) Toprak türleri
- E) Bitki örtüsü

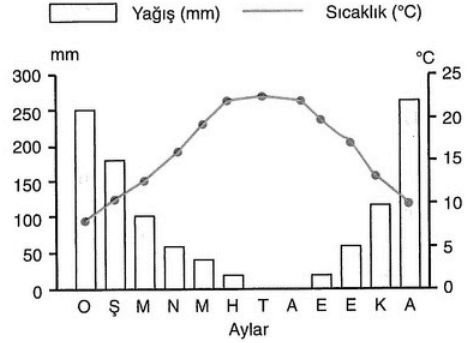
3.

Türkiye'de, karlı ve donlu gün sayısının en az, kış mevsiminin ılık ve yağışlı geçtiği, yıllık sıcaklık farklarının ortalama 20 °C olduğu iklim tipi yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangilerinde yaşanır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

4.

Yukarıda sıcaklık ve yağış grafiği gösterilen iklim tipi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karlı ve donlu gün sayısı azdır.
- B) İklima bağlı oluşan zonal toprak türü terra rosadır.
- C) Yağış rejimi düzensizdir.
- D) Ülkede Akdeniz, Güney Marmara kıyılarında ve Güneydoğu Anadolu'nun batı kesiminde görülür.
- E) İklimin yağış ve sıcaklık özelliği doğru orantılıdır.

5. Türkiye'nin iklim özellikleri ile ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ülkede aynı hat üzerinde batıdan doğuya doğru gidildikçe yükseltiye bağlı güneş ışığının enerji kaybı artar.
- B) Ülkede en geniş alanda görülen iklim tipi ılıman karasalıdır.
- C) Yükselti, engebe, dağların kıyıya uzanışı karasallığın şiddetini kısa mesafelerde değiştirir.
- D) Maki bitki örtüsü ülkemizde mutlak konuma bağlı olarak yayılış gösterir.
- E) Akdeniz ikliminin görüldüğü alanlarda kış dönemi kar yağışı oluşabilir.

6. Türkiye'de Karadeniz ikliminin görüldüğü, Batı, Orta ve Doğu Karadeniz kıyılarında aynı iklim özellikleri yaşanmasına rağmen ortalama yağış miktarları farklıdır.

Bu durumun oluşmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sıradağların kıyıya uzanış doğrultusu farklıdır.
B) Sıcaklık ortalamaları farklıdır.
C) Kıyıya paralel uzanan dağların yükselti ortalamaları ve kıyıya olan konumları farklıdır.
D) Yağış rejimleri farklıdır.
E) Engebe oranları farklıdır.

7. "Türkiye'de tüm bölgelerde ilkbahar döneminde konveksiyonel yağışlar oluşur." hipotezini savunan coğrafya öğretmeni Dilge Hanım, bu hipotezin doğruluğunu veya yanlışlığını kanıtlamaları için öğrencilerinden, bir cümle ile konu hakkında yorum yapmalarını istemiştir.

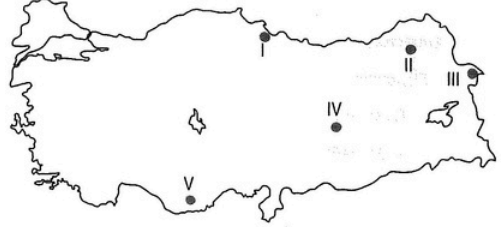
Buna göre bu yağış oluşum şekli ile ilgili aşağıdaki öğrencilerden hangisinin yaptığı yorum doğrudur?

- A) **Müge:** Öğretmenim verdiğiniz hipotez yanlıştır. Çünkü konveksiyonel yağışlar, karasal iklimin karakteristik yağış oluşum türüdür. Bu iklim tüm bölgelerde görülmez.
B) **Hasan:** Öğretmenim verdiğiniz hipotez doğrudur. Çünkü konveksiyonel yağışlar ilkbahar ve yaz döneminde karalar üzerindeki havanın ısınıp yükselmesi ile oluşmaktadır.
C) **Murat:** Öğretmenim verdiğiniz hipotez yanlıştır. Çünkü ilkbahar döneminde Anadolu karası ısınmaktadır. Bu nedenle yağış oluşması için hava sıcaklıklarının düşmesi gerekir.
D) **Sevinç:** Öğretmenim verdiğiniz hipotez doğrudur. Çünkü bu yağış oluşum türü orta kuşak karalarında meydana gelir. Ülkemiz mutlak konum gereği orta kuşakta yer aldığı için bu yağış oluşum türü tüm bölgelerimizde görülebilir.
E) **Remzi:** Öğretmenim verdiğiniz hipotez yanlıştır. Çünkü ülkemiz Akdeniz iklim kuşağında yer alır. Bu nedenle tüm bölgelerimizde görülebilecek tek yağış oluşum türü cephesel yağışlardır.

8. Türkiye'de yer alan bir merkezde;

- Günlük ve yıllık sıcaklık farkları fazladır.
- İklimle bağlı kara yolu ulaşımı maliyetlidir.
- Taşkıran otu, mine çiçeği, yıldız otu, kardelen gibi bitki türleri yaygındır.

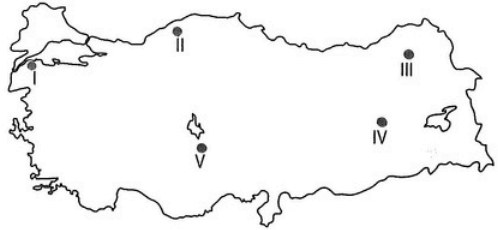
gibi iklim özelliklerine bağlı gelişen bazı durumlar verilmiştir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilmiş alanların hangisi için verilen bilgiler doğrudur?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

9.

Türkiye'de yer alan merkezlerle ilgili,

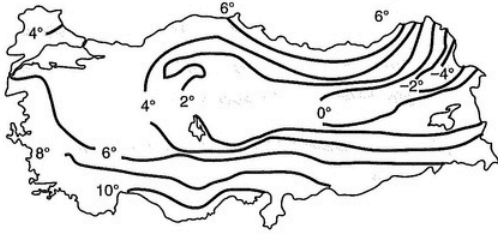
- Yıl içinde en çok yağışını ilbaharda konveksiyonel karakterli alır.
- Karlı ve donlu gün sayısının en fazla olması nedeniyle tarım faaliyeti yapılan süre kısadır.
- Ortalama kış sıcaklıkları 6 - 7 °C'dir. Yıl içinde nem oranının yüksek olması nedeniyle sıcaklık farkları düşüktür.
- İklimde yaşanan kuraklık sebebiyle alkali/sodik topraklar görülmektedir.

gibi bazı iklim özellikleri verilmiştir.

Bu özellikler Türkiye haritasında numaralandırılmış alanlar ile ilişkilendirildiğinde, hangi merkezde yaşanan iklim tipi ile ilgili bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

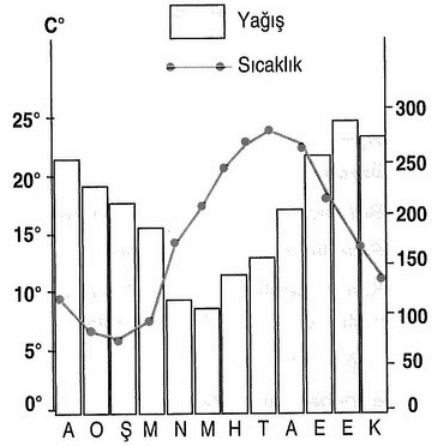
10. Aşağıda Türkiye ocak ayı indirgenmiş sıcaklık haritası verilmiştir.

Yukarıda verilen harita incelendiğinde aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Türkiye'de en yüksek ve en düşük sıcaklıklar arasındaki fark 14 °C'dir.
 B) En düşük sıcaklıklar karasallık şiddetinin yüksek olması nedeniyle Kuzeydoğu Anadolu'dadır.
 C) Ege kıyısında sıcaklık ortalaması enlem etkisine bağlı kuzeye gidildikçe azalmaktadır.
 D) Güney Marmara'nın büyük bir kesiminde sıcaklık ortalaması 6 °C'den azdır.
 E) Ülkede sıcaklığın 10 °C'den fazla olduğu alanlar vardır.

12.

Yukarıda verilen yağış ve sıcaklık grafiği aşağıdaki merkezlerin hangisine aittir?

- A) Trabzon
 B) Gümüşhane
 C) Yozgat
 D) Sivas
 E) Erzurum

11. Ülkemizde karlı ve donlu gün sayısının en fazla olduğu bölgeler sırasıyla Doğu Anadolu, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'dur.

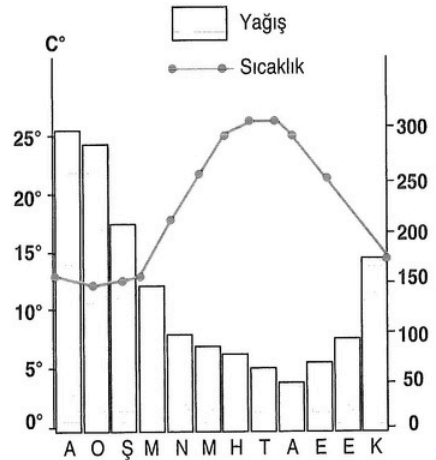
Buna göre ülkemizde karlı ve donlu gün sayısının en fazla iç bölgelerde yaşanmasında,

- I. karasallık,
 II. yükselti,
 III. hava kütlelerinin etkisi,
 IV. toprak yapısı,
 V. bitki örtüsü

gibi durumlardan hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) I ve III
 D) III ve IV
 E) IV ve V

13.

Yukarıda verilen yağış ve sıcaklık grafiğine sahip bir merkezde aşağıdaki bitki türlerinin hangisi yaygın görülmektedir?

- A) Kardelen
 B) Keçiboynuzu
 C) Çoban yastığı
 D) Yavşan otu
 E) Yıldız otu

1. Cephe yağışları veya frontal yağış, yoğunluk ve sıcaklığı farklı olan iki hava kütesinin karşılaşması ile oluşur. Geniş alanlarda düşük şiddette ve uzun süreli yağış oluşturur. Ülkemiz mutlak konum gereği orta kuşakta yer aldığı için farklı yoğunluk ve sıcaklıktaki hava kütlelerinin karşılaşma alanındadır. Bu nedenle kış döneminde tüm bölgelerde cephe yağışının oluşumu mutlak konum ile ilişkilidir. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde;

- Erzurum - Kars yöresinde karasallık şiddetinin fazla olması yükselti ve nem oranının düşük olması ile ilişkilidir.
- Doğu Karadeniz kıyısında orman alt sınırının düşük olması yağış rejimi ve miktarı ile ilişkilidir.
- İç bölgelerde ortalama kış sıcaklıklarının kıyı bölgelere göre düşük olması nem oranının düşük olması ile ilgilidir.
- Kısa mesafelerde sıcaklık ortalamalarının değişimi engebe faktörü ile açıklanır.

CEVAP: B

2. Türkiye'de iklim tiplerinin çeşitli olması toprak türlerini, bitki çeşitliliğini, tarım faaliyetlerini ve ulaşım hizmetlerini etkilemektedir. Cephe yağışlarının varlığı ise orta kuşakta olmak ile ilgilidir. Soru içinde çeldirici özellikte olan ulaşım hizmetleridir. Bu durum örneklendirildiğinde; Erzurum - Kars yöresinde yaşanan sert karasal iklime bağlı sıcaklık farklarının yüksek olması kara yolu ulaşım maliyetlerini artırmaktadır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaz dönemindeki aşırı sıcaklıklar ise hem kara yollarının deforme olmasını hem de demir yolu hatlarında gevşemeye bağlı kazaların artmasına zemin hazırlamaktadır.

CEVAP: C

3. Türkiye'de, karlı ve donlu gün sayısının en az, kış mevsiminin ılık ve yağışlı geçtiği, yıllık sıcaklık farklarının düşük olduğu, cephe yağışlarının olduğu, maki bitki örtüsünün yaygın olduğu iklim tipi Akdeniz iklimidir. Bu iklim tipi ülkemizde Güney Marmara, Ege kıyısı, Akdeniz kıyısı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batı kesiminde görülür.

CEVAP: D

4. Soru içinde verilen yağış ve sıcaklık grafiği Akdeniz iklimine aittir. Verilen özellikler incelendiğinde; bu iklim tipi ülkemizde Akdeniz, Ege ve Güney Marmara kıyıları ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batı kesiminde görülür. İklimin karlı ve donlu gün sayısı azdır. Yağış rejimi grafikte görüldüğü üzere düzensizdir. İklim ve bitki örtüsüne bağlı oluşan zonal toprak türü terra rossadır. Ancak bu iklim tipinde yağış ve sıcaklık özelliği ters orantılıdır. Sıcaklık ortalamasının arttığı dönemde yağış azalır. Azaldığı dönemde ise yağış artar.

CEVAP: E

5. Ülkemizde herhangi bir merkezde güneş ışığında enerji kaybını enlem değeri etkiler. Bundan dolayı batıdan doğuya doğru aynı hat üzerinde hareket edildiğinde güneş ışığının geliş açısı aynı olduğu için yükselti ortalaması güneş ışığının enerji kaybını etkilemez. Yükselti, sıcaklık üzerinde etkilidir. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde; ülkemizde mutlak konuma bağlı görülen tek iklim tipi Akdeniz iklimidir. Bu nedenle bu iklime bağlı yayılış gösteren maki bitki örtüsünün varlığı mutlak konum ile ilişkilidir. Akdeniz ikliminin görüldüğü alanlarda kış döneminde günlük sıcaklık değerlerine bağlı kar yağışı oluşumu gözlenmektedir. Ancak bu iklimde ortalama kış sıcaklığı eksi değerlere düşmediği için genel olarak yağmur görülür. Ülkede karasallığın şiddetini yükseltti, engebe ve dağların kıyıya uzanışı kısa mesafelerde etkilemektedir.

CEVAP: A

6. Ülkemizde Karadeniz kıyı kuşağında dağların kıyıya olan uzanış doğrultuları aynıdır. Ancak kıyıya paralel uzanan bu dağ sıralarının yükselti ortalaması ve kıyıya olan mesafesi farklıdır. Bu durum Batı, Orta ve Doğu Karadeniz bölümlerinde ortalama yağış miktarlarını değiştirir.

CEVAP: C

7. Konveksiyonel yağış, karaların ısınması ile üzerindeki havanın genişerek yükselmesi ve yükselirken her 200 metrede 1 °C soğuyarak yoğunlaşması sonucu oluşur. Buna göre Anadolu karasının ilkbahar döneminde ısınması, beraberinde hava kütlelerinin genişip yükselmesini sağlamaktadır. Bu durum bu mevsimde tüm bölgelerimizde konveksiyonel yağışların oluşumuna neden olur. Ancak tüm iklimlerin görüldüğü alanlarda bu yağış oluşabilirken, her iklimin karakteristik yağış oluşum türü değildir.

CEVAP: B

8. Verilen bilgiler sert karasal iklimin temel özellikleri içinde yer alır. Bu nedenle Türkiye haritasında sert karasal iklim II numaralı merkezde görülür. Diğer alanlarda yaşanan iklim özellikleri dikkate alındığında, V numaralı merkez Akdeniz iklimini, IV ve III numaralı merkez karasal iklimi, I numaralı merkezde ise Karadeniz iklimini göstermektedir.

CEVAP: D

9. Soru içinde verilen iklim özellikleri incelendiğinde;

- Yıl içinde en çok yağışı ilkbaharda konveksiyonel karakterli alan iklim ılıman karasaldır. Bu iklim tipi V ve IV numaralı merkezlerde görülür.
- Karlı ve donlu gün sayısının en fazla olduğu iklim tipi sert karasaldır. Buna bağlı tarım faaliyeti yapılan süre III numaralı merkezde en kısadır.
- Karadeniz ikliminde, ortalama kış sıcaklıkları 6 - 7 °C'dir. Yıl içinde nem oranının yüksek olması nedeniyle sıcaklık farkları düşüktür. Bu durum II numaralı merkezde görülmektedir.
- Yaz dönemindeki kuraklık sebebiyle aşırı buharlaşma, V numaralı alanda alkali /sodik (tuzlu) toprakların oluşmasını sağlamıştır. Bu topraklardaki tuz oranı yüksek olduğu için tarıma elverişli değildir.
- I numaralı merkezde Akdeniz iklimi özelliği görülür. Soru içinde bu iklim tipi ile ilgili bilgi verilmemiştir.

CEVAP: A

10. Türkiye ocak ayı indirgenmiş sıcaklık ortalaması haritası incelendiğinde;

- Türkiye'de en yüksek ve en düşük sıcaklıklar arasındaki fark 14 °C'den fazladır. Haritada dikkat edilmesi gereken durum, 10° izoterm eğrisinin güneyinde sıcaklıkların daha fazla olması ve - 4° izotermine iç kesiminde sıcaklığın daha düşük olmasıdır. Bu nedenle fark 14 °C'den fazla çıkar.
- Karasallığın şiddetli olması en düşük sıcaklık ortalamalarının Kuzeydoğu Anadolu'da ölçülmesini sağlar.
- 10° izoterm eğrisinin güneyinde sıcaklık ortalaması daha fazladır. (Taşeli Platosu kıyısı)
- Güney Marmara'da ortalama sıcaklığın 6 °C'den az olduğu alan geniştir. (6° izotermine kuzey kesimi)
- Ege kıyısında enlem etkisi nedeniyle kuzeye gidildikçe sıcaklık ortalamaları azalır.

CEVAP: A

11. Ülkemizde karlı ve donlu gün sayısının iç bölgelerde fazla olmasının temel sebepleri, karasallık, yükselti enlem, hava kütlelerinin etkisi ve engebe durumudur.

CEVAP: E

12. Soruda verilen grafikte en fazla yağış sonbaharda olduğu için ve her dönem bol yağıştan dolayı bu grafik Karadeniz'e aittir.

CEVAP: A

13. Zeytin, keçiboynuzu, kekik gibi bitki türleri Akdeniz'e aittir. Kardelen, yıldız otu sert karasal iklime; çoban yastığı, yavşan otu yarı kurak karasallığa aittir.

CEVAP: B

1. Ülkemiz, 12.000 farklı bitki türü ile dünya üzerinde bitki çeşitliliğinin yüksek olduğu alanlardan biridir. Ülkemizde bitki tür çeşitliliğinin yüksek olmasındaki temel etkenler, coğrafi konum, iklim çeşitliliği, yüzey şekli engebeleri ve ülkemizin farklı kıtalar arasında yer almasıdır. Ülkemizde bulunan 12.000 bitki türünün yaklaşık olarak üçte biri sadece Anadolu topraklarında yaşayan endemik türlerden oluşmaktadır.

Buna göre aşağıdaki bitkilerden hangisi Türkiye'de bulunan endemik türlerden biri değildir?

- A) Ters lale
B) Safran otu
C) Harnup
D) İspir meşesi
E) Anzer çayı

2. İç kesimlerde geniş ve iğne yapraklı ormanların tahrip edilmesi ile ortaya çıkan bitki topluluğuna ---- denir. Karadeniz kıyısında geniş yapraklı ormanların tahrip edilmesiyle de ortaya çıkan bitki topluluğuna ise ---- denir.

Yukarıda verilen açıklamada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki bitki türlerinden hangileri gelmelidir?

- A) garig - antropojen bozkır
B) antropojen bozkır - psödomaki
C) psödomaki - garig
D) maki - antropojen bozkır
E) garig - psödomaki

3. Maki bitki örtüsü Akdeniz iklimine adapte olmuş kısa boylu, bodur, odunsu gövdeye sahip çalı türüdür. Bu bitki türü Akdeniz Bölgesi'nde 800 m yükseltiye kadar görülürken, Ege Bölgesi'nde 500 m Marmara Bölgesi'nde ise 300 m'ye kadar yetişmektedir.

Bu durum üzerinde etkili olan temel faktör aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nem oranlarının farklı olması
B) Dağların kıyıya uzanış doğrultusu
C) Bölgelerde bulunan dağların ortalama yükseltilerinin farklı olması
D) Bakı durumu
E) Enlem etkisi

4. Bitkiler, insanlara barınak, gıda, gelir kaynağı, ilaç, rekreasyonel faaliyet, oksijen gibi olanaklar sunmaktadır. Buna bağlı olarak bitki, insan yaşamı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insanın, bitkilerden doğrudan elde ettiği ana ürünlerden biridir?

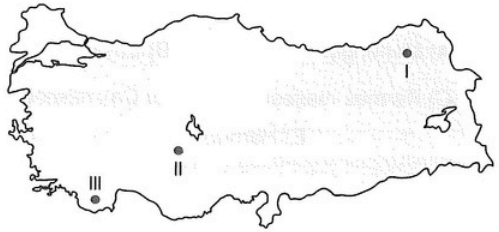
- A) Reçine
B) Kâğıt
C) Kozalak
D) Çam balı
E) Keçiboynuzu

5. Türkiye, iklim özellikleri bakımından çeşitlilik gösteren bir ülke olduğu için nemli, yarı nemli ve kurakçıl orman türlerinin bulunduğu zengin bir bitki varlığına sahiptir.

Buna göre Türkiye'deki en yaygın ağaç türü aşağıdakilerden hangisidir?

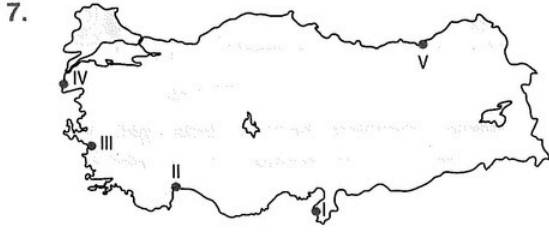
- A) Kızılçam B) Kayın C) Karaçam
D) Meşe E) Ardıç

6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış alanlarda sırasıyla aşağıdaki bitki türlerinin hangileri yayılış gösterir?

I	II	III
A) Dügün çiçeği	Çayır üçgülü	Yasemin
B) Karaçam	Geven	Gürgen
C) Yıldız otu	Kardelen	Kasnak meşesi
D) Meşe	Üzerlik	Kılıç otu
E) Dişbudak	İhlamur	Kekik

Yukarıdaki Türkiye haritasında bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde orman alt sınırı en düşüktür ve bu durumun ortaya çıkmasındaki temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) I - Enlem etkisi
- B) II - Bakı etkisi
- C) III - Dağların denize dik uzanması
- D) IV - İnsan etkisinin az olması
- E) V - Sürekli yağış

- 8.
- Yıl boyu yeşil kalan yaprak dökmeyen türlerdir.
 - Yarı kurak ortama adapte olmuşlardır.
 - Tahribi ile yerine garig gelir.
 - Yaprakları küçüktür.

**Yukarıda bazı özellikleri verilen bitki türü için-
de aşağıdakilerden hangisi yer almaz?**

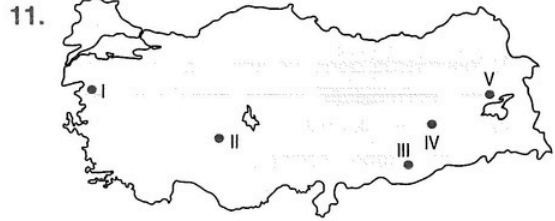
- A) Menengiç
- B) Zeytin
- C) Kermes meşesi
- D) Çakırdikeni
- E) Harnup

9. **Aşağıdaki illerin hangisinde orman alanlarının ilin yüz ölçümüne olan oranı en fazladır?**

- A) Muğla
- B) Trabzon
- C) Çanakkale
- D) İstanbul
- E) Karabük

10. **Ülkemizde Muş, Iğdır, Ağrı, Çaldıran, Malazgirt ve Varto ovalarındaki küçükbaş koyun yetiştiriciliğinde yaygın olarak kullanılan doğal bitki türü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Bozkır
- B) Alpin çayır
- C) Frigana
- D) Antropojen bozkır
- E) Psödomaki

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılan alanların hangisinde yavşan otu, çoban yastığı, gelincik, koyun yumağı, sığırkuyruğu gibi bitki türleri yaygın değildir?

- A) V
- B) IV
- C) III
- D) II
- E) I

12. **Aşağıdaki bitki türlerinin hangisi bulunduğu yerde relik türdür?**

- A) Kaçkar Dağları - Gürgen
- B) Toros Dağları - İhlamur
- C) Menteşe Dağları - Kızılçam
- D) Bey Dağları - Kocayemiş
- E) Kazdağları - Kazdağı Göknarı

1. Harnup diğer ismi ile keçiboyunuza ülkemizde maki türleri içinde yer alan bir bitki türüdür. Akdeniz iklimine adapte olan bu tür ülkemizde endemik değildir. Türkiye'de yer alan endemik türler, Köyceğiz Gölü çevresinde sıgla (günlük) ağacı, Datça ve Teke Yarımadası'nda Datça hurması, Kazdağlarında, Kazdağı göknarı, Göller Yöresi'nde Kasnak meşesi, Kastamonu ve Yozgat çevresinde İspir meşesi, Rize'de (Anzer Yaylası) Anzer çayı, Safranbolu çevresinde Safran otu, Erzurum'da (Karayazı) Ters lale gibi türler bulunmaktadır.

CEVAP: C

2. İç kesimlerde meşe, ardıç ve karaçam türlerinin insan etkisi ile tahrip edilmesi sonucunda antropojen bozkır (ağaçlı otlar) adı verilen türler ortaya çıkmaktadır. Karadeniz kıyı kuşağında ise geniş yapraklı ağaçların tahribi sonucunda kızılçık, yaban eriği, yaban mersini, böğürtlen, fındık, orman gülü gibi psödomaki (yalancı maki) türleri ortaya çıkmaktadır.

CEVAP: B

3. Maki bitki türünün bölgeler arasında yetişme üst sınırının farklılık göstermesindeki temel etken sıcaklıktır. Bu durum enlem etkisi ile açıklanır.

CEVAP: E

4. Bitkilerin gövde kısımlarının kullanılması ile elde edilen ürünler ana ürün olarak adlandırılır. Bunlar kâğıt, maden direği, lif, yonga, telefon direği, yaka odun, tomruk, parke, sunta, kontrplak, mobilya gibi ürünlerdir. Soru içinde verilen diğer ürünler, bitkinin gövdesi dışında kalan kısımlarından elde edildiği için yan ürün olarak adlandırılır.

CEVAP: B

5. Ülkemizde ağaç türleri karşılaştırıldığında %26.34 (OGM) oranla en yaygın tür meşedir. Bunu sırasıyla kızılçam, karaçam, kayın, sarıçam, ardıç türleri izler.

CEVAP: D

6. Düğün çiçeği dağ çayırı türünde, çayır üçgülü bozkır türünde, yasemin ise garig türündedir. Bu nedenle haritada numaralandırılarak gösterilen yörelerde bu türler yaygındır. Verilen diğer türler incelendiğinde; yıldız otu ve kardelen dağ çayırı türünde, kekik garig türünde, üzerlik, kılıç otu, geven bozkır türünde, dişbudak, meşe, ıhlamur, gürgegen geniş yapraklı orman türünde, karaçam iğne yapraklı orman türünde, kasnak meşesi ise maki türünde yer alır.

CEVAP: A

7. Orman alt sınırını etkileyen temel faktör yağıştır. Bu nedenle Doğu Karadeniz kıyısında sürekli yağışa bağlı orman, deniz seviyesinden başlar. Orman üst sınırını ise sıcaklık etkiler.

CEVAP: E

8. Soru içinde özellikleri verilen bitki türü makidir. Menengiç, harnup, kermes meşesi, zeytin maki türü içinde yer alan bitkilerdir. Çakırdikenini ise bozkır türüne aittir. Bitki türünün özellikleri içinde verilen frigana, garigin diğer adıdır.

CEVAP: D

9. Karabük %70.8, Muğla %67.6, Çanakkale %52.2, İstanbul %43.9, Trabzon %38'dir. (OGM) Karabük verilen diğer illere göre alanı 4109 km² ile en küçük ildir. Batı Karadeniz ili olan Karabük'te, il alanı ile orman alanı oranlandığında, ilin alanına göre orman alanı oranı yüksek çıkmaktadır.

CEVAP: E

10. Ülkemizde Muş, Iğdır, Ağrı, Çaldıran, Malazgirt ve Varto ovaları Doğu Anadolu Bölgesi'nde çevresine göre alçakta kalan arazilerdir. Bu arazilerde küçükbaş koyun yetiştiriciliği, bozkır bitki örtüsüne bağlı olarak yapılmaktadır. Koyun türünün yetişmesindeki doğal unsurlar; karasal iklim, bozkır bitki örtüsü ve düz arazidir.

CEVAP: A

11. Soru içinde verilen bitki türleri bozkır türü içinde yer alır. Bu nedenle Akdeniz ikliminin görüldüğü Ege kıyısında bu türler yaygın değildir.

CEVAP: E

12. Kuvaterner'in başında, günümüzden daha ılıman iklim koşullarına sahip olan Toros Dağlarında kestane, kayın ve ıhlamur gibi nem isteği fazla olan ağaçlar geniş yer kaplamaktaydı. Günümüzde daha sıcak iklim şartlarına sahip olan bu dağlarda yer yer bu ağaçların kalıntılarına rastlanmaktadır. (MEB komisyon)

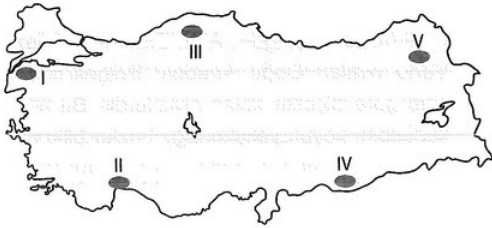
CEVAP: B

1. Türkiye'de kıyılardan iç kesimlere, batıdan doğuya ve yükseklerle doğru ilerledikçe, sıcaklık değerleri azalır.

Buna göre sıcaklıkların değişimi için belirtilen yargılardan hangisi, bu nedenlere bağlı değildir?

- A) Toros Dağlarının güney yamaçlarında sıcaklık ortalamalarının kuzey yamaçlarından yüksek olması
B) Erzurum ve çevresinde karın yerde kalma süresinin kıyı kesimlere göre fazla olması
C) Rize'de yıllık yağış miktarının Samsun'dan daha fazla olması
D) İzmir ve Sivas'a aynı anda ekilen bir bitkinin, İzmir'de daha erken olgunlaşması
E) Kuzey Anadolu Dağlarının kuzey yamaçları boyunca orman bitki örtüsünün kuşaklar oluş-
turması

2. Sıcaklık değerlerinin 8 °C üzerine çıkıp ağaçlarının tomurcuklanmaya başladığı gün, vejetasyon sürecinin başlangıcı olarak kabul edilir.

Buna göre haritada belirtilen merkezlerin hangisinde vejetasyon süresi daha kısadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

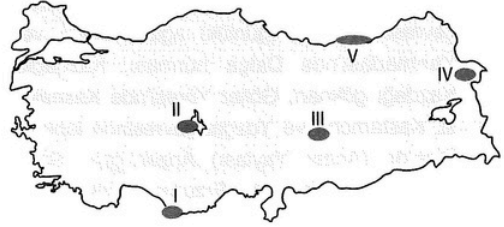
3. Türkiye'de Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en kurak yer olmasında;

- I. yaz yağışlarının azlığı,
II. buharlaşmanın şiddetli olması,
III. güneyden gelen sıcak ve kuru rüzgârlar,
IV. bozkırların geniş yer kaplaması,
V. ormanların en az olması

faktörlerinden hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) III ve IV E) IV ve V

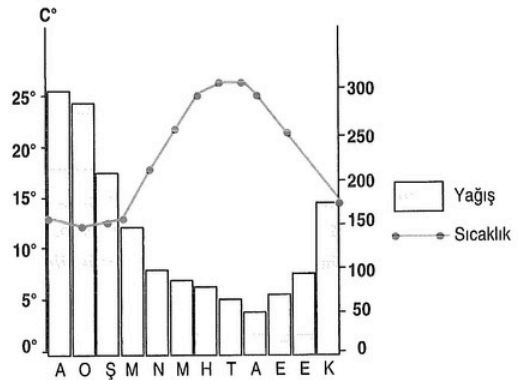
4. Küçük alanlarda özel faktörlere bağlı olarak görülen iklim özellikleri, mikroklima iklim alanlarını ortaya çıkarır.

Haritada gösterilen merkezlerin hangisi mikro klima iklim alanı değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki grafikte Antalya iline ait sıcaklık ve yağış değerleri verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yağış rejimi düzensizdir.
B) Yağışlar kış aylarında en fazla görülür.
C) Kuzey Yarım Küre'de yer alır.
D) Yıllık yağış miktarı 900 mm'nin üzerindedir.
E) Kar yağışları etkilidir.

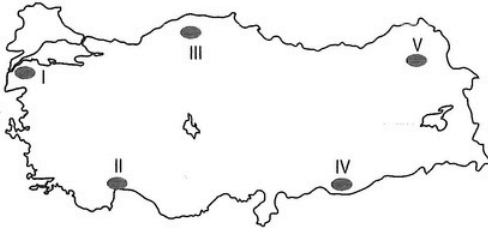
6. Türkiye'nin coğrafi bölgelerinde, yağış miktarlarının farklılık göstermesinde;

- I. denizellik,
- II. karasallık,
- III. deniz akıntıları,
- IV. dağların kıyıya uzanış yönü

faktörlerinden hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) III ve IV

7.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerin iklim özellikleri düşünüldüğünde bu merkezlerle ilgili belirtilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tüm merkezlerde yıl içerisinde dört mevsim belirgin olarak yaşanır.
- B) Kuzey yönlü etkili olan rüzgârlar sıcaklık ortalamalarını düşürür.
- C) Tüm merkezlerde dağların güney yamaçları kuzey yamaçlarına göre daha sıcaktır.
- D) IV numaralı merkezde yağış miktarı en azdır.
- E) Aynı anda tüm merkezlere ekilen bitkinin olgunlaşma süresinin en kısa olduğu yer, II numaralı merkezdir.

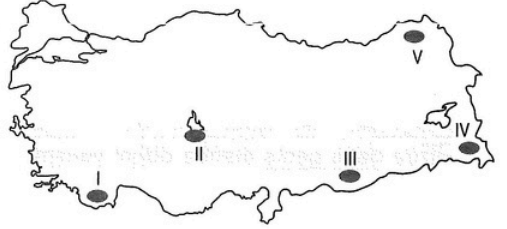
8. Türkiye'de iklimin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Kırıklı yapıya sahip arazilerin varlığı
- B) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
- C) Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi
- D) Yağışın bölgelere göre dağılışı
- E) Güneşlenme süresi

9. Meltem rüzgârlarının oluşumu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Türkiye'yi etkisi altına alan sürekli rüzgârlardır.
- B) Etkili oldukları dönemlerde aşırı kuru hava ve kar yağışları getirirler.
- C) Türkiye'nin yarımada özelliği ve yeryüzü şekillerinin de etkisiyle var olurlar.
- D) Dünya'nın yıllık hareketinin sonucu olarak etkili olurlar.
- E) Yaz aylarında etkili oldukları yerlerde sağanak yağışlara neden olurlar.

10.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerin hangisinde, yıllık yağış miktarı en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. Aşağıdaki rüzgârlardan hangisi Türkiye'de etkili değildir?

- A) Bora
- B) İmbat
- C) Kara yel
- D) Keşişleme
- E) Gündoğusu

12. Rüzgârlar geldikleri yerlerin iklim özelliklerini gittikleri yerlere taşıyıp merkezlerde sıcaklık değerleri üzerinde etkiye sahip olurlar.

Buna göre aşağıdaki rüzgârlardan hangisi bu genellenmenin dışında kalıp geldiği yerin karakteristik özelliğini gittiği yere taşımayan bir rüzgârdır?

- A) Yıldız B) Föhn C) Kara yel
D) Lodos E) Kible

13. Bir merkezde dağ yamacı boyunca bitki örtüsü, kıydan itibaren, geniş yapraklı orman, karma orman, iğne yapraklı orman ve çayır olarak sıralanmıştır.

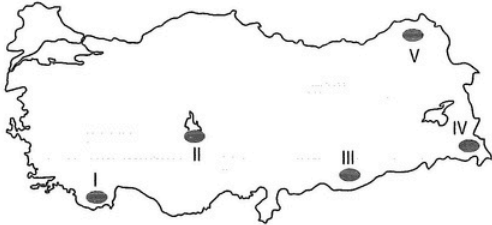
Bitki örtüsünün yamaç boyunca kuşaklar oluşturmamasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağış miktarı
B) Sıcaklık
C) Enlem
D) Bakı
E) Deniz akıntıları

14. Aşağıdaki bitki topluluklarından hangisi ülkemizde daha geniş alanda doğal yetişme alanı bulur?

- A) Maki B) Bozkır
C) Garig D) Orman
E) Alpin çayırları

15.

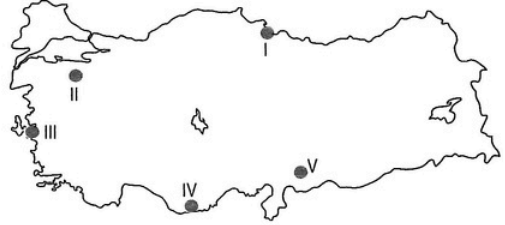
Yazları sıcak ve kurak, kışların ılık geçtiği alanlarda yetiştirilen bir tarım ürünü, haritada gösterilen yerlerin hangisinde, doğal yetişme alanı bulur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

16. Ege Bölgesi'nde, Muğla ve çevresinde yamaç yağışları etkili olurken İzmir çevresinde yamaç yağışlarının daha az görülmesi bu iki kentin hangi özelliklerinin farklı olması ile açıklanır?

- A) Yağış rejimi
B) Güneşlenme süresi
C) Bitki örtüsü
D) Dağların kıyıya uzanış yönü
E) Arazinin yapısı

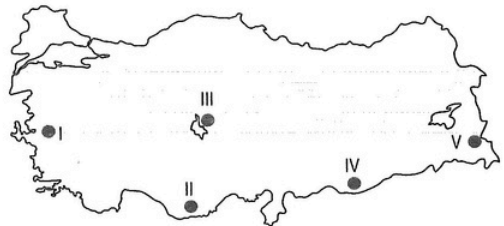
17. Sıcaklığın 0 °C'nin altına düşmesiyle don olayları etkili olur.

Buna göre haritada belirtilen merkezlerin hangisinde yıl içerisinde don olayları en az görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Sis; sıcak havanın soğuk yer zeminiyle karşılaşmasıyla meydana gelir.

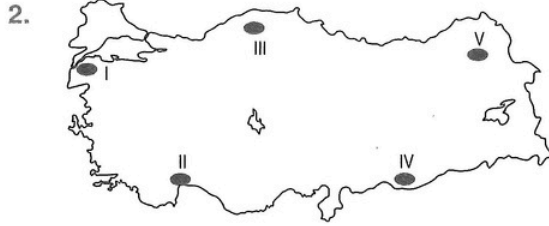

Buna göre haritadaki merkezlerin hangisinde sis görülme ihtimali en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. • Toros Dağlarının güney yamaçlarının kuzey yamaçlarına göre sıcak olması, baki faktörü ile açıklanır. (A)
- Kıyılardan iç kesimlere doğru gittikçe, yükseltiliye bağlı olarak sıcaklık değerleri azalır. Bu sebeple da kar yerde daha fazla kalır. (B)
- Rize'nin arkasındaki dağlar, Samsun'un arkasındaki dağlara göre daha yüksek olduğu için yamaç yağışları daha fazla etkilidir ve yağış miktarı daha fazla olur. (C)
- İzmir'den Sivas'a yükselti faktörünün de etkisiyle sıcaklık değerleri azalır. Bu yüzden sıcak olan İzmir'de, Sivas'a göre bitkilerin olgunlaşma süresi daha kısa olur. (D)
- Kuzey Anadolu Dağlarının kuzey yamaçlarında, yükselti etkisiyle sıcaklık değerleri azalır ve bu yüzden ormanlar, geniş yapraklı, karma, iğne yapraklı ve çayırlar olarak sıralanır. (E)

CEVAP: A

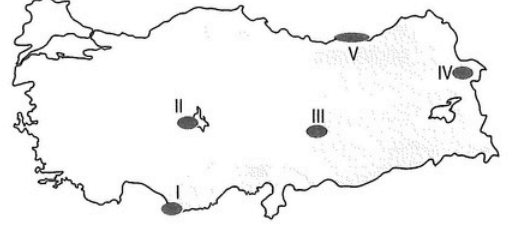
2. • Sıcaklık değerlerinin 8 °C üzerine çıkıp ağaçlarının tomurcuklanmaya başladığı gün, vejetasyon sürecinin başlangıcı olarak kabul edilir.
- Diğer merkezlere göre yaz süresi daha kısa olan yani daha soğuk olan V numaralı merkezde vejetasyon süresi daha kısadır.

CEVAP: E

3. • Güneydoğu Anadolu Bölgesi yaz aylarında aşırı sıcaklık, buharlaşma şiddetinin fazlalığı ve yağışın az olması etkenlerine bağlı olarak en kurak yerdir.
- Bölgede bozkırların varlığı ve ormanların en az olması ise iklimin sonucudur. Kuraklığın sebebi olamaz.

CEVAP: E

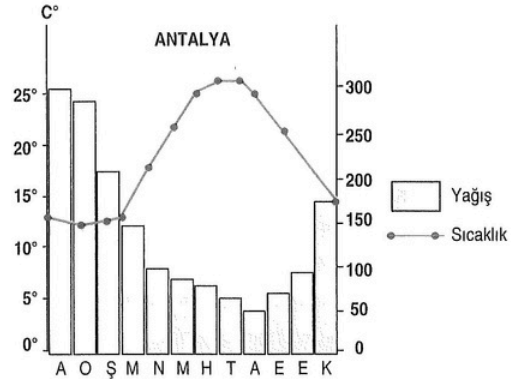
4.

- I, Alanya - Anamur
III, Malatya
IV, Iğdır
V, Doğu Karadeniz özel faktörlere bağlı olarak mikroklima iklim alanlarıdır.
- II numaralı merkez ise bu özelliklere sahip değildir.

CEVAP: B

5.

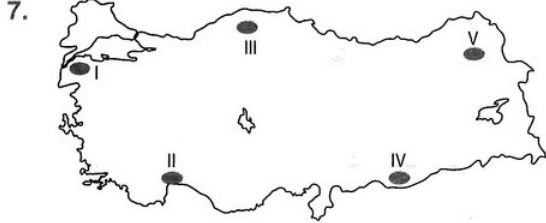

- Sıcaklık değerleri yıl içinde 0°C üzerinde yer aldığı için kar yağışları etkilidir, diyemeyiz. (E)
- Yıl boyunca aynı yağış miktarı görülmediği için yağış rejimi düzensizdir. (A)
- Aralık, ocak aylarında yağış miktarı diğer aylara göre fazladır. (B)
- Haziran, temmuz, ağustos döneminde sıcaklık değerlerinin fazla olduğu yerler, Kuzey Yarımküre'dedir. Güney Yarımküre'de bu aylarda sıcaklık değerleri düşüktür. (C)
- Aylara göre yağış miktarı değerleri toplandığı zaman, ortalama 1200 mm civarı yıllık yağış miktarı görülmektedir. (D)

CEVAP: E

6. • Bölgeler arasında yağışın dağılışı denizellik, karasallık, yükselti ve dağların kıyıya göre uzanış yönü, etkenlerine bağlı olarak değişkenlik gösterir.
- Deniz akıntıları ise Türkiye'de okyanusa bağlantımız olmadığı için etkili değildir ve yağışı etkilemez.

CEVAP: C

- Bakı faktörüne bağlı olarak tüm merkezlerin güney yamaçları, sıcak olması gerekirken; III. merkezin kuzey yamacı denizellik etkisine bağlı olarak, daha sıcaktır. (C)
- Orta kuşakta yer aldığımız için tüm merkezlerde, dört mevsim belirgin olarak yaşanır. (A)
- Kuzey Yarım Küre ve Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığımız için kuzeyden gelen rüzgârlar sıcaklık değerlerini düşürür. (B)
- IV. merkez, karasallık ve etrafındaki yüksek dağların etkisiyle, en az yağış alan yerdir. (D)
- Bitkilerin olgunlaşma süreleri sıcaklık ile ilgilidir. Bu yüzden en sıcak olan II. merkezde olgunlaşma süresi en kısa olur. (E)

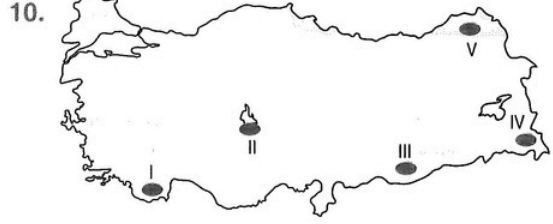
CEVAP: C

8. • Kırık arazinin varlığı Türkiye'nin jeolojik yapıyla yani iç kuvvetlerle ilgilidir. İklimle bağlantısı yoktur. (A)
- Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi,
- Tarım ürünlerinin olgunlaşma süresi,
- Yağışın bölgelere göre dağılışı,
- Güneşlenme süresi ise Türkiye'nin iklim özelliklerinin sonucudur.

CEVAP: A

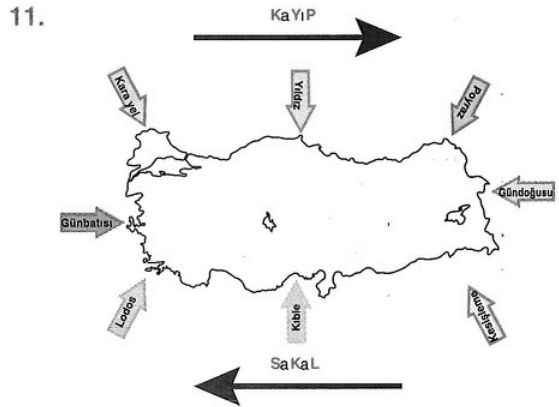
9. • Meltem rüzgârları; deniz, kara, dağ ve vadi meltemleri olarak etkili olurlar. Oluşumlarında günlük sıcaklık farkları etkilidir. Farklı sıcaklıklara sahip, deniz, kara, dağ ve vadi arasında gün içerisinde etkili olan rüzgârlardır.
- Buna göre Türkiye'nin yarımada özelliği, deniz ve kara meltemleri yer şekilleri özellikleri ise dağ ve vadi meltemlerinin varlığını ortaya çıkarmaktadır.
- A, B, D ve E seçeneklerindeki ifadeler ise meltem rüzgârlarının özelliklerinden değildir.

CEVAP: C

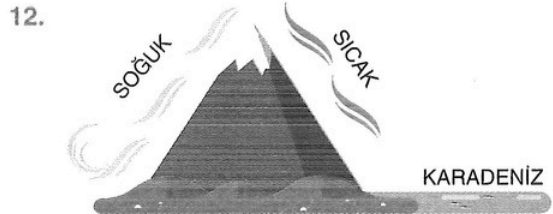
Yıllık yağış miktarı en az olan yer, karasallık ve etrafının yüksek dağlarla çevrili olmasına bağlı olarak, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alan II numaralı merkezdedir.

CEVAP: B

- Bora İtalya'da Adriyatik kıyılarında etkili olan, soğuk rüzgârlardır. Türkiye'de görülmez.
- İmbat ülkemizde Ege Denizi'nden iç kesimlere doğru etkili olur.
- Kara yel ülkemizde kuzeybatı yönlü etkilidir.
- Keşişleme ülkemizde güneydoğu yönlü etkili olur.
- Gündoğusu ülkemizde doğu yönlü etkilidir.

CEVAP: A

- Föhn rüzgârı yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi soğuk olarak yamaç boyunca yükselirken, diğer yamaçtan aşağı doğru inerken sürtünmenin de etkisiyle ısınır. Bu yüzden geldiği yerde soğuk, etkili olduğu yerde daha sıcak bir rüzgârdır.
- Kara yel ve yıldız geldiği ve etkili olduğu yerde soğuk; kible ve lodos geldiği ve etkili olduğu yerde sıcak rüzgârlardır.

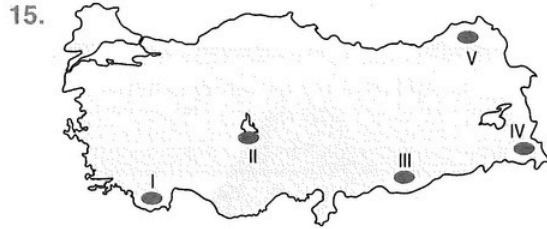
CEVAP: B

13. • Kuzey Anadolu Dağlarının kuzey yamacında, kıydan itibaren, sıcaklık değişimine bağlı olarak, geniş yapraklı orman, karma orman, iğne yapraklı orman ve çayır olarak bitki örtüsü sıralanır. Yükseltinin az olduğu yerde sıcaklık değerleri fazla olduğu için terleme olayından dolayı geniş yapraklı, sıcaklık değerlerinin düşük olduğu yerde terleme az olduğu için iğne yapraklı ağaçlar görülür. İki kuşak arasında ise geçiş alanı olan karma ormanlar görülür. Bu yüzden yamaç boyunca görülen bu değişimin sebebi sıcaklıktır.
- Yağış miktarı ormanların varlığını sağlar kuşaklar oluşturması üzerinde etkiye sahip değildir.
 - Enlem, bakı, deniz akıntıları ise yamaç boyunca yaşanan bu değişimi açıklayamaz.

CEVAP: B

14. • Dağlar doğu - batı yönlü uzandığı için denizel hava iç kesimlere giremez, ülkenin genelinde, yarı kurak iklim özellikleri hâkim olur. Bu yüzden bozkırlar en geniş alanda görülen bitki örtüsüdür.
- Maki, Akdeniz ikliminin etkili olduğu Güney Marmara, Ege, Akdeniz kıyıları ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında görülür.
 - Garig, makinin tahribatı sonucunda oluşan bitki topluluğudur. Güney Marmara, Ege ve Akdeniz'de görülür.
 - Ormanlar, Karadeniz ve Akdeniz başta olmak üzere dağların yüksek kesimlerinde görülür.
 - Alpin çayırları, yaz ayları yağışlı olan Erzurum Kars ve Doğu Karadeniz'in yükseklerinde görülür.

CEVAP: B

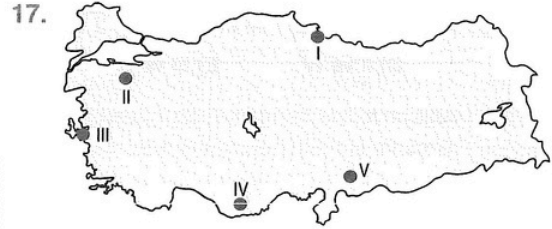

- "Yazları sıcak ve kurak, kışların ılık geçtiği alanlar" Akdeniz ikliminin etkili olduğu alanlardır. Bu yüzden haritada I numaralı merkezin olduğu alanda bu ürün doğal olarak yetişebilir.
- II, III ve IV numaralı merkezlerde yarı kurak iklim, V numaralı merkezde sert karasal iklim özelliklerinde doğal olarak yetişebilecek ürünler görülebilir.

CEVAP: A

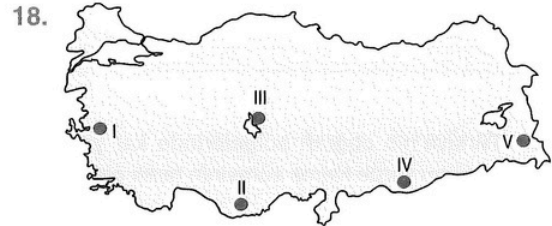
16. • Muğla'da yer alan Menteşe Dağları, kıyı boyunca uzandığı için denizler üzerinden gelen hava yamaçlar boyunca yükselip yamaç yağışlarını oluşturur.
- İzmir'de yer alan dağlar ise kıyıya dik uzandıkları için denizler üzerindeki hava yamaçlar arasından içeri girer ve yamaç yağışları oluşmaz.
 - Sonuç olarak dağların kıyıya göre uzanışı farklı olduğu için Muğla İzmir'den daha fazla yağış alır.

CEVAP: D

Kış aylarında en sıcak yer Akdeniz Bölgesi olduğu için don olayı yıl içerisinde en az IV numaralı alanda görülür.

CEVAP: D

- Sis, sıcak ve soğuk havanın ya da sıcak hava ve soğuk yer zeminin karşılaşmasıyla meydana gelir.
- Bu durumun en fazla görüldüğü yer, İç Anadolu Bölgesi'dir. En az ise Akdeniz kıyılarında görülür.

CEVAP: C

1. Türkiye'deki toprak türleriyle ilgili olarak,

- I. Denizden uzak iç bölgelerde step bitki örtüsü altında kahverengi ve kestane renkli topraklar yaygın olarak görülür.
- II. Podzol topraklar, özellikle Toros Dağları'nın denize bakan yamaçlarında iğne yapraklı ağaçların oluşturduğu ormanlar altında yaygın olarak görülür.
- III. Kuzeydoğu Anadolu'da yer alan platolardaki çayırılar altında humus bakımından zengin olan çernezyom topraklar oluşmuştur.
- IV. Anadolu'da kepir veya taş doğuran olarak da bilinen vertisoller Karadeniz kıyı kesimlerinde yaygındır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Aşağıdaki beş bölgemizden hangisinde yaz aylarında coğrafi konum dikkate alındığında buharlaşma en fazla olur?

- A) Güneydoğu Anadolu B) Ege
C) Doğu Anadolu D) Karadeniz
E) Marmara

3. Türkiye'nin coğrafi bölgelerinde kar yağışının ve karın yerde kalma süresinin farklı olmasında,

- I. deniz etkisi,
- II. yükselti,
- III. boylam,
- IV. bitki örtüsü

etmenlerinden hangilerinin etkisi vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

4. Marmara Bölgesi'nde görülen iklim çeşitliliğinin aşağıdakilerden hangisi üzerinde en az etkili olduğu söylenebilir?

- A) Endüstri kuruluşları
B) Doğal bitki örtüsü
C) Deniz turizmne elverişli süre
D) Yetiştirilen tarım ürünleri
E) Toprak türleri

5. Aşağıdakilerin hangisinde verilen kentlerin, aylık ortalama sıcaklık bakımından birbirine en yakın olması beklenir?

- A) İzmir - Afyon B) Antalya - Karaman
C) Malatya - Elâzığ D) Sivas - Samsun
E) Kırklareli - İzmit

6. Aşağıdakilerden hangisinin kıyı kesiminde karın yerde kalma süresi diğerlerinden daha uzundur?

- A) Muğla B) Balıkesir
C) Çanakkale D) Sinop
E) İzmir

7. Aşağıdakilerden hangisi, sıcaklık dağılışında bakımın etkisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Mersin'de yıllık sıcaklık ortalamasının Sinop'tan yüksek olması
- B) Antalya kıyılarında deniz suyu sıcaklığının Samsun kıyılarındakinden yüksek olması
- C) Edirne'de karın yerde kalma süresinin İstanbul'dan fazla olması
- D) Kışın İzmir'den Afyonkarahisar'a gidildikçe yağmurun yerini kar yağışının alması
- E) Giresun'da dağların güney yamaçlarında kar erimelerinin kuzeydekiden erken başlaması

8. Aşağıdaki merkezlerin hangisinde gerçek sıcaklık indirgenmiş sıcaklık arasındaki fark diğerlerinden daha fazladır?

- A) Edirne B) Samsun C) Sivas
- D) Kars E) Adana

9. I. Yükselti
II. Enlem
III. Deniz akıntıları

Türkiye'de sıcaklığın dağılışı üzerinde yukarıdakilerden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) I ve III

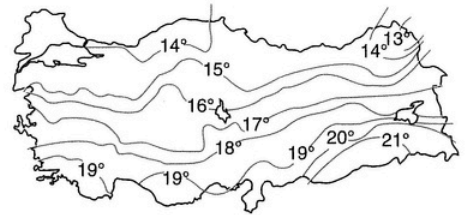
10. Akdeniz'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi, bu denizin sularının Marmara Denizi'ne göre daha tuzlu olmasının bir nedenidir?

- A) Yüz ölçümünün daha büyük olması
- B) Derinliğinin daha fazla olması
- C) Atlas Okyanusu'na bağlanması
- D) Buharlaştırmanın daha fazla olması
- E) Dökülen akarsu sayısının daha fazla olması

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de mevsimler arasında sıcaklık ve yağış bakımından belirgin farklar olmasının bir sonucudur?

- A) Akarsu debilerinin yıl içinde farklılık göstermesi
- B) Kentsel yerleşim merkezlerinin hızla büyümesi
- C) Nüfus yoğunluğunun bölgeler arasında farklılık göstermesi
- D) Yüzey şekillerinin çok çeşitli olması
- E) Ekonomik etkinliklerin bölgeden bölgeye farklılık göstermesi

12. Aşağıda, Türkiye'nin yıllık sıcaklık ortalamalarına göre indirgenmiş izoterm haritası verilmiştir.

Bu haritayla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) En düşük sıcaklıkla en yüksek sıcaklık arasındaki fark 8°C'den fazladır.
- B) En düşük sıcaklıklar Kuzeydoğu Anadolu'dadır.
- C) Sıcaklık genelde güneyden kuzeye gittikçe azalmaktadır.
- D) Aynı enlem üzerinde yerlerde sıcaklıklar birbirine eşittir.
- E) En yüksek sıcaklık Güneydoğu Anadolu'dadır.

13. Türkiye'de iklimin aşağıdakilerden hangisi üzerinde etkisi olduğu söylenemez?

- A) Tarımsal etkinliklerin çeşitlilik göstermesi
- B) Akarsu rejimlerinin düzensiz olması
- C) Deniz turizmine elverişli sürenin bölgeler arasında farklılık göstermesi
- D) Bitki örtüsünün çeşitlilik göstermesi
- E) Jeolojik yapının çeşitlilik göstermesi

14. Türkiye'nin iç bölgelerinde aşağıdakilerden hangisinin yaygınlaşmasında, bu bölgelerin kıyı bölgelere göre daha az yağış almasının rolü olduğu savunulamaz?

- A) Bozkır bitki örtüsünün
- B) Küçükbaş hayvancılığın
- C) Su kaynaklarına yakın yerleşmelerin
- D) Endüstri kuruluşlarının
- E) Tahıl tarımının

15. Türkiye'de zeytinliklerin çıkabildiği yükselti sınırı kuzeye bakan yamaçlarda genelde 200 - 250 metreyken güneye bakan yamaçlarda 500 - 600 metredir.

Bu duruma neden olan etmen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakı durumu
- B) Bağıl nem oranı
- C) Gündüz süresi
- D) Toprak türü
- E) Su kaynakları

16. Türkiye'nin endemik bitki türleri bakımından zengin olmasında,

- I. geçmiş küresel iklim değişimleri,
- II. Kuzey Yarım Küre'de yer alması,
- III. yeryüzü şekilleri,
- IV. doğu boylamlarında yer alması

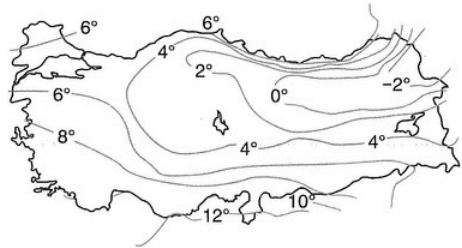
özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

**Daha faz pdf için
hedefin üzerine
tıklayın!**

17. Aşağıdaki haritada Türkiye'de ocak ayı ortalama indirgenmiş sıcaklık dağılışı gösterilmiştir.

Bu haritadan yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) En düşük sıcaklıklar Kuzeydoğu Anadolu'dadır.
- B) Tüm kıyı kesimlerinde sıcaklıklar 6°C'nin üzerindedir.
- C) Sıcaklıklar genelde batıdan doğuya gidildikçe düşmektedir.
- D) En yüksek sıcaklıklar Akdeniz Bölgesi'ndedir.
- E) Kıyılardan iç kesimlere gidildikçe sıcaklık düşmektedir.

18. Aşağıdakilerden hangisi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde orman örtüsünün, Türkiye'nin diğer bölgelerinden az olmasının nedenlerinden biridir?

- A) Yaz kuraklığının fazla olması
- B) Güneydoğu Torosların eteklerinde yer alması
- C) Ortalama yükseltisinin az olması
- D) Büyük akarsularla parçalanmış olması
- E) Tarımın yaygın olması

19. Yurdumuzda on iki binden fazla bitki çeşidine rastlanmaktadır: yosun, ot, ağaççık ... vb.

Bu bitki çeşitliliğini sağlayan neden aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Kıtalar arası doğal geçiş alanı olması
- B) Toprak türlerinin çeşitli olması
- C) Yer şekillerinin çok çeşitli olması
- D) İklimin bölgeler arasında farklılık göstermesi
- E) Akarsu rejimlerinin farklılık göstermesi

20. Taşeli Platosu'nda kırmızı renkli topraklar, Nevşehir Ürgüp çevrelerinde tüflü topraklar bulunmaktadır.

Bunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ana kaya yapısı
- B) Ortalama yükselti
- C) Doğal bitki örtüsü
- D) Eğim farklılığı
- E) Yer altı su seviyesi

21. Türkiye'de çeşitli nedenlerle tahrip edilen orman örtüsünün kendini yenilemesi en kolay olan bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz
- B) Güneydoğu Anadolu
- C) İç Anadolu
- D) Karadeniz
- E) Ege

22. Aşağıdaki bölümlerin hangisinde, sisli ve bulutlu ortamlarda yetişen ladin, şimşir, fındık gibi bitkiler en yaygındır?

- A) Doğu Karadeniz
- B) İç Batı Anadolu
- C) Güney Marmara
- D) Orta Fırat
- E) Yukarı Sakarya

23. İklimleri göz önüne alındığında, aşağıdaki bölümlerin hangisinde nemli bölge toprakları görülmesi beklenir?

- A) Orta Fırat
- B) Orta Kızılırmak
- C) Ege
- D) Doğu Karadeniz
- E) Erzurum - Kars

24. Aşağıdaki bölümlerden hangisinde maki ve orman bitki örtüleri birlikte görülür?

- A) İç Batı Anadolu B) Yukarı Sakarya
C) Antalya D) Dicle
E) Orta Kızılırmak

25. Türkiye'nin ormanlarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Orman ağacı türlerinin en zengin olduğu bölge Karadeniz Bölgesi'dir.
B) Akdeniz Bölgesi'ndeki ormanlarda geniş yapraklı ağaçlar diğerlerinden daha fazladır.
C) Türkiye'de ormanların çoğu insanlar tarafından yok edilmiştir.
D) Yaz kuraklığının fazla olduğu dönemlerde orman yangınları çok görülür.
E) Kıyı bölgelerde ormanlar iç bölgelerden daha fazladır.

26. Çeşitli nedenlerle tahrip edilen bir orman alanının eski hâline dönebilmesi için geçen süreye ormanın kendini yenileme süresi denir.

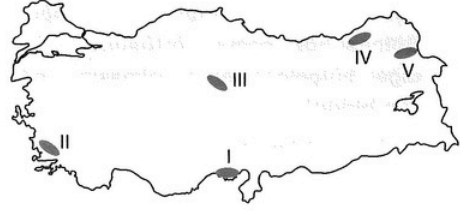
Buna göre aşağıda verilen yerlerin iklim özellikleri göz önüne alındığında hangisinde ormanın kendini yenileme süresinin diğerlerinden daha kısa olması beklenir?

- A) Göller Yöresi B) Ergene Havzası
C) Gaziantep Platosu D) Menteşe yöresi
E) Konya Ovası

27. Türkiye'de bozkırların yaygın olarak görülmesinde aşağıdakilerden hangisi etkilidir?

- A) Ortalama yükseltinin fazla olması
B) Karstik alanların geniş yer kaplaması
C) Platoların geniş yer kaplaması
D) Geniş alanda karasal iklimin görülmesi
E) Akarsu rejimlerinin farklılık göstermesi

28.

Yaz kuraklığı isteyen bir bitkinin, haritada numaralarla gösterilmiş yerlerin hangilerinde yetişmesi zordur?

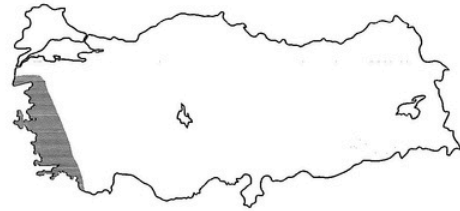
- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

29. Vejetasyon dönemi, bitkilerin uykularından uyanmaları ve yaşam faaliyetlerini gerçekleştirdikleri dönemdir. Sıcaklıklar belli bir eşiği aştığında vejetasyon dönemi başlamakta, bu eşiğin altına düştüğünde ise sona ermektedir.

Aşağıdaki platoların hangisinde bu dönem daha kısadır?

- A) Cihanbeyli B) Şanlıurfa
C) Erzurum - Kars D) Kırşehir
E) Çatalca - Kocaeli

30. Aşağıdaki haritada, bir araştırma grubunun arazi gözlemi yaptığı bölge kırmızı renkle gösterilmiştir.

Aşağıdakilerin hangisi araştırma grubunun bu bölgede görebileceği bitki formasyonlarından biri değildir?

- A) Maki B) Garig C) Orman
D) Step E) Psödomaki

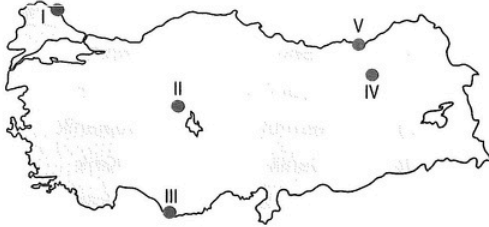
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B	A	A	A	C	D	E	D	D	D	A	D	E	D	A
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
B	B	A	E	A	D	A	D	C	B	D	D	E	C	E

1. Dış kuvvetler, Güneş'ten aldıkları güç ile arazinin aşınmasını sağlayıp yeryüzü şekillerinin son görünümüne ulaşmasına katkı sağlarlar.

Türkiye'nin jeomorfolojik görünümünde, en fazla etkiye sahip dış kuvvet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rüzgârlar
B) Akarsular
C) Buzullar
D) Yer altı suları
E) Dalga ve akıntılar

2. Masif araziler, I. Jeolojik Dönem'den kalma eski kara parçalarıdır.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangileri özelliğini günümüzde de koruyan masif alanlardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) IV ve V

3. Türkiye arazisinde en geniş alanı kaplayan yer şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağlar B) Platolar C) Ovalar
D) Peribacaları E) Mağaralar

4. Bitki ve hayvan kalıntılarının, jeolojik süreçler içerisinde, toprağın altında kalarak günümüze kadar gelmesiyle fosil yakıtlardan, taş kömürü yatakları ortaya çıkar.

Buna göre taş kömürü yataklarının oluşumu hangi jeolojik dönemle ilgilidir?

- A) Prekambriyen
B) Paleozoik
C) Mezozoik
D) Neozoik
E) Kuaterner

5. Türkiye'de dağların doğu - batı yönlü uzanmasının sebebi, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alp Himalaya dağ sistemi üzerinde yer alması
B) Senezoik'te meydana gelen volkanizma hareketi
C) Senezoik'te meydana gelen epirojenik hareket
D) Dış kuvvetlerinin deniz ve göl tabanlarında yaptığı biriktirmeler
E) II. Jeolojik Dönem'de arazinin dış kuvvetler tarafından yapılan aşındırma sonucunda penetlenen alanı hâline gelmesi

6. Anadolu'da Senezoik'te levha hareketleri sonucunda kırılan araziler, bugünkü fay hatlarını ortaya çıkarmıştır.

Buna göre fay hatlarının varlığı Türkiye'nin hangi özelliği ile açıklanabilir?

- A) Genç oluşumlu bir araziye sahip olmasıyla
B) Ortalama yükseltisinin fazla olmasıyla
C) Dağların doğu - batı yönlü uzanmasıyla
D) İç bölgelerde yüksek geniş düzlüklerin yer almasıyla
E) Akarsuların aşındırma güçlerinin fazla olmasıyla

7. Magmanın yer kabuğuna baskı yapıp yeryüzüne çıkmasıyla volkanik araziler ve bunlar üzerinde volkan konileri meydana gelir.

Türkiye'de volkan konilerinin Doğu ve İç Anadolu'da bir çizgi hâlinde uzanması, aşağıdakilerin hangisiyle açıklanır?

- A) Anadolu'da epirojenik hareketin yaşanmasıyla
B) Senezoik'te Buzul Çağı'nın yaşanmasıyla
C) Volkan konilerinin bir fay hattı boyunca oluşmasıyla
D) Esnek yapıya sahip kayaların orojenik hareket sonucunda yükselmesiyle
E) Karstik kayalar üzerinde büyük çöküntülerin oluşması

8. Türkiye'nin jeomorfolojik özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Volkanik araziler Doğu ve İç Anadolu'da geniş yer kaplar.
B) Horst ve graben alanları, Ege Bölgesi'nde yaygındır.
C) Dağların yüksek kesimlerinde buzullara rastlanır.
D) Karstik kayalardan kalker, en fazla Akdeniz'de bulunur.
E) İstanbul ve Çanakkale boğazları buzul aşındırması ile oluşmuş önemli geçiş alanlarıdır.

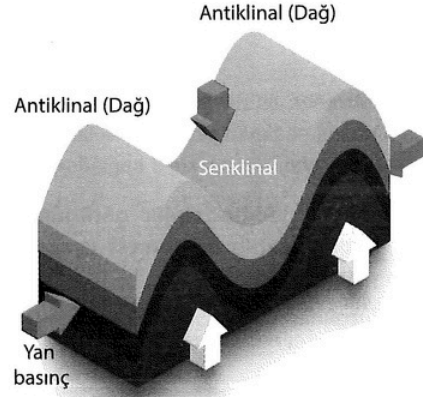
9. Türkiye'de volkanik arazinin, en geniş alan kapladığı bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akdeniz B) Ege C) Marmara
D) İç Anadolu E) Doğu Anadolu

10. Aşağıdaki volkan dağlarından hangisi diğerlerinden farklı bir bölgede yer alır?

- A) Karadağ B) Hasandağı C) Melendiz
D) Nemrut E) Erciyes

11.

Yukarıdaki şekilde oluşumu gösterilen dağ aşağıdaki seçeneklerin hangisinde verilmiştir?

- A) Madra B) Menteşe C) Amanos
D) Bolkar E) Süphan

12. Türkiye'de aşağıda yer alan dağ ve oluşum eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Dağ	Oluşum Özelliği
A)	Bey	Kıvrım
B)	Aydın	Kırık
C)	Nemrut	Volkanik
D)	Canik	Kırık
E)	Karacadağ	Volkanik

13. Magma, yeryüzüne çıkmadan yer kabuğu içinde soğur ise derinlik volkanizmasını; yeryüzüne çıkıp soğur ise yüzey volkanizmasını oluşturur.

Buna göre aşağıdaki dağların hangisi, derinlik volkanizması sonucunda oluşan yer şekillerine örnektir?

- A) Uludağ B) Amanos C) Aladağ
D) Cilo E) Bolkar

14. Türkiye'nin ilk jeopark alanı ilan edilen mekân aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kula yöresi B) Peribacaları
C) Nemrut D) Bey Dağları
E) Kaz Dağları

1. • Dış kuvvetler içerisinde Anadolu'nun bu günkü şeklini almasında en fazla etkiye sahip dış kuvvet, akarsulardır.
- Rüzgârlar akarsulardan sonra aşındırma konusunda, ikinci önemli etkiye sahiptir.
- Orta kuşakta yer aldığımız için buzulların etki alanı, 2000 m üstündeki yerlerdir.
- Yer altı suları en net etkiyi mağaraları oluşturmakla yaparlar, etki alanları dardır.
- Okyanusa kıyımız olmadığı için dalga ve akıntıların etkileri azdır.

CEVAP: B

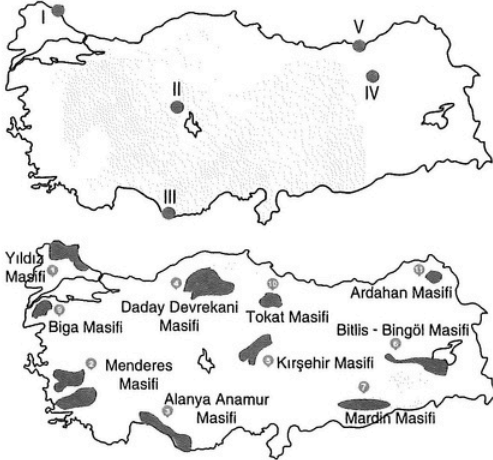
3. Senezoik'te görülen, orojenik hareket ve volkanizmanın etkisiyle bugün Türkiye jeomorfolojisinde dağlar en geniş alanda görülen yer şeklidir.

CEVAP: A

4. • Paleozoik yani I. Jeolojik Dönem'de bitki ve hayvan kalıntıları, toprağın altında kalarak bu güne kadar gelir ve yeryüzüne taş kömürü olarak çıkartılır. Bu yüzden taş kömürü yataklarının varlığı I. Jeolojik Dönem'den kalan ara-zilerle ilgilidir.
- Prekambriyen İlkel Dönem
- Mezozoik II. Jeolojik Dönem
- Neozoik III. Jeolojik Dönem
- Kuaterner IV. Jeolojik Dönem

CEVAP: B

2.

- Yukarıdaki haritada Türkiye'nin masif alanları gösterilmiştir. Bu masif alanlarından Yıldız ve Alanya Anamur masifi özelliğini hâlâ korumaktadır. Diğerleri jeolojik süreçlerde özelliklerini kaybetmiştir.
- Bu sebeple cevap I ve III numaralı merkezlerdir.

CEVAP: D

5.

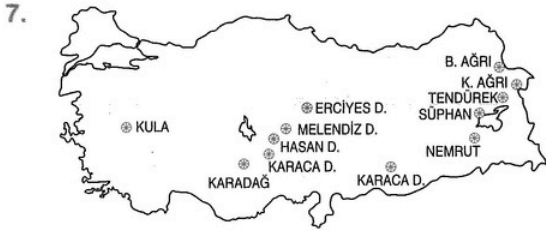

- Senezoik'te, Avrupa Levhası ve Afrika Levhası birbirine doğru hareket eder ve İsviçre'nin Alp Dağlarında başlayan, Hindistan'ın Himalaya Dağlarına doğru uzanan dağ sistemi oluşur.
- Bu oluşum içerisinde Kuzey Anadolu ve Toros dağları da yer alır ve Türkiye'nin dağları doğu batı yönlü uzantısıyla bu gün ön plana çıkar.

CEVAP: A

6. • I. ve II. Jeolojik dönemlerde oluşan araziler yaşlı arazilerdir. Senezoik'te oluşan araziler ise genç arazilerdir.
- I. ve II. Jeolojik dönemlerde oluşan yaşlı araziler üzerinde kırık alanlara arazi oluşumu netleştirdiği için rastlanmaz. Örnek; İskandinav Yarımadası, Sibirya, Kanada, Grönland, Arabistan...
- Senezoik'te oluşan araziler, daha yakın bir süreçten geldikleri için arazi oluşumunu henüz netleştirmemiştir ve üzerlerinde fay hatlarına rastlanır. Örnek; Anadolu, Büyük Ateş Çemberi, Jeolojik Dönem'de oluşan Atlas Okyanusu'nun orta kısmı...
- Bu bilgiler ışığında Türkiye'de fay hatlarının varlığı, arazinin genç olmasıyla açıklanabilir.

CEVAP: A

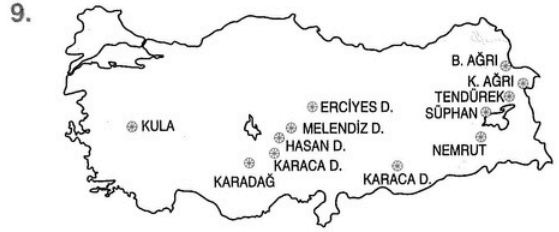

Magma yeryüzüne çıkarken tabakayı kırmış ve bir fay hattı oluşturmuştur, bunun sonucunda yukarıdaki haritada görüldüğü gibi, volkan dağlarının çizgi hâlindeki görüntüsü oluşmuştur.

CEVAP: C

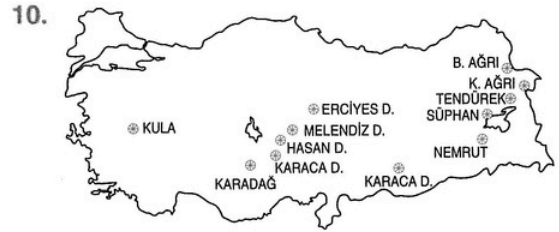
8. • İstanbul ve Çanakkale boğazlarının, IV Jeolojik Dönem'de Anadolu yükselirken bu arazilerin çökmesi sonucunda, bu arazi üzerine ilerleyen suların, eski akarsu vadilerini sular altında bırakmasıyla oluşmuştur. Bu oluşum ria kıyı tipine örnektir. Oluşumlarında buzulların etkisi bulunmamaktadır.
- Volkanik araziler Doğu ve İç Anadolu'da geniş yer kaplar. (A)
- Horst ve graben alanları, Ege Bölgesi'nde yaygındır. (B)
- Dağların yüksek kesimlerinde buzullara rastlanır. (C)
- Karstik kayalardan kalker, en fazla Akdeniz'de bulunur. İfadeleri ise doğrudur. (D)

CEVAP: E

Volkan konileri ve etrafındaki volkanik arazi göz önüne alındığında, volkanik arazinin en geniş alanı kapladığı bölge, Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

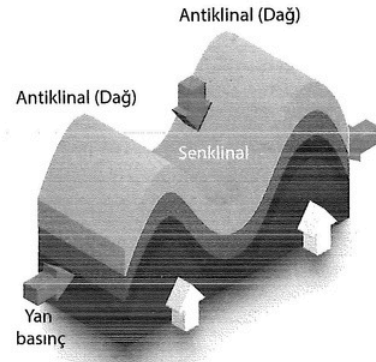
CEVAP: E

- Haritada görüldüğü gibi Nemrut, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır.
- Karadağ, Hasandağı, Melendiz ve Erciyes, İç Anadolu Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: D

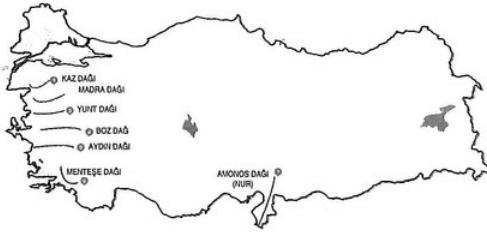
11.

- Bu şekil kıvrım dağların oluşumunu ifade eder.

- Yukarıdaki haritada görüldüğü gibi Bolkar; Toros Dağları üzerinde, kıvrımlı yapıya sahip bir dağdır.

- Madra, Menteşe, Amanos kırık dağlardır.

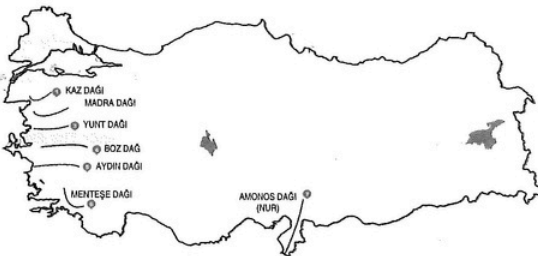
- Süphan ise volkanik dağ özelliğine sahiptir.

CEVAP: D

12.

- Canik Orta Karadeniz'de kıvrım dağ özelliğine sahiptir. Kırık dağ değildir.
- Bey Dağları Antalya bölümünde kıvrım dağ özelliğine sahiptir.

- Aydın Ege'de kırık dağ özelliğine sahiptir.

- Nemrut, Doğu Anadolu'da; Karacadağ, İç ve Güneydoğu Anadolu'da volkanik dağ özelliğine sahiptir.

CEVAP: D

13. • Magma yeryüzüne çıkmadan yer kabuğunun yüzeye yakın bir yerinde soğur ve kubbe biçiminde oluşan, "Batolit" adı verilen yer şekilleri oluşur.
- Türkiye'de buna en güzel örnek Uludağ'dır.

CEVAP: A

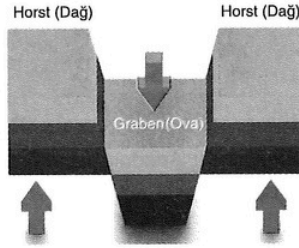
14.

Manisa Kula volkanik arazisi 2014 yılında, Türkiye'nin ilk "Jeopark Alanı" ilan edilmiştir.

CEVAP: A

1.

Türkiye'de yukarıda verilen dağ oluşum sisteminin olduğu arazilerde;

- I. fay hatları,
- II. jeotermal kaynak,
- III. senkinal yapısı

gibi unsurlardan hangileri yaygın değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

2.

Kuaterner'in başında yaşanan buzul dönemlerinin etkisine bağlı, ülkemizde bazı dağların yüksek kesimlerinde buzul aşınım ve birikim şekilleri görülmektedir.

Yukarıdaki açıklamaya göre aşağıda verilen dağ çiftlerinin hangisinde bu durum söz konusudur?

- A) Istranca Dağları - Bozdağlar
- B) Barla Dağı - Kaçkar Dağları
- C) Yalnızçam Dağları - Küre Dağları
- D) Madra Dağı - Bey Dağları
- E) Menteşe Dağları - Ağrı Dağı

3.

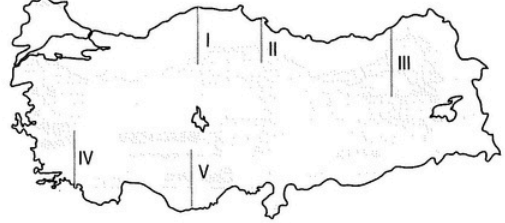
Türkiye'de dağların büyük bölümü, levhaların tortul tabakaları sıkıştması ve bunun sonucunda kıvrılan kütlelerin yükselmesiyle oluşmuştur. Türkiye'de bu sisteme Toroslar ve Kuzey Anadolu dağları örnektir.

Buna göre Türkiye'de yukarıda verilen dağ kıvrım sistemlerinin oluşmasına neden olan levhalar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Avrasya - Afrika - Arabistan
- B) Arabistan - Hint - Afrika
- C) Avrasya - Afrika - Hint
- D) Arabistan - Afrika - Avustralya
- E) Avrasya - Afrika - Atlas

4.

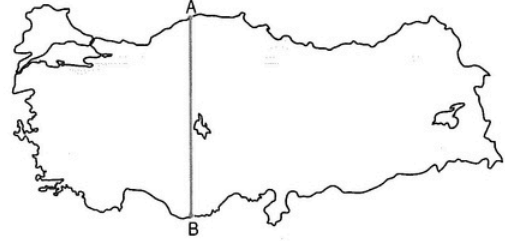
Topografya haritalarında yükselti ortalamaları renklerle ifade edilebilmektedir. Bu nedenle kısa mesafede renk değişiminin fazla olduğu alanlar engebeli sahalara olarak dikkate alınmaktadır.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde verilen hangi profil hattında renk değişimi en azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen A - B doğrultusunda hareket edildiğinde aşağıdaki yüzey şekillerinden hangisine rastlanılmaz?

- A) Küre Dağları
- B) Erciyes Dağı
- C) Haymana Platosu
- D) Konya Ovası
- E) Göksu Nehri Vadisi

6.

Türkiye, Alp Orojenezi ile birlikte III. ve IV. jeolojik dönemlerde toptan yükselen bir ülkedir. Genç araziye sahip olması birçok sonuç ortaya çıkarmaktadır.

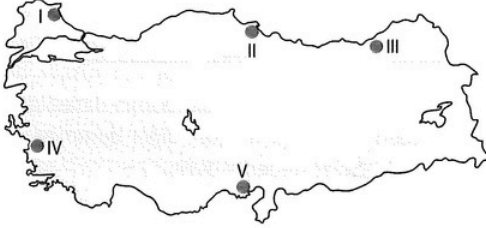
Aşağıdakilerden hangisi Alp Orojenezi'ne bağlı olarak ortaya çıkmamıştır?

- A) Fay hatlarının yaygın olması
- B) Genç kıvrım ve kırık kütlelerine sahip olması
- C) Akarsuların çok fazla aşındırma yapması
- D) Sönmüş volkan konilerinin varlığı
- E) Akarsuların akış hızlarının fazla olması

7. Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde dağların kıyıya uzanış doğrultusu aşağıdakilerden hangisini olumlu yönde etkilemektedir?

A) Kıyı şeridindeki iklim özelliklerini
B) İklimin etki alanını
C) Ulaşım güzergâhlarındaki maliyeti
D) Tarım arazisi oranını
E) İç kesimlerdeki iklim özelliklerini

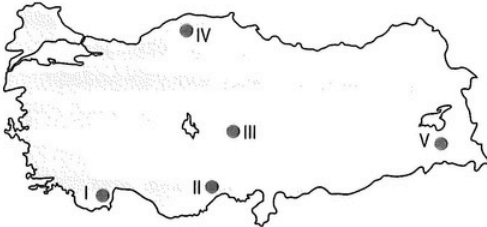
8. Türkiye'de dağların kıyıya uzanış doğrultusu ve yükseltisi kıyıdaki yağış miktarını etkilemektedir.

Buna göre yukarıdaki dağ sıralarından hangisinin kıyıya olan konumu ve yükseltisi kıyı kesimindeki yağış miktarını en fazla artırmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

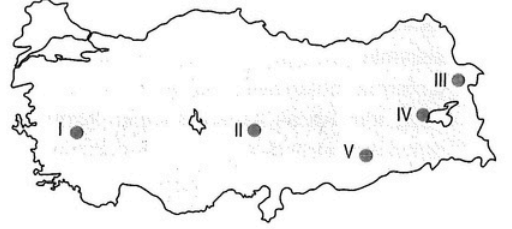
9. Orojenez faaliyetleri sırasında levhalar tarafından sıkıştırılan tortul tabakalar yumuşak bir yapıdaysa kırılarak yükselir ve kıvrım dağları meydana gelir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen dağlardan hangisi yukarıdaki açıklamaya uygun değildir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

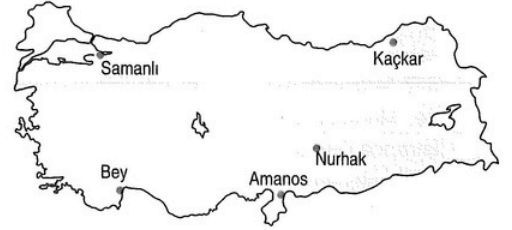
10. Volkanizma faaliyetleri sonucunda çıkan lavlar düşük viskoziteye (akışkan) sahip bir lav ise akıntılar hızla geniş bir alana yayılır. Bu şekilde kalkanı andıran bir volkanik dağ yapısı meydana gelir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış volkanik kütlelerin hangisi volkanik kalkan özelliğindedir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

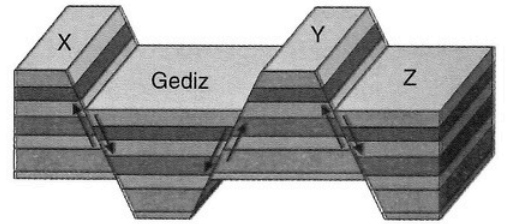
11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen dağ sıralarının hangisinin oluşumu diğerlerinden farklıdır?

A) Nurhak Dağları B) Kaçkar Dağları
C) Amanos Dağları D) Bey Dağları
E) Samanlı Dağları

12.

Yukarıda verilen horst - graben sisteminde X - Y - Z ile gösterilmiş alanlar aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

X	Y	Z
A) Madra	Aydın Dağları	Büyük Menderes
B) Kazdağları	Yunt Dağı	Küçük Menderes
C) Yunt Dağı	Kazdağları	Büyük Menderes
D) Madra	Bozdağlar	Küçük Menderes
E) Yunt Dağı	Bozdağlar	Küçük Menderes

1. Soruda verilen dağ oluşum kesiti kırık dağ sistemlerinin yaygın olduğu alanlarda görülür. Bu sistemin görüldüğü alanlarda; sıcak su kaynakları, jeotermal potansiyel, deprem riski ve fay hatları yaygındır. Ancak senklinal yapısı kıvrım dağ sistemlerinin görüldüğü alanlarda yaygındır.

CEVAP: C

2. Ülkemizde Kuaterner'in başında yaşanan buzul dönemlerinin etkisine bağlı, ortalama 2500 m yükseltiden sonra buzul etkisi görülür. Kalıcı karın varlığı ise ülkemizde 3000 m'den sonradır. Barla ve Kaçkar Dağları 2500 m üzerinde yükseltiye sahip olduğu için buzul aşınım ve birikim şekillerine rastlanılmaktadır. Verilen dağ sistemleri içinde, Mentеше Dağları, Madra Dağı, Küre Dağları, Istranca Dağları 2500 m altında olduğu için bu etki gözlemlenemez.

CEVAP: B

3. Türkiye arazisinin ve kıvrım dağ sıralarının oluşumunda temel etken Avrasya, Afrika ve Arap levhalarının birbirini sıkıştırması temel etkindir. Bu levhalar yaklaşma hareketini oluşturmaktadır. Hint, Atlas ve Avustralya levhalarının hareketi Anadolu Yarımadası'nın oluşumunda temel etken değildir.

CEVAP: A

4. II numaralı profil hattı Orta Karadeniz üzerinde kuzey - güney yönlü uzanış göstermektedir. Bu yörede yükselti ortalaması ve engebe diğer mekânlara göre daha az olduğu için topografya haritasında kullanılan renklerin kısa mesafede değişimi daha azdır.

CEVAP: B

5. Batı Karadeniz kıyısından başlayan profil hattında sırasıyla; Küre Dağları, Haymana Platosu, Konya Ovası ve Göksu Nehri Vadisi geçilmektedir. Erciyes Dağı, Tuz Gölü'nün doğusunda kalmaktadır.

CEVAP: B

6. Ülkemizde var olan sönmüş volkanik koniler volkanizma olayı ile birlikte oluşmuştur. Bu nedenle ülkedeki volkanik sistemler orojenez olayı içinde dikkate alınamaz. Verilen diğer durumlar incelendiğinde;

- Alp Orojenenize bağlı gelişen kırılma hareketleri farklı fay sistemlerinin oluşumuna zemin hazırlamıştır.
- Alp Orojeniz'i ile Toros ve Kuzey Anadolu kıvrım dağları ile Ege kırık dağları meydana gelmiştir.
- Ülkenin Alp Orojenizi ile birlikte III. ve IV. jeolojik dönemlerde toptan yükselmesi akarsu yataklarının derinleşmesini sağlamıştır. Bu durum akış hızları ile birlikte aşındırma güçlerini artırır.

CEVAP: D

7. Her iki bölgede dağların kıyıya uzanışı paraleldir. Bu durum kıyıdaki nem oranının yüksek olmasını sağlar ve kıyı şeridindeki iklimin ılımanlaşmasına neden olur. Ortaya çıkan diğer durumlar olumsuz sonuç içinde değerlendirilir.

CEVAP: A

8. Doğu Karadeniz kıyısında yer alan Kaçkar sıradağları kıyıya paralel uzanan yüksek bir dağ sırasındır. Bu nedenle diğerlerine göre daha fazla yamaç yağışı alır.

CEVAP: C

9. I - Bey Dağları, II - Bolkar Dağları, IV - Küre Dağları, V - Buzul Dağı gibi kütleler kıvrılarak oluşmuş dağ sıralarıdır.

Ancak III - Erciyes Dağı volkanik bir küttedir ve orojeneze örnek değildir.

CEVAP: C

10. Ülkemizde Şanlıurfa - Diyarbakır arasındaki arazide oluşmuş olan Karacadağ volkanı geniş alana yayılmış volkan kalkanı özelliğindedir. Verilen diğer volkanik kütleler koni yapısındadır.

CEVAP: E

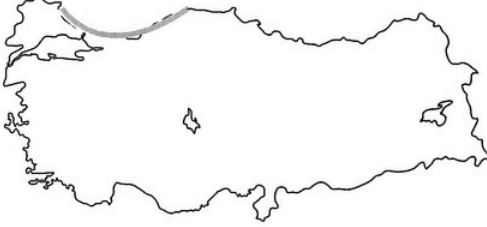
11. Amanos Dağları kırılmaya bağlı horst özelliğinde iken verilen diğer kütleler kıvrılmaya bağlı oluşmuştur.

CEVAP: C

12. Verilen kırıklı sistemde X horst özelliğinde (Yunt Dağıdır), Y horst özelliğinde (Bozdağlardır), Z bölgesi ise graben alanıdır. (Küçükmenderes)

CEVAP: E

1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir kıyı şeridi taranarak gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdaki akarsulardan hangisi bu kıyı şeridinde delta ovası oluşturmuştur?

- A) Kızılırmak B) Sakarya
C) Yeşilirmak D) Meriç
E) Filyos Çayı

2. Doğu Anadolu Bölgesi'nden doğan ve buradan beslenen akarsuların taşıdığı su miktarı kış mevsiminde en azdır.

Böyle bir durumu ortaya çıkaran başlıca etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağış rejimi
B) Yağış biçimi
C) Anakaya yapısı
D) Sızma olayının çok olması
E) Buharlaştırma şiddetinin fazla olması

3. Bir akarsuyun rejimini bulunduğu bölgenin yağış rejimi başta olmak üzere yağış şekli, buharlaştırma şartları, havzasının genişliği, bitki örtüsü ve üzerinde kurulan barajlar etkiler. Bunların yanında bazı yöreler için mutlak konum etkisi de rejim üzerinde etkilidir. Bu durum yağış rejiminin etkilenmesi ile gerçekleşir.

Buna göre Türkiye'de akış hâlinde olan aşağıdaki akarsulardan hangisinin rejimini, mutlak konum daha fazla etkiler?

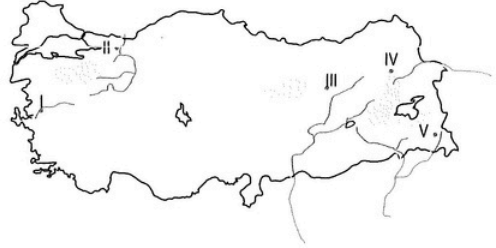
- A) Sakarya Nehri
B) Çoruh
C) Dalaman Çayı
D) Meriç
E) Karasu Nehri

4. Akarsular aşındırma güçlerinin fazla olduğu yerlerde topladıkları materyalleri, denize döküldükleri yere kadar taşıyarak, kıyı derinliğinin az olduğu yerlerde biriktirip, delta ovaları ortaya çıkarırlar.

Buna göre aşağıda verilen akarsuların hangisi delta ovası oluşturmaz?

- A) Aksu B) Kızılırmak C) Meriç
D) Ceyhan E) Göksu

5. Kentleşme ve beraberinde gelen sanayileşmenin de etkisiyle doğal çevrede kirlilik oranı artar.

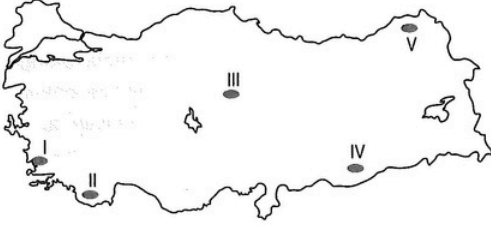
Yukarıdaki haritada belirtilen alanların hangisinin deki akarsuyun kirlenme oranı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türkiye'nin akarsuları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Akış hızları ve aşındırma güçleri fazladır.
B) Genel olarak boyları kısadır.
C) Bol aşındırma yaptıkları için bulanık akarlar.
D) Denge profiline ulaşmışlardır.
E) İklim şartlarına bağlı olarak rejimleri yıl içerisinde değişir.

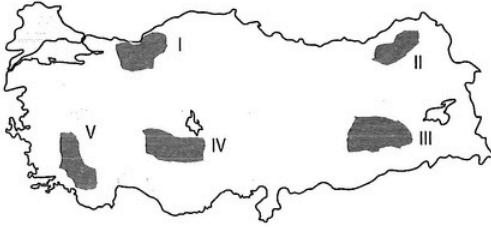
7. Akarsular eğimin az olduğu yerlerde geniş tabanlı vadileri oluşturdukları için taşkınlara neden olurlar.

Buna göre haritada işaretli alanların hangisinin de akarsular taşkınlara daha fazla neden olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

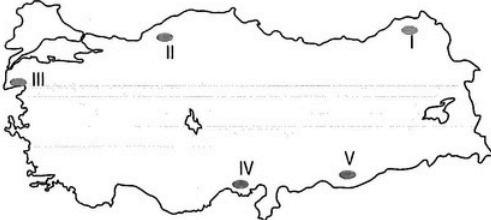
8. Kapalı havzalar, sularını denizlere kadar ulaştırıp kuruyan, yer altına sızdıran veya göle dökülüp kalan havzalardır. Kapalı havzaların oluşmasında; yer şekillerinin oluşumu ve iklim etkilidir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında taranarak verilen alanların hangisinde akarsular kapalı havza özelliğindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Yükseltinin fazla olduğu eğimli arazilerde akan akarsuların, hidroelektrik enerji potansiyelleri fazla olur.

Buna göre haritadaki işaretli merkezlerin hangisinden akan akarsuyun, hidroelektrik enerji potansiyeli daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Akarsuyun taşıdığı materyalleri denize ulaştıkları yerde biriktirmesi sonucunda, Milet antik kenti, liman kenti özelliğini kaybetmiştir.

Bu duruma neden olan akarsu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küçükmenderes
B) Büyükenderes
C) Gediz
D) Bakırçay
E) Meriç

11. Beslenme kaynaklarına göre akarsuların taşıdıkları su potansiyelleri, yıl içerisinde farklılık gösterir.

Buna göre

- I. Gediz
II. Fırat
III. Aras
IV. Çoruh

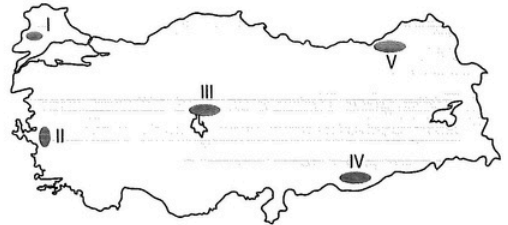
gibi akarsulardan hangilerinin debisi kış döneminde en fazladır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

12. Türkiye'de aşağıdaki akarsulardan hangisi farklı iklim bölgelerinden geçtiği için karma rejimlidir?

- A) Bakırçay B) Ergene
C) Gediz D) Fırat
E) Botan çayı

13. Akarsuyun belirli bir yerinden bir saniyede geçen su potansiyeline debi denir.

Yukarıdaki haritada belirtilen alanların hangisindeki akarsuyun debisi daha yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Soruda verilen haritada gösterilen kıyı şeridinde Sakarya Nehri Karasu Deltası'nı oluşturmuştur.

CEVAP: B

2. Bu bölge kış döneminde kar yağışı almaktadır. Bu nedenle kış döneminde akarsuların suları çekiktir. Bu durumun ortaya çıkmasının temel nedeni yağış biçimidir, yani kış aylarında kar yağışlarının etkili olmasıyla akış hâlinde olan sular azalır.

CEVAP: B

3. Ülkemizde mutlak konuma bağlı ortaya çıkan iklim tipi Akdeniz iklimidir. Buna bağlı olarak bu iklim içinde akış hâlinde olan Dalaman Çayı'nın rejimi üzerinde Akdeniz ikliminin yağış rejimi etkilidir. Bu nedenle Dalaman Çayı'nın rejimini mutlak konum etkiler.

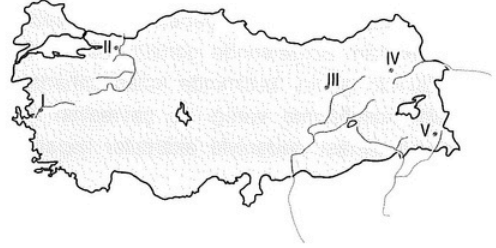
CEVAP: C

- Türkiye'nin akarsuları içerisinde delta ovası oluşturanlar yukarıda belirtilmiştir.
- Buna göre Aksu denize döküldüğü yerde delta oluşturamaz.

CEVAP: A

5.

- Marmara Bölgesi'nde, Çatalca Kocaeli'nden geçerek denize ulaşan, II. merkezde gösterilen Sakarya'nın kirlenme oranı en fazladır.
- Diğer merkezler sanayi alanlarının uzağında yer aldıkları için kirlenme oranları azdır.

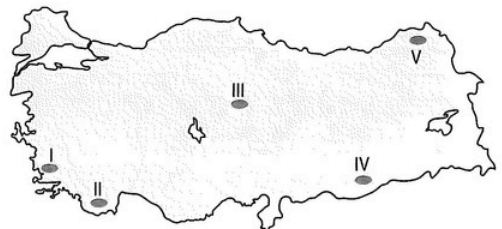
CEVAP: B

6.

- Anadolu yüksek olduğu için akarsular aşındırmayı fazla yaparlar ve denge profiline ulaşmamışlardır.
- Akış hızları ve aşındırma güçleri fazladır.
- Genel olarak boyları kısadır.
- Bol aşındırma yaptıkları için bulanık akarlar.
- İklim şartlarına bağlı olarak rejimleri yıl içerisinde değişir ifadeleri ise akarsu özellikleri için doğru ifadelerdir.

CEVAP: D

7.

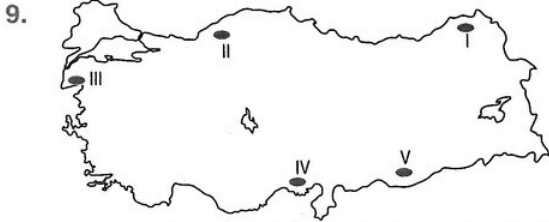

Yükselti az olduğu için akarsuyun aşındırma gücü az olur ve yatağını yüzeyde oluşturur ve diğerlerine göre Ege Bölgesi'nde yer alan, I. merkezde taşkınlar daha fazla olur.

CEVAP: A

8. Kapalı havzalar, sularını denizlere kadar ulaştırıp kuruyup kuruyan, yer altına sızdıran veya göle dökülüp kalan havzalardır. Kapalı havzaların oluşmasında; yer şekillerinin oluşumu ve iklim etkilidir. Kapalı havzalar genellikle iç kesimlerde, kurak iklim bölgelerinde görülür. Ülkemizde Tuz Gölü'nün güney kesiminde kalan sahada kurak iklim koşullarının varlığı ve çevresinin dağlarla çevrili olması nedeniyle akarsular kapalı havza özelliği gösterir.

CEVAP: D

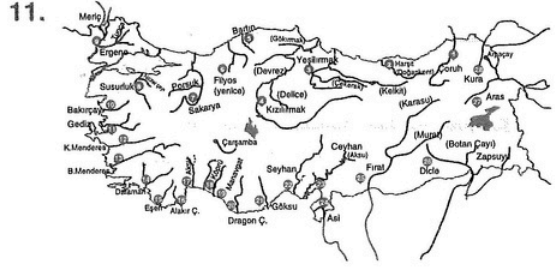
Haritada IV. merkez, Çukurova'yı işaret etmektedir ve burada eğim azaldığı için Seyhan ve Ceyhan akarsularının hidroelektrik enerji potansiyelleri az olur.

CEVAP: D

Büyük Menderes denize döküldüğü yerde, yaklaşık olarak 15 km denize doğru materyal biriktirmiş ve bu sebeple, Milet Antik Kenti liman kenti olma özelliğini kaybetmiştir. Günümüzde kıyıda 15 km içeride bulunmaktadır.

CEVAP: B

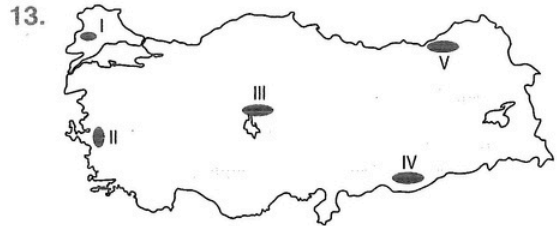

- Gediz Nehri; Ege Bölgesi'nde yer alır, Yağmur suları ile beslenir ve bu bölgenin iklim özelliğine bağlı olarak, en fazla yağış kış aylarında görüldüğü için su potansiyelini kış aylarında artırır.
- Fırat, Aras ve Çoruh ise kaynaklarını yüksek dağlardan alıp, daha çok kar suları ile beslenirler, su potansiyellerini karların erime dönemi olan ilkbahar döneminde artırır.

CEVAP: A

12. Farklı iklim bölgelerinden geçerek farklı kaynaklarla beslenen akarsular karma rejimlidir. Bu nedenle soru içinde verilen akarsular dikkate alındığında Fırat nehri en büyük akarsudur. Bu nedenle karma rejim özelliği gösterir.

CEVAP: D

V. merkez Doğu Karadeniz'i işaret ettiği için eğimin daha fazla olması nedeniyle diğerlerine göre bu akarsuyun debisi daha yüksektir.

CEVAP: E

1. Türkiye'de akarsulardan;

- I. taşımacılık,
- II. sulama,
- III. elektrik üretme,
- IV. balıkçılık

amaçlarından hangileri açısından en az yararlanılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

2. Aşağıdaki akarsulardan hangi ikisi kaynağını yurt dışından alarak ülkemiz sınırları içerisinde denize dökülür?

- A) Fırat - Dicle
B) Aras - Kura
C) Meriç - Asi
D) Kızılırmak - Yeşilirmak
E) Seyhan - Ceyhan

3. Havzalarının bulunduğu yerlerin sanayileşme ve kentleşme durumu göz önüne alındığında aşağıdaki akarsuların hangisinin kirlenme oranı en azdır?

- A) Murat B) Seyhan C) Ceyhan
D) Sakarya E) Gediz

4. Türkiye'nin en yüksek barajı olma özelliğine sahip olan Yusufeli Barajı hangi akarsu üzerinde yer alır?

- A) Aras B) Fırat C) Kızılırmak
D) Çoruh E) Kura

5. Akarsular iki komşu ülke arasında doğal sınır kabul edilebilir.

Türkiye'nin komşularıyla aşağıdaki akarsulardan hangisi doğal sınır oluşturmaz?

- A) Meriç B) Asi C) Fırat
D) Dicle E) Aras

6. Ülkemiz akarsularının;

- I. boylarının kısa,
- II. hidroelektrik enerji potansiyellerinin yüksek,
- III. taşımacılığa elverişli olmamaları

Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisinin sonucudur?

- A) Dağların doğu - batı yönlü uzanması
B) Ortalama yükseltisi fazla, genç bir araziye sahip olması
C) Platoların geniş yer kaplaması
D) Akdeniz iklim kuşağı içerisinde yer alması
E) Orta kuşakta yer alması

7. Türkiye'nin aşağıdaki seçeneklerde verilen akarsularından hangileri Mezopotamya'yı ortaya çıkarmıştır?

- A) Fırat - Dicle
B) Aras - Kura
C) Seyhan - Ceyhan
D) Meriç - Asi
E) Gediz - Bakırçay

8. Türkiye'nin aşağıdaki akarsulardan hangi ikisinin ağız kısmı Hazar Denizi'nde yer alır?

- A) Susurluk - Sakarya
B) Çoruh - Asi
C) Aras - Kura
D) Meriç - Göksu
E) Fırat - Dicle

9. Türkiye'nin en fazla elektrik üreten barajının, üzerinde bulunduğu akarsu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aras B) Dicle C) Çoruh
D) Fırat E) Kura

10. Türkiye'nin akarsuları ile ilgili belirtilen yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Bartın Çayı üzerinde kıydan itibaren belirli bir bölüme kadar taşımacılık yapılabilir.
B) Manavgat, karstik kaynaklarla beslendiği için su potansiyeli yıl içerisinde sabittir.
C) Gediz'in yatağı, İzmir Körfezi'ni materyallerle doldurmasın diye kuzeye kaydırılmıştır.
D) Küçükmenderes Efes Antik Kenti'nin, liman kenti olma özelliğini ortadan kaldırmıştır.
E) Doğu Anadolu'daki akarsular denge profiline ulaşmaya yaklaşmışlardır.

11. Akarsular, havzalarındaki sularını denize ulaştırıyorlarsa açık havza; ulaştırıyorlarsa, kapalı havzaları oluştururlar.

Aşağıdaki akarsulardan hangisi kapalı havzadır?

A) Kura B) Fırat C) Dicle
D) Çoruh E) Meriç

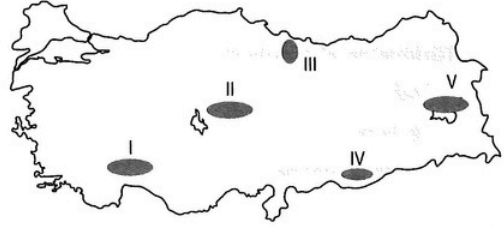
12. Tuz Gölü çevresinin;

I. yağış azlığı,
II. çevresinde yüksek sıra dağların bulunması,
III. bitki örtüsünün bozkır olması,
IV. platoların geniş yer kaplaması

özelliklerinden hangileri kapalı havza olmasının nedenidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve IV

13. Akarsular havzalarındaki suyu denize ulaştırıramazlarsa, kapalı havza özelliği gösterirler.

Haritada işaretli alanların hangisi Türkiye'nin en büyük kapalı havza alanıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıdaki akarsulardan hangisi Ermenistan ile doğal sınır oluşturur?

A) Arpaçay B) Çoruh C) Fırat
D) Dicle E) Asi

15. Türkiye'nin akarsuları için yapılan açık ve kapalı havza eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

	Açık havza	Kapalı havza
A)	Fırat	Dicle
B)	Aras	Kura
C)	Asi	Aras
D)	Meriç	Kızılırmak
E)	Sakarya	Aksu

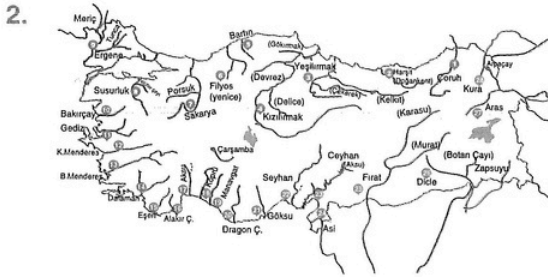
16. Farklı iklim bölgelerinden geçerek havzalarını oluşturan akarsulara karma rejimli akarsu denir.

Türkiye'nin aşağıdaki akarsularından hangisi, karma rejimli akarsulara örnek olmaz?

A) Fırat B) Dicle C) Kızılırmak
D) Aras E) Gediz

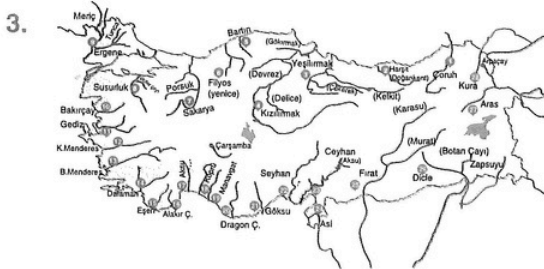
1. • Akarsular denge profiline ulaşmadıkları için genel olarak taşımacılık için uygun değildir. Bartın ve Manavgat üzerinde sınırlı alanlarda ise istisna olarak taşımacılık yapılır. Bu sebeple akarsulardan en az taşımacılık yönüyle yararlanılır.
- Sulama, elektrik üretme, balıkçılık açısından ise birçok alanda akarsulardan faydalanır.

CEVAP: A

Yukarıdaki haritada görüldüğü gibi, Meriç Yunanistan, Asi ise Suriye'den ülkemize gelmektedir. Kaynakları yurt dışında, ağız kısımları ülkemiz sınırları içerisinde.

CEVAP: C

Fırat Nehri'nin kolu olan Murat Nehri'nin havzasının bulunduğu yerde sanayileşme ve kentleşme az olduğu için kirlenme oranı diğer akarsulara göre daha azdır.

CEVAP: A

Dolgu gövdesi yüksekliği açısından, Türkiye'nin en yüksek barajı Yusufeli Barajı, Çoruh Nehri üzerinde yer alır.

CEVAP: D

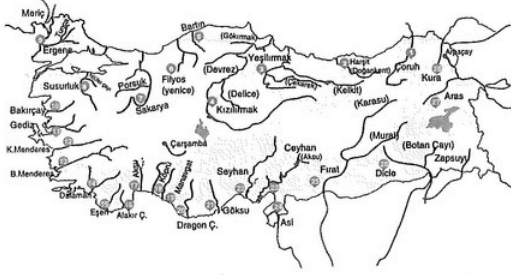
- Fırat, Suriye'den geçip Irak üzerinden Basra Körfezi'ne dökülen akarsuyumuzdur. Doğal sınır oluşturmaz.
- Meriç - Yunanistan,
- Asi - Suriye,
- Dicle (Hezil Çayı) - Irak,
- Aras - Ermenistan ve Nahçıvan ile doğal sınır oluşturur.

CEVAP: C

6. I. Boyları kısa,
 - II. Hidroelektrik enerji potansiyellerinin yüksek,
 - III. Taşımacılığa elverişli olmamaları
- Akarsular yüksekten aktıkları için direk olarak, yarımada özelliğine sahip Anadolu'da denize ulaşırlar, bu yüzden boyları kısadır. Yüksek yerlerden aktıkları için; hidroelektrik enerji potansiyelleri yüksektir ve de taşımacılık yapılamaz.
 - Bu yüzden yukarıdaki özellikler; "Ortalama yükseltisi fazla, genç bir araziye sahip olması" ile açıklanır.

CEVAP: B

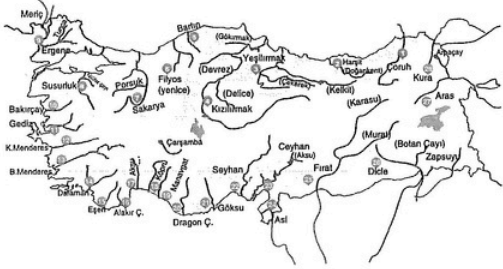
7.

Fırat ve Dicle akarsuları Türkiye'den kaynağını aldıktan sonra, Suriye ve Irak topraklarına ilerleyerek, Basra Körfezi'ne dökülür. Bu iki akarsu arasında kalan topraklar ise Mezopotamya olarak anılır.

CEVAP: A

8.

Türkiye'de kaynağını alarak Hazar Denizi'ne dökülen iki akarsu Aras ve Kura'dır.

CEVAP: C

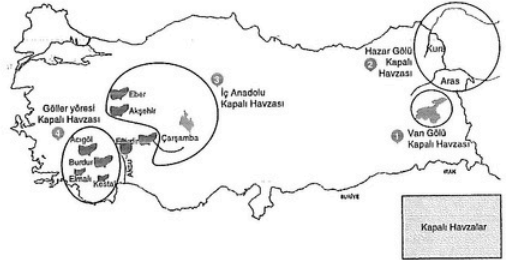
9. Türkiye'nin en fazla elektrik üreten barajı Atatürk Barajı'dır ve GAP kapsamında Fırat Nehri üzerinde yer alır.

CEVAP: D

10. • Doğu Anadolu'daki akarsular denge profiline ulaşmaya, arazi yüksek ve engebeli olduğu için uzaktırlar. Denge profiline ulaşmaya en yakın akarsular, yükseltinin az olduğu, Marmara ve Ege bölgelerinde yer alan akarsulardır. (E)
- Bartın Çayı üzerinde kıydan itibaren belirli bir bölüme kadar taşımacılık yapılabilir. (A)
 - Manavgat, karstik kaynaklarla beslendiği için su potansiyeli yıl içerisinde sabittir. (B)
 - Gediz'in, İzmir Körfezi'ni materyallerle doldurmasının diye, yatağı kuzeye kaydırılmıştır. (C)
 - Küçükmenderes Efes Antik Kenti'nin, liman kenti olma özelliğini ortadan kaldırmıştır. İfadeleri ise akarsularla ilgili doğru bilgileri içerir. (D)

CEVAP: E

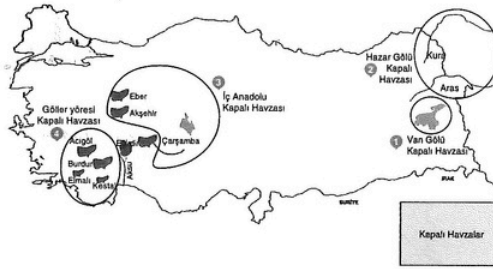
11.

- Kura, Aras ile birlikte, Hazar Denizi'ne ulaşır. Hazar denizinin, okyanus ile bağlantısı olmadığı için göl özelliği taşımaktadır. Bu yüzden Aras - Kura denize ulaşamadığı için kapalı havza özelliği gösterir.
- Fırat, Dicle; Basra Körfezi
- Çoruh, Karadeniz
- Meriç, Ege Denizi'ne ulaşır ve bu akarsular okyanusla bağlantısı bulunan bu alanlara sularını ulaştırdıkları için açık havzadırlar.

CEVAP: A

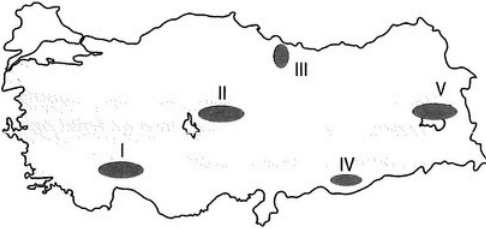
12.

- Tuz Gölü çevresindeki sular, iklim; yani yağış azlığından dolayı ve yer şekilleri; yani, etrafının yüksek dağlarla çevrili olmasından dolayı, denize ulaşamazlar. Bu yüzden kapalı havza özelliği gösterir.
- Tuz Gölü çevresinde; bozkırların ve platoların geniş yer kaplaması bu durum üzerinde etkili değildir.

CEVAP: D

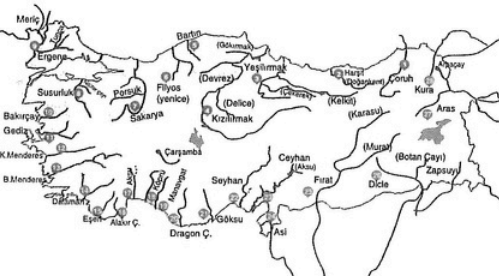
13.

Türkiye'nin en büyük kapalı havzası, Tuz Gölü çevresi kapalı havzasıdır. Bu alanı gösteren II numaralı işaret sorunun cevabıdır.

CEVAP: B

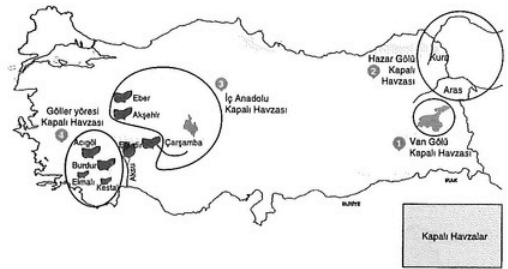
14.

Çıldır Gölü'nden kaynağını alarak Ermenistan ile sınır oluşturduktan sonra, Aras Nehri'ne katılan Arpaçay bu sorunun cevabıdır.

CEVAP: A

15.

Açık havza	Kapalı havza
A, Fırat (Basra)	Dicle (Basra)
B, Aras (Hazar)	Kura (Hazar)
C, Asi (Akdeniz)	Aras (Hazar)
D, Meriç (Ege)	Kızılırmak (Karadeniz)
E, Sakarya (Karadeniz)	Aksu (Akdeniz)

- Akdeniz, Karadeniz, Ege, Marmara ve Basra Körfezi'ne dökülen akarsular açık havza; Hazar Denizi'ne dökülenler ise kapalı havza dırlar.
- Doğru eşleştirme, Asi, Akdeniz'e ulaştığı için açık havza; Aras, Hazar Denizi'ne yani gölüne ulaştığı için kapalı havzadır.

CEVAP: C

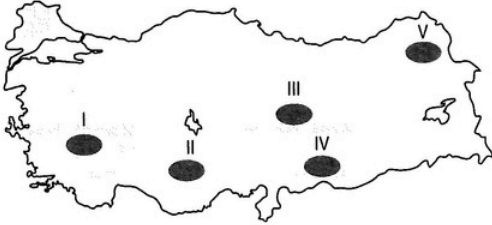
16.

- Gediz, Ege Bölgesi'nde havzasını oluşturduğu için sadece Akdeniz ikliminden etkilenir. Bu yüzden karma rejimli değildir.
- Fırat, Dicle, Kızılırmak ve Aras ise birden fazla iklim bölgesinden geçtiği için karma rejimlidir.

CEVAP: E

1. Kumlu, killi yatay tabaka tortullarının akarsular tarafından yarılmasıyla tabaka düzlüğü platoları oluşur.

Haritada işaretli alanlarda yer alan platoların hangisi tabaka düzlüğü platolarına örnek değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Çöküntü depremler mağara alanlarının tavanlarının çökmesiyle meydana gelir.

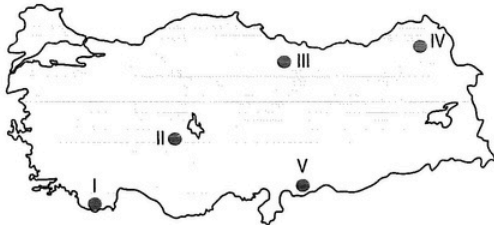
Türkiye'nin aşağıdaki platolarının hangisi üzerinde çöküntü depremler daha fazla görülür?

- A) Obruk B) Bozok
C) Yazılıkaya D) Haymana
E) Ardahan

3. Türkiye'de platoların en geniş alan kapladığı bölge, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadeniz B) Marmara
C) İç Anadolu D) Marmara
E) Güneydoğu Anadolu

4. Bir grup bilim insanı araştırma yaptığı plato üzerinde geven, üzerlik, koyun yumağı otu ve gelincik gibi bitki türlerine rastlamıştır.

Buna göre bu bilim insanları Türkiye haritasında numaralandırılmış platoların hangisinde araştırma yapmış olabilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

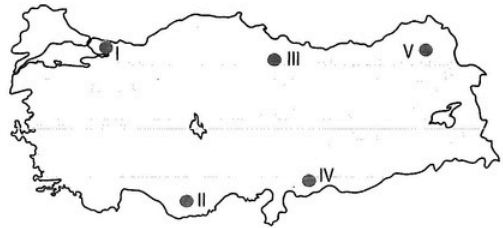
5. Yükselti arttıkça sıcaklık değerleri düşer ve yağışın görülme ihtimali artar.

Buna göre haritada işaretli platoların hangisinde yıllık yağış miktarı diğerlerinden daha fazladır?

- A) Obruk B) Cihanbeyli C) Haymana
D) Bozok E) Uzunyayla

6. Türkiye'de bütün bölgelerde plato oluşumu gözlemlenir. Her platonun kendine ait fiziki, jeolojik ve ekonomik özellikleri vardır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen platoların hangisinde arazideki kayaç yapısına bağlı yüzey suyu oranı en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Geniş yüzeyleri kaplayan lav tabakalarının akarsular tarafından yarılmasıyla "lav platoları" oluşur.

Türkiye'nin aşağıdaki platoların hangisi bu tür platolara örnektir?

- A) Çatalca B) Obruk
C) Uzunyayla D) Taşeli
E) Erzurum

8. Yaz yağışlarının görüldüğü yerler, yüksek boylu otlar olan alpin çayırlarının bulunduğu alanlardır.

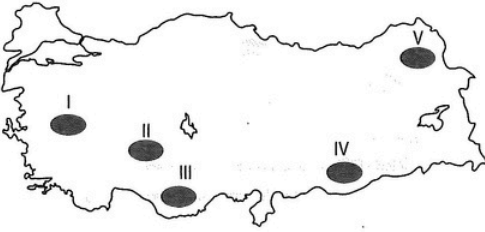
Buna göre aşağıdaki platolardan hangisinde, alpin çayırlarına rastlanır?

- A) Erzurum B) Teke C) Haymana
D) Cihanbeyli E) Bozok

9. Türkiye'nin platoları için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Akarsu aşındırması sonucu oluşmuşlardır.
B) IV. Jeolojik Dönem'de yaşanan yükselme hareketi, her yerde aynı olmadığı için yükselti değerleri birbirinden farklıdır.
C) En geniş alanda tabaka düzlüğü platolarına rastlanır.
D) Tarım ve hayvancılık, yaygın olarak yapılan ekonomik faaliyetlerdir.
E) Platolar içerisinde geçen akarsular yüzeyde aktıkları için taşkın alanları ortaya çıkarırlar.

10. Nüfus, iklimin ve arazi şartlarının uygun olduğu alanlarda yoğunlaşır.

Haritada işaretli plato alanlarının hangisinde, nüfus arazi şartlarına bağlı olarak daha azdır?

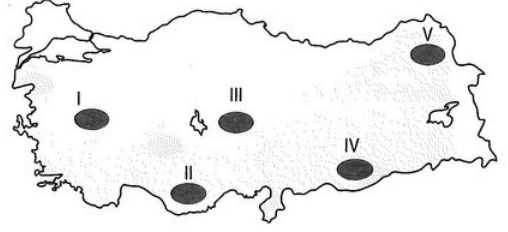
- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Kıl keçisi yetiştiriciliği, maki bitki örtüsünün yoğun olduğu ve arazi şartlarının elverişsiz olduğu alanlarda ön plana çıkar.

Aşağıdaki platoların hangisinde kıl keçisi yetiştiriciliği en fazla yapılır?

- A) Teke B) Yazılıkaya C) Obruk
D) Haymana E) Cihanbeyli

12. Yağışın az ve aşırı yaz sıcaklığının görüldüğü alanlar kurak yerlerdir.

Buna göre haritada işaretli platoların hangisi, en kurak alandır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. I. Teke

II. Taşeli

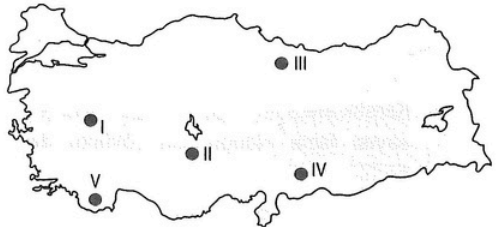
III. Çatalca

IV. Yazılıkaya

Yukarıda verilen platoların hangileri karstik yapıya sahiptir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

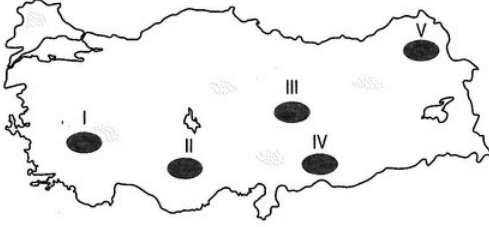
14. Sanayi faaliyetlerinin geliştiği alanlar nüfusun da yoğunlaştığı yerlerdir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış platoların hangisinde yukarıda verilen açıklamaya uygun bir durum söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1.

- Tabaka düzlüğü platoları yukarıdaki haritada gösterilmiştir.
- Bu yüzden ilk haritadaki V numaralı merkezde tabaka düzlüğü platoları görülmez.

CEVAP: E

2.

- Karstik arazinin yoğun olduğu yerlerde mağara sayısı fazla olduğu için çöküntü depremler görülür.
- Bu araziler, Obruk Platosu çevresinde yoğunlaştığı için çöküntü depremlerin daha yoğun olduğu yer, seçeneklerdeki diğer platolara göre Obruk Platosu'dur.

CEVAP: A

3.

Yukarıdaki haritada gösterildiği gibi Türkiye'de plato en fazla İç Anadolu Bölgesi'ndedir.

CEVAP: C

4.

Geven, üzerlik, koyun yumağı otu ve gelincik gibi bitki türleri bozkır bitki örtüsü içinde bulunan türlerdir. Bu bitki türleri karasal iklim içinde şekillenir. Bu nedenle II numaralı bölgede bulunan Cihanbeyli Platosu bu türlerin yaygın olduğu arazidir.

CEVAP: B

5.

Diğerlerine göre yüksek olan Uzunyayla Platosu'nda, sıcaklık değerleri düşük olduğu için bağıl nem daha fazla olur ve yağış miktarı diğer platolara göre daha fazla olur.

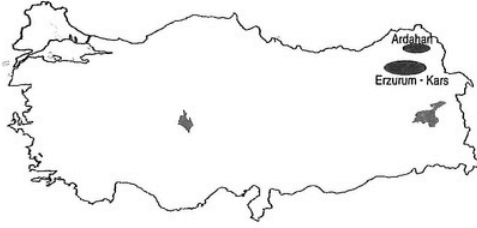
CEVAP: E

6.

II numara ile gösterilen plato Taşeli Platosu'dur. Bu plato karstik özellikle olduğu için yüzey suyun da sızma olayı çok yüksektir. Bu nedenle platoda yüzey suyu oranı azdır.

CEVAP: B

7.

- Lav platoları yukarıdaki haritada belirtilmiştir.
- Bu yüzden Erzurum Platosu sorunun cevabıdır.

CEVAP: E

8.

- Yaz yağışları ve alpin çayırları Doğu Karadeniz ve Erzurum Kars çevresinde iklim özelliklerine bağlı olarak görülür.
- Bu yüzden Erzurum Platosu yaz yağışları ve alpin çayırlarının görüldüğü platolardan biridir.

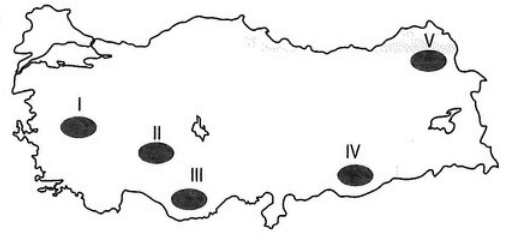
CEVAP: A

9.

- Platolar yüksek düz araziler olduğu için içlerinden geçen akarsular derin vadi oluştururlar ve taşkın yapma ihtimalleri de bu yüzden azdır.
- Diğer seçeneklerde verilen ifadeler ise Türkiye'de platoları için doğru yargıları içerir;
 - Akarsu aşındırması sonucu oluşmuşlardır.
 - IV. Jeolojik Dönem'de yaşanan yükselme hareketi, her yerde aynı olmadığı için yükselti değerleri birbirinden farklıdır.
 - En geniş alanda tabaka düzlüğü platolarına rastlanır.
 - Tarım ve hayvancılık, yaygın olarak yapılan ekonomik faaliyetlerdir.

CEVAP: E

10.

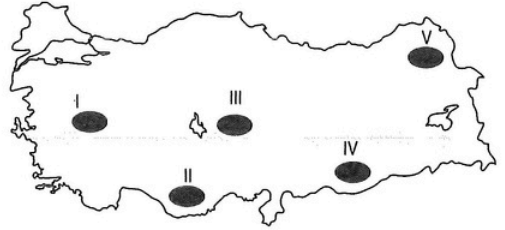
III numaralı merkez, Taşeli Platosu'nu işaret eder ve orada karstik arazinin varlığının olumsuz (yüzey suyu oranı az, toprakta kireç oranı fazla) özellikle rine bağlı olarak nüfus miktarı azdır.

CEVAP: C

11. Türkiye'de kıl keçisi yetiştiriciliğinin en fazla yapıldığı yerler. Teke ve Taşeli platoları üzeridir.

CEVAP: A

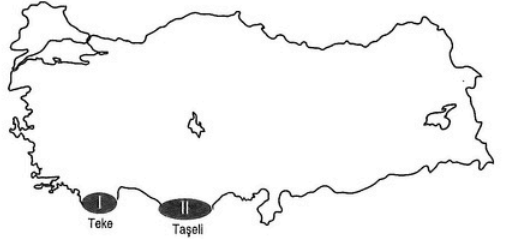
12.

- Türkiye'nin en kurak yeri, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.
- Bu yüzden IV. merkez sorunun cevabıdır.
- III. merkezde yağış en az olur ama IV. merkez kadar yaz sıcaklığı yoktur bu sebeple en kurak alan değildir.

CEVAP: D

13.

- Türkiye'nin karstik platoları, yukarıdaki haritada da belirtilen, Teke ve Taşeli platolarıdır.
- Çatalca - Aşınım
- Yazılıkaya tabaka düzlüğü platosu özelliği gösterir.

CEVAP: D

14. Haritada verilen platolar dikkate alındığında IV numara ile gösterilen Gaziantep Platosu'dur. Bu platoda sanayi faaliyeti gelişmiştir. Bu nedenle nüfus yoğunluğu daha fazladır.

- I. Bayat (Yazılıkaya) Platosu
- II. Obruk Platosu
- III. Perşembe Platosu
- V. Teke Platosu

CEVAP: D

1. Türkiye'de Tersiyer'in başında oluşan peneplen alanları, Tersiyer'in sonunda Kuaterner'in başında toptan yükselmiştir.

Bu duruma bağlı olarak aşağıdaki yüzey şekillerinden hangisi ortaya çıkmıştır?

- A) Kırgı bayırlar
B) Kıvrım dağ sıraları
C) Kırık dağ sıraları
D) Platolar
E) Ovalar

2. • Ülke içinde nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu platolardan biridir.
• Akdeniz iklimine bağlı kış mevsimi ılık geçer.
• Yol yapım - bakım ve onarım maliyeti düşüktür.

Yukarıda bazı özellikleri verilen plato aşağıdakilerden hangisidir?

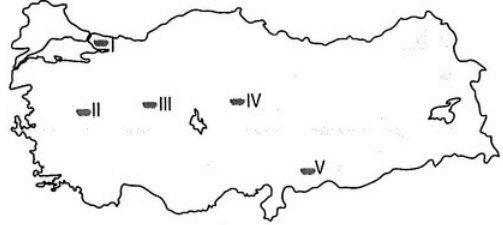
- A) Gaziantep Platosu
B) Taşeli Platosu
C) Uzunyayla Platosu
D) Teke Platosu
E) Obruk Platosu

3. • Lav örtüsü platosudur.
• Nüfus yoğunluğu azdır.
• Kardelen, taşkıran otu ve yıldız otu gibi bitki türleri bulunmaktadır.

Yukarıda verilen bazı özellikler aşağıdaki platolardan hangisine aittir?

- A) Haymana Platosu
B) Taşeli Platosu
C) Ardahan Platosu
D) Teke Platosu
E) Cihanbeyli Platosu

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılan platolardan hangisi oluşum itibarıyla diğerlerinden farklıdır?

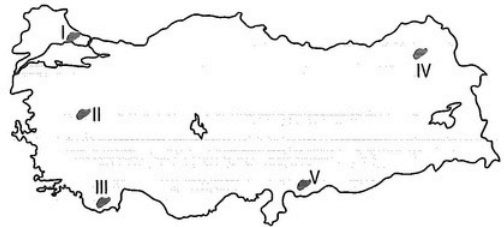
- A) V B) IV C) III D) II E) I

5. Erzurum-Kars Platosu volkanik platolar sınıfında yer alıp toprak yapısı oldukça verimli olmasına karşın tarım faaliyetleri yeterli düzeyde gelişmemiştir.

Bu durumun sebebi aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- A) Büyükbaş hayvancılığın maliyetinin daha düşük olması
B) Yükseltinin fazla olması ve hasat mevsiminde sıcaklığın düşük olması
C) Nüfus yoğunluğunun düşük olması
D) Tarımda makineleşmenin gelişmemesi
E) Hayvansal tüketimin fazla olması

6. Ülkemizde nüfusun dağılışını; yükselti, iklim, engebe, karasallık, ekonomik faaliyetler, ulaşım olanakları gibi birçok unsur etkilemektedir.

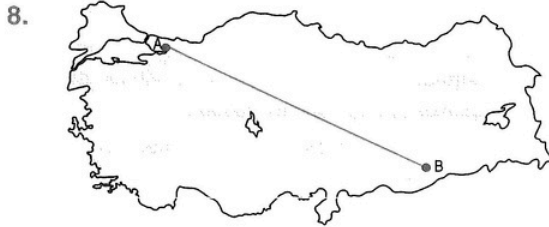
Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılan platolardan hangisinde iklim koşulları nüfuslanmaya elverişli olmasına rağmen arazi seyrek nüfusludur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. • Nüfus yoğunluğu fazladır.
• Doğal nüfus artış hızı düşüktür.
• Aşınım düzlüğü platosudur.
• Ekonomik faaliyetler gelişmiştir.

Yukarıda verilen bazı özellikler aşağıdaki platolardan hangisine aittir?

- A) Haymana Platosu
B) Gaziantep Platosu
C) Erzurum - Kars Platosu
D) Kocaeli Platosu
E) Taşeli Platosu

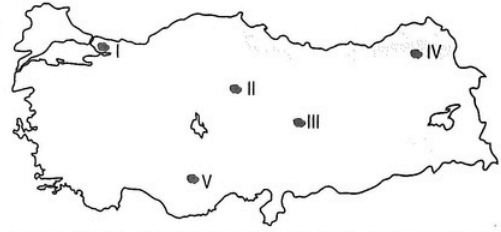
Yukarıdaki Türkiye haritasında verilen A - B profilinde sırasıyla hangi platolar geçilmektedir?

- A) Kocaeli - Haymana - Adıyaman - Şanlıurfa
B) Çatalca - Haymana - Bozok - Şanlıurfa
C) Kocaeli - Obruk - Uzunyayla - Şanlıurfa
D) Çatalca - Haymana - Uzunyayla - Gaziantep
E) Kocaeli - Cihanbeyli - Uzunyayla - Şanlıurfa

9. **Aşağıdakilerden hangisi Tuz Gölü'nün kuzeybatısında ve batısında yer alan platolar ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki platolarının ortak özelliklerinden biridir?**

- A) Yağış rejimleri
B) Yıl içinde düşen yağış miktarı
C) Çıkarılan madenler
D) Kara yolu ulaşım maliyeti
E) Pamuk tarımı

10.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılan platolardan hangisinde karstik şekillere daha çok rastlanır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

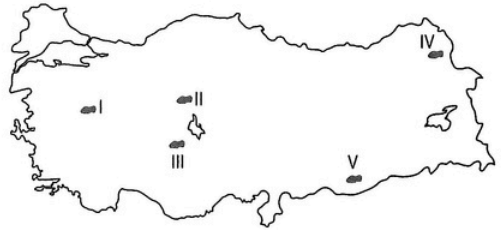
11. • Lav örtülü platodur.
• Sanayi faaliyetlerine bağlı yoğun göç almaktadır.
• Kayaç yapısına bağlı yüzey suyu azdır.
• Toprakta çoraklaşma yüksek seviyededir.

Yukarıda Türkiye'de yer alan bazı platolara ait özellikler verilmiştir.

Verilen özellikler aşağıdaki platolarla eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Obruk Platosu
B) Taşeli Platosu
C) Gaziantep Platosu
D) Erzurum - Kars Platosu
E) Adıyaman Platosu

12. **Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı platolar numaralandırılarak verilmiştir.**

- I. Platoda; gelincik, koyun yumağı, çoban yastığı gibi bitki türleri yaygındır.
II. Plato, aşınım düzlüğü platosudur.
III. Plato, fiziki haritalarda sarı renk ile gösterilir.
IV. Platoda kar yağışı görülür.
V. Platoda yaz sıcaklığı en fazladır.

Buna göre yukarıda konumları ve bazı özellikleri verilen platoların hangisinde yanlış bir bilgi verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Ülkemizde III. Jeolojik Dönem'in başında oluşan peneplen alanları, bu jeolojik dönemin sonunda epirojenezle bağlı toptan yükselerek platoları meydana getirmiştir.

CEVAP: D

2. Gaziantep Platosu, sanayi faaliyetinin gelişmiş olmasına bağlı nüfus yoğunluğunun fazla olduğu platolardan biridir. Arazi ortalama yükseltisi ve plato yüzeyinin engebe oranının az olması nedeniyle yol yapım - bakım - onarım maliyeti düşüktür. Platoda Akdeniz ikliminin yaşanmasına bağlı kış mevsimi ılık geçmektedir.

CEVAP: A

3. Verilen özellikler Ardahan Platosu'na aittir. Diğer platolar volkanik özellik göstermez ve alpin çayır- ların görülebileceği yükselti ortalamasına sahip değildir.

CEVAP: C

4. Platolar oluşumlarına göre volkanik, aşınım düzlüğü, karstik ve tabaka düzlüğü olmak üzere dört gruba ayrılır. Ülkemizde; Cihanbeyli (III), Yazılıkaya (II), Gaziantep (V) ve Bozok (IV) platoları tabaka düzlüğü özelliğinde iken Kocaeli (I) Platosu aşınım düzlüğü platosudur.

CEVAP: E

5. Erzurum - Kars Platosu'nda toprak verimliliği çok yüksek olmasına rağmen bölgenin yüksek olması, iklimin karasal olması ve yaz döneminde düşük sıcaklık şartlarına sahip olması bu alanda tarımsal üretimin gelişimini engellemektedir.

CEVAP: B

6. III numara ile gösterilen Teke Platosu'nda Akdeniz iklimi özelliği yaşanmasına rağmen arazinin yükselti ortalaması fazladır. Buna bağlı olarak plato seyrek nüfusludur. Çatalca (I) ve Gaziantep: (V) platoları iklim özellikleri ve yükselti ortalamaları ile nüfuslanmaya uygun platolardır. Erzurum - Kars (IV) ve Yazılıkaya (II) platoları karasal iklim özelliklerine bağlı nüfuslanmanın az olduğu alanlardır.

CEVAP: C

7. Ülkemizde, oluşumuna göre aşınım düzlüğü platoları Çatalca ve Kocaeli'dir. Bu platoların genel özellikleri incelendiğinde; doğuma bağlı nüfus artış hızları düşüktür, ekonomik faaliyetler gelişmiştir, göçe bağlı nüfus yoğunluğu fazladır. Soru içinde verilen Gaziantep Platosu da yoğun nüfuslu, ekonomik faaliyetin geliştiği alanlardan biridir ancak bu plato, tabaka düzlüğü özelliğindedir.

CEVAP: D

8. Verilen profil hattında sırasıyla; Kocaeli Platosu - Haymana Platosu - Adıyaman Platosu - Şanlıurfa Platosu yer almaktadır.

CEVAP: A

9. Verilen bölgelerde yer alan platoların ortalama yükseltileri azdır. Bu platolar düzlük özelliği gösterdiği için kara yolu ulaşım maliyetleri düşüktür. Ancak yağış rejimleri, yıl içinde düşen yağış miktarları, çıkarılan madenler ve pamuk tarımının yapılıyor olması farklılık gösterir.

CEVAP: D

10. Obruk Platosu (V) kireçtaşının yaygın olduğu arazilerden biridir. Bu nedenle bu plato üzerinde karstlaşmaya bağlı şekiller daha yaygındır.

CEVAP: A

11. • Türkiye'nin alan olarak en büyük platosu, Erzurum - Kars Platosu'dur.
• Sanayi faaliyetlerine bağlı Gaziantep Platosu yoğun göç alır.
• Kayaç yapısına bağlı yüzey suyu en az Taşeli Platosu'ndadır.
• Topraktaki çoraklaşma ise Obruk Platosu'nda fazladır.

CEVAP: E

12. Haymana Platosu (II) oluşumuna göre tabaka düzlüğü platosudur. Diğer bilgiler incelendiğinde; gelincik, koyun yumağı ve çoban yastığı gibi bozkır türleri Yazılıkaya Platosu'nda (I) yaygındır. Ardahan Platosu'nun (IV) ortalama yükseltisi fazla olduğu için kış döneminde kar yağışı alır. Cihanbeyli Platosu'nun (III) ortalama yükseltisi 1000 m'yi geçmediği için fiziki haritalarda sarı renk ile gösterilir. Şanlıurfa Platosu (V) ise yaz dönemi ortalama sıcaklığın en fazla olduğu platodur.

CEVAP: B

1. Türkiye'nin ovaları ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisine yanlıştır?

- A) Tarım ve hayvancılık faaliyetleri yaygın olarak yapılır.
- B) Su kaynaklarının bulunduğu ovalar, nüfusun da yoğunlaştığı alanlardır.
- C) Kıyı ovalar, iç ovalara göre ekonomik faaliyetlerin daha fazla geliştiği alanlardır.
- D) Akarsu aşındırmasıyla oluşmuş çevresine göre alçakta kalan düz alanlardır.
- E) İç ovalarda tahıl tarımı daha fazla yapılmaktadır.

- 2. I. Akarsuyun bol alüvyon taşıması
- II. Akarsuyun denge profiline ulaşması
- III. Kıta sahanlığının geniş olması
- IV. Haliçli kıyıların görülmemesi

Türkiye'de delta ovalarının oluşabilmesinde, yukarıdaki ifadelerden hangilerinin görülmesi gerekmektedir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I, III ve IV
- E) II, III ve IV

3. Aşağıdakilerden hangisi delta ovası değildir?

- A) Çukurova
- B) Göksu Ovası
- C) Bafra Ovası
- D) Meriç Ovası
- E) Harran Ovası

4. Çevresine göre alçakta kalan, çoğunlukla alüvyonla örtülü, akarsuların derine gömülmemiş olduğu, eğimi az, geniş ya da dar olabilen, düz toprak parçasına ova denir. Ovalar fiziki, beşerî ve ekonomik yönden farklı özellikler gösterebilir.

Buna göre aşağıda verilen ovaların hangisinde tarım, sanayi ve ticaret faaliyetleri maksimum seviyede gelişmiştir?

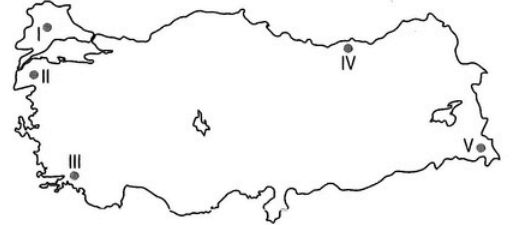
- A) Antalya Ovası
- B) Bursa Ovası
- C) Ceylanpınar Ovası
- D) Soma Ovası
- E) Erzurum Ovası

5. Türkiye'nin iki önemli ovası, Konya ve Çukurova fiziki haritalarda farklı renk tonlarıyla gösterilir.

Bu durumun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farklı iklim tiplerinin görülmesi
- B) Bulundukları arazide oluşan toprakların farklı olması
- C) Bitki örtülerinin farklı olması
- D) Sulama olanaklarının farklı olması
- E) Yükselti değerlerinin farklı olması

6.

Haritada işaretli yerlerin hangisi yer şekilleri sade olduğu için tarıma daha uygundur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

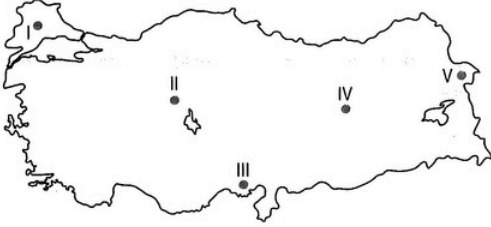
7. Aşağıda verilen ova ve oluşum özellikleri eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Ova	Oluşum Şekli
A) Çarşamba	Delta
B) Çukurova	Delta
C) Suluova	Tektonik
D) Iğdır	Tektonik
E) Menemen	Karstik

8. Aşağıdaki ovaların hangisi diğerlerinden farklı bir oluşum özelliğine sahiptir?

- A) Tefenni
- B) Gembos
- C) Isparta
- D) Muğla
- E) Çukurova

9. Sıcaklık değerlerinin yüksek ve yaz süresinin uzun olduğu alanlarda, sulama faaliyetlerinde problem yoksa aynı yıl içinde, bir tarım alanından birden fazla ürün elde edilebilir.

Yukarıdaki haritada işaretli ovaların hangisi yıl içerisinde birden fazla ürün almaya daha elverişlidir?

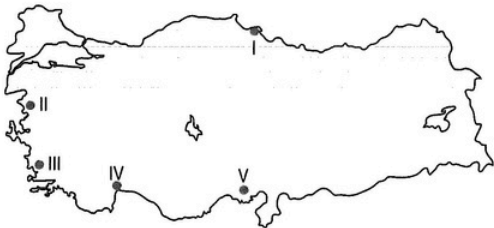
- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Akarsuların taşıdığı materyalleri dağ yamacı boyunca biriktirmesiyle dağ eteği ovaları oluşur.

Buna göre aşağıdaki ovaların hangisi dağ eteği ovasına örnek olur?

- A) Bursa Ovası B) Dikili Ovası
C) Selçuk Ovası D) Balat Ovası
E) Menemen Ovası

11. Akarsuların taşıdıkları materyalleri kıyının hemen gerisine biriktirmesiyle kıyı düzlüğü ovaları oluşur.

Haritada işaretli ovaların hangisi kıyı düzlüğü ovalarına örnek olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Tektonik ovalar kırılma sonucunda meydana gelen çevresine göre çukurda kalan düz alanlardır.

Aşağıdaki ovalardan hangisi Batı Anadolu fay hattı üzerinde oluşmamıştır?

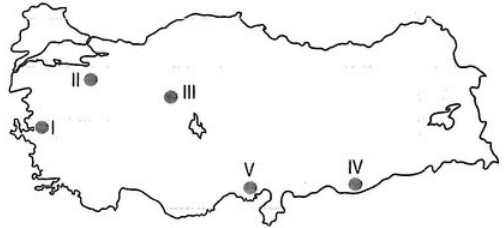
- A) Alaşehir Ovası
B) Amik Ovası
C) Bergama Ovası
D) Torbalı Ovası
E) Aydın Ovası

13. Tektonik ovalar, fay hatlarının hareketliği ile fay hatları çevresinde oluşmuş düz arazilerdir.

Aşağıdaki tektonik ovalardan hangisi Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde değildir?

- A) Düzce Ovası B) Erbaa Ovası
C) Suşehri Ovası D) Tercan Ovası
E) Bulanık Ovası

14. Türkiye nüfusunun büyük bir kısmı çevresine göre alçakta kalan ova tabanlarında toplanmaktadır. Bu durumun temel sebebi ekonomik faaliyetlerin maksimum seviyede gelişimi ve çeşitliliğidir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen ovaların hangisinde ekonomik faaliyet çeşitliliği daha az olduğu için nüfus yoğunluğu da azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Aşağıdakilerden hangisi karstik ovalara örnek olur?

- A) Amik Ovası B) Varto Ovası
C) Muğla Ovası D) Turgutlu Ovası
E) Ödemiş Ovası

1. • Ovalar akarsu aşındırması değil, biriktirmesi ile oluşmuş çevresine göre çukurda kalan düz arazilerdir. (D)
- Ovaların özellikleri ile ilgili diğer ifadeler ise doğrudur.
- Tarım ve hayvancılık faaliyetleri yaygın olarak yapılır.
- Su kaynaklarının bulunduğu ovalar, nüfusun da yoğunlaştığı alanlardır.
- Kıyı ovalar, iç ovalara göre ekonomik faaliyetlerin daha fazla geliştiği alanlardır.
- İç ovalarda, tahıl tarımı daha fazla yapılmaktadır.

CEVAP: D

2. I. Akarsuyun bol alüvyon taşıması
- II. Akarsuyun denge profiline ulaşması
- III. Kıta sahanlığının geniş olması
- IV. Haliçli kıyıların görülmemesi

- Delta ovaların oluşabilmesi için
 - Akarsuların bol alüvyon taşıması

Taşıdıkları alüvyonları kıta sahanlığının geniş olduğu yani, kıyı derinliğinin az olduğu yerlerde denize doğru biriktirmeleri gerekir.

 - Bu biriktirmenin olabilmesi için kıyılarda dalgaların aşındırma yapmaması gerekir, örneğin okyanusa kıyısı olan yerlerde, dalgaların aşındırmasıyla karalar iç kısımlara doğru aşınıp, haliçli kıyılar oluşturur. Bu alanlarda deltalar görülmez. Yani haliç ve delta aynı yerde olmaz.
- Akarsuların denge profiline ulaşması yükseltinin kara içlerinde azalmasıyla ilgili bir durumdur, bu yüzden delta oluşumuna etkisi yoktur.
- Sonuç olarak delta oluşumunda; I, III ve IV. öncüllerde verilen ifadelerin görülmesi gerekir.

CEVAP: D

- Türkiye'nin delta ovaları yukarıdaki haritada belirtilmiştir.
- Bu sebeple Harran bir delta değildir. Şanlıurfa'da yer alan tektonik bir ovadır.

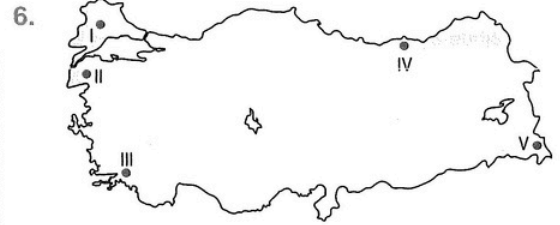
CEVAP: E

4. Sorudaki açıklama dikkate alındığında sanayi, tarım ve ticaret faaliyetlerinin üçünün de gelişmiş olduğu ova Bursa Ovası'dır. Bu ovada ekonomik faaliyetler çeşitlidir.

CEVAP: B

5. • Fiziki haritalarda renklendirme yöntemi yükselti basamaklarını belirlemek için yapılır;
 - 0 - 200 metre → yeşil
 - 200 - 500 metre → açık yeşil
 - 500 - 1000 metre → sarı
 - 1000 - 2000 metre → kahverengi
 - 2000+ metre → koyu kahverengi
- Çukurova kıyıda yer aldığı için yeşil; Konya iç kesimlerde yer alıp daha yüksek olduğu için sarı tonla gösterilir.

CEVAP: E

- I. Ergene
- II. Biga
- III. Menteşe
- IV. Doğu Karadeniz
- V. Hakkâri
- Bu merkezlerden Ergene düz, diğerleri dağlık olduğu için Ergene tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı bir alandır.

CEVAP: A

7. • Menemen İzmir'de Gediz Deltası'nın diğer adı olarak da ifade edilir. Karstik ova değildir.
- Diğer seçeneklerdeki eşleştirmeler ise doğrudur.

Ova	Oluşum Şekli
Çarşamba	Delta
Çukurova	Delta
Suluova	Tektonik
Iğdır	Tektonik

CEVAP: E

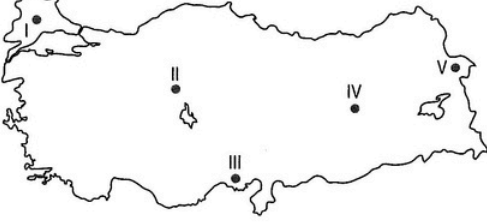
8.

- Tefenni, Gembos, Isparta, Muğla yukarıdaki haritada gösterilen ovalar gibi karstiktir.
- Çukurova ise bir delta ovasıdır.

CEVAP: E

9.

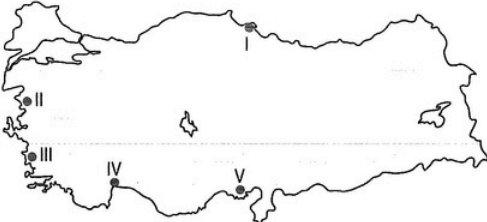
III numaralı alanda gösterilen, Çukurova'da sıcaklık ve sulama koşullarına bağlı olarak aynı yıl içinde aynı tarladan üç ürün alınabilmektedir.

CEVAP: C

10. • Uludağ yamacından aşağı doğru inen akarsular, bu yamaç boyunca biriktirdikleri materyallerle; Bursa Ovası'nı oluşturmuşlardır.
- Dikili, Menemen, Selçuk ve Balat ise Ege kıyılarında, tektonik hatlar üzerinde, Bakırçay, Gediz, Küçükmenderes ve Büyükenderes'in biriktirmesiyle oluşmuştur.

CEVAP: A

11.

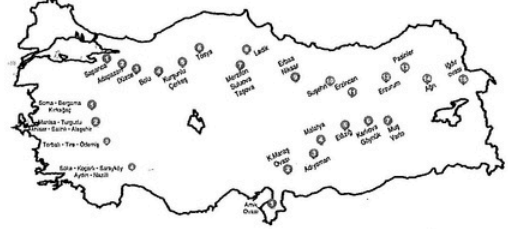
- Antalya'da IV. merkezde akarsular materyalleri kıyının gerisine biriktirip bu ovalardan bir tanesini oluşturmuşlardır.
- I, II, III ve V. merkezde ise delta ovaları bulunmaktadır.

CEVAP: D

12. Amik Ovası, Güney Anadolu Fay Hattı etkisiyle oluşan bir tektonik ovadır. Diğer ovalar ise Batı Anadolu Fay Hattı üzerinde oluşmuştur.

CEVAP: B

13.

Yukarıdaki haritada görüldüğü gibi

- Bulanık Ovası, Güney Anadolu Fay Hattı üzerinde.
- Düzce Ovası, Erbaa Ovası, Suşehri Ovası, Tercan Ovası ise Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerindedir.

CEVAP: E

14. Verilen ovalar dikkate alındığında;

- I. İzmir Ovası
- II. Bursa Ovası
- III. Ankara Ovası
- IV. Ceylanpınar Ovası
- V. Çukurova

IV numaralı Ceylanpınar Ovası'ndaki ekonomik faaliyet çeşitliliği diğerlerine göre daha az olduğu için nüfus yoğunluğu da azdır.

CEVAP: D

15.

- Yukarıdaki haritada karstik ovalar gösterilmiştir.
- Muğla karstik, diğer ovalar ise tektoniktir.

CEVAP: C

1. Aşağıda verilen Türkiye ovalarının genel özelliklerinden hangisi yanlıştır?

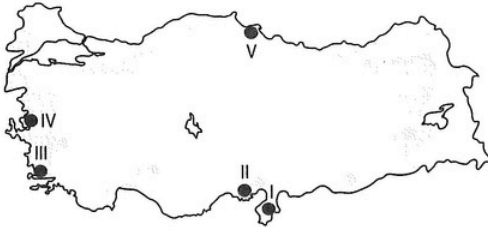
- A) Delta ovaları genel olarak Ege kıyısında yaygındır.
- B) Kıyı ovalarda alüvyal toprak vardır.
- C) Kıyı ovalarının tamamı haritalarda yeşil renk ile gösterilir.
- D) İç ovalar haritalarda yükseltiye bağlı farklı renklerle gösterilir.
- E) Kıyı ovalarında taban suyu seviyesi düşüktür.

2. • Modern tarım yöntemleri uygulanır.
• Tarımsal ürün çeşitliliği fazladır.
• Türkiye'nin en önemli deltasıdır.
• Gerisinde bulunan Tahtalı, Bolkar ve Aladağlar daha içeriden kıyıya paralel uzandığı için bu ovanın oluşumuna zemin hazırlamıştır.

Yukarıda verilen özellikler aşağıdaki ovalardan hangisine aittir?

- A) Antalya Ovası
- B) Çarşamba Ovası
- C) Çukurova
- D) Menemen Deltası
- E) Silifke Ovası

3. Kıyı ovalarının yükseltisi deniz seviyesine yakındır. Bunların bir kısmı akarsuların denizi doldurmasıyla oluşan delta ovalarıdır. Bir kısmı da tektonik çanaklarda oluşmuştur.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen ovaların hangisi tektonik çanak üzerinde oluşmuş bir kıyı ovasıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Delta, akarsuların sığ deniz kıyısında yapmış olduğu alüvyal birikimdir. Ülkemizde bütün kıyı bölgelerinde delta oluşumu mevcuttur.

Buna göre ülkemizde delta ovası oluşumunun temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akarsuların bol alüvyon taşıması
- B) Gelgit genliğinin çok düşük olması
- C) Arazinin genç yapıda olması
- D) Akarsuların kıyıda akış hızının azalması
- E) Kıyı kesimde akarsu vadilerinin eğiminin azalması

5. Türkiye'de yer alan aşağıdaki ovalardan hangisinin oluşum sebebi yanlış verilmiştir?

- A) Gerede Ovası - Tektonizma
- B) Dikili Ovası - Tektonizma
- C) Manyas Ovası - Tektonizma
- D) Çivril Ovası - Karstlaşma
- E) Develi Ovası - Volkanizma

6. • Kalsiyum bikarbonat içerikli kayalarda erimeye bağlı oluşan ova türüdür.
• Kısmen verimli arazilerdir.
• Polye ovası ve göl ova olarak da adlandırılırlar.

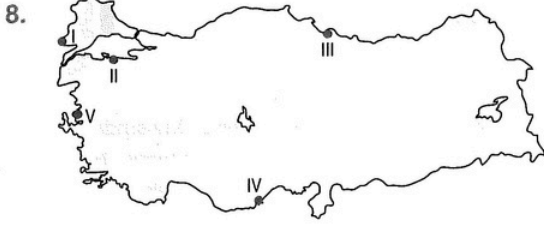
Yukarıda verilen özelliklere sahip ova aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Konya Ovası B) Tavas Ovası
- C) Kırkağaç Ovası D) Ceylanpınar Ovası
- E) Tosya Ovası

7. • BAF Hattı üzerinde yer alırlar.
• Üzüm, tütün en önemli yetişen tarım ürünleridir.
• Deprem riski yüksektir.
• Verimli arazilerdir.
• Sıcak su kaynakları yaygındır.
• Haritada yeşil renk ile gösterilir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen ova çifti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Manyas - Erbaa B) İncirliova - Amik
- C) Tokat - Turhal D) Torbalı - Alaşehir
- E) Ereğli - Salihli

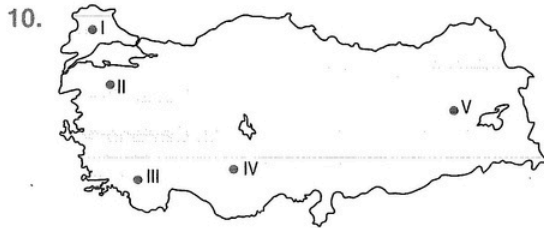
Yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde işaretli ovalardan hangisi delta özelliği göstermez?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

9. • Deprem riski düşüktür.
• Önemli pamuk ve tahıl ekim alanıdır.
• Mevsimlik göç alır.
• Tektonik ova özelliğindedir.

Yukarıda bazı özellikleri verilen ova aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Çukurova
B) Altınbaşak Ovası
C) Konya Ovası
D) Turhal Ovası
E) Gediz Ovası

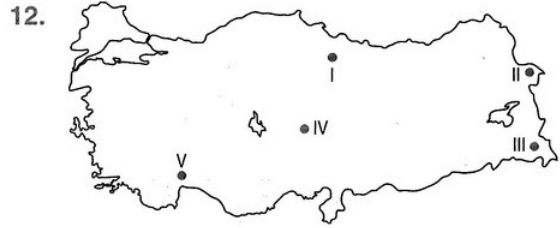
Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen ovaların genel özellikleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) V numaralı ovada, küçükbaş koyun yetiştiriciliği yaygındır.
B) III numaralı ovanın toprak yapısı içinde kireç eriği yüksektir.
C) IV numaralı ova, ülkenin en önemli şeker pancarı üretim alanlarından biridir.
D) II numaralı ova, deprem riski yüksek tektonik bir ova tabanıdır.
E) I numaralı ova, epirojenik hareketlerle yükselmektedir.

11. Renklendirme yöntemiyle çizilen haritalarda, farklı yükseltiler için farklı renkler kullanılmaktadır.

Buna göre Türkiye'de yer alan aşağıdaki ova çiftlerinden hangisi, renklendirme yöntemi ile çizilen bir fiziki haritada aynı renk ile gösterilir?

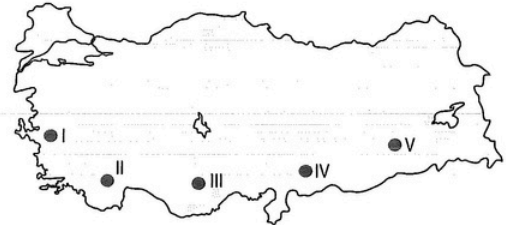
- A) Eskişehir Ovası - Susurluk Ovası
B) İncirliova - Sırt Ovası
C) Kahramanmaraş Ovası - Elâzığ Ovası
D) Ergene Ovası - Develi Ovası
E) Erzurum Ovası - Iğdır Ovası

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak verilen ovaların hangisinde volkanizmaya bağlı topraktaki mineral madde oranı yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Polye; eriyebilen kayaların çözünmesiyle ve tektonik çökme ile meydana gelen yüksek dağlar arasında bulunan geniş düzlüklere denir. Bu alanların alüvyal toprakla dolması sonucu polye ovaları ya da karstik ovalar meydana gelir.

Buna göre haritada numaralandırılmış alanların hangisinde yukarıda verilen açıklamaya uygun ovalar yaygındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Taban suyu, toprak içerisinde sızan suyun geçirimsiz bir tabaka veya ana kaya üzerinde birikmesiyle oluşan sudur. Deniz seviyesine yakın olan arazilerde taban suyu seviyesi daha yüksektir. Verilen diğer özellikler incelendiğinde; tüm ovalarda akarsu birikiminden ötürü alüvyal toprak görülür. Bu durum ova tabanının tamamının alüvyal toprakla örtülü olması ile karıştırılmamalıdır. Kıyı ovalarımız deniz seviyesine yakın olduğu için haritalarda yeşil renk ile gösterilmektedir ancak iç ovalarda yükselti ortalamaları değişir bu nedenle haritalarda farklı renklerle gösterilmektedir.

CEVAP: E

2. Ülkemizde Adana kıyısında yer alan Seyhan ve Ceyhan akarsularının oluşturduğu Çukurova Deltası; modern tarım yöntemlerinin uygulandığı, ürün çeşitliliğinin en fazla olduğu, en büyük deltadır. Bu ovanın kuzeyinde yer alan sıradağlar daha içerden kıyıya paralel uzandığı için kıyıda kıta sahanlığı genişler, bu nedenle Seyhan ve Ceyhan akarsularının alüvyal birikimi hızlanır. Verilen diğer ovalar incelendiğinde; Antalya Ovası, tektonizma ve karstlaşmaya bağlı oluşan bir kıyı ovasıdır. Menemen Deltası, İzmir kıyısında Gediz Nehri'nin oluşturduğu delta ovasıdır. Silifke Deltası, Mersin kıyısında Göksu Nehri'nin Taşeli Platosu'ndan getirdiği alüvyal materyalle oluşan daha küçük bir delta ovasıdır. Çarşamba Ovası ise, Orta Karadeniz'de Yeşilirmak Nehri'nin getirdiği alüvyal malzeme ile oluşmuştur.

CEVAP: C

3. Harita verilen ovalar incelendiğinde;

- I. Amik Ovası
- II. Çukurova
- III. Büyük Menderes Ovası
- IV. Menemen Ovası
- V. Bafra Ovası

Amik Ovası tektonik çanak üzerinde oluşan kıyı ovası iken diğer ovaların tamamı delta ovası özelliğindedir.

CEVAP: A

4. Ülkemiz kıyı bölgelerinde delta ovasının oluşumunun temel nedeni gelgit genliğinin çok düşük olmasıdır. Bu duruma sebep olan etken ise okyanusa kıyımızın olmayışıdır.

CEVAP: B

5. Ülkemizde Dikili Ovası delta özelliğindedir. Bu nedenle oluşumu, akarsu biriktirmesi ile gerçekleşmiştir. Gerede ve Manyas ovaları Kuzey Anadolu Fayı'na bağlı kırılarak oluşurken, Çivril Ovası'nda karstik erimeye ön plandadır. Develi Ovası ise volkanik lav örtüsü ile kaplıdır.

CEVAP: B

6. Verilen özellikler karstik ovalara aittir. Karstik ovalar, polye ya da göl ova olarak da adlandırılır. Bu ovalar örneklendirilirse; Tavas, Çivril, Muğla, Antalya, Acıpayam, Elmalı, Burdur, Çeltikçi, Korkuteli, Tefenni, Kestel ovaları birer karstik ovadır. Kırkağaç, Ceylanpınar, Tosya ve Konya ovaları ise tektonik ovalardır.

CEVAP: B

7. Soruda verilen özellikler Ege tektonik ovalarına aittir. Manyas, Erbaa, Tokat, Turhal ovaları Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer almaktadır. Ereğli Ovası bağımsız fay sisteminde iken Amik Ovası, Doğu Anadolu Fayı'ndadır.

CEVAP: D

8. I. Meriç Deltası, II. Susurluk Ovası, III. Çarşamba Deltası, IV. Silifke Deltası, V. Menemen Deltası. Susurluk Nehri, Marmara Denizi'ne döküldüğü noktadaki alt - üst akıntılardan ötürü delta oluşumu gerçekleştirememektedir.

CEVAP: D

9. Altınbaşak Ovası, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en önemli pamuk ve tahıl üretim alanıdır. Tektonik özellikte olan ovada aktif fay sistemleri yaygın olmadığı için deprem riski düşüktür. Bu ova yaz döneminde, pamuğun hasadı esnasında çevreden yoğun bir şekilde mevsimlik göç alır. Soru içinde verilen diğer ovalar incelendiğinde; Çukurova, Akdeniz kıyısında bir delta ovasıdır. Konya Ovası, ülkenin en büyük tektonik ovasıdır ancak pamuk üretimine uygun iklim şartlarına sahip değildir. Turhal Ovası, Orta Karadeniz'de yer alan tektonik bir ovadır ancak şiddetli kuraklık yaşanmadığı için pamuk üretimi söz konusu değildir. Gediz Ovası, Kıyı Ege'de tektonik bir ova özelliğindedir. Bu ovada pamuk tarımı yapılmaktadır. Gediz Ovası deprem riski yüksek bir ovadır.

CEVAP: B

11. Kahramanmaraş ve Elâzığ ovaları fiziki haritada sarı renk ile gösterilmektedir. Ergene ve İncirliova yeşil renk, Erzurum Ovası kahverengi, Iğdır ve Develi ovaları ise fiziki haritalarda sarı renk ile gösterilir.

CEVAP: C

12. IV numaralı alan Develi Ovası'dır. Erciyes Dağı'ndan çıkan lav, ova tabanında yer alan toprakta mineral madde oranını artırmıştır. Verilen diğer ovaların hemen çevresinde volkanik kütle yer almadığı için ova tabanlarında lav örtüsü bulunmamaktadır.

CEVAP: D

10. Ovalar, çevresine göre alçakta kalan düzlüklerdir. Bu alanlar genel olarak birikim alanlarıdır. Bu nedenle I numara ile gösterilen Ergene Ovası, kuzeyinde yer alan Yıldız Dağlarından aşınan materyalin birikim alanıdır. Bu birikim ile Ergene Ovası'nın taban ağırlığı artar ve ova toptan çöker. Bu durum epirojenez ile açıklanır. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde; V numaralı alan Varto Ovası'dır. Bu ova üzerinde karasal iklim özelliğine bağlı koyun yetiştiriciliği yaygındır. II numaralı alan, Manyas Ovası'dır. Bu ova tabanı Kuzey Anadolu Fayı'nda yer alır ve deprem riski yüksektir. III numaralı alan, Acıpayam Ovası'dır. Karstik erimeye bağlı oluşan bu ovada topraktaki kireç eriğiği yüksektir. IV numaralı alan, Ereğli Ovası'dır. Bu alan önemli bir şeker pancarı üretim alanıdır.

CEVAP: E

13. Ülkemizde polye ovaları karstik arazilerde yaygındır. Polye en büyük karstik aşınım şeklini oluşturmaktadır. Bu nedenle II numaralı arazide karstik yapıya bağlı polye oluşumu yaygındır.

CEVAP: B

1. Aşağıdaki göllerden hangisi diğerlerinden farklı bir bölgede yer alır?

A) Sapanca B) İznik C) Ulubat
D) Manyas E) Tuz Gölü

2. Göllerin bulundukları alanların iklim özelliklerine bağlı olarak, yıl içerisinde su potansiyeli değişir.

Buna göre aşağıdaki göllerden hangisinin yıl içerisinde su potansiyeli en fazla değişir?

A) Van Gölü B) Tuz Gölü
C) Beyşehir Gölü D) Eğirdir Gölü
E) Hazar Gölü

3. I. Oluşumlarında tektonik faaliyetler etkilidir.
II. Gideğenleri vardır.
III. Suları tuzludur.
IV. Elektrik üretimi yapılır.

Beyşehir, Eğirdir, Kovada gölleri için yukarıdaki ifadelerden hangileri ortaktır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

4. Açık havza, sularını akarsular aracılığıyla deniz ve okyanus gibi açık sulara ulaştıran havzalardır. Önünde yüksek dağlar olmayan, aşırı kurak olmayan göl ve akarsular genellikle açık sulara ulaşabilirler.

Buna göre aşağıda verilen göllerin hangisi açık havza özelliği göstermektedir?

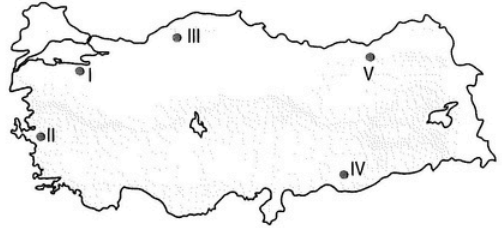
A) Eğirdir Gölü B) Van Gölü
C) Tuz Gölü D) Salda Gölü
E) Burdur Gölü

5. Göl çanağı içerisinde bulunan su, gölden dışarı çıkarsa, çanak içerisindeki su, arazinin yapısından etkilenmez ve gölün suyu tatlı olur. Gölden dışarı su çıkmaz ise de arazinin yapısından etkilenir ve göl suyu; tuzlu, acı, sodalı olabilir.

Buna göre aşağıdaki göl ve göl suyu özelliği için yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

	Göl	Göl Suyu Özelliği
A)	Van Gölü	Sodali
B)	Tuz Gölü	Tuzlu
C)	Beyşehir Gölü	Tatlı
D)	Hazar Gölü	Tuzlu
E)	Acıgöl	Acı

6. Anadolu'nun oluşumu sırasında tektonik hareketler sonucu meydana gelmiş çanakların bir kısmına suların dolmasıyla tektonik göller oluşmuştur.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde yukarıda açıklaması verilmiş göl tipi yaygındır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. • Suyu sodalıdır.
• Taşımacılık yapılıır.
• Üzerinde Akdamar Adası ve kilisesi var.

Yukarıda verilen özelliklere sahip olan göl aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çıldır Gölü B) Nazik Gölü
C) Erçek Gölü D) Hazar Gölü
E) Van Gölü

8. Volkanik patlama sonucunda oluşan çukur alanlar içerisine suların dolmasıyla "volkanik göller" oluşur. Meydana gelen çukurluklar volkan dağın tepe noktasında ise bu göller "krater gölü" olarak ifade edilir. Kraterlerin çökmesiyle kaldera gölleri oluşur.

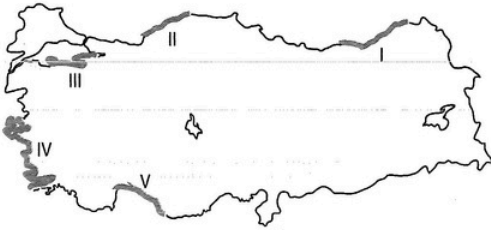
Türkiye'nin aşağıdaki göllerinden hangisi, kaldera gölüdür?

- A) Nemrut Gölü B) Tortum Gölü
C) Kovada Gölü D) Manyas Gölü
E) Van Gölü

9. "Dünya'nın nazar boncuğu" olarak anılan ve "Maar" gölü olarak ön plana çıkan volkanik göl aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sera Gölü B) Ilgın Gölü
C) Abant Gölü D) Meke Gölü
E) Marmara Gölü

10. Koy veya körfezin önünün dalga ve akıntıların getirdiği materyal ile kapanması sonucu kıyı set gölleri oluşur.

Buna göre Türkiye haritasında bazı kıyılarda verilen profil hatlarının hangisinde yukarıda verilen açıklamaya uygun göller görülür?

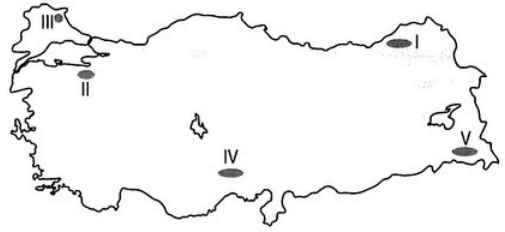
- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Karstik arazide oluşan çanaklar içerisine suların dolmasıyla karstik göller oluşur.

Buna göre aşağıdaki göllerin hangisi karstik göllerden değildir?

- A) Avlan Gölü B) Elmalı Gölü
C) Kestel Gölü D) Suğla Gölü
E) Köyceğiz Gölü

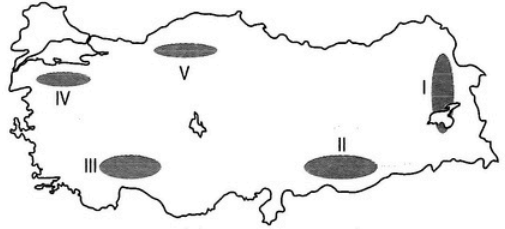
12. Türkiye'de sirk göller ortalama 2000 m üzerindeki arazilerde görülmektedir.

Buna göre yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde sirk göllere rastlanmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Volkanik patlama sonucunda ortaya çıkan materyallerin oluşturduğu setler sonucunda, suların birikmesiyle "volkanik set göller" oluşur.

Haritada işaretli alanların hangisinde volkanik set göller vardır?

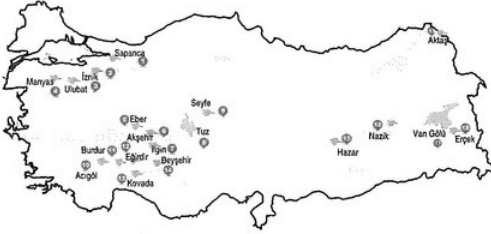
- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Ülkemizdeki göl çanaklarının bazılarının oluşumunda birden fazla etmen rol oynamıştır. Bu tarz oluşumlu göllere karma oluşumlu göl denir.

Buna göre aşağıda verilen göllerin hangisinin oluşumunda birden fazla etken rol oynamıştır?

- A) Manyas Gölü B) Tortum Gölü
C) Köyceğiz Gölü D) Burdur Gölü
E) Akyatan Gölü

1.

- Tuz Gölü İç Anadolu'da,
- Sapanca, İzmit, Ulubat, Manyas, Marmara Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: E

2.

- İç Anadolu Bölgesi'nde yıllık yağış miktarı az olduğu için burada yer alan göllerin su potansiyelleri az olur. Yaz aylarında sıcaklığın etkisiyle daha fazla azalan su miktarı, ilkbahar ve kış aylarında düşen yağış miktarıyla artar ve yıl içerisinde su potansiyeli bu yüzden değişiklik gösterir.
- Bu sebeple bu alanda yer alan, Tuz Gölü yıl içerisinde su potansiyeli en fazla değişen göldür.

CEVAP: B

3.

- Beyşehir, Eğirdir ve Kovada, tektonik oluşumlu göllerdir.
- Çanakları içerisinde yer alan su, gölden dışarı çıkar yani gidegenleri olur. Bu yüzden göllerin suları tatlı olur.
- Eğirdir ve Kovada göllerinden elektrik elde edilir ancak Beyşehir Gölü üzerinde elektrik üretim tesisi yoktur.

CEVAP: D

4.

Eğirdir Gölü'nün en önemli özelliklerinden biri denizle olan bağlantısıdır. Kovada Kanalı ile Kovada Gölü'ne gelen sular Kovada Vadisi'nden, Aksu Çayı'na oradan da karstik yollarla Akdeniz'e boşalmaktadır. Bu durum gölün açık havza hâline dönmesine neden olur. Soru içinde verilen diğer göller kapalı havza özelliğindedir.

CEVAP: A

5.

- Elâzığ'da yer alan, Hazar Gölü'nün gidegeni vardır ve de suyu tatlıdır.
- Diğer eşleştirmeler ise doğrudur.

Göl	Göl Suyu Özelliği
Van Gölü	Sodali
Tuz Gölü	Tuzlu
Beyşehir	Tatlı
Acıgöl	Acı

CEVAP: D

6.

Haritada verilen yöreler dikkate alındığında I numaralı Güney Marmara'da (Manyas, Uluabat, Sapanca ve İzmit) tektonik çanaklarda suların birikmesiyle oluşmuş tektonik göl oluşumu fazladır.

CEVAP: A

7.

- Suyu sodalıdır.
- Taşımacılık yapılıdır.
- Üzerinde Akdamar Adası ve kilisesi var.

Bu özelliklere sahip olan göl, Van Gölü'dür.

CEVAP: E

8. Nemrut Dağı'nın üzerinde yer alan Nemrut Gölü, Endonezya'da yer alan Toba Gölü'nden sonra, dünyanın ikinci büyük krateri olarak ifade edilir.

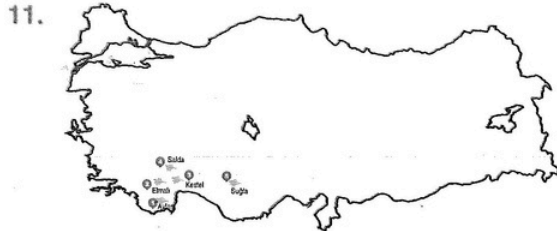
CEVAP: A

9. • Volkanik arazilerde basınç sonucunda meydana gelen patlamanın ortaya çıkardığı çukur alanlara, suların dolmasıyla maar gölleri oluşur.
- Bu göllere örnek olan Meke Tuzlası aynı zamanda "Dünyanın Nazar Boncuğu" olarak da adlandırılır.

CEVAP: D

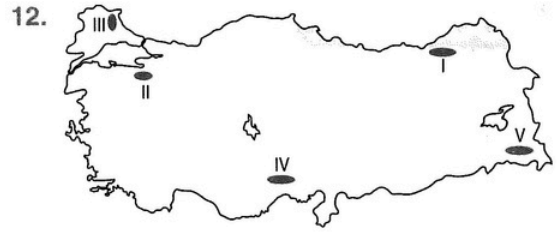
10. Ülkemizde Ege kıyısında bulunan delta ovalarında ve koy - körfez ağzlarında kıyı set gölleri yaygın oluşmaktadır. I, II ve V numaralı kıyı hatlarında göl oluşumu görülmezken, III numaralı arazide de kıyının hemen gerisinde daha çok tektonik göl yapısı yaygındır.

CEVAP: D

- Köyceğiz alüvyon set göldür.
- Elmalı, Kestel, Salda ve Suğla ise karstik göldür.

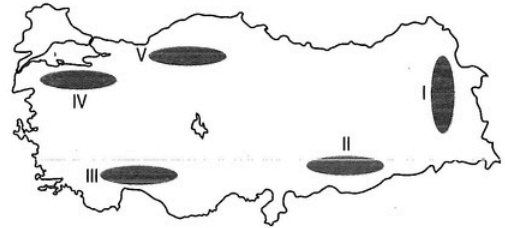
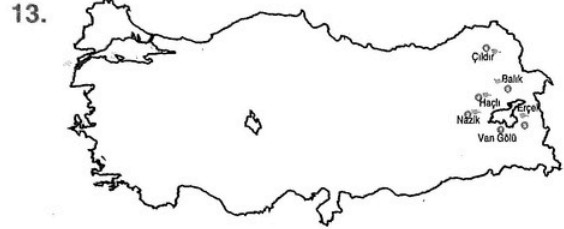
CEVAP: E

- Buzul (Sirk) gölleri III. merkezde yer alan Yıldız Dağları üzerinde yer almaz.
- Diğer merkezlerde ise buzul göller vardır.

- I. Kaçkarlar
II. Uludağ
IV. Bolkar
V. Cilo Dağları

CEVAP: C

İlk haritada görüldüğü gibi, soruda I. işaretli alan, volkanik set göllerinin bulunduğu yerdir.

CEVAP: A

14. Burdur Gölü'nün oluşumunda hem tektonik hem de karstik süreçler ön plandadır. Bu nedenle karma oluşumlu göl özelliği gösterir. Diğer göller incelendiğinde oluşumunda sadece;

- Manyas – Tektonik
- Tortum – Heyelan set
- Köyceğiz – Alüvyal set
- Akyatan – Kıyı set

gibi özellik göstermektedir.

CEVAP: D

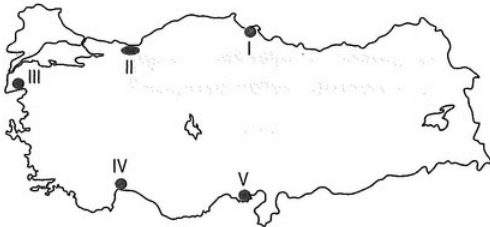
1. Aşağıdakilerden hangisi akarsuların vadilerin önünü kapaması ile oluşan alüvyon set gölüdür?

A) Sülük Gölü
B) Borabay Gölü
C) Tuz Gölü
D) Uzungöl
E) Tortum Gölü

2. Türkiye'nin gölleri ile ilgili, aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Tektonik hareketler sonucunda oluşan, çukur alanlar içerisine suların dolmasıyla oluşan göller, en yaygın göl grubunu oluşturur.
B) Göllerden tuz üretimi ve balıkçılık açısından yararlanılır.
C) En büyük büyük göl Van Gölü'dür.
D) Üzerinde hidroelektrik santrallerinin bulunduğu doğal göller vardır.
E) Doğal gölün olmadığı tek bölge Ege Bölgesi'dir.

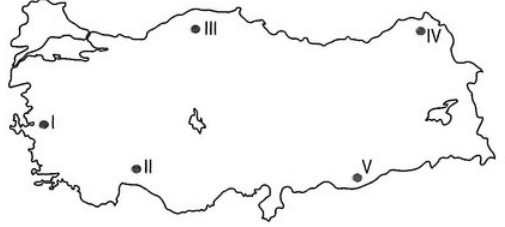
3. Koyların önünün dalgaların getirdiği materyaller tarafından kapanmasıyla kıyı set gölleri meydana gelir.

Haritada işaretli alanların hangilerinde kıyı set göllerine rastlanır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve V E) IV ve V

4. Türkiye, göller bakımından zengin bir ülke değildir. Bazı alanlarda göl sayısı fazla iken bazı alanlarda göl bulunmamaktadır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde göl sayısı diğerlerine göre daha fazladır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Elektrik üretmek
II. İçme suyu temini sağlamak
III. Balıkçılık yapmak
IV. Taşkınları önlemek

Türkiye'de baraj göllerinden yukarıda verilenlerin hangileri bakımından en fazla yararlanır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

6. Aşağıda verilen akarsu – baraj eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Gediz – Demirköprü barajı
B) Seyhan – Birecik barajı
C) Dicle – Veysel Eroğlu barajı
D) Kızılırmak – Hirfanlı barajı
E) Sakarya – Sarıyar barajı

7. Baraj, eski zamanlardan beri insanlığın su ihtiyacını karşılamak ve tarımsal alanların sulanması amacıyla inşa edilen su yapılarıdır. Günümüzün modern barajları stratejik öneme sahiptir çünkü enerji üretiminde gelişmekte olan ülkelerde büyük pay sahibidirler.

Buna göre aşağıda verilen barajların hangisi farklı bir akarsu üzerinde yer almaktadır?

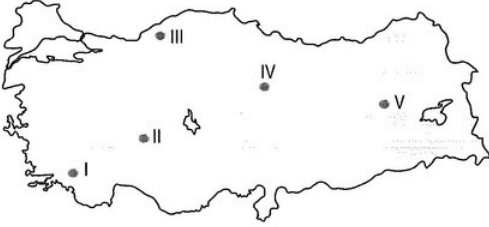
A) Menzelet B) Sır
C) Aslantaş D) Berke
E) Kılıçkaya

8. Akarsular önüne yapılan setler sonucunda oluşan baraj göllerin su toplama alanları, bazen önemli yerleşim alanlarını sular altına bırakabilir.

Buna göre Türkiye'nin en yüksek barajı olan ve Yusufeli kentini sular altında bırakan baraj aşağıdaki akarsulardan hangisi üzerindedir?

- A) Çoruh B) Fırat C) Dicle
D) Kızılırmak E) Aras

9. Heyelan, bazen akarsu vadilerinde gerçekleşir ve akarsuyun önünde set oluşturarak setin gerisinde göl meydana gelmesine neden olur.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde yukarıda açıklaması verilen göl tipi yaygın görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Dünyanın en büyük açık hava müzesi olma özelliğine sahip, Zeugma içerisinde sergilenen mozaik eserler Fırat Nehri üzerine yapılan barajın su toplama alanından kurtarılmış ve bu müzenin oluşmasını sağlamışlardır.

Fırat Nehri üzerinde bulunan bu baraj aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Atatürk Barajı
B) Birecik Barajı
C) Keban Barajı
D) Ilısu Barajı
E) Adıgözel Barajı

11. 2014 yılının en büyük keşifleri içerisinde yer alan, bazilika arkeolojik alanı Türkiye'de hangi gölün suları içerisinde keşfedilmiştir?

- A) Sapanca Gölü
B) İznik Gölü
C) Manyas Gölü
D) Küçük Çekmece Gölü
E) Terkos Gölü

12. I. Dağların kıyıya uzanışı

II. Akarsuların açık havza özelliği taşıması

III. Kırık arazilerin varlığı

IV. Cephe yağışlarının etkili olması

Ege Bölgesi'nin yukarıdaki özelliklerinden hangileri bu alanda doğal gölün en az olmasının sebebidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

13. Eğimli ve yüksek arazilerden akan ve debisi yüksek akarsular üzerine kurulan barajların hidroelektrik enerji potansiyeli yüksek olur.

Aşağıdaki barajlardan hangisi Türkiye'nin en fazla elektrik üreten barajıdır?

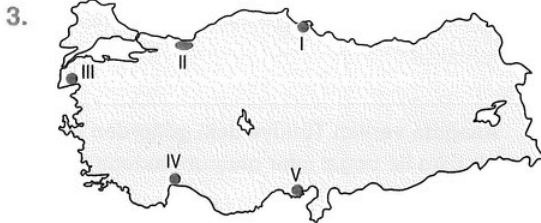
- A) Oymapınar Barajı
B) Keban Barajı
C) Karakaya Barajı
D) Devegeçidi Barajı
E) Atatürk Barajı

1. • Uzungöl (Trabzon), alüvyon set göldür ve sorunun doğru cevabıdır.
• Sülük Gölü (Bolu), Borabay Gölü (Amasya), Tortum Gölü (Erzurum); heyelan set gölüdür.
• Tuz Gölü, tektonik göldür.

CEVAP: D

2. • Ege Bölgesi'nde çok sayıda doğal göl bulunur. (E)
• Diğer seçeneklerdeki ifadeler ise doğrudur.
– Tektonik hareketler sonucunda oluşan, çukur alanlar içine suların dolmasıyla oluşan göller, en yaygın göl grubunu oluşturur. (A)
– Göllerden tuz üretimi ve balıkçılık açısından yararlanılır. (B)
– En büyük büyük göl, Van Gölü'dür. (C)
– Üzerinde hidroelektrik santrallerinin bulunduğu doğal göller vardır. (D)

CEVAP: E

- I. merkezde, Balık Gölü
• V. merkezde, Akyatan ve Ağyatan gölleri kıyı set gölleridir.
• Diğer merkezlerde ise bu göllere örnek yoktur.

CEVAP: D

4. Türkiye, göller bakımından zengin bir ülke değildir. Bazı alanlarda göl sayısı fazla iken bazı alanlarda göl bulunmamaktadır. Van Gölü çevresi, Tuz Gölü çevresi, Göller Yöresi (Eğirdir, Burdur, Beyşehir, Acıgöl vb.) ve Marmara Denizi'nin güneyinde (Sapanca, İznik, Ulubat, Manyas vb.) göllerin sayısı daha fazla olduğu görülmektedir.

CEVAP: B

5. Türkiye'de baraj göllerinden, elektrik üretmek ve içme suyu temini sağlamak için daha fazla yararlanılır.

CEVAP: D

6. Ülkemizde Birecik barajı Fırat Nehri üzerinde yer almaktadır. Diğer akarsu baraj eşleştirmeleri doğrudur.

CEVAP: B

7. Ülkemizde Kılıçkaya Barajı Yeşilirmak Nehri üzerinde yer alırken soru içinde verilen diğer barajların tamamı Ceyhan Nehri üzerinde kurulmuş, hem sulama hem de elektrik üretiminde önemli olan barajlardır.

CEVAP: E

8. Çoruh Nehri üzerine inşa edilen Yusufeli Barajı bittiği zaman 270 m yükseklik ile dünyanın üçüncü, Türkiye'nin en yüksek barajı olacak ve bu günkü Yusufeli kenti sular altında kalacaktır.

CEVAP: A

9. Ülkemizde III numaralı yörede Abant – Yedigöller heyelan set oluşumudur. Özellikle bu tip göller Karadeniz Bölgesi'nde yaygın görülür.

CEVAP: C

10. Fırat Nehri üzerinde, Atatürk Barajı'nın güneyine yapılan Birecik Barajı bahsedilen gelişmelerin sebebini oluşturur.

CEVAP: B

11. İznik Gölü suları içerisinde keşfedilen bu mekân, göl kıyısının 20 metre açığında 1,5- 2 metre derinlikte bulunmuştur. 1600 yıl önce Aziz Neophytos'un adına inşa edilen bazilika, 2014 yılının en önemli 10 keşfi arasında gösterilmiştir.

CEVAP: B

12. Dağlar kıyıya dik uzandığı ve akarsular açık havza özelliği gösterdiği için Ege Bölgesi'nde sular belli alanlarda birikip doğal göl alanlarını oluşturamazlar. Bu sebeple doğal göl en az Ege Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: D

13. Fırat Nehri üzerinde kurulu olan, Atatürk Barajı, 2400 MW gücüyle, yıllık 8900 GWH elektrik enerjisi üretim kapasitesi ile hidroelektrik enerji üretiminin tek başına %20'sini karşılamaktadır.

CEVAP: E

1. Aşağıda Türkiye'nin gölleri ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ülkemizde delta ovalarının büyük bir kısmında lagün gölü oluşumu vardır.
- B) Göllerin sularının kimyasal özelliği farklılık gösterir.
- C) Güney Marmara bölümündeki göller tektonik oluşumludur.
- D) Suları tatlı olan tüm göllerin gideğeni vardır ve bu göller açık havza özelliğindedir.
- E) Ülkemizde volkanik set gölleri Van Gölü çevresinde yaygındır.

2. Eski bir körfez olan Latmos'un ağız kısmının Büyükmenderes akarsuyunun getirdiği alüvyal materyal ile dolması sonucu oluşan ülkenin en büyük alüvyal set gölü aşağıdakilerden hangisidir?

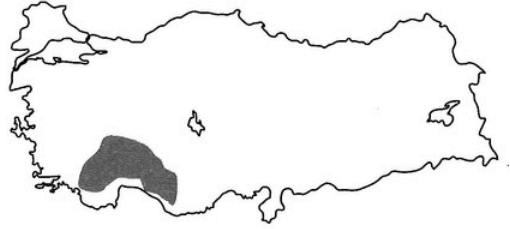
- A) Çamiçi
- B) Mogan
- C) Eymir
- D) Marmara
- E) Köyceğiz

3. Volkanik olaylar sırasında çıkan lavların bir çukurluğun veya akarsuyun önünü kapatmasıyla oluşan göllere volkanik set gölü denir.

Aşağıdaki göllerden hangisi oluşum itibarıyla volkanik set gölü değildir?

- A) Nazik Gölü
- B) Haçlı Gölü
- C) Meke Gölü
- D) Balık Gölü
- E) Çıldır Gölü

4.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak gösterilen bölgedeki göller ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Volkanik oluşumlu krater gölü vardır.
- B) Bölgedeki göllerin tamamı kapalı havza özelliğindedir.
- C) En büyük doğal tatlı su gölü bu bölgededir.
- D) Bölgede gideğeni üzerinde elektrik üretimi yapılan göl vardır.
- E) Bölgedeki bazı göllerin kayaç yapısına bağlı sularında kalsiyum bikarbonat oranı yüksektir.

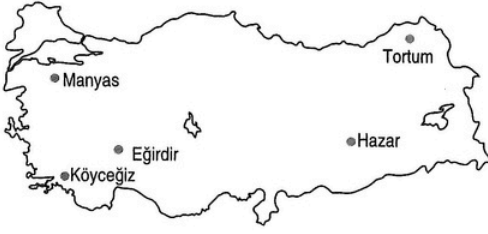
5. Aşağıda verilen Türkiye'deki göllerden hangisi bir ülke ile doğal sınır oluşturmaktadır?

- A) Çıldır
- B) Van Gölü
- C) Hazar Gölü
- D) Balık Gölü
- E) Aktaş Gölü

6. Aşağıda verilen göl - oluşum tipi eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Manyas - Tektonik
- B) Salda - Karstik
- C) Tortum - Heyelan set
- D) Hazar - Tektonik
- E) Abant - Alüvyal set

7. Oluşumunda birden fazla faktörün etkili olduğu göllere karma yapılı göller denir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında konumları verilen göllerden hangisi karma yapılı göl özelliğindedir?

- A) Hazar Gölü
B) Köyceğiz Gölü
C) Eğirdir Gölü
D) Manyas Gölü
E) Tortum Gölü

8. Dağların yüksek kesimlerinde buzulların hareketiyle ortaya çıkan çukurlara sirk adı verilir. Buz örtüleri sıcak dönemde eriyerek bu çanakları doldurur ve sirk gölleri meydana gelir.

Buna göre aşağıdaki göllerden hangisi sirk gölü özelliğindedir?

- A) Tersakan Gölü
B) Aynalı Gölü
C) Sülüklü Gölü
D) Yarışlı Gölü
E) Borabay Gölü

9. • Büyük Menderes Deltası'nda; Deringöl, Dalyan, Akgöl
• Kızılırmak Deltası'nda; Balık Gölü, Liman Gölü, Tuzlu Göl
• Çukurova Deltası'nda; Akyatan Gölü
• Yeşilırmak Deltası'nda; Semenlik Gölü

Yukarıda Türkiye'de yer alan bazı delta ovaları üzerinde oluşmuş göller verilmiştir.

Buna göre verilen bu göller hangi göl tipi içinde yer alır?

- A) Kıyı set gölü
B) Alüvyal set gölü
C) Tektonik
D) Volkanik set
E) Karstik

10. Ülkemizde, birçok gölün yaz döneminde yaşanan kuraklık nedeniyle su alanlarında değişimler meydana gelmektedir. Özellikle göllerin derinliklerinde bu değişim üzerinde önemli bir etkidir.

Buna göre aşağıda verilen göllerden hangisinin yıl içinde su alanı değişimi en fazladır?

- A) Kovada Gölü
B) Marmara Gölü
C) Van Gölü
D) Sera Gölü
E) Seyfe Gölü

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında bazı göllerin konumları gösterilmiştir.

Verilen göller, oluşum tipleri bakımından ikili gruplandırılırsa hangisi dışarıda kalır?

- A) Ilgın
B) Balık
C) Zinav
D) Çıldır
E) Burdur

12. Yağışlar ve yer altı suları, kalker, jips, kayatuzu, dolomit gibi eriyebilen, kırık ve çatlakların çok olduğu kayaların bulunduğu yerlerde kimyasal aşınım neden olurlar. Buna bağlı oluşan çanaklarda biriken durgun sular karstik gölleri oluşturur.

Buna göre aşağıdaki göllerden hangisi yukarıdaki tanıma uymaktadır?

- A) Mogan
B) Marmara
C) Suğla
D) Nazik
E) Eymir

1. Sularını denizlere veya okyanuslara ulaştıran göl ve akarsular açık havza özelliğindedir. Ülkemizde bazı göllerin suları, gideğini olduğu için tatlıdır ancak bu göller açık havza özelliğinde değildir. Örnek olarak Çıldır Gölü verilebilir. Verilen diğer bilgiler Türkiye gölleri için doğrudur.

CEVAP: D

2. Yaklaşık 60 km² yüz ölçümüne sahip olan Çamiçi Gölü'nün denizden yüksekliği 2 metre olup, en derin bölümü 21 metredir. Aydın ve Muğla ili sınırlarında yer alır. Eski tarihlerde Ege Denizi'nin bir parçası olan bu göl, Büyükmenderes'in taşıdığı alüvyonlarla Latmos Körfezi'nin önünün kapanması ile oluşmuştur. Günümüzde Büyük Menderes Nehri'nin, Ege Denizi'ne dökülen yerinden yaklaşık olarak 17 km içeride yer alır.

CEVAP: A

3. Meke Gölü oluşumuna göre volkanik göl kapsamındadır. Meke Krater Gölü, Konya'nın Karapınar ilçesinde, sönmüş bir volkan kraterinin gaz patlaması sonucunda suyla dolmasıyla oluşan ve ortasında adacıklar bulunan bir göldür. Volkanik set gölleri ise ülkemizde Van Gölü çevresinde yaygındır. Nazik, Haçlı, Çıldır, Balık gölleri volkanik set göllerine örnektir.

CEVAP: C

4. Bölgede volkanik oluşumlu krater gölü Isparta Gölü'dür.

Bu bölgede yer alan Eğirdir ve Beyşehir gölleri açık havza özelliğindedir.

En büyük doğal tatlı su gölü Beyşehir'dir.

Kovada Gölü'nün gideğini üzerinde elektrik üretimi yapılmaktadır.

Karstik yapıya bağlı göllerde kireç eriği yüksektir.

CEVAP: B

5. Türkiye - Gürcistan sınırında yer alan Aktaş (Hazapın) Gölü, 27 km² lik yüz ölçümüne sahip olup bunun sadece 14 km² si sınırlarımız içerisinde yer almaktadır. Bu göl Gürcistan - Türkiye arasında doğal sınır özelliğindedir. Verilen diğer göllerin farklı bir ülkeye sınırı yoktur.

CEVAP: E

6. Verilen göl ve oluşum eşleştirilmelerinde Abant Gölü yanlıştır. Bu göl heyelan set gölü özelliğindedir.

CEVAP: E

7. Oluşumunda birden fazla faktörün etkili olduğu göllere karma yapılı göller denir. Göller Yöresi'ndeki Eğirdir Gölü'nün oluşumunda tektonik ve karstik olaylar birlikte etkili olmuştur. Verilen diğer göller incelendiğinde oluşumlarında tek olay etkilidir. Tortum Gölü heyelan set, Köyceğiz Gölü alüvyal set, Manyas ve Hazar gölleri ise tektonik oluşumludur.

CEVAP: C

8. Aynalı Gölü, Uludağ'da yaklaşık 2310 m yükseltide bulunan bir sirk gölüdür. Kuaternerin başındaki buzul hareketleri ile oluşan bu göl ülkenin önemli buzul göllerinden biridir.

Verilen diğer göller incelendiğinde;

- Tersakan Gölü Konya ili sınırlarında tektonik oluşumlu,
- Sülüklü Gölü Bolu ve Sakarya ili sınırlarında kalan bir heyelan set gölü,
- Yarışlı Gölü, Göller Yöresi içinde karstik oluşumlu,
- Borabay Gölü ise Orta Karadeniz'de heyelan set gölü özelliğindedir.

CEVAP: B

9. Deniz akıntılarının oluşturduğu kıyı kordonlarının koy veya körfezin önünü kapatmasıyla oluşan sığ göllere lagün ya da kıyı set gölü adı verilir. Soru içinde verilen göller delta ovaları üzerinde oluşan kıyı set gölü özelliğindedir.

CEVAP: A

10. Topoğrafik olarak düşük eğimde yer alan Seyfe Gölü'nün, yağışlara ve mevsimlere bağlı olarak gölalanı, büyük değişiklikler göstermektedir. Yüksek su seviyesindeki göl alanı (kış ve ilkbahar aylarında) 7.800 km² ye ulaşmaktadır. Yaz mevsiminde yağışın azalması, derelerin kuruması, akarsuların tamamının sulamada kullanılması ve aşırı buharlaşma nedeniyle gölün su seviyesi 60 - 70 cm'ye kadar düşmektedir. Bu nedenle gölün doğusundaki yaklaşık 4.900 ha'lık alandaki sular tamamen çekilmekte ve geniş çamur düzlükleri ortaya çıkmaktadır. Bu durumun oluşmasındaki temel etken bölgede yaz dönemi yaşanan şiddetli kuraklıktır.

CEVAP: E

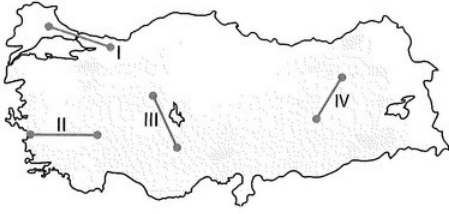
11. Burdur ve Iğın gölleri tektonik oluşumlu, Balık ve Çıldır gölleri ise volkanik set oluşumludur. Zınar Gölü diğerlerinden farklıdır ve heyelan set gölü tipindedir.

CEVAP: C

12. Suğla Gölü karstik oluşumlu göl iken Mogan, Eymir ve Marmara gölleri alüvyal set, Nazik Gölü ise volkanik set gölüdür.

CEVAP: C

1.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen ve kuş uçuşu uzaklıkları aynı olan yerlerin doğal koşulları göz önüne alındığında hangilerinde demir yolu yapım maliyetinin daha yüksek olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2.

- I. Uzunyayla Platosu'nda buzul şekilleri yaygındır.
II. Cihanbeyli Platosu'nda derin kanyon vadiler yaygındır.
III. Kapadokya Platosu'nda volkanik şekiller yaygındır.

Türkiye'nin platolarıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3.

Aşağıdakilerin hangisinde akarsu havzalarının açık veya kapalı olma durumuna ilişkin eşleştirme doğru verilmiştir?

Gezdir Nehri Aras Nehri Çoruh Nehri

- A) açık kapalı açık
B) kapalı kapalı açık
C) kapalı açık açık
D) açık açık kapalı
E) kapalı açık kapalı

4.

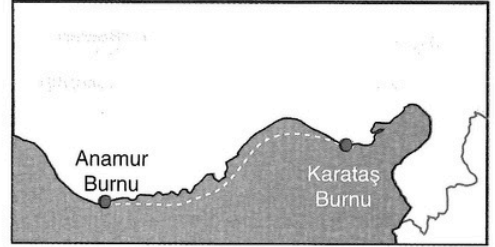
Tektonik hareketlere bağlı olarak oluşan göl, kapalı bir havzada yer alır. Türkiye'de göçmen kuşların önemli uğrak yerleri arasında olan gölün su seviyesi son yıllarda önemli miktarda alçalmış ve alanı daralmıştır.

Bazı özellikleri belirtilen bu göl aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tortum B) Nemrut
C) Burdur D) Küçük Çekmece
E) Durusu

5.

Aşağıda bir bölümü gösterilen harita parçasında Anamur Burnu'ndan Karadağ Burnu'na hareket eden yolcu teknesinin rotası gösterilmiştir.

Bu rotada yolcuların aşağıdaki akarsulardan hangisinin denize döküldüğü yeri görmesi beklenir?

- A) Ceyhan Nehri B) Göksu Nehri
C) Manavgat Çayı D) Aksu Çayı
E) Köprü Çayı

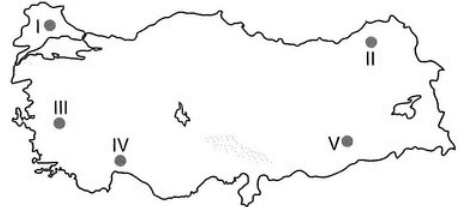
6.

Bozcaada'dan Aydın Kuşadası'na gemiyle kıyı boyunca seyahat eden bir kişinin sırasıyla aşağıdaki körfezlerin hangilerinden geçmesi beklenir?

- A) Saros - Edremit - Çandarlı
B) Edremit - Saros - İzmir
C) Güllük - İzmir - Çandarlı
D) Çandarlı - Edremit - Güllük
E) Edremit - Çandarlı - İzmir

7.

Aşağıda, harita üzerinde numaralandırılarak gösterilmiş beş alan ve bu alanların dördüne ait bilgi verilmiştir.

- Kalkan şekilli volkan dağı bulunur.
- Karstik şekiller yaygın olarak bulunur.
- Grabenler arasında yer alan bir horst yapısı bulunur.
- Buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri bulunur.

Buna göre haritada hangi numarayla gösterilen alana ait bilgi verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Türkiye'deki ovalarda ana ekonomik faaliyet tarımsal etkinliklerdir. Bununla birlikte büyük şehirlere yakın olan bazı ovalarda ulaşım ve sanayi gibi diğer faaliyetler de önemli oranda yapılmaktadır.

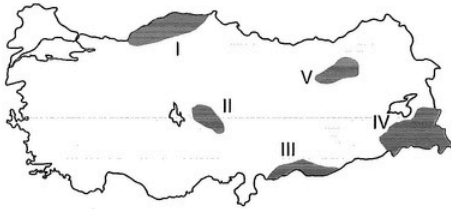
Aşağıdaki ovalardan hangisinin belirtilen tarım dışı faaliyetlerde yoğun bir kullanımı söz konusudur?

- A) Tercan B) Pasinler
C) Tefenni D) Pınarbaşı
E) İnegöl

9. Üçüncü Jeolojik Zaman'da Toros Dağları'nın oluşumunda aşağıdakilerden hangisi etkili olmuştur?

- A) Alp orojenezi
B) Buzullaşma
C) Deniz seviyesi alçalması
D) Akarsu aşındırması
E) Dalgı ve akıntılar

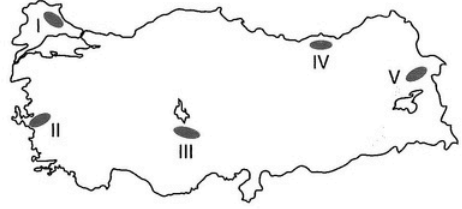
10. Aşağıdaki haritada beş alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangilerinde dağlık sahalar daha az yer kaplar?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

11. Su ile temas ettiğinde çözünebilir kayaçların bulunduğu sahalarda karstik yeryüzü şekilleri gelişir. Bu şekillerin bir kısmı mağara veya yer altı boşluklarının tavanlarının çökmesiyle oluşur.

Bu şekilde oluşan yer şekillerine haritada numaralandırılan alanların hangisinde daha fazla rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bazı göller, vadilerin önlerinin birikinti yelpazeyle tıkanması sonucunda oluşur.

Türkiye'de yer alan aşağıdaki göllerden hangisi bu şekilde oluşmuştur?

- A) Van Gölü B) Tuz Gölü
C) Terkos Gölü D) Tortum Gölü
E) Mogan Gölü

13. Aşağıdaki illerin hangisinde toprakta kireç ve tuz birikiminin görülmesi beklenmez?

- A) Yozgat B) Rize C) Konya
D) Aksaray E) Şanlıurfa

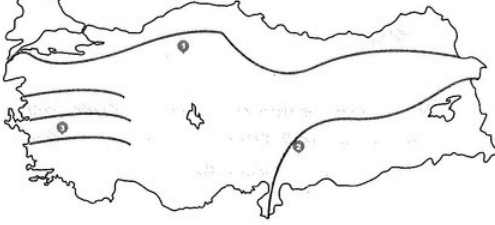
14. Türkiye'deki geleneksel kır yerleşmelerinde kullanılan mesken yapı malzemelerinden biri de volkanik kökenli kayaçlardır.

Aşağıdaki yörelerin hangisinde yapı malzemesi olarak bu kayaçların yaygın bir şekilde kullanıldığı meskenlere daha fazla rastlanır?

- A) Taşeli Platosu
B) Erzurum - Kars Platosu
C) Tahtalı Dağları
D) Bozok Platosu
E) Ergene Havzası

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B	C	A	C	B	E	A	E	A	C	C	E	B	B

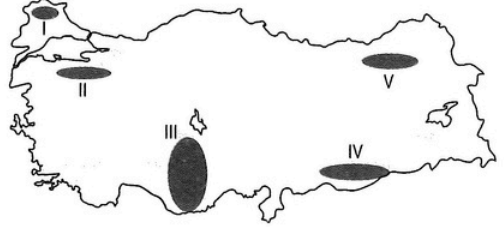
1. Türkiye'de iklim ve yer şekilleri özelliklerine bağlı olarak yıl içerisinde birçok doğal afet görülebilmektedir.

Yukarıdaki haritada, etkili olduğu alanlar gösterilen doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Erozyon
B) Heyelan
C) Taşkınlar
D) Tektonik depremler
E) Çığ
2. Türkiye'de aşağıdaki doğal afetlerden hangisi görülmez?
- A) Orman yangınları
B) Çöküntü depremler
C) Tropikal siklonlar
D) Erozyon
E) Çığ
3. Türkiye'de en fazla yıkıcı etkiye sahip doğal afet aşağıdakilerden hangisidir?
- A) Sel ve taşkınlar
B) Deprem
C) Erozyon
D) Heyelan
E) Orman yangınları

4. Anadolu genç bir araziye sahip olduğu için tektonik depremin görülme ihtimali fazladır.

Haritada işaretli merkezlerin hangisinde tektonik depremlerin görülme ihtimali daha azdır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) II ve V
D) II ve III
E) I, III ve IV

5. Türkiye'de;

- I. nadas uygulaması,
II. geniş alanda karasal iklim özelliklerinin görülmesi
III. nöbetleşe ekim yapılması,
IV. arazinin eğim yönüne dik sürülmesi

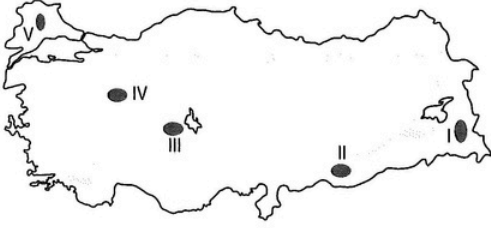
özelliklerinden hangileri erozyonu önleyici faaliyetlerdir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) III ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisi erozyonun sonuçlarından biri değildir?

- A) Delta ovalarının çaplarını genişletir.
B) Toprağın su tutma kapasitesi azalır.
C) Tarımda verim azalır.
D) Barajların ömrü kısalmır.
E) Akarsuların taşkın yapma ihtimali artar.

7. Arazinin engebeli ve eğimli olması erozyonun oluşumunu tetikleyen önemli bir etkidir.

Buna göre haritada işaretli alanların hangisi, yukarıdaki açıklamaya uygun olarak gerçekleşen erozyon alanlarından biridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Toprak katmanı ve altındaki tabakanın eğim doğrultusunda kayması ile heyelan meydana gelir.

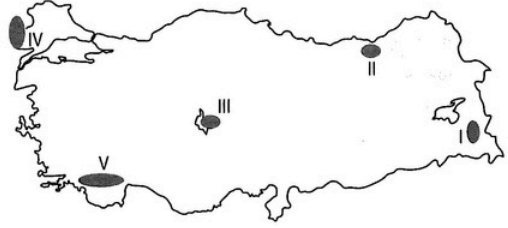
Aşağıdakilerden hangisi heyelan oluşumunu tetikleyen faktörlerden biri değildir?

- A) Eğimin fazla olması
B) Yer çekimi
C) Ormanların varlığı
D) Kaya ve toprağın cinsi
E) Kar erimeleri

9. Türkiye'de heyelan olaylarının, yıl içerisinde en fazla ilkbahar döneminde görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kar erimeleri ve yağışlar
B) Bitkilerin vejetasyon sürecine bu dönemde girmeleri
C) Konveksiyonel yağışların etkili olması
D) Rüzgârların aşındırma gücünün bu dönemde daha fazla etkili olması
E) Akarsu taşkınlarının etkili olması

10. Türkiye'de görülen doğal afetlerin etkili olduğu yerler harita üzerinde işaretli alanlarda gösterilmiştir.

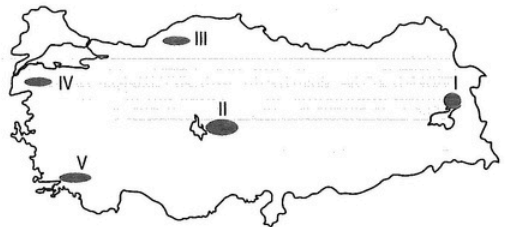
Buna göre aşağıdaki seçeneklerde doğal afetlerin daha fazla etkili olduğu yer eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

	I	II	III	IV	V
A)	Heyelan	Çığ	Erozyon	Taşkın	Orman Yangını
B)	Çığ	Heyelan	Erozyon	Taşkın	Orman Yangını
C)	Heyelan	Sel	Erozyon	Çığ	Taşkın
D)	Çığ	Sel	Erozyon	Çığ	Heyelan
E)	Heyelan	Çığ	Erozyon	Taşkın	Çığ

11. Türkiye'de orman yangınlarının en az Karadeniz'in kıyı kuşağında görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yağış miktarı
B) Yağış rejimi
C) Yükselti
D) Yer şekilleri
E) Arazinin yapısı

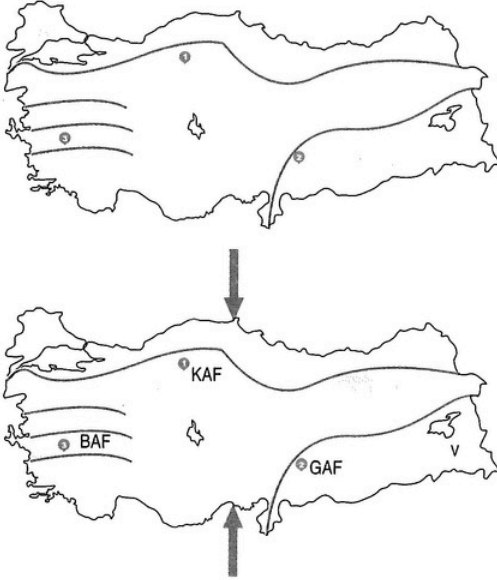
12. Konveksiyonel yağışların etkili olduğu yerlerde, sağanak yağışların etkisiyle, sel rejimli akarsular ortaya çıkar.

Buna göre haritada işaretli alanların hangisinde ilkbaharda sel rejimli akarsular görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1.

Haritada etki alanları görülen doğal afet, tektonik depremlerdir.

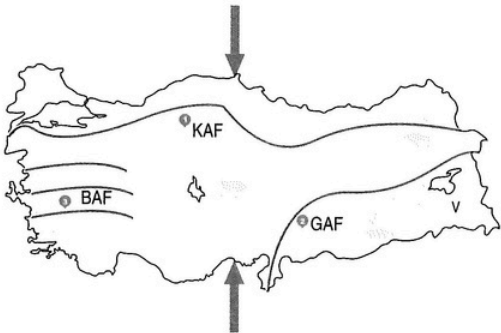
CEVAP: D

2.

- Türkiye orta kuşakta yer aldığı için tropikal siklonlar görülmez.
- Orman yangını, çöküntü depremi, erozyon ve çığ ise ülkemizde etkilidir.

CEVAP: C

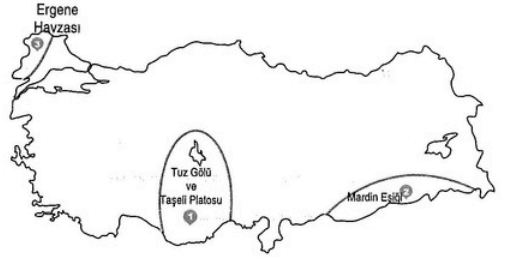
3.

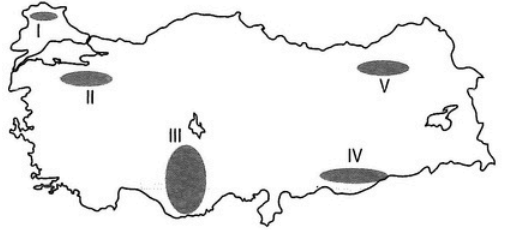
Anadolu genç oluşumlu arazilere sahip olduğu için fay hatları yukarıdaki haritada görüldüğü gibi geniş alanlarda etkilidir. Bu yüzden, yıkıcı etkisi en fazla olan doğal afet, depremlerdir.

CEVAP: B

4.

Türkiye'de depremin az olduğu yerler, yukarıdaki haritada gösterilmiştir.

Bu yüzden I, III ve IV numaralı alanlar, depremin az olduğu yerlerdir.

CEVAP: E

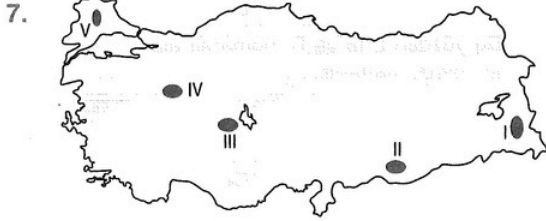
5.

- Nöbetleşe ekim; sulama faaliyetlerinin gelişmediği karasal iklim bölgelerinde, buğday ve nohut gibi topraktan farklı mineralleri alarak yetişen ürünleri, birbirini takip eden yıllarda sırayla ekme yöntemidir. Toprağın yüzeyi boş kalmadığı için erozyonu önler.
- Eğimli yamaçlarda, araziye eğim yönüne dik sürerek, taraça alanları oluşturmak toprağın kaymasını önler. Yanlış olan, eğim yönüne paralel sürmektir.
- Karasal iklim bölgelerinde, bitki örtüsünün fakir olması ve nadas yönteminde, bir yıl ürün yetiştirip diğer yıl toprağı boş bırakma uygulaması, erozyonu tetikleyen unsurlardır.

CEVAP: E

6. • Akarsuların taşkın yapma ihtimalinin artması, yükseltinin az olduğu alanlarda akan akar-suyun, aşındırmayı az yaparak geniş tabanlı vadileri oluşturmaktadır. Bu durumun erozyonun sonuçları ile bağlantısı yoktur.
- Diğer seçeneklerdeki ifadeler ise erozyonun sonuçlarıdır.
- Delta ovaların çapları genişler.
 - Toprağın su tutma kapasitesi azalır.
 - Tarımda verim azalır.
 - Barajların ömrü kısalmır.

CEVAP: E

Eğimli araziye sahip olan I. merkez ve çevresi bu şekilde gerçekleşen erozyon örneklerinin görüldüğü alandır.

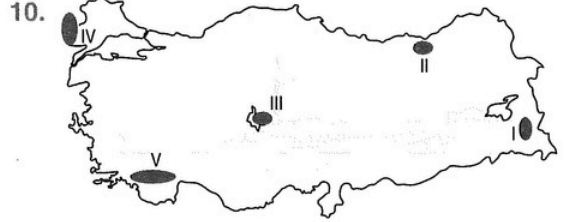
CEVAP: A

8. • Ormanlar heyelan oluşumunu tetiklemez, aksine topraktaki suyu kökleri ile birlikte gövdele-rine çekip, toprağın suya doyararak kaymasını geciktirir.
- Diğer etkenler ise heyelan olayını tetikler;
- Eğimin fazla olması
 - Yer çekimi
 - Kaya ve toprağın cinsi
 - Kar erimeleri

CEVAP: C

9. Toprağın suya doyararak eğim doğrultusunda alttaki tabaka ile kayması olayıdır heyelan. Bu olaya ilk-bahar döneminde, kar erimeleri ve yağışlar, özel-likle Karadeniz'de daha net bir şekilde sebep olur. Bu sebeple, heyelan yıl içinde daha fazla ilkbahar döneminde görülür.

CEVAP: A

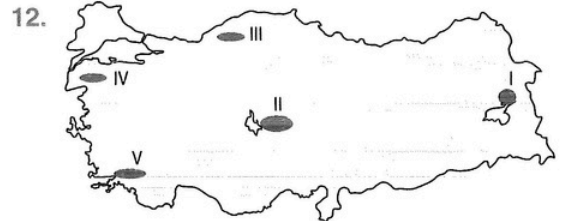
İşaretli merkezlerde daha fazla gerçekleşen doğal afet sıralaması şu şekildedir;

- I. merkez - Çığ
- II. merkez - Heyelan
- III. merkez - Erozyon
- IV. merkez - Taşkın
- V. merkez - Orman yangınları

CEVAP: B

11. Karadeniz Bölgesi'nde yağış rejimine bağlı olarak yıl boyunca yağışın görülmesi orman yangınlarının en az şekilde görülmesinin nedenidir. Akdeniz Bölgesi'nde orman yangınlarının yaz sıcaklığı ve kuraklığına bağlı olarak en fazla görüldüğünü düşündüğümüzde bu alanda orman yangınlarının en az olmasının, en önemli sebebi olur.

CEVAP: B

Konveksiyonel yağışlar, ilkbahar döneminde II. merkezin bulunduğu alanda daha fazla etkili olarak bu alanda sağanak yağışların etkisiyle sellere neden olurlar. Bu yüzden sel rejimli akarsular en fazla, İç Anadolu Bölgesi'nde görülür.

CEVAP: B

1. Çığ, bitki örtüsünden yoksun, eğimli arazilerde ya da vadi yamacında birikmiş karın, tabakalar hâlinde eğim doğrultusunda kaymasıdır. Ülkemizde bu risk en çok Doğu Anadolu Bölgesi'nde görülmektedir.

Buna göre ülkemizde çığ oluşum riskinin azaltılması için aşağıdakilerden hangisi uygulanmalıdır?

- A) Yapay çığ oluşumu sağlanmalıdır.
B) Eğimli yamaçlara çelik tel gerilmelidir.
C) Eğimli yamaçlarda taraçalama yapılmalıdır.
D) Ana kayada beton zemin çivilemesi uygulanmalıdır.
E) Eğimli yamaçlara istinat duvarları inşa edilmelidir.

2. Suya doymuş malzemenin hızlı bir şekilde eğim doğrultusunda vadileri izleyerek akışa geçmesi olayına çamur akıntısı denir.

Buna göre ülkemizde çamur akıntısının meydana gelmesinde,

- I. yamacın eğimi,
II. tabakaların killi yapısı,
III. sağanak yağışlar

gibi etkenlerden hangileri temel nedeni oluşturmaktadır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

3. Afet yönetimi; risk ve zarar azaltma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme olmak üzere dört aşamadan oluşur. Bu kavram, afet sonrası gerçekleştirilen müdahale ve iyileştirme çalışmalarının yanı sıra afet öncesinde yapılması gereken zarar azaltma ve hazırlık çalışmalarını da kapsar.

Buna göre ülkemizde herhangi bir bölgede meydana gelecek heyelan riskinin azaltılması için aşağıdakilerden hangisi afet yönetimi kapsamında uygulanmaz?

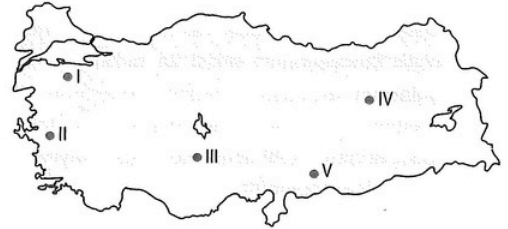
- A) Ana kaya bulonlaması
B) Ağaçlandırma
C) İstinat duvarı inşası
D) Taraçalama
E) Eğimli yamaçlarda insan faaliyetlerinin azaltılması

4. İnsan, yaşamını sürdürebilmek için faaliyet gösterdiği çevreyle sürekli etkileşim hâlinindedir. Bu süreçte bazen canlı ve cansız çevreye büyük zarar veren, insanların sosyal, kültürel ve ekonomik faaliyetlerini durma noktasına getiren, önemli ölçüde can ve mal kaybına neden olan doğa veya insan kökenli olaylar meydana gelir. Bu olaylar afet olarak adlandırılır. Afetler; jeolojik, iklimik - hidrolojik, biyolojik, sosyal ve teknolojik olmak üzere farklı türlere ayrılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de uzun süreçte canlı çevreye zarar veren biyolojik afet türüdür?

- A) Hava kirliliği B) Göçler
C) Erozyon D) Sanayi kazaları
E) Kuraklık

5.

Erozyon; bitki örtüsünün tahrip edilmesi sonucu toprağın su, rüzgâr ve insanların çeşitli faaliyetleriyle aşınarak taşınması olayıdır.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen arazilerin hangisinde akarsu erozyonu en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Türkiye'de arazinin engebeli olması, yağışların genelde az ve sağanak şeklinde görülmesi, bitki örtüsünün tahrip edilmesi ve toprağın yanlış kullanımı erozyonu artıran başlıca nedenlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonun sıklığını ve etkisini azaltacak önlemlerden biri değildir?

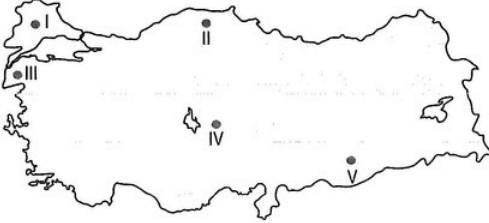
- A) Ağaçlandırma faaliyetinin artırılması
B) Eğimli yamaçlardaki tarım arazilerinin eğime paralel sürülmesi
C) Nöbetleşe ekimin yaygınlaştırılması
D) Kumul depolarının önüne yapay setlerin yapılması
E) Anız yakımının önlenmesi

7. Ülkemizde ve dünyada sel ve taşkın olayının afete dönüşmesi, doğal etken ve insan faaliyetleri ile doğrudan ilişkilidir. Özellikle altyapı yetersizliği, bitki örtüsünün tahrip edilmesi, çarpık kentleşme, hızlı nüfus artışı bu afetin ortaya çıkmasındaki temel etkenlerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de sel ve taşkın riskinin azaltılmasında uygulanacak önlemlerden biri değildir?

- A) Riskin olduğu akarsular üzerinde baraj inşası
B) Akarsu yataklarında ıslah çalışmaları
C) Ağaçlandırma faaliyetinin artırılması
D) Kurumuş eski dere yataklarının doldurulması
E) Akarsu kenarlarında yapay setlerin inşası

8. Ülkemiz genel olarak yarı kurak iklim koşullarının yaşandığı bir bölgede yer almaktadır. Bu durum insan faaliyetlerinin etkisi ile birlikte orman yangınlarının artmasına neden olmaktadır. Yapılan araştırmalar orman yangınlarının %1'inin doğal sebeplerden, %99'unun ise insan kaynaklı olduğunu göstermektedir.

Buna göre yukarıda verilen Türkiye haritasında numaralanmış alanların hangisinde orman yangını riski en fazladır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

9. Aşağıda verilen kıyılarının hangisinde tsunami riski en fazladır?

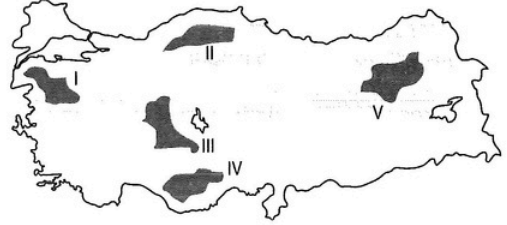
- A) Kocaeli kıyısı B) Antalya kıyısı
C) Trabzon kıyısı D) İskenderun kıyısı
E) Mersin kıyısı

10. Deprem veya yer sarsıntısı yer kabuğunda beklenmedik bir anda ortaya çıkan enerji sonucunda meydana gelen sismik dalgalanmalar ve bu dalgaların yeryüzünü sarsması olayıdır. Özellikle Dünya üzerinde meydana gelen depremlerin büyük bir kısmı tektonik karakterlidir. Bunun dışında volkanizma ve karstlaşma olaylarına bağlıda deprem olayı meydana gelmektedir. Depremler, tektonik, volkanik ve çökme (karstlaşma ve insan etkisi) depremleri olmak üzere türlere ayrılmaktadır.

Buna göre Türkiye'de aşağıda verilen arazilerin hangisinde insan karakterli çökme depremi riski en yüksektir?

- A) Zonguldak çevresi B) Antalya çevresi
C) Menteşe yöresi D) Balıkesir çevresi
E) Şanlıurfa çevresi

11.

Yukarıdaki Türkiye haritasında taranarak numaralandırılan yörelerin hangisinde deprem, çığ ve heyelan gibi afetlerin hepsinin görülme olasılığı en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Erozyon toprağın verimli olan üst kısmının dış kuvvet tarafından süpürülmesi işlemidir. Özellikle erozyon uzun süreçte gerçekleşen yavaş bir doğal olaydır.

Aşağıdakilerden hangisi erozyonun olumlu sonuçlarından biridir?

- A) Barajların su tutma kapasitelerinin azalması
B) Delta oluşumu
C) Akarsu tabanında tortul birikim
D) Rüzgâr etkisi ile birlikte toprağın verimli üst tabakasının taşınması
E) Kumul depolarının yer değiştirmesi

1. Çığ riskinin yüksek olduğu arazilerde kar tabakasının ince olduğu dönemde kontrollü bir şekilde yapay çığ oluşturulmalıdır. Bu durum kalın kar tabakalarının yer değiştirmesini engelleyerek riski azaltacaktır. Verilen diğer durumlar riski azaltacak uygulamalar değildir.

CEVAP: A

2. Çamur akıntısını oluşturan temel sebepler; yamaçın eğimi, tabakaların killi yapısı, kar ve buz erimeleri, bitki örtüsünün cılız olması ve sağanak yağışlardır. Ülkemizde en çok Doğu Anadolu Bölgesi'nde oluşur.

CEVAP: E

3. Heyelan, yatay tabakaların kayması sonucu oluşan kütle hareketidir. Bu nedenle ağaçlandırma faaliyeti riski azaltmaz. Ana kaya bulonlaması (zemin çivilemesi), istinat duvarlarının inşası, taraçalama faaliyeti ve eğimli yamaçlarda insan aktivitesinin (yol, köprü, viyadük inşası) azaltılması heyelan riskini azaltmaktadır.

CEVAP: B

4. Erozyon, böcek istilaları, salgın hastalıklar ve orman yangınları biyolojik afet türü içinde yer almakta iken, hava kirliliği, iklimik - hidrolojik, sanayi kazaları, teknolojik, kuraklık, iklimik - hidrolojik, göçler ise sosyal afetler içinde yer almaktadır.

CEVAP: C

5. Ülkemizde en çok gerçekleşen erozyon türü akarsu erozyonudur. Özellikle akarsu yatak eğimi, akarsu debisi, bitki örtüsü tahribatı bu erozyonu hızlandırmaktadır. IV numaralı bölgede akarsu yatak eğimine bağlı akarsu debilerinin fazla olması akarsu erozyonunu şiddetlendirmektedir. III ve V numaralı bölgelerde ise rüzgâr erozyonu daha şiddetlidir.

CEVAP: D

6. Eğimli yamaçlardaki tarım arazilerinin eğime paralel sürülmesi yüzeydeki su akışını hızlandırır ve bu durum erozyon sıklığını ve etkisini artırır. Bu nedenle bu araziler eğime dik sürülmelidir. Verilen diğer faaliyetler herhangi bir bölgede erozyon sıklığını ve etkisini azaltıcı etkenlerdir.

CEVAP: B

7. Kurumuş eski akarsu yataklarının insan etkisi ile doldurulması yanlış arazi kullanımına örnektir. Yağış miktarının arttığı dönemde ani sellenme ile bu alanlarda risk artar. Verilen diğer faaliyetler sel ve taşkın riskini azaltıcı önlemler içindedir.

CEVAP: D

8. III numaralı bölgede Akdeniz iklimine bağlı yaz döneminin kurak geçmesi ve bu bölgede bitki örtüsünün gür olması orman yangını riskini artırmaktadır. Ülkemizde bu risk en fazla, Antalya, Muğla ve İzmir illerindedir.

İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki risk, orman varlığının azlığından ötürü Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerine göre daha azdır. Riskin en az olduğu bölge ise sürekli yağış alan Karadeniz kıyı kuşağıdır.

CEVAP: C

9. Ülkemizde yapılan araştırmalarda, yaşanacak büyük bir deprem sonucunda 3 - 6 m aralığında tsunami dalgalarının oluşacağı tahmin edilmektedir. Geçmiş dönemler incelendiğinde ülkemizin tüm kıyı bölgelerinde tsunami yaşandığı tespit edilmiştir. Ancak soru içinde verilen kıyılar dikkate alındığında, Kuzey Anadolu Fayı üzerinde yer alan Kocaeli kıyısında bu riskin daha fazla olduğu bilinmektedir. Marmara Denizi tabanında gerçekleşek olası bir kırılma bu kıyı şeridinde büyük tsunami dalgalarının oluşumuna zemin hazırlayacaktır.

CEVAP: A

10. Ülkemizde çökme depremlerinin oluşumunda hem doğal etkenler hem de insan etkisi ön plandadır. Zonguldak ve çevresindeki maden ocaklarında gerekli önlemlerin alınmaması bu bölgede galerilerin çökmesine neden olur. Bu durum bu yörede can ve mal kayıplarını ortaya çıkarır. Ayrıca Konya ve çevresinde bilinçsiz yer altı suyu kullanımı obruk oluşumunu hızlandırarak çökme depremi riskini artırmaktadır.

CEVAP: A

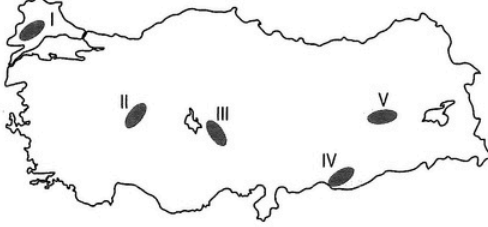
11. Verilen Türkiye haritasındaki V numaralı yöre, Doğu Anadolu Bölgesi sınırları içinde kalmaktadır. Bu yörede eğimin fazla olması, killi tabakaların varlığı, kış döneminde kar yağışlarının fazla olması ve ilkbaharda kar ve buz erimelerinin gerçekleşmesi heyelan ve çığ riskini artırır. Ayrıca yörede aktif fay sistemlerinin bulunması deprem riskini de artırmaktadır. Diğer yörelerde ise verilen afetlerin tamamının görülme olasılığı V numaralı yöreye göre daha düşüktür.

CEVAP: E

12. Erozyon hem doğal hem de insan kaynaklı, uzun süreçte gerçekleşen önemli bir afettir. Bu olayın en olumlu sonucu ise akarsu erozyonu ile siğ deniz tabanında delta ovasının oluşumudur.

CEVAP: B

1. Aşağıda, üzerinde bazı alanların numaralandırıldığı harita ile bir doğal afete neden olan bazı faktörler verilmiştir.

- Jeolojik yapı
- Arazinin eğimli olması
- Toprağın suya doymun olması
- Yamaç dengesinin bozulması

Bu faktörlerin neden olduğu doğal afet, haritada numaralandırılan alanların hangisinde daha sık yaşanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye'de heyelanların daha çok Doğu Karadeniz bölümünde görülmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dağların kıyıya paralel uzanması
- B) Orman örtüsünün geniş yer kaplaması
- C) Yağış ve eğimin fazla olması
- D) Akarsuların bol su taşıması
- E) Orta kuşakta yer alması

3. Ülkemizde en az erozyonun Karadeniz'in doğu kesiminde görülmesi bu bölgenin hangi özelliğinden kaynaklanmaktadır?

- A) Toprağın killi olması
- B) Tabakaların uzanış yönü
- C) Eğimin fazla olması
- D) Taraçalamanın yaygın olması
- E) Bitki örtüsünün gür olması

4. Türkiye'deki heyelanların %45'inin ilkbaharda olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Eğimin
- B) Depremlerin
- C) Jeolojik yapının
- D) Orman varlığının
- E) Kar erimeleri ve yağışın

5. I. Ergene
II. Aras
III. Zap
IV. Gediz

Havzalarındaki sanayi ve kentleşme göz önüne alınırsa yukarıda verilen nehirlerin hangilerinin de kirlilik oranı daha az olur?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) I ve IV E) II ve IV

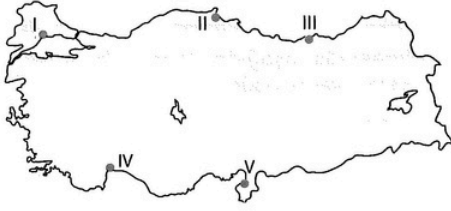
6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonun sonuçlarından biri değildir?

- A) Toprağın su depolama kapasitesinin azalması
- B) Barajlardan yararlanma süresinin kısalması
- C) Akarsu rejimlerinin değişmesi
- D) Delta ovalarının alanlarının genişlemesi
- E) Bitki ve hayvan türlerinin sayıca azalması

7. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de toprak erozyonunun fazla olduğu bölgelerde ortaya çıkan sorunlardan biri değildir?

- A) Toprak kalınlığının azalması
- B) Baraj tabanında biriken materyalin artması
- C) Delta alanlarının genişlemesi
- D) Çayır ve mera alanlarının azalması
- E) Tarımsal verimin ve üretimin düşmesi

8. Endüstrileşme ve teknolojik gelişmelerin ortaya çıkardığı çevre sorunlarından biri de hava kirliliğidir.

Buna göre haritada numaralarla gösterilen liman kentlerinin hangisinde endüstrileşmeye bağlı olarak hava kirliliğinin daha fazla olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Doğal bitki örtüsünün yok edilmesi
II. Yeni fay hatlarının oluşması
III. Yağışın şiddetli olması

Türkiye'de erozyonun fazla olmasında yukarıdakilerden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

10. Türkiye'de verimli tarım alanlarının giderek azalması ve niteliklerinin bozulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerinden daha azdır?

- A) Plansız kentleşme
B) Çevre kirliliği
C) Yalın tarım tekniklerinin uygulanması
D) Yer altı kaynakları
E) Erozyon

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de erozyonun doğrudan bir etkisi değildir?

- A) Bitki türünün azalması
B) Meraların yok olması
C) Koy ve körfezlerin dolması
D) Tarımsal alanların veriminin düşmesi
E) Kırdan kente göçün artması

12. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de erozyonla verimli tarım topraklarının azalması ve niteliklerinin bozulması sonucu ortaya çıkan sorunlardan biri değildir?

- A) İç ve dış göçlerin artması
B) Ekolojik dengenin bozulması
C) Tarım alanlarının miras yoluyla parçalanarak küçülmesi
D) Temel besinler için dış ülkelere bağımlılığın artması
E) İş olanaklarının azalması

13. Aşağıdaki körfezlerin hangisinde, endüstri kuruluşlarının oluşturduğu çevre kirliliği nedeniyle deniz turizmi diğerlerinden daha az gelişmiştir?

- A) İzmit B) Gökova C) Edremit
D) Antalya E) İskenderun

14. Rüzgâr erozyonu, bitki örtüsünden yoksun veya bitki örtüsü çok seyrek olan kurak ve yarı kurak yerlerde daha çok görülür.

Buna göre rüzgâr erozyonunun, aşağıdaki illerin hangisinde en az olması beklenir?

- A) Konya B) Rize C) Şanlıurfa
D) Iğdır E) Nevşehir

15. Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'de su kirliliği üzerindeki etkisi en azdır?

- A) Hidroelektrik santraller
B) Endüstriyel atıklar
C) Tarım ilaçları
D) Kanalizasyon atıkları
E) Kent çöplükleri

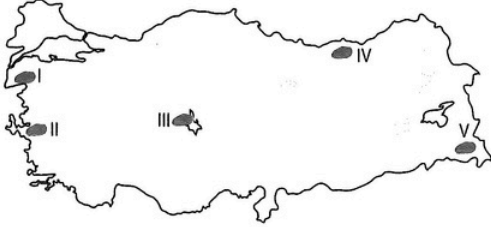
16. Orman yangınlarının oluşmasında çeşitli faktörler etkili olmakla birlikte iklim bu konuda önemli bir rol oynar. Yaz mevsiminde sıcaklık değerlerinin yüksek ve bağıl nem oranının düşük olması nedeniyle bazı alanlar orman yangınları açısından daha büyük risk altındadır.

Buna göre aşağıdaki dağlık alanların hangisinde bulunan ormanlar, yangın açısından daha fazla risk taşır?

- A) Kaçkar Dağları B) Küre Dağları
C) Nur Dağları D) Canik Dağları
E) Yıldız Dağları

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
E	C	E	E	B	C	C	E	E	D	E	C	A	B	A	C

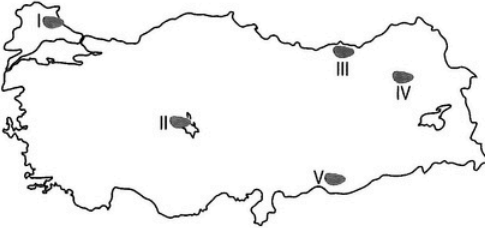
1. Kayaçların toprak hâline gelmesinde fiziksel ve kimyasal yollarla çözülme etkilidir.

Haritada işaretli alanların hangileri kimyasal ve fiziksel çözülmenin daha fazla etkili olduğu alanlardır?

	Kimyasal Çözülme	Fiziksel Çözülme
A)	I	II
B)	II	III
C)	III	IV
D)	IV	V
E)	IV	III

2. Ana kayada kimyasal parçalanmanın yoğun olduğu yerlerde toprak oluşumu daha hızlıdır.

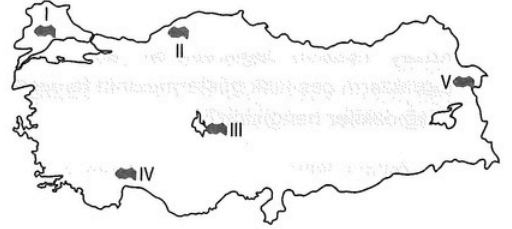
Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde toprak oluşumu daha hızlı gerçekleşir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki topraklardan hangisi, zonal topraklardan biri değildir?

- A) Laterit B) Podzol
C) Terra rossa D) Rendzina
E) Çernozyom

4. İklim özelliklerinin etkisiyle topraklar çeşitlenir.

Haritada işaretli merkezlerin hangisinde bulunan topraklarda, tuz ve kireç birikimi daha azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de en geniş alanda bulunan toprak tipi, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Terra rossa
B) Kestane ve kahverengi bozkır toprakları
C) Çernozyom
D) Kahverengi orman toprakları
E) Podzol

6. Türkiye'de aşağıdaki topraklardan hangisinin oluşumunda, mutlak konumun sonucu daha fazla etkilidir?

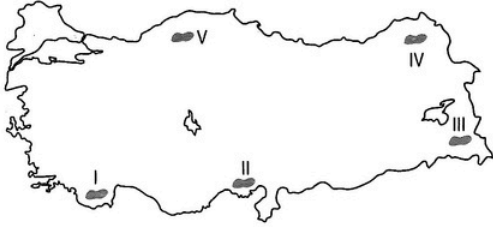
- A) Terra rossa B) Bozkır toprağı
C) Alüvyal D) Löss
E) Litoseller

7. Kuzey Anadolu Dağlarının kuzeye bakan yamaçlarında; 1000 m'ye kadar asit oranı fazla yıkanmış topraklar, 1000 - 2000 arasında organik madde yönünden zengin esmer topraklar, 2000 m'den daha yükseklerde ise dağ çayırı toprakları görülmektedir.

Kuzey Anadolu Dağlarının bir yamacı boyunca toprakların çeşitlilik göstermesinin temel sebebi aşağıdakiler hangisidir?

- A) Yağışın rejimi B) Sıcaklık
C) Yükselti D) Bakı
E) Denizellik

8. Topraklar ana kaya üzerinde bulundukları alanların iklim özelliklerine göre oluşurlar ve o bölgenin iklim özelliklerini yansıtır.

Buna göre haritada işaretli alanların hangisindeki toprak, bulunduğu bölgenin iklim özelliğini yansıtmaz?

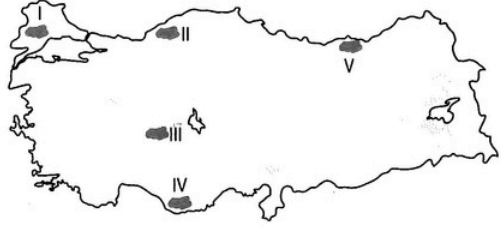
- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Ana kaya üzerinde çözülme sonucunda oluşan topraklarda, horizonlar ortaya çıkar.

Türkiye'de görülen aşağıdaki toprakların hangisinde, horizonlar gelişmemiştir?

- A) Alüvyal
B) Podzol
C) Terra rossa
D) Çernozyom
E) Kahverengi orman toprakları

10. Killi ana kaya üzerinde oluşan ve ayçiçeği tarımının yoğun olduğu yerlerde ki bu topraklar, dönen toprak olarak ifade edilir. Halk arasında "Kepir, Taş Doğuran" olarak da anılır.

Yukarıda ifade edilen vertisoller haritada işaretli alanların hangisinde görülür?

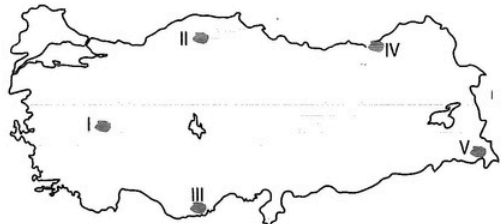
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) IV ve V

11. Türkiye'de Kuzey Anadolu Dağları ile Marmara Denizi çevresindeki dağlık alanlarda yaprak döken ağaçların oluşturduğu ormanların altında görülür. Humus bakımından zengin, verimli ve koyu renkte olan bu topraklar tarım açısından oldukça elverişlidir.

Yukarıda temel özellikleri verilen toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kahverengi – kestane step toprağı
B) Kestane – kahverengi orman toprağı
C) Lateritik topraklar
D) Podzol toprağı
E) Vertisol toprağı

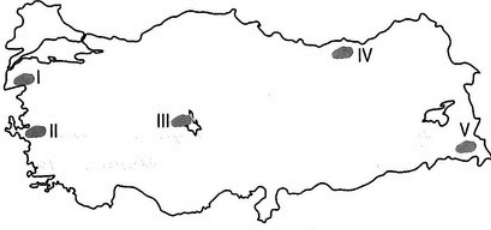
12. Lössler, rüzgârın taşıyıp biriktirdiği materyaller üzerinde oluşan topraklardır. Mineralce zengin olduğu için löss toprakları verimlidir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış arazilerin hangisinde löss toprağı yaygın görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

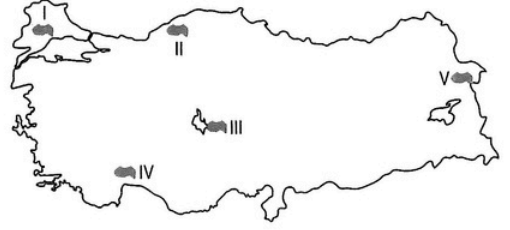
1.

- Kimyasal çözülme, yağışın fazla olduğu Karadeniz Bölgesi'ndedir.
- Fiziksel çözülme, günlük sıcaklık farkının fazla olduğu İç Anadolu Bölgesi'nde daha fazla etkilidir.

CEVAP: E

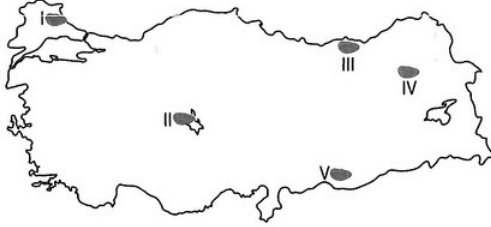
4.

Yağışın fazla olduğu alanlarda bulunan topraklar, yıkandıkları için tuz ve kireç birikimleri suyla akıp gideceği için az olur. Daha fazla yağışın olduğu II. merkez sorunun cevabıdır.

CEVAP: B

2.

Kimyasal çözülmenin etkili olduğu yerde kayalar toprak hâline daha hızlı bir şekilde gelir. Yağışların etkisiyle bu olay, Karadeniz Bölgesi'nde daha hızlı gerçekleşir.

CEVAP: C

5.

- Ülkenin geneli karasal olduğu için en geniş alanda görülen topraklar, kestane ve kahverengi bozkır topraklarıdır.
- Diğer topraklar daha fazla;
 - Terra rossa - Akdeniz iklim alanı
 - Çernozyom - Erzurum - Kars ve Doğu Karadeniz
 - Kahverengi orman toprağı - Karadeniz
 - Podzol - Batı Karadeniz'de görülür.

CEVAP: B

3.

- Rendzina, ana kayanın özelliğini gösteren, kireçtaşı üzerinde oluşmuş, Akdeniz'de yoğunlaşan, intrazonal topraklardan biridir.
- Laterit, terra rossa, podzol ve çernozyom ise zonal (yerli) topraklar grubundadır.

CEVAP: D

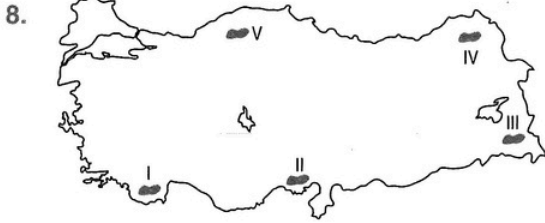
6.

30 ile 40 enlemleri arası, Akdeniz iklim sahasında yer aldığımız için Akdeniz iklimi sonucunda ülkemizde görülen terra rossa, matematik konuma bağlı olarak Türkiye'de görülür.

CEVAP: A

7. • Sıcaklık değişimine bağlı olarak yağış miktarı değişir ve 1000 m'ye kadar asit oranı fazla yıkanmış topraklar, 1000 - 2000 arasında organik madde yönünden zengin esmer topraklar, 2000 m'den daha yükseklerde ise dağ çayırı toprakları görülür. Soruda temel sebep sorulduğu için bu değişimi sağlayan yükseltilerdir.

CEVAP: C

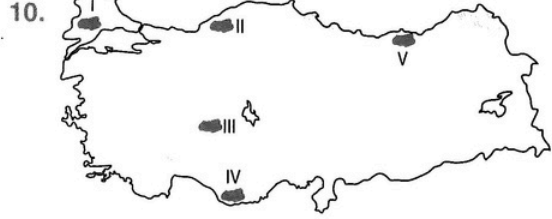

8. • Taşınmış topraklar, farklı bir merkezden geldikleri için bulundukları bölgenin iklim özelliklerini göstermezler.
- Bu sebeple II. merkez Çukurova'da bulunan alüvyal topraklar bu duruma örnek olur.

CEVAP: B

9. • Taşınmış topraklar, farklı bir kayaç üzerinden geldiği için taşındığı yerde birikme sonucu oluşur ve horizonları gelişmemiş olur çünkü o kayaç üzerinde oluşmamıştır.
- Bu sebeple taşınmış topraklardan olan alüvyal toprak sorunun doğru cevabıdır.

CEVAP: A

10. Vertisollerin en yoğun olduğu yer, iklim özelliklerine bağlı olarak Ergene ve İç Anadolu çevresidir.

CEVAP: D

11. Kahverengi orman toprakları, özellikle Kuzey Anadolu Dağları ile Marmara Denizi çevresindeki dağlık alanlarda yaprak döken ağaçların oluşturduğu ormanlarda görülür. Humus bakımından zengin, verimli ve koyu renkte olan bu topraklar tarım açısından oldukça elverişlidir. Topraktaki yıkanmanın yeterli olmasından dolayı kireç oranı düşüktür.

CEVAP: B

12. Löss toprağı; iklimin kurak olduğu, yüzey şekli engebesinin ve bitki örtüsünün az olduğu ortamlarda rüzgârın oluşturduğu bir toprak türüdür. Bu nedenle ülkemizde I numaralı yöre olan İç Batı Anadolu'da, bunun dışında İç Anadolu Bölgesi'nde ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin güneyinde yaygın görülmektedir.

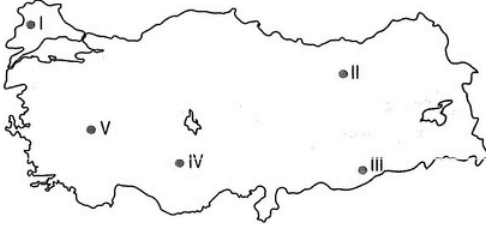
CEVAP: A

1. I. Farklı kayaç türlerinin varlığı
II. Yüzey şekli engebesi
III. İklim çeşitliliği

Yukarıda verilen etkenlerden hangileri Türkiye'de toprak tiplerinin çeşitlilik göstermesini sağlamıştır?

- A) Yalnız III B) I ve II C) II ve III
D) I ve III E) I, II ve III

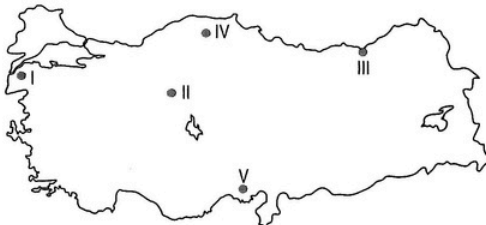
2. Litosollere eğimli yamaçlarda rastlanır. Bu tür yamaçlarda, erozyon sonucu yüzeydeki ince materyaller taşınır. Böylece geriye taşlı topraklar kalır. Bu nedenle litosollere taşlı toprak da denmektedir.

Buna göre yukarıda temel özellikleri verilen toprak türü haritada numaralandırılmış yörelerin hangisinde yaygındır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Podzol topraklar, dağların yüksek kesimlerinde iğne yapraklı ormanların altında oluşur. Kül renkli topraklardır. Yıkanmadan ötürü renkleri açıktır. Asitik reaksiyondaki bu topraklar verimsizdir. Kireç oranı düşüktür.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış alanların hangisinde podzol toprağı en yaygındır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

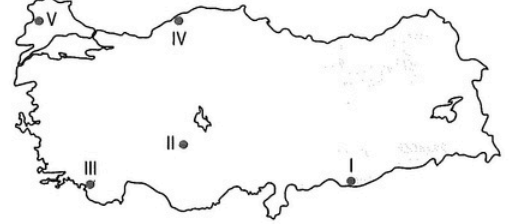
4. • Taşkıran otu, yıldız otu, mine çiçeğı gibi ot toplulukları altında oluşur.
• Humus bakımından zengindir. Rengi koyudur.
• Verim oranı çok yüksektir.
• Zonal topraktır.

Yukarıda temel özellikleri verilen toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çernozyom toprağı
B) Halomorfik toprak
C) Kahverengi orman toprağı
D) Kahverengi step toprağı
E) Rendzina toprağı

5. Aşağıda bir toprak türünün genel özellikleri verilmiştir:

- Kalsimorfik toprak türüdür.
- Killi topraklardır.
- Su tutma kapasitesi yüksektir.
- Anadolu'da kara kepir, taş doğuran toprak ya da dönen toprak olarak da bilinir.

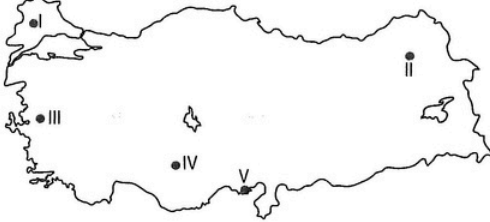
Buna göre yukarıda temel özellikleri verilen toprak türü Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde yaygın görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Çukurova, Çarşamba ve Balat deltalarının taşkın alanlarındaki sazlık ve kamışlıkların altında oluşan toprak türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halomorfik topraklar
B) Hidromorfik topraklar
C) Alüvyal topraklar
D) Kalsimorfik topraklar
E) Regosol topraklar

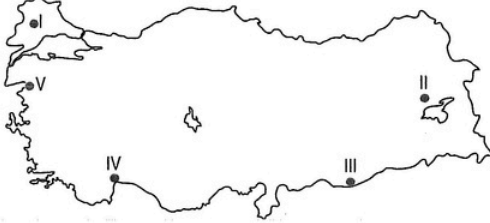
7. Herhangi bir bölgede toprak oluşumunu etkileyen temel faktörler iklim, ana kaya, zaman, insan ve bitki örtüsüdür. Özellikle zonal toprakların oluşumunda iklim ve bitki örtüsü en önemli unsurdur. Bu topraklar oluştuğu ortamın iklimi ve bitki örtüsü hakkında bilgi vermektedir.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış alanların hangisinde meydana gelen toprak türü, oluştuğu ortamın iklim ve bitki örtüsü özelliğini yansıtmaz?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

8. Regosol topraklar, özellikle volkanik arazilerde akarsuların taşıdığı kum depoları üzerinde oluşur. Kumlu ve yumuşak olan bu topraklar, patates, üzüm ve soğan tarımı açısından oldukça elverişlidir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde regosol topraklar yaygındır?

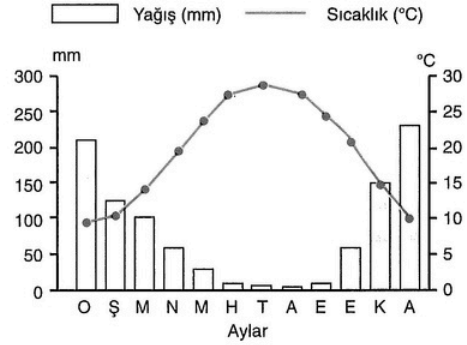
- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Toprak, ana kayadan ayrıışan malzemenin içine, humus ve mikroorganizmanın girmesiyle oluşan canlı katmandır. Herhangi bir bölgede toprak oluşumundaki ilk süreç, ana kayanın parçalanması ile başlar. Ana kaya, üç farklı şekilde ayrışır. Bunlar: Fiziksel, kimyasal ve organik parçalanmadır. Kimyasal parçalanmanın hızlı olduğu ortamlarda toprak oluşumu da hızlı gerçekleşir.

Buna göre aşağıda verilen alanların hangisinde toprak oluşumu daha hızlı gerçekleşir?

- A) Balıkesir - Edremit
B) İzmir - Karaburun
C) Çanakkale - Karabiga
D) Kastamonu - Cide
E) Hatay - İskenderun

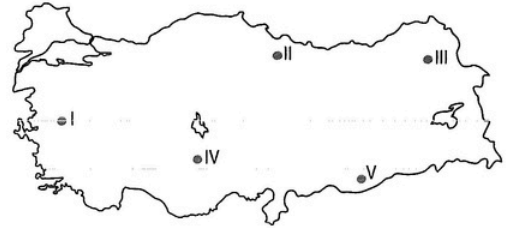
10. Aşağıda Türkiye'de yer alan bir merkeze ait sıcaklık ve yağış grafiği verilmiştir.

Sıcaklık ve yağış grafiği verilen bu merkezde aşağıdaki toprak türlerinden hangisi yaygın bir şekilde görülür?

- A) Kahverengi orman toprağı
B) Kestane - kahverengi step toprağı
C) Terra rossa toprağı
D) Çernozyom toprağı
E) Rendzina toprağı

11. Türkiye'de topraklar; tarımsal üretim, sanayide ham madde ihtiyacının karşılanması, hayvancılık ve ormancılık gibi birçok faaliyet alanında kullanılır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen yörelerin hangisinde toprak daha çok hayvancılık faaliyetlerinde kullanılmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Toprak katmanındaki pedojenik süreçlere bağlı olarak gerçekleşen olaylar, toprak oluşumunda iklimin temel yansımasını ortaya çıkarmaktadır.

Bu süreçlere bağlı olarak toprakta meydana gelen tuzlaşma olayı aşağıdaki yörelerin hangisinde maksimum seviyede gerçekleşmektedir?

- A) Konya - Karapınar B) Mersin - Taşucu
C) Rize - Çayeli D) Çorum - İskilip
E) Şanlıurfa - Ceylanpınar

1. Türkiye'nin sahip olduğu iklim çeşitliliği, kısa mesafelerde engebe oranının değişmesi ve farklı kayaç türlerinin varlığı ülkemizdeki toprak tiplerinin çeşitlilik göstermesini sağlamıştır.

CEVAP: E

2. Ülkemizde ve Dünya'da litosol toprakları eğimli arazilerde yaygın görülür. Dış kuvvetlerin etkisi ile oluşan topraklardır. Bu nedenle II numaralı yöre diğerlerine göre eğim ve engebe değerleri yüksek olduğu için bu toprak türünün yaygın görüldüğü alan içinde yer alır.

CEVAP: B

3. Bu topraklar ülkemizde en yaygın Kuzey Anadolu Dağlarının yüksek kesimlerinde iğne yapraklı ormanlar altında oluşmaktadır. Bu nedenle IV numaralı alanda bu toprak türü en yaygındır. III numaralı bölgede kahverengi orman toprağı, V numaralı bölgede alüvyal toprak, II numaralı bölgede kahverengi - kestane renkli step toprağı, I numaralı bölgede ise terra rossa toprağı yaygındır.

CEVAP: B

4. Çernozyom toprağı, ülkemizde Erzurum - Kars platosunda dağ çayırları altında oluşan toprak türüdür. Bu topraklar kara toprak olarak da bilinir. Humus bakımından zengin oldukları için verimli topraklardır.

Verilen diğer topraklar incelendiğinde;

- Halomorfik topraklar tuzcul topraklardır.
- Kahverengi orman toprağı, Karadeniz ikliminde geniş yapraklı orman altında oluşur.
- Rendzina, kireç taşı üzerinde oluşan zonal topraktır.
- Kahverengi step toprağı, karasal iklimde bozkır bitki örtüsü altındadır.

CEVAP: A

5. Yumuşak kireç taşı ve killi kireç taşı üzerinde oluşan kalsimorfik topraklara ülkemizin birçok yerinde rastlanır. Anadolu'da kepir veya taş doğuran olarak da bilinen vertisoller; Trakya, Güney Marmara ve Muş Ovası'nda görülür.

CEVAP: E

6. Hidromorfik topraklar, sucul ortam toprağı ya da bataklık toprağı olarak bilinir. Bu topraklar drenajın iyi olmadığı bataklık ortamlarında sazlık ve kamışlıkların altında oluşan toprak türüdür. Intrazonal toprak grubundadır.

CEVAP: B

7. Azonal topraklar, aşınmış, taşınmış ve birikmiş topraklardır. Bu nedenle V numaralı bölgede yer alan Çukurova Deltası'nda akarsu biriktirmesi sonucu oluşan alüvyal toprak yaygındır. Bu topraklar taşınma ile biriktikleri için oluştuğu ortamın iklimi ve bitki örtüsü özelliğini yansıtmaz.

CEVAP: A

8. Bu topraklar volkanik arazilerde akarsuların taşımış olduğu kum depoları üzerinde oluşmaktadır. II numaralı alan volkanik arazide yer almaktadır. Bu nedenle bu bölgede regosol toprağı en yaygındır. Ülkemizde bu toprağın yaygın olduğu diğer yöre ise Kayseri, Niğde, Aksaray çevresidir.

CEVAP: B

9. Kimyasal parçalanma, nem oranının ve yağışın yüksek olduğu alanlarda daha fazladır. Verilen merkezler incelendiğinde hepsi deniz kıyısındadır ancak nem oranı ve yağış en çok Kastamonu arazisindedir. Bu durum, toprak oluşumunun bu yörede en hızlı gerçekleşmesini sağlamaktadır.

CEVAP: D

10. Soru içinde verilen yağış ve sıcaklık grafiği Akdeniz iklimine aittir. Bu nedenle bu iklimde terra rossa toprakları yaygın görülür.

CEVAP: C

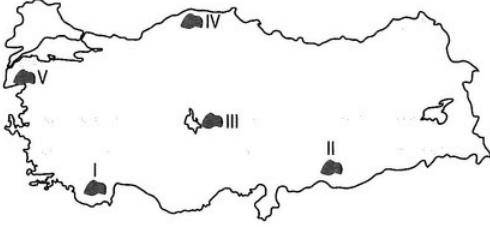
11. Doğu Anadolu Bölgesi'nde Erzurum - Kars yöresinde iklim koşulları tarımsal üretime çok uygun olmadığı için bu yörede topraklar mera hayvancılığı için çok önemlidir. Verimli olan çernozyom topraklarının varlığı bu yörede hayvancılık faaliyetinde önemlidir.

CEVAP: C

12. Konya - Karapınar arazisindeki halomorfik topraklar, halojen (çeşitli tuz molekülleri) grupları içerir, kurak ve yarı kurak bölgelerde havzaların tabanlarında yer alır. Buralarda suda çözünür hâle gelen çeşitli tuz ve karbonatlar, suyun buharlaşması ile toprağın yüzeyinde veya muhtelif derinliklerinde birikerek toprağın çoraklaşmasını sağlamaktadır. Bu durum şiddetli kuraklığa bağlı gerçekleşir.

CEVAP: A

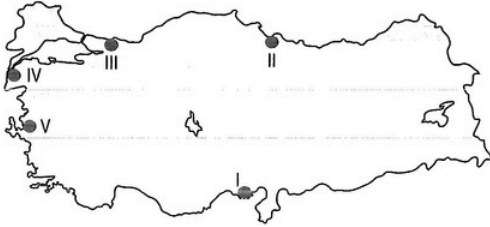
1. Kurak ve yarı kurak alanlarda, bitki örtüsünün zayıf olduğu mekânlarda, rüzgâr aşındırma ve biriktirme şekillerine rastlanır.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangilerinde rüzgâr aşındırma - biriktirme şekilleri daha yaygındır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) IV ve V

2. İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu, ülkemizde rüzgâr erozyonunun fazla olduğu alanlardır. Bu alanlar içinde rüzgâr biriktirmesiyle oluşan kumlara Konya Karapınar çevresinde rastlanmaktadır. Ülkemizde rüzgâr biriktirmesiyle oluşan kumlara rastlanan diğer bir yer, kıyılarımızdaki kumsallardır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış kıyılarının hangisinde kumul oluşumu yaygın değildir?

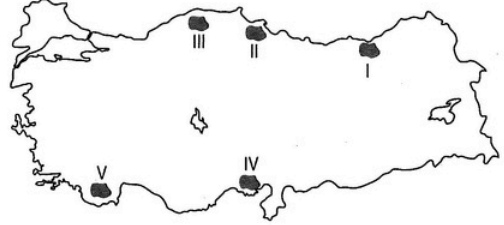
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. • Kıta sahanlığı dar olur.
• Delta ovaları bulunmaz.
• Limanların hinterlandı dar olur.

Yukarıda verilen özellikler aşağıdaki yer şekillerinin hangisinin bulunduğu alanlarda görülür?

- A) Enine kıyı tipleri B) Falezler
C) Tombolo D) Lagün
E) Obruklar

4. Falezler, diğer adıyla yalıyarlar, dağların kıyının hemen gerisinde yüksek bir şekilde uzandığı kıyılarda; dalgaların aşındırması ile oluşan yer şekilleridir.

Yukarıda oluşum özellikleri verilen bu yer şekilleri, haritada işaretli alanların hangilerinde görülmez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve IV E) III ve V

5. Türkiye'nin jeomorfolojik özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisini yanlıştır?

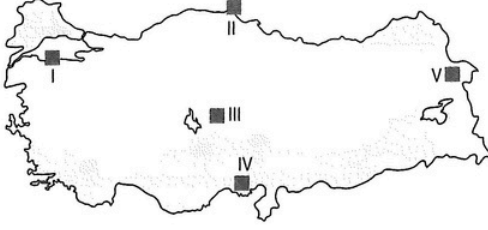
- A) Akarsu aşındırma şekillerinden platolar iç bölgelerde geniş alan kaplar.
B) Kıyı kesimlerde dalga aşındırma şekilleri etkilidir.
C) Rüzgâr aşındırma şekilleri iç kesimlerde görülür.
D) Dalga biriktirme şekillerinden tombolo, sadece Sinop ve Balıkesir kıyılarında görülür.
E) Buzulların etki alanları, 2000 m üzerindeki yerlerde görülür.

6. Gelgit genliği az olduğundan ülkemizde gelgit etkisiyle oluşan kıyı şekillerine rastlanmamaktadır. Ülkemizdeki kıyıları biçimlendiren başlıca etmenler dalga ve akıntılardır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de dalga ve akıntılara bağlı oluşan birikim şekillerinden biri değildir?

- A) Lagün B) Tombolo
C) Tafoni D) Plaj
E) Kıyı kordonu

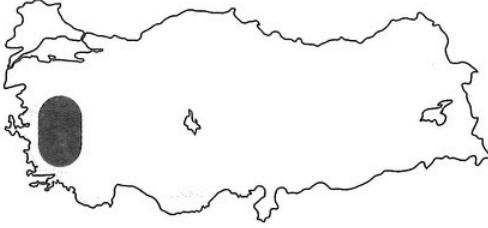
7.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangilerinde tombolo oluşum şekillerine rastlanır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) IV ve V

8. Aşağıdaki haritada belirli bir alan işaretlenerek gösterilmiştir.

- I. Horts şekilleri
II. Menderes
III. Tektonik ova
IV. Moren topraklar
V. Volkanik arazi

Buna göre haritada işaretli alanda yukarıda belirtilen yer şekillerinin hangisi görülmez?

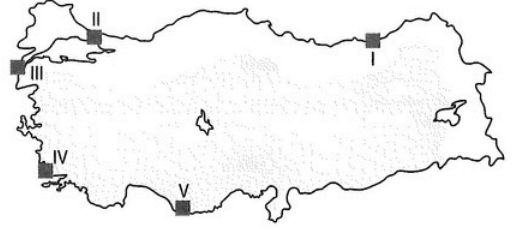
- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Kıta sahanlığı geniştir.
II. Limanların hinterlandı geniş olur.
III. Koy ve körfez sayısı fazla olur.
IV. Delta alanları geniştir.

Türkiye'de yukarıdaki özelliklerin görüldüğü alandaki kıyı tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Limanlı kıyılar
B) Enine kıyılar
C) Boyuna kıyılar
D) Kalanklı kıyılar
E) Skyer kıyılar

10. Eski akarsu vadilerinin suların altında kalmasıyla "Ria kıyı tipi" ortaya çıkar.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde ria kıyı tipi görülür?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II, III ve V E) II, III ve IV

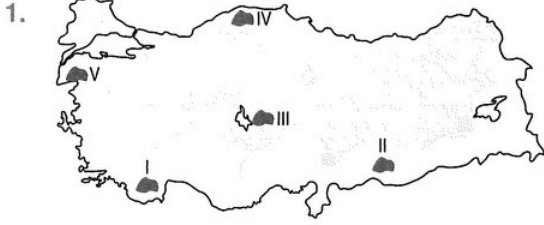
11. İnsanlar tarafından yeryüzüne çekilen artezyen kaynaklar aşağıdaki illerin hangisinde daha fazla kullanılır?

- A) Rize B) Konya
C) Kastamonu D) Afyon
E) Erzurum

12. Fay hatları boyunca oluşan, mineral bakımından zengin, yer altı sularına fay kaynak denir.

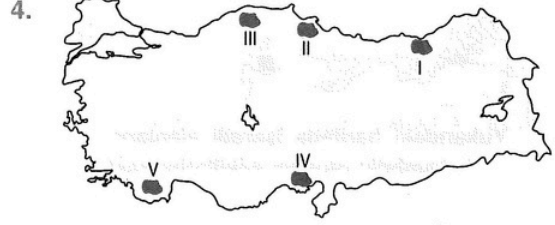
Buna göre Türkiye'de aşağıdaki kentlerin hangisinde fay kaynaklara rastlanmaz?

- A) Mardin B) Sivas
C) Bolu D) Manisa
E) Bursa

Karasal alanlar için II ve III. merkezlerde rüzgârlar aşındırma biriktirme faaliyetlerine daha fazla rastlanır.

CEVAP: D

Falezler Samsun (II) ve Adana'da (IV) dağlar geride uzandığı için görülmez.

CEVAP: D

2. Ülkemizde rüzgâr biriktirmesiyle oluşan kumullara rastlanan en önemli yer, kıyılarımızdaki kumsallardır. Çukurova (Adana), Göksu (Mersin), Bafra (Samsun) ve Çarşamba (Samsun) Deltaları; Side (Antalya), Demre (Antalya), Patara (Antalya), Dalaman (Muğla), Karasu (Sakarya) kıyı kumullarının görüldüğü yerlerin başlıcalarıdır. Bu nedenle IV numaralı Çanakkale yöresinde yüksek kıyı özelliği yaygın olduğu için kıyı kumulu oluşumu yaygın değildir.

CEVAP: D

- 5.
- Dalga biriktirme şekillerinden tombolo, Sinop, Balıkesir, Ege'de Sarımsaklı, Şeytan Sofrası, Mersin'de Saplıada tombolosu şeklinde görülür.
 - Jeomorfolojik özelliklerle ilgili diğer ifadeler ise doğrudur.
 - Akarsu aşındırma şekillerinden platolar iç bölgelerde geniş alan kaplar.
 - Kıyı kesimlerde dalga aşındırma şekilleri etkilidir.
 - Rüzgâr aşındırma şekilleri iç kesimlerde görülür.
 - Buzulların etki alanları, 2000 m üzerindeki yerlerde görülür.

CEVAP: D

3. Dalga aşındırma şekli olan falezlerin görüldüğü, Doğu ve Batı Karadeniz, Antalya gibi alanlarda dik yamaçlar oluştuğu için;

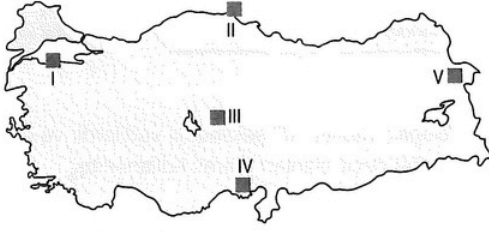
- Kıta sahanlığı dar olur.
- Delta ovaları bulunmaz.
- Limanların hinterlandı dar olur.

CEVAP: B

6. Ülkede dalga ve akıntılara bağlı oluşan şekiller; lagün, tombolo, plaj, kıyı oku, kıyı kordonu ve falezdir. Tafoni ise rüzgâr aşınım şekillerinden biridir.

CEVAP: C

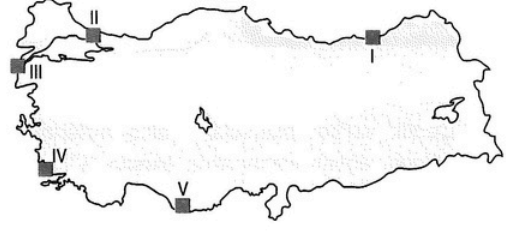
7.

- I. merkez; Kapıdağ Yarımadası
- II. merkez; Sinop, İnceburun, tombolo şekillerinin görüldüğü alanlardır.

CEVAP: D

10.

Türkiye'de ria kıyı tiplerinin görüldüğü alanlar; İstanbul Boğazı (II), İstanbul'da Haliç, Çanakkale Boğazı (III), Muğla kıyılarıdır (IV).

CEVAP: E

8. Haritada işaretli alanda Yunt, Boz, Menteşe dağları yani hortsları, Akarsu biriktirme şekli olan menderesler Manisa, Turgutlu, Akhisar gibi tektonik ovaları, Kula volkanik arazisi görülürken buzulların biriktirmesi ile oluşan moren topraklar görülmez.

CEVAP: D

11. Artezyen kaynakların en fazla kullanıldığı alan, yağışın az olduğu ve tarımda sulama probleminin olduğu Konya kentidir.

CEVAP: B

9. Enine kıyılarının görüldüğü Ege Bölgesi'nde;

- I. Kıta sahanlığı geniştir.
- II. Limanların hinterlandı geniş olur.
- III. Koy ve körfez sayısı fazla olur.
- IV. Delta alanları geniş olur.

CEVAP: B

12. Kırık hatların bulunmadığı, Mardin, Konya, Karaman, Edirne gibi kentler fay kaynaklarının yaygın olmadığı yerlerdir.

CEVAP: A

1. Çentik vadiler akarsuların akış hızlarının fazla olduğu, eğimli yamaçlarda oluşan "V" şeklindeki vadilerdir.

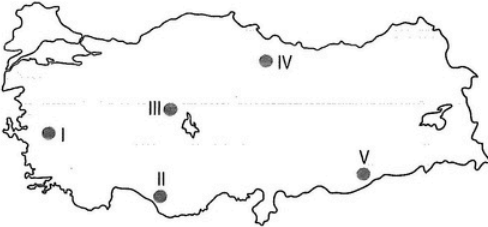
Türkiye'de aşağıdaki bölümlerin hangisinde bu vadiler daha yaygındır?

- A) Doğu Karadeniz
B) Orta Karadeniz
C) Ergene
D) Yukarı Sakarya
E) Orta Fırat

2. Türkiye fiziki haritasında yeşil tonların hâkim olduğu bir alan için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Geniş tabanlı vadiler yaygındır.
B) Akarsular menderesler oluşturur.
C) Taşkın olaylarına rastlanır.
D) Akarsular üzerinde kum adaları oluşur.
E) Akarsu rejimleri düzenlidir.

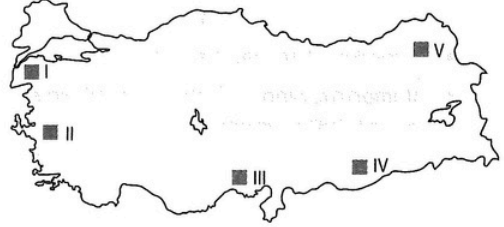
3. Türkiye'de görülen vadi türlerinden biri kanyon vadilerdir. Bu vadilerin önemli bir kısmı, akarsuların kalkerli araziye çözündürerek derinlere gömülmesiyle oluşur.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış arazilerin hangisinde kanyon vadi oluşumu yaygın görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Boğaz vadiler "U" şeklindeki vadilerdir ve genelde doğal geçit alanları olarak kullanılırlar.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde boğaz vadi yaygındır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve IV E) III ve V

5. Akarsuların menderes oluşturduğu bir alanda akarsuların özellikleri için aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

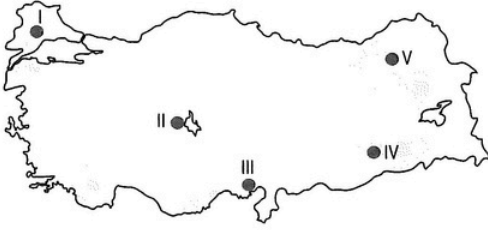
- A) Akarsuların boyları uzar.
B) Hidroelektrik enerji potansiyelleri yüksektir.
C) Çentik vadiler oluştururlar.
D) Aşındırma güçleri fazladır.
E) Taşkın yapma ihtimalleri azdır.

6. Akarsuların araziye aşındırıp düzleştirmesiyle, yükseltinin sıfırlandığı alanlar; aşındırmanın son şekli olarak da adlandırılan "peneplen" alanları ortaya çıkar.

Buna göre aşağıdaki bölgelerden hangisi peneplen alanı oluşturmaya daha yakındır?

- A) Karadeniz
B) Marmara
C) İç Anadolu
D) Güneydoğu Anadolu
E) Akdeniz

7. Akarsu havzaları içerisinde, eğimli yamaçlardan aşağı düşen akarsuların düştükleri alanlarda oluş-turdıkları çukurluklara "dev kazanı" adı verilir.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanların hangisinde dev kazanlarına rastlanır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Volkanik tüflerin selinti sular tarafından aşındırıl-masıyla oluşan peribacalarının tipik örneklerine ---- rastlanır.

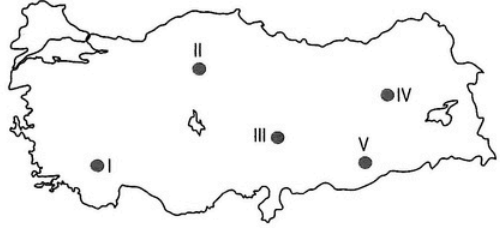
Buna göre yukarıda verilen açıklamada boş bırakılan yere aşağıdaki yörelerin hangisi yazı-lamaz?

- A) Van çevresi
B) Ürgüp - Göreme yöresi
C) Manisa - Kula yöresi
D) Sivas - Zara arazisi
E) Erzurum - Narman arazisi

9. Akarsuların oluşturduğu aşağıdaki şekillerden hangisi hem aşındırma hem de biriktirme şek-lidir?

- A) Kırgıbayır
B) Menderes
C) Peneplen
D) Peribacaları
E) Kanyon Vadi

10. Kalker, jips, kaya tuzu gibi kayaların bulunduğu araziler karstik arazilerdir. Bu arazilerde yer altı ve yer üstü sularının etkisiyle lapy, dolin, uvala ve polye gibi yüzey şekillerinin oluşumu yaygındır.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandır-ılmış yörelerin hangisinde yukarıda verilen yüzey şekilleri yaygın görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

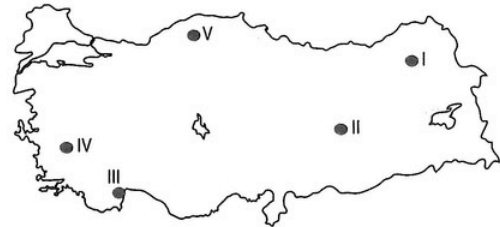
11. Türkiye'de Akdeniz Bölgesi ve Toros dağ sistemin-de oluşan bazı yer şekilleri ile ilgili aşağıda bilgiler verilmiştir:

- En küçük karstik aşınım şeklidir.
- Uvalaların birleşmesi ile oluşurlar.
- Mağara tavanlarının çökmesi sonucu oluşur.
- Basamaklı birikim şeklidir.

Buna göre verilen bilgiler ile aşağıdaki şekiller eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) Dolin B) Polye
C) Obruk D) Lapy
E) Traverten

12. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı yöreler numa-ralandırılarak verilmiştir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandır-ılmış merkezlerin hangisinde ırmak adası, menderes ve taban seviyesi ovası yüzey şekil-lerinin yaygın olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Doğu Karadeniz, yüksek ve eğimli olduğu için bu alandaki akarsular derine doğru aşındırma yaparak "V" şeklindeki vadileri oluşturur.

CEVAP: A

2. • Fiziki haritalarda yeşil tonlarla gösterilen yerler, yükseltinin az olduğu yerlerdir. Bu alandaki akarsular üzerinde;
- Geniş tabanlı vadiler yaygındır.
 - Akarsular menderesler oluşturur.
 - Taşkın olaylarına rastlanır.
 - Akarsular üzerinde kum adaları oluşur.

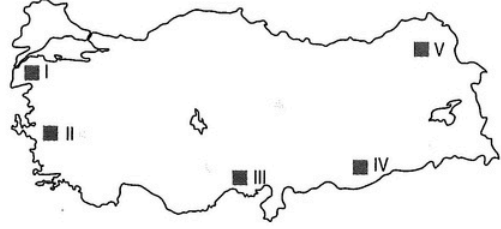
Ancak akarsuların rejimlerinin düzenli olması, daha fazla iklim özelliklerine yağış rejimine bağlıdır.

CEVAP: E

3. Türkiye'de görülen vadi türlerinden biri kanyon vadileridir. Bu vadilerin önemli bir kısmı, akarsuların kalkerli araziye çözündürerek derinlere gömülmesiyle oluşur. Buna bağlı olarak II numaralı arazide karstik yapının yaygın olmasına bağlı bu yörede kanyon vadi oluşumu yaygın görülür.

CEVAP: B

4.

Kuzey Anadolu ve Toros Dağları üzerinde daha fazla bulunan bu vadiler, III. merkezde Gülek Boğazı örneği ile görülür.

CEVAP: C

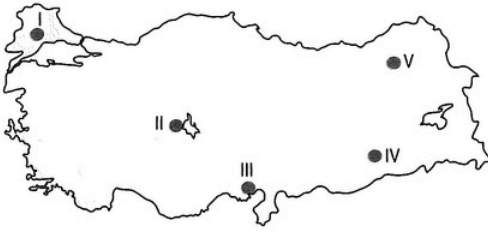
5. • Menderes oluşturan bir akarsuyun, sağa sola doğru bükümler oluşturduğu için boyu uzar.
- Hidroelektrik enerji potansiyelleri düşüktür.
 - Çentik vadi değil, geniş tabanlı vadi yaparlar.
 - Aşındırma güçleri azdır.
 - Taşkın yapma ihtimalleri yüzeyde aktıkları için fazladır.

CEVAP: A

6. Yükseltinin en az olduğu bölge, Marmara Bölgesi olduğu için penneplen alanı oluşturmaya en yakın yer Marmara Bölgesi'dir.

CEVAP: B

7.

Eğimli olan yer V. merkez olduğu için bu alanda, şelale alanlarına ve dev kazanlarına rastlanır. Örnek olarak Tortum Şelalesi verilebilir.

CEVAP: E

8. Ülkemizde akarsu aşındırması ve selinti suların etkisi ile volkanik arazilerde oluşan peribacaları Van çevresi, Kula yöresi, Narman arazisini ve Kapadokya yöresinde yaygındır. Sivas - Zara arazisinde bu oluşumlar görülmez.

CEVAP: D

9. • Menderesler üzerinde eğimin azaldığı yerlerde kum adaları bulunur. Bu sebeple akarsu aşındırma özelliğinin yanında, akarsu biriktirme şeklidir.
- Kırgıbayır, vadi, penneplen ve peribacalarının oluşumunda akarsular sadece aşındırma yapar.

CEVAP: B

10. Kalker, jips, kaya tuzu gibi kayaçların bulunduğu araziler karstik arazilerdir. Bu arazilerde yer altı ve yer üstü sularının etkisiyle lapy, dolin, uvala ve polye gibi yüzey şekillerinin oluşumu yaygındır. Bu yüzey şekilleri ve karstik yapı ülkemizde Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaygındır. Bu nedenle I numaralı Batı Antalya bölümünde bu yüzey şekilleri yaygın görülür.

CEVAP: A

11. Soruda verilen bilgiler dikkate alındığında doğru ifadeler aşağıdaki gibidir:

- En küçük karstik aşınım şekli lapyadır.
- Uvalaların birleşmesi ile polyeler oluşur.
- Mağara tavanlarının çökmesi sonucu obruklar meydana gelir.
- Basamaklı birikim şekline traverten denir.

Dolinler, lapyaların birleşmesi ile oluşur. Soru içinde dolinle ilgili bilgi verilmemiştir.

CEVAP: A

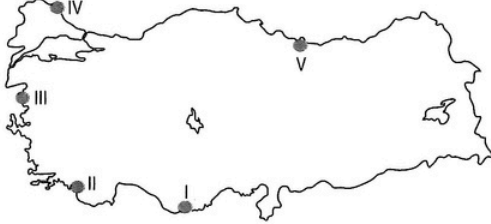
12. Irmak adası, menderes ve taban seviyesi ovası gibi akarsu birikim şekillerinin yaygın olduğu alanlar akarsu debisinin, engebenin ve eğimin az olduğu yörelerdir. Bu nedenle haritada numaralandırılmış yöreler dikkate alındığında IV numaralı arazi bu şekillerin yaygın görüleceği alan olarak ortaya çıkar.

CEVAP: D

**Daha fazla pdf için
kartalın üzerine tıklayın !**

1. Kıyıya çok yakın bir mesafede yer alan adanın dalga biriktirmesi sonucunda kıyı okları ile ana karaya bağlanması sonucu oluşan yarımadalara tombolo ya da saplı ada ismi verilmektedir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış kıyıların hangisinde yukarıda açıklaması verilen yüzey şekli görülmektedir?

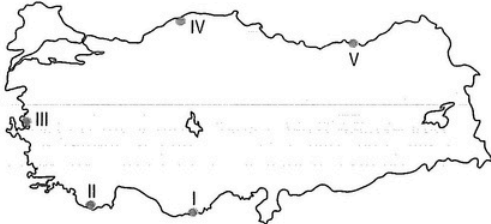
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. • Yüksek dağ sıralarını enine yarıp geçen akarsuların oluşturduğu vadi tipidir.
• Ülkemizde Karadeniz ve Akdeniz bölgelerinde yaygındır.
• Kuzey - güney yönlü ulaşımında doğal geçit olarak kullanılır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen vadi tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çentik vadi B) Geniş tabanlı vadi
C) Yatık yamaçlı vadi D) Boğaz vadi
E) Kanyon vadi

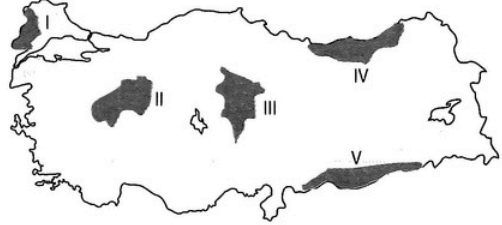
3. Kıyıya paralel uzanan dağların çökmesi sonucu deniz suyu altında kalan bu kıyılarda kıyıya paralel uzanan yarımadalar, adalar ve koylar yer almaktadır. Bu tip kıyılara Dalmaçya kıyı denir.

Buna göre yukarıda temel özellikleri verilen kıyı tipi haritada numaralandırılmış kıyıların hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

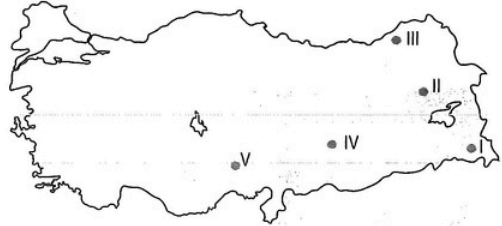
4. Tuf veya mil gibi materyalden oluşan yamaçlarda eğer bitki örtüsü de cılız ise sel suları ile yarıma sonucu birbirine girmiş çok sayıda kerkentler oluşur. Bu tür arazilerde kırgıbayır adı verilen yüzey şekilleri oluşur.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış yörelerin hangilerinde kırgıbayır arazisi yaygındır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

5. Ülkemizde tekne vadi olarak da adlandırılan buzul vadilerinin tipik örneklerine rastlanır ancak bu oluşumlar ülkemizde yaygın değildir. En önemli örnek Reşat İZBIRAK buzuludur.

Buna göre Türkiye'nin en önemli vadi buzulu olan Reşat İZBIRAK buzulu haritada numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde yer almaktadır?

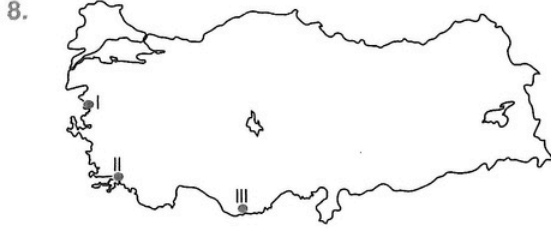
- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Ülkemizde Karadeniz Bölgesi'nde rüzgâr aşınım ve birikim şekillerinin yaygın olmamasının temel sebepleri, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Enlem etkisi - Denizellik
B) Engebe - Bitki örtüsünün gür olması
C) Yağış çeşidi - Bitki örtüsü
D) Engebe - Enlem etkisi
E) Sürekli rüzgârların etkili olmaması - Bitki örtüsünün gür olması

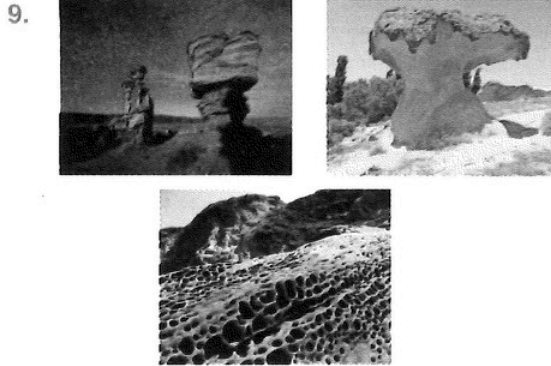
7. Ülkemizde, dolomit, jips, kalker, kaya tuzu gibi kayaların yaygın olduğu yörelerin şekillenmesinde etkili olan dış kuvvet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Akarsu B) Dalga
C) Rüzgâr D) Yer altı suyu
E) Buzul

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen kıyılarda sırasıyla hangi tip kıyı oluşmuştur?

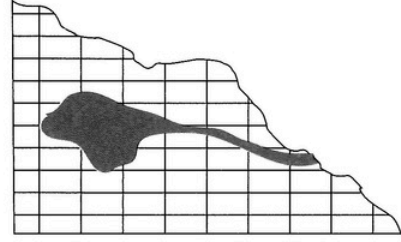
	I	II	III
A)	Kalanklı	Ria	Skyer
B)	Boyuna	Enine	Dalmaçya
C)	Enine	Ria	Boyuna
D)	Boyuna	Enine	Ria
E)	Enine	Ria	Kalanklı

Türkiye'de yukarıdaki görsellerde verilen yüzey şekillerinin yaygın olduğu bir yöreyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yörede, geven, gelincik, üzerlik gibi bitki türleri yaygındır.
B) Kırsalda kerpiç meskenler vardır.
C) Yörede bulunan topraklar asidik reaksiyondadır.
D) Yörede engebe oranı düşüktür.
E) Karasal iklim etkilidir.

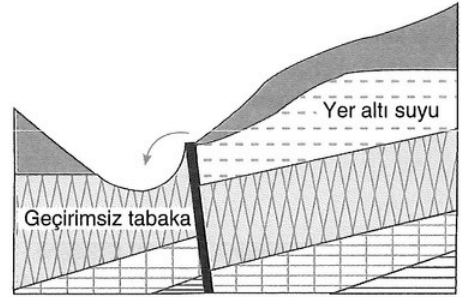
10.

Yukarıdaki şekilde verilen kaynak tipinin genel özellikleri içinde aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Suyun içinde çözünmüş kireç oranı yüksek olduğu için içme suyu olarak kullanılmaz.
B) Kaynağın suları soğuktur.
C) Kaynağın yüzeye çıkış noktasında debisi yüksektir.
D) Akdeniz Bölgesi'nde yaygın görülen kaynak tipidir.
E) Kaynak yılın bazı dönemlerinde kuruyabilir.

11.

Yukarıdaki şekilde verilen kaynak tipinin temel özellikleri içinde aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Kaynak sularının mineral madde oranı yüksektir.
B) Su, ara ara basınçlı çıkar.
C) Ülkemizde bütün bölgelerde görülebilir.
D) Suları sıcaktır.
E) Kaynağın bulunduğu alanlarda termal turizm gelişebilir.

12. Türkiye'de Akdeniz, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgelerinde rüzgâra ait aşınım ve birikim şekillerinin yaygın olmamasının ortak nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitki örtüsünün gür olması
B) Yükseltinin fazla olması
C) Denizel etkinin varlığı
D) İklim koşullarının nemli olması
E) Engebe oranının fazla olması

1. Ülkemizde tombolo oluşumu; Balıkesir sınırlarında Kapıdağ yarımadası, Ayvalık Şeytan Sofrası ve Sinop Yarımadası'dır. Birçok merkezde küçük oluşumlu tombololar görmek mümkündür ancak soru içindeki haritada III numaralı alandaki Ayvalık Şeytan Sofrası tek tombolo özelliği gösteren kıyıdır.

CEVAP: C

2. Ülkemizde Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde kıyıya paralel uzanan dağ sıralarını enine yarıp geçen akarsular boğaz vadi tipini oluşturur. Bu durum kuzey - güney yönlü ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Bu tip vadi, doğal geçit olarak kullanılmaktadır.

CEVAP: D

3. Dalmaçya tipi kıyı, kıyıya paralel uzanan dağların çökmesi sonucu deniz suyu altında kalan bu kıyılarda kıyıya paralel uzanan yarımadalar, adalar ve koylar yer almaktadır. Türkiye'de Dalmaçya kıyı tipine Finike ile Kaş arasında rastlanır.

CEVAP: B

4. Ülkemizde kırgıbayır arazisi (II) Eskişehir - Kütahya - Afyon çevresinde ve (III) Kırıkkale - Kırşehir - Nevşehir yöresinde yaygındır.

CEVAP: C

5. Ülkemizdeki en büyük vadi buzulu olan Reşat İZBIRAK buzulu Hakkâri Buzul Dağı üzerinde yer almaktadır.

CEVAP: A

6. Karadeniz Bölgesi'nde rüzgâr aşınım ve birikim şekillerinin az olmasının temel sebepleri, kıyı kesimde bitki örtüsünün gür olması iç kesimlerde de engebenin varlığıdır.

CEVAP: B

7. Soruda verilen mineraller suda çözünme özelliğine sahiptir. Özellikle bu mineraller ülkemizde Akdeniz Bölgesi'nde, Sivas - Erzincan çevresinde, Obruk Platosu'nda yaygındır. Bu yörelerde yer altı suyunun etkisi ile mineraller çözünerek karstik aşınım şekillerini oluşturmaktadır.

CEVAP: D

8. Verilen kıyılarda sırasıyla enine (dağlar denize dik uzanır), ria (epirojenezle birlikte çöken arazi de deniz suyu akarsu vadisi boyunca kara içine girmiştir) ve kalanklı (kalkerli bölgelerde bulunan sarp kenarlı küçük koyların oluşturduğu kıyı) kıyı tipleri oluşmuştur.

CEVAP: E

9. Mantarkaya, şahitkaya, tafoni gibi yüzey şekilleri rüzgâr aşınımı sonrasında oluşmaktadır. Ülkemizde bu yüzey şekillerinin yaygın olduğu arazi, İç Anadolu Bölgesi'nde Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Nevşehir çevresidir. Bu arazinin temel özellikleri dikkate alınırsa; karasal iklim etkilidir, bölgede engebe oranı azdır, kırsalda kerpiç meskenler yaygındır ancak bu yörelerde mevcut olan toprakların asidik reaksiyonda olması için yıkanma oranının yüksek olması gerekir. Bu bölgede yağış miktarı düşük olduğu için toprak asidik reaksiyonda değildir.

CEVAP: C

10. Verilen şekildeki karstik kaynak, kireç taşlarının çatlaklarından sızan suların, yer altı kanallarında toplanması ve bunların vadi tabanı ile yamaçlarında bol debili akması sonucu oluşan kaynaklardır. Suları soğuktur, Akdeniz Bölgesi'nde yaygındır. İçeriğinde kireç oranı fazladır ancak içme suyu olarak kullanılmaktadır.

CEVAP: A

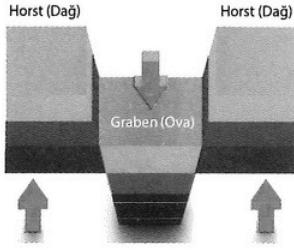
11. Verilen şekil fay kaynağıdır. Bu kaynaklarda suların ara ara basınçlı çıkması söz konusu değildir. Bu durum daha çok gayzer kaynaklarında görülür. Suları sıcaktır ve mineral madde oranı yüksektir. Bu nedenle bu kaynak çevresinde termal turizmin gelişme olanağı mevcuttur. Ülkemiz genç araziye sahip olduğu için bütün bölgelerde, fay sistemlerine bağlı bu kaynak görülür.

CEVAP: B

12. Rüzgâr aşınım ve birikim şekillerinin yaygın olduğu yörelerin ortak özelliklerine bakıldığında engebenin az, bitki örtüsünün seyrek ve kurak iklim koşullarının yaygın olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak soru içinde verilen bölgelerde rüzgâra ait aşınım ve birikim şekillerinin yaygın olmamasının temel nedeni engebe oranının fazla olmasıdır.

CEVAP: E

1.

Aşağıda verilen dağlardan hangisi yukarıda oluşum şekli gösterilen dağ oluşumuna örnek olur?

- A) Mentеше B) Karadağ
C) Karacadağ D) Hasandağı
E) Melendiz

2. Türkiye'de aşındırma konusunda en fazla etkiye sahip dış kuvvet akarsulardır.

Aşağıda verilen akarsu aşındırma şekillerinden hangisi, Anadolu'da diğerlerine göre daha yaygındır?

- A) Taraça B) Menderes
C) Vadi D) Peneplen
E) Peribacaları

3. Türkiye'de sirk gölleri dağların kuzey yamaçlarında görülür.

Bu durumun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orta kuşakta yer alması
B) Yağış miktarı
C) Boylam
D) Bakı
E) İklim çeşidi

4. Türkiye'nin en büyük sulama kanalı tüneli, aşağıdaki barajlardan hangisinin üzerine kurulmuştur?

- A) Atatürk B) Keban
C) Ilisu D) Deriner
E) Demirköprü

5. Doğal güzellik alanı ve tarihi mekân olarak Dünya Miras Listesi'nde yer alan karstik biriktirme şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lapy B) Dolin
C) Obruk D) Sarkit
E) Travertenler

6. Karstik arazi üzerinde aşınma sonucunda oluşan, uvaladan daha büyük çukur alanlar polyelerdir.

Aşağıdaki ovalardan hangisi polyelere örnek olur?

- A) Çukurova B) Muğla Ovası
C) Gediz Ovası D) Bafra Ovası
E) Iğdır Ovası

7. Dünya üzerindeki konumundan dolayı, etkili olan dış kuvvetler aşındırma ve biriktirme faaliyetleri sonucunda, Anadolu'nun bugünkü görünümüne kavuşmasına katkı sağlamışlardır.

Buna göre aşağıdaki yer şekillerinden hangisi Anadolu'da görülmez?

- A) Falez B) Tombolo
C) Drumlin D) Lagün
E) Lapyra

8. Jeotermal kaynakların bulunduğu alanlarda, buhar gücünden; elektrik üretme, ev, iş yeri ve de seraların içini ısıtma konusunda yararlanılır.

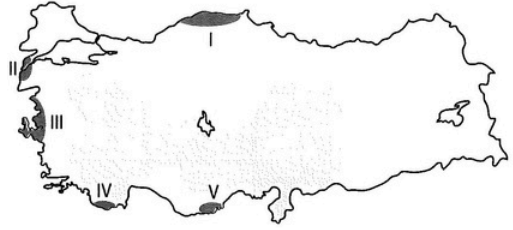
Buna göre Türkiye'de aşağıdaki kentlerden hangisi bu özelliklere bağlı olarak; "enerjisi kendi kendine yeten kent" ünvanını kazanmıştır?

- A) Edirne B) Bolu C) Bursa
D) Afyon E) Konya

9. Türkiye'de aşağıdaki kıyı tiplerinin hangisi, matematik konuma bağlı olarak görülmez?

- A) Haliçli kıyılar
B) Kalanklı kıyılar
C) Fiyort kıyılar
D) Ria kıyılar
E) Dalmaçya kıyılar

10. Türkiye kıyılarındaki kıyı tipleri haritada işaretli alanlarda gösterilmiştir.

Haritada gösterilen alanlarda bulunan kıyı tipleri, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	I	II	III	IV	V
A)	Boyuna	Enine	Enine	Dalmaçya	Boyuna
B)	Boyuna	Ria	Enine	Dalmaçya	Kalanklı
C)	Enine	Boyuna	Ria	Ria	Boyuna
D)	Boyuna	Ria	Enine	Kalanklı	Dalmaçya
E)	Enine	Ria	Enine	Dalmaçya	Kalanklı

11. Karstik arazilerin bulunduğu alanlarda, suları soğuk ve kireçli olan karstik kaynaklara rastlanır.

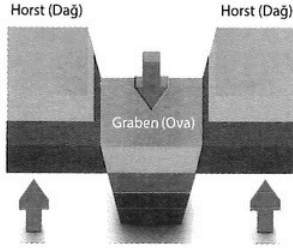
Aşağıdaki kentlerin hangisinde bu tür kaynaklar daha yaygındır?

- A) Mersin B) İstanbul C) Trabzon
D) Bursa E) Sinop

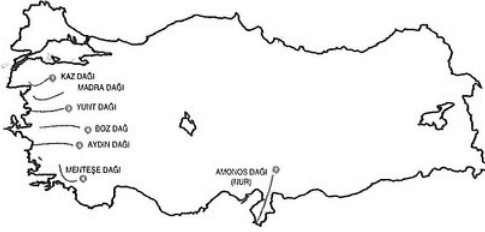
12. Aşağıdakilerden hangisi bir obruk şeklidir?

- A) Cennet - Cehennem
B) Pamukkale
C) Safranbolu Evleri
D) Meke Tuzlası
E) Peribacaları

1.

- Bu oluşum şekli aşağıda gösterilen kırık dağlara aittir.

- Bu sebeple sorunun cevabı, Menteşe Dağlarıdır.
- Karadağ, Karacadağ, Hasan, Melendiz ise volkanik dağlara örnek olur.

CEVAP: A

2. Anadolu'nun geneli dağlık olduğu için akarsuların aşındırması sonucu oluşan vadiler, Doğu Anadolu, Karadeniz, Akdeniz başta olmak üzere tüm bölgelerde görülürler. Bu sebeple diğerlerine göre daha yaygın olan aşındırma şekilleridir.

CEVAP: C

3. • Türkiye Kuzey Yarım Küre'de ve Yengeç Dönence'sinin kuzeyinde yer aldığı için güneş ışınları yıl boyunca güneyden gelir ve cisimlerin güney yamacı sıcak, kuzey yamaçları soğuk olur.
- Buzul göller, Türkiye'de 2000 m üzerindeki dağlarda ve kuzey yamaçlarında görülür. Sebebi güney yamacın sıcak, kuzey yamaçların daha soğuk olması yani bakı faktörüdür.

CEVAP: D

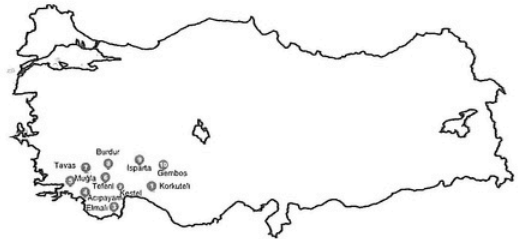
4. Fırat Nehri'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ni sulayabilmesi için yapılan Atatürk Barajı'nın suyunu, etrafındaki tarım alanlarına dağıtmak için "Suruç Sulama Kanalı Tüneli" 2014 yılında devreye girmiştir.

CEVAP: A

5. Denizli Pamukkale Travertenleri, hem doğal güzellik alanı hem de tarihî mekân olarak Dünya Miras Listesi'nde yer alır.

CEVAP: E

6.

- Polyeler karstik ovalardır. Haritada gösterildiği gibi Muğla karstik ova, yani polyelere örnek olur.
- Çukurova, Gediz, Bafra, delta ovalarına,
- İçdir, tektonik ovaya örnektir.

CEVAP: B

7. • Drumlin, buzul hareketi sonucu oluşan uzun ve balina şeklinde bir tepectir. Kutuplar çevresinde görülür, Türkiye'de görülmez.
- Diğerlerinin ise Türkiye'de örnekleri şöyledir:
- Falez - Dalga aşındırma; Doğu Karadeniz
 - Tombolo - Dalga biriktirme; Kapıdağ Yarımadası
 - Lagün - Dalga biriktirme; Büyükçekmece
 - Lapy - Karstik Aşındırma; Akdeniz

CEVAP: C

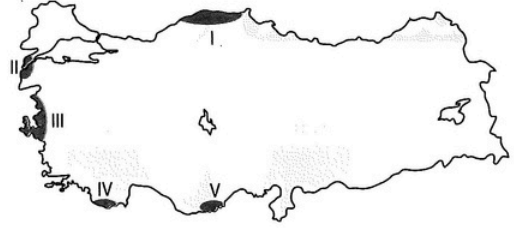
8. 2014 yılında, Afyon kenti, buhar gücünden; elektrik üretme, ev, iş yeri ve de seraların içini ısıtma konusunda diğer kentlere göre daha fazla yararlanarak bu ünvana sahip olmuştur.

CEVAP: D

9. • Fiyort ve skyer kıyılar buzul aşındırmasıyla kutuplar çevresinde görülür. Türkiye orta kuşakta yer aldığı için buzullar kıyılarda etkili değildir ve bu kıyı tiplerinin görülmemesi matematik konuma bağlı olur.
- Haliçli kıyılar, dalga aşındırması sonucu karaların içeri doğru girmesi ile oluşan koy alanlardır. Okyanusa kıyısı olan yerlerde görülür. Türkiye'de görülmemesi özel konuma bağlıdır.
- Kalanklı kıyılar, Mersin kıyılarında görülür.
- Ria kıyılar, İstanbul ve Çanakkale boğazları, Muğla ve İstanbul Haliç kıyılarında görülür.
- Dalmaçya kıyılar, Antalya Kaş'ta görülür.

CEVAP: C

10.

- I. Boyuna kıyılar
- II. Ria kıyılar
- III. Enine kıyılar
- IV. Dalmaçya kıyılar
- V. Kalanklı kıyılar

CEVAP: B

11. Kalker en fazla Akdeniz'de yer aldığı için bu alanda yer alan Mersin'de karstik kaynaklar daha fazla olur.

CEVAP: A

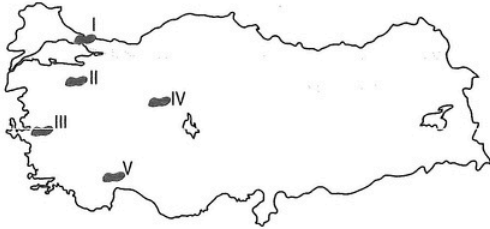
12. • Karstik aşınma şekillerinden obruklar, mağara tavanlarının çökmesi oluşan çukur alanlardır. Bunlara en önemli örneklerden bir tanesi, Mersin'de yer alan Cennet - Cehennem Obruğu'dur.
- Pamukkale, karstik biriktirme
 - Safranbolu evleri, tarihî mekân
 - Meke Tuzlası, volkanik faaliyetler
 - Peribacaları, akarsu ve rüzgâr aşındırması sonucunda oluşmuştur.

CEVAP: A

1. Türkiye'nin Cumhuriyet Dönemi'nden itibaren uyguladığı nüfus politikalarıyla ilgili, aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Nüfus miktarını artırıcı politika uygulanmıştır.
B) Nüfusun niteliğini artırıcı politika uygulanmıştır.
C) Son yıllarda nüfus miktarını azaltıcı politika uygulanmaktadır.
D) Cumhuriyet'in ilk yıllarında savaşıardan dolayı erkek nüfusun az olması, nüfus artış hızını ve belirlenen nüfus politikasını etkilemiştir.
E) Nüfus politikalarının belirlenmesinde, nüfusun projeksiyonları etkili olmuştur.

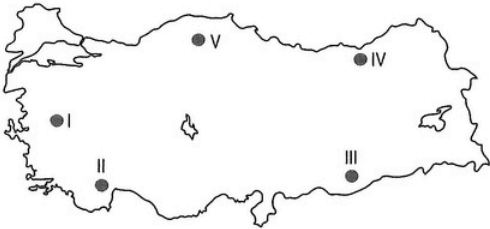
2.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinin, nüfus miktarı daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

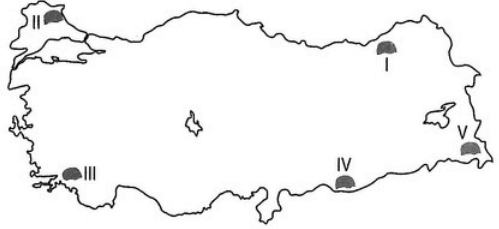
3. Ülkemizde nüfus dağılışıını etkileyen etmenlerden bir diğeri yağış koşullarıdır. Yıllık yağış miktarı az olan yerler, seyrek nüfusludur.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen yörelerin hangisinde yukarıdaki açıklamaya uygun bir durum söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Türkiye'de aşağıdaki haritada, nüfus miktarının az olduğu merkezler belirtilmiştir.

Bu merkezlerden hangisinde nüfus miktarının az olması, diğerlerinden farklı bir nedene bağlıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de bir bölgede nüfusun seyrek olması üzerinde;

- I. ekonomik faaliyet çeşitliliğinin az olması,
II. yükselti ve engebe,
III. enlem etkisi

gibi durumlardan hangileri etkili değildir?

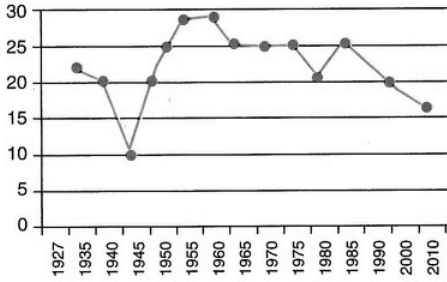
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

6. I. Yağış miktarı
II. Yer şekilleri
III. Eğitim
IV. Toprak yapısı
V. Tarım

Nüfusun dağılışıını etkileyen yukarıdaki faktörlerden hangisi beşerî bir etkindir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

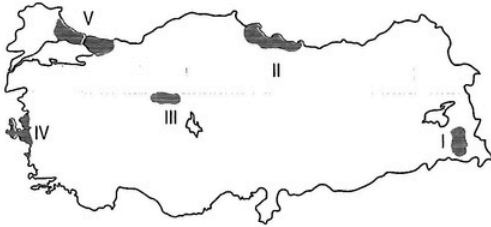
7. Türkiye'nin 1927 - 2010 yılları arası nüfus artış hızı grafiği aşağıda verilmiştir.

Türkiye'nin nüfus artış hızına etki eden faaliyetleri de göz önünde bulundurduğumuz zaman grafikte ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Tüm sayım dönemlerinde nüfus miktarı sürekli artmıştır.
 B) 1940 - 1945 yılları arasında nüfus artış hızının azalmasının sebebi, II. Dünya Savaşı'dır.
 C) 1955 - 1960 Dönemi'nde uygulanan nüfus politikaları sonucunda nüfus artış hızı en yüksek seviyeye ulaşmıştır.
 D) Nüfus miktarının en fazla olduğu yıl 2010'dur.
 E) 1985'ten sonra nüfus artış hızının azalmasının sebebi dış göçlerdir.

8.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde nüfus miktarının en fazla ve en az olduğu yerler aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	En az	En fazla
A)	I	V
B)	III	IV
C)	II	V
D)	I	IV
E)	III	II

9. Nüfusun dağılışını etkileyen önemli faktörlerden bir tanesi de eğimdir. Eğimli yamaçlar yerleşmeye uygun olmayan alanları ortaya çıkarır.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde eğimli arazilerin varlığından dolayı nüfus azdır?

- A) Konya
 B) Şanlıurfa
 C) Edirne
 D) Karaman
 E) Hakkâri

10. Bağımlı nüfus, bir toplumda ekonomik olarak üretken olmayan nüfustur. Genç ya da yaşlı bağımlı nüfus olarak iki bölümde incelenir.

Buna göre Türkiye'de yaşlı bağımlı nüfus oranının artması;

- I. demografik yatırım,
 II. çalışan nüfusun yaş ortalaması,
 III. doğurganlık oranı,
 IV. aktif nüfus oranı

gibi durumlardan hangilerinde artma olmasını sağlar?

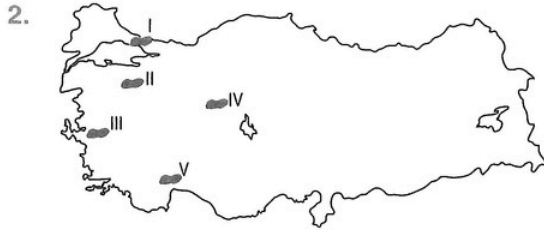
- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve II
 D) II, III ve IV
 E) I, II ve IV

11. Aşağıdaki yarımada(lar)ın hangisinde nüfus miktarı en fazladır?

- A) Gelibolu
 B) Kapıdağ
 C) Kocaeli
 D) Biga
 E) Urla

1. • Türkiye'de son yıllarda nüfus miktarını azaltıcı değil, artırıcı politika izlenmektedir.
- Diğer seçeneklerdeki ifadeler ise doğrudur:
- Nüfus miktarını artırıcı politika uygulanmıştır. (1945 - 1960)
- Nüfusun niteliğini artırıcı politika uygulanmıştır. (1960 sonrası)
- Cumhuriyet'in ilk yıllarında savaşımlardan dolayı erkek nüfusun az olması, nüfus artış hızını ve belirlenen nüfus politikasını etkilemiştir.
- Nüfus politikalarının belirlenmesinde, nüfusun projeksiyonları etkili olmuştur. Nüfus projeksiyonları, nüfus verilerine bakarak ilerleyen yıllarda nüfusun durumunu, tahmin etme yöntemidir. Bu veriler, belirlenecek olan nüfus politikalarını etkiler.

CEVAP: C

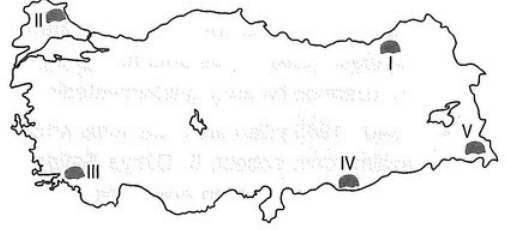
Türkiye'de nüfus miktarı en fazla olan yer, I. merkezde işaretlenen, 15.701.602 kişi ile İstanbul'dur.

CEVAP: A

3. Ülkemizde nüfus dağılımını etkileyen etmenlerden bir diğeri yağış koşullarıdır. Yıllık yağış miktarı az olan yerler, seyrek nüfusludur. Örneğin Tuz Gölü çevresi ve Konya Ovası ile Güneydoğu Anadolu'nun güneyi seyrek nüfuslu yerlerdendir.

CEVAP: C

4.

- IV merkezde nüfus miktarının az olması yağış azlığına,
- I, II, III ve V merkezlerde ise yer şekillerine bağlıdır.

CEVAP: D

5.

Türkiye'de bir bölgede nüfusun seyrek olması üzerinde; ekonomik faaliyet çeşitliliğinin az olması, ulaşım koşullarının gelişmemesi, yükselti ve engebe faktörünün fazla olması ve iklim koşullarının kötü olması etkilidir. Ancak Türkiye kuzey - güney yönlü dar bir ülke olduğu için enlem yerleşme ve nüfuslanma üzerinde etkili değildir.

CEVAP: C

6.

- Beşerî insan etkisi demektir. Bu yüzden tarım beşerî faaliyetler sonucu gerçekleştiği için sorunun cevabıdır.
- Diğer seçeneklerde beşerî faaliyetler etkili değildir.

CEVAP: E

7. • İlk dikkat edilmesi gereken şey; soru kökünde, "Yalnızca bu grafikten yararlanarak" demediği için tüm tarihsel süreci düşünerek bu soruyu cevaplamak.
- Tüm sayım dönemlerinde nüfus miktarı sürekli artmıştır çünkü nüfus artış hızı grafiği, her yıl "0" üzerinde bir artışı göstermektedir.
 - 1940 - 1945 yılları arasında nüfus artış hızının azalmasının sebebi, II. Dünya Savaşı'dır. Bu nüfus artışını azaltan önemli bir etken olmuştur. Erkek nüfus askere alınmış, kıtlık ve salgın hastalıklar yaşanmıştır.
 - 1955 - 1960 Dönemi'nde uygulanan nüfus politikaları sonucunda nüfus artış hızı en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Savaştan sonra ülke nüfusunu artırmak için 6 çocuğu olana tala verilmiştir.
 - Nüfus miktarının en fazla olduğu yıl 2010'dur. Nüfus artış hızı sürekli arttığı için nüfus en fazla en son sayımda görülür.
 - 1985'ten sonra nüfus artış hızının azalmasının sebebi dış göçler değil, kent nüfusunun kır nüfusundan fazla hâle gelmesiyle doğum oranlarının azalmasıdır.

CEVAP: E

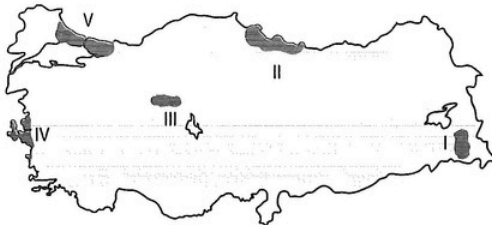
9. Hakkâri diğer kentlere oranla daha dağlık olduğu için bu alanda yerleşme daha az olur.

CEVAP: E

10. Türkiye'de yaşlı bağımlı nüfus oranının artması nüfus artış hızının azaldığı gösterir. Bu durum doğum oranlarının azalması ile gerçekleşir. Türkiye ekonomik anlamda gelişmiş bir ülke olmadığı için çalışan nüfusun yaş ortalamasının artması sorun yaratır. Bu nedenle nüfus artış hızının artması için demografik yatırımlar artar. Genç nüfus oranı azaldığı için doğurganlık ve aktif nüfus oranı azalır.

CEVAP: C

8.

- I. merkez Hakkâri'de nüfus en az,
- V. merkez Çatalca - Kocaeli'nde nüfus en fazladır.

CEVAP: A

11. • Kocaeli Yarımadası, İstanbul ve İzmit kentlerinin varlığı ile nüfusun en fazla olduğu yerdir.
- Gelibolu, Biga (Çanakkale), Urla (İzmir), Kapıdağ (Balıkesir) ise Kocaeli kadar kalabalık değildir.

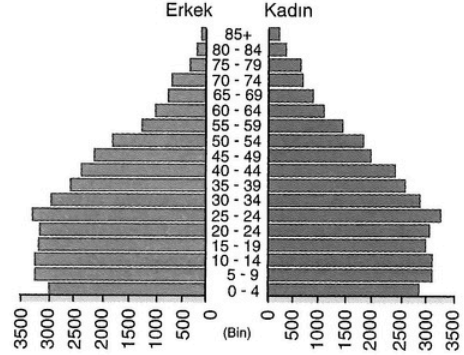
CEVAP: C

1. Türkiye'de 1940 - 1945 Dönemi'nde nüfus artış hızı en az iken 1950 - 1960 Dönemi'nde ise en yüksek seviyededir.

Buna göre aşağıda Türkiye nüfusu ile ilgili verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Ülkede nüfus artış hızı değişkenlik göstermektedir.
B) 1940 - 1960 Dönemi arasında nüfus sürekli artmıştır.
C) 1940 - 1945 Dönemi'nde nüfus miktarı negatif yönde seyretmektedir.
D) 1950 - 1960 Dönemi'nde nüfus miktarı bir önceki döneme göre daha fazladır.
E) Ülkede nüfus artış hızı değişkenlik gösterir ancak nüfus miktarı sürekli artar.

3.

Yukarıda verilen Türkiye'ye ait nüfus piramidi incelendiğinde aşağıdaki bilgilerden hangisi elde **edilemez**?

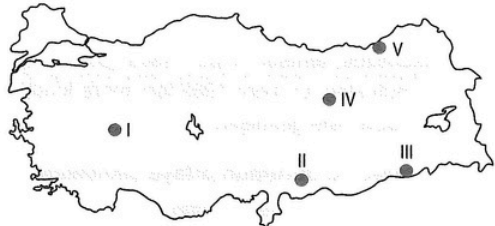
- A) Yaşlı nüfus içinde kadın oranı daha fazladır.
B) Yetişkin oranı diğer yaş gruplarından fazladır.
C) Nüfus artış hızı azalmıştır.
D) Toplam nüfus içinde erkek sayısı daha fazladır.
E) Hizmet sektöründe çalışan nüfus diğer sektör-
lere göre daha fazladır.

2. Türkiye'de 1980 - 2007 yılı aralığındaki dönemde nüfus artış hızının düzenli bir şekilde azaldığı görülür.

Bu durumun **temel nedeni** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüketimin artması
B) Yurt dışına yapılan göçlerin artması
C) Tarımda makine kullanımının artması
D) Şehirleşme oranının artması
E) Tarımsal çalışmaların oranının artması

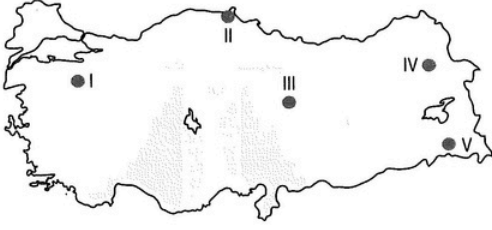
4. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Buna göre hangi merkezde aktif nüfus içinde **sanayi sektöründe çalışan oranı daha fazladır**?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

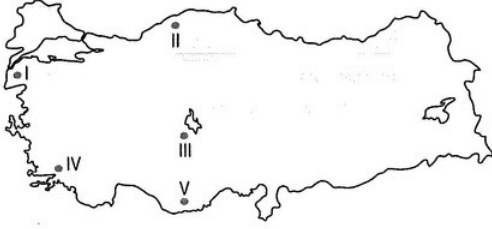
5. Bir bölgede şehirleşme ile birlikte eğitim seviyesi, refah düzeyi ve sosyokültürel değişim artar.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde yukarıda verilen durum en çok gelişmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki Türkiye haritasında nüfusun seyrek olduğu alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Buna göre gösterilen alanların hangisinde nüfusun seyrek olması farklı bir nedene bağlıdır?

- A) V B) IV C) III D) II E) I

7. Ülkemizde kentsel nüfus 1980'li yıllara kadar kırsal nüfustan az iken; 1985'ten sonra kırsal nüfustan fazla hâle gelmiştir.

Bu göre bu durumun ortaya çıkmasında;

- I. sanayileşmenin artması,
- II. tarımda makine kullanımının artması,
- III. nüfus artış hızının azalması

gibi sebeplerden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

8. Türkiye'de doğum, ölüm ve göçler sonucu değişen nüfus özellikleriyle birlikte nüfus politikalarında da önemli değişiklikler olmuştur. Cumhuriyet'ten günümüze kadar bu değişim süreci incelendiğinde nüfus artış hızına yönelik uygulanan nüfus politikalarının dört dönem hâlinde ele alındığı görülebilir. Bu dönemler; 1923 - 1965, 1965 - 1980, 1980 - 2005, 2005 ve sonrasıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 1923 - 1965 Dönemi'nde uygulanan nüfus politikalarında devletin aldığı önlemlerden biri değildir?

- A) Doğumların uzun vadede devam etmesi için kız çocuk sahibi olan ailelerin ödüllendirilmesi
- B) Çocuk aldırma eylemlerinin yasaklanması
- C) Erken evlenmelerin özendirilmesi
- D) Doğumların teşvik edilmesi
- E) Ölüm oranlarını azaltmak için halk sağlığını koruyucu yasal düzenlemelerin yapılması

9. • İlk defa Nüfus Planlama Kanunu çıkarılmıştır.
• İlk dönemde nüfusun artmasına yönelik uygulanan yasal hükümler yürürlükten kaldırılmış ve yurt dışına işçi göçü özendirilmiştir.
• Uygulanan bu önlemlere rağmen nüfus artış hızı azaltılamamıştır.

Yukarıda Türkiye'de nüfus politikalarının uygulandığı dönemlerden birine ait bazı bilgiler verilmiştir.

Bu nüfus politikalarının uygulandığı dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1923 - 1965 Dönemi
- B) 1965 - 1980 Dönemi
- C) 1980 - 2005 Dönemi
- D) 2005 sonrası
- E) 1923 - 1945 Dönemi

10. Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi, kişilerin yerleşim yerlerine göre nüfus bilgilerinin güncel olarak tutulduğu, nüfus hareketlerinin her an izlenebildiği, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) kayıtlarındaki T.C. kimlik numarasına göre kişiler ile ikamet adreslerinin eşleştirildiği bir kayıt sistemidir. Nüfus sayımları da günümüzde bu sistem üzerinden yapılmaktadır. Bu sayıma De Jure sayım denilmektedir.

Buna göre Türkiye'de hangi yıldan itibaren nüfus, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile belirlenmektedir?

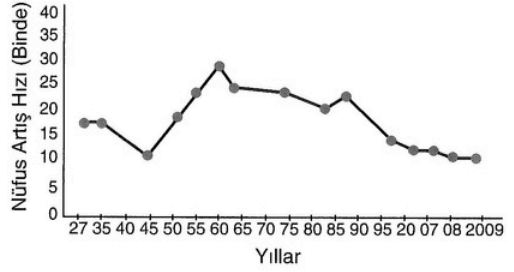
- A) 2005 B) 2006 C) 2007
D) 2008 E) 2009

11. Geçmişten günümüze Türkiye'nin nüfus yapısındaki değişim incelendiğinde doğurganlık hızının özellikle 2000'li yılların başından itibaren düşüş eğiliminde olduğu görülmektedir. Buna bağlı olarak TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu), gelecekte bu değişimlerin nüfus miktarına, nüfus artış hızına ve diğer demografik süreçlere etkisinin nasıl olacağı üzerine nüfus projeksiyonları geliştirerek, gelecekte yaşanacak nüfus sorunlarına ışık tutmaktadır. 2075 yılı için TÜİK'in hazırladığı senaryoda, nüfus artış hızının günümüzdeki gibi devam etmesi durumunda %1,85 olacağı hesaplanmıştır. Bu durumun ortaya çıkaracağı en temel sorun ise nüfusun kendini yenileyememesidir. Herhangi bir ülkede nüfusun kendini yenileyebilmesi için nüfus artış hızının en az %2,1 olması gerekmektedir.

Buna göre TÜİK'in 2075 yılı nüfus projeksiyonuna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye nüfusu ile ilgili doğru bir bilgi değildir?

- A) Nüfus artış hızı azalacaktır.
B) Çalışan nüfusun yaş ortalaması artacaktır.
C) Nüfusun katlanma süresi kısılacaktır.
D) Ortalama yaşam süresi uzayacaktır.
E) Genç bağımlı nüfus oranı azalacaktır.

12. Aşağıda Türkiye'ye ait nüfus artış hızı grafiği verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi grafikten çıkarılacak doğru bir bilgi değildir?

- A) Nüfus artış hızı yıllara göre değişkenlik göstermektedir.
B) 1945 Dönemi'nde nüfus artış hızı en azdır.
C) Verilen tüm yıllarda nüfus miktarı sürekli artmıştır.
D) 1955 - 1960 Dönemi'nde nüfus miktarı en fazladır.
E) 1985 sonrası dönemde nüfus artış hızı azalmıştır.

13. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artışının olumsuz sonuçlarındandır?

- A) Üretim artar.
B) İşçi ücretleri ucuzlar.
C) Demografik yatırımlar artar.
D) Mal ve hizmetlere talep artar.
E) Vergi gelirleri artar.

1. Ülkemizde nüfus miktarı 1927 - 2017 yılları arasında sürekli artmıştır. Ancak bu tarih aralığında bazı dönemlerde nüfus artış hızı düşük, bazı dönemlerde ise yüksektir. Bu nedenle 1940 - 1945 Dönemi aralığında ülkemizde nüfus miktarı artar ancak hızı yavaştır.

CEVAP: C

2. Ülkemizde 1980 sonrası süreçte nüfus artış hızının düzenli bir şekilde azalması şehirleşme oranının artmasına bağlıdır. Şehirleşme ile birlikte eğitim seviyesi, kadının hizmet ve sanayi sektöründeki faal çalışma oranı, refah seviyesi, sağlık koşullarındaki gelişmeler ve geç evlenmeler artmıştır. Bu durum nüfus artış hızının azalmasını sağlar.

CEVAP: D

3. Türkiye'nin nüfus piramidi incelendiğinde; çalışan nüfusun sektörlere dağılımı, göç hareketi, nüfusun alansal dağılışı hakkında bilgi elde edilemez. Piramide göre, yaşlı nüfus içinde kadın oranı, yaş grupları içinde yetişkin nüfus oranı, toplam nüfus içinde erkek miktarı fazladır. Piramidin tabanına göre de nüfus artış hızı azalmıştır.

CEVAP: E

4. Türkiye haritasında verilen merkezlerin temel ekonomik yapıları dikkate alındığında II numaralı alan Gaziantep olarak ülkenin en önemli sanayi üretim merkezlerinden biridir. Diğer alanlarda daha çok tarımda çalışan nüfus oranı daha fazladır.

CEVAP: B

5. Verilen merkezler içinde I numaralı merkez (Balıkesir) önemli ticaret yolları üzerinde yer alması, modern tarım faaliyetinin yaygın olması ve sanayi faaliyetinin gelişimine bağlı şehirleşme oranı en çok artmıştır. Bu nedenle bu merkezde diğerlerine göre eğitim seviyesi, refah düzeyi ve sosyokültürel değişim en çok gelişmiştir.

CEVAP: A

6. Haritada III. numaralı merkezde nüfusun seyrek olması, su kaynaklarının azlığı ve kuraklıktır. Diğer merkezlerde ise iklim koşulları nüfuslanmaya elverişli olmasına rağmen yükselti ve engebe nedeniyle nüfus seyrek.

CEVAP: C

7. 1980'li yıllardan sonra ülkede şehir nüfus oranının daha fazla olması sanayileşme, kırdan kente göç ve tarımda makine kullanımının artması önemlidir. Nüfus artış hızının azalması neden değil sonuçtur.

CEVAP: D

8. Türkiye'de bu dönem aralığında (1923 - 1965) nüfus artışını hızlandırmak için yasal önlemler alınmıştır. Çocuk aldırma (kürtaj) eyleminin yasaklanması, ölüm oranlarını azaltmak için halk sağlığını koruyucu yasal düzenlemelerin yapılması, evlilik yaşının düşürülmesi ve doğumların teşvik edilmesi amacıyla çok çocuklu ailelerin ödüllendirilmesi bu yasal önlemlerden bazılarıdır ancak bu dönemde kız çocuk sahibi olan ailelerin ödüllendirilmesi gibi bir uygulama söz konusu değildir.

CEVAP: A

9. Verilen özellikler 1965 - 1980 Nüfus Dönemi'ne aittir. Bu dönemde, 1965 yılında ilk olarak Nüfus Planlaması Kanunu çıkarılmış ve nüfus artış hızı düşürülmeye çalışılmıştır. Ayrıca ilk dönem de nüfusun artmasına yönelik uygulanan yasal hükümler yürürlükten kaldırılmış ve yurt dışına işçi göçü özendirilmiştir.

CEVAP: B

10. Nüfus sayımları, 1935'ten 1990 yılına kadar her 5 yılda bir yapılırken 1990'dan sonra mevcut zaman aralığına uyulmayarak sayım 2000 yılında yapılmıştır. Bu tarihe kadar yapılan nüfus sayımları genel nüfus sayımları kapsamında değerlendirilmektedir. 2006 yılında çıkarılan bir kanunla tüm adres bilgilerinin kaydedildiği ulusal adres veri tabanı oluşturulmuştur. Bu sayede Türkiye vatandaşları, kimlik numaraları; yabancı uyruklu kişiler de pasaport numaralarıyla ikamet ettiği adrese göre kayıt altına alınmıştır. Böylece 2007'den itibaren nüfus sayımına gerek olmadan her yıl ülkenin nüfusu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile belirlenmektedir.

CEVAP: C

11. TÜİK'in 2075 yılı nüfus projeksiyonuna göre nüfus artış hızının azalması nüfusun katlanma süresini uzatır. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde; bu dönemde sağlık koşullarının gelişeceği varsayıldığı için ortalama yaşam süresi uzayacaktır. Nüfusun yaşlanması sebebiyle çalışan nüfusun yaş ortalaması artacaktır. Nüfus artış hızının düşük çıkması da genç bağımlı nüfus oranını azaltacaktır.

CEVAP: C

12. Verilen Türkiye nüfus artış hızı grafiğinde 1955 - 1960 Dönemi'nde nüfus artış hızı en fazladır ancak nüfus miktarının en fazla olması durumu yanıltır. Verilen dönemler incelendiğinde nüfus artış hızı hiçbir zaman eksi değere düşmemiştir. Bu nedenle her dönemde bir önceki döneme göre nüfus miktarı, artış hızının pozitifte olması sebebiyle artmıştır. Ancak bu artış bazen hızlı bazen yavaş gerçekleşmiştir.

CEVAP: D

13. Demografik yatırımlar nüfus için yapılan yatırımlardır. Bu yatırımlar devlet için maliyet demektir. İşçi ücretlerinin ucuzlaması işverenler için olumlu sonuçlar içerisindedir. Bu sebeple olumsuz sonuçlardır.

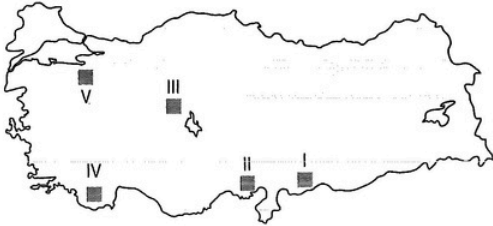
CEVAP: C

1. Bir alanın yüz ölçümünün aynı alanda yaşayan insanların sayısına bölünmesiyle, aritmetik nüfus yoğunluğu hesaplanır.

Yüz ölçüm ve nüfus sayıları düşünüldüğünde, aşağıdaki kentlerin hangisinde aritmetik nüfus yoğunluğu en fazladır?

- A) İstanbul B) İzmir C) Ankara
D) İzmit E) Bursa

2. İklim koşulları ve arazi şartlarının uygun olduğu yerler, sık nüfusa sahip alanlardır.

Haritada işaretli alanların hangisinde iklim şartları uygun olmasına rağmen, olumsuz arazi koşulları sebebiyle nüfus miktarı azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Türkiye'de km^2 ye düşen insan sayısının **en az** olduğu il aşağıdakilerden hangisidir?

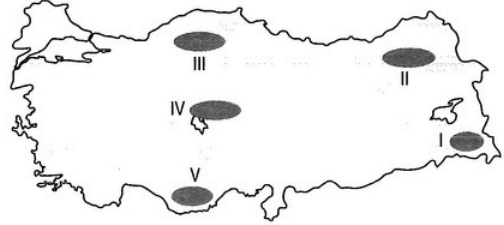
- A) Bayburt B) Tunceli C) Muş
D) Konya E) Sivas

4. Yüz ölçümün büyük, nüfus miktarının az olduğu alanlarda, aritmetik nüfus yoğunluğu az olur.

Türkiye'de nüfus miktarı fazla olmasına rağmen, aritmetik nüfus yoğunluğu az olan bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marmara
B) Ege
C) İç Anadolu
D) Güneydoğu Anadolu
E) Doğu Anadolu

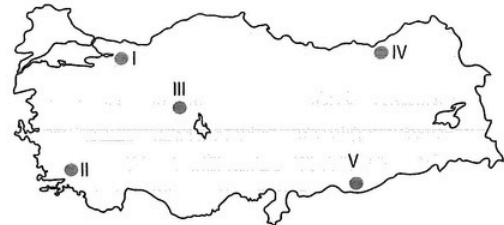
5. Tarım işçilerinin tarım alanlarına oranı, tarımsal nüfus yoğunluğunu ortaya çıkarır.

Yukarıda belirtilen alanların hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğu en azdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. İnsanların tarım, hayvancılık ve turizm gibi faaliyetler nedeniyle belirli bir sürede yer değiştirmelerine mevsimlik göç denir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisi yıl içinde turizm faaliyetine bağlı en fazla mevsimlik göç almaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye'de aşağıdakilerden hangisi kırdan kente olan göçün nedenleri içinde yer almaz?

- A) Arazi toplulaştırması
- B) Hızlı nüfus artış hızı
- C) Tarımda makineleşme
- D) Tarım alanlarının yetersizliği
- E) Sosyal sorunlar

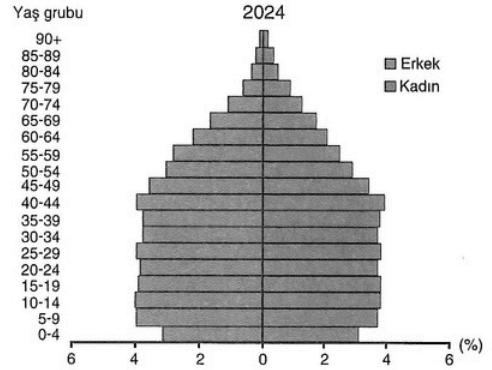
8. Türkiye'nin nüfusunun fiziki özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımda, olgun nüfus (15 - 64) en fazladır.
- B) Toplam nüfus içerisinde kadın nüfus, erkek nüfustan fazladır.
- C) Aktif nüfus en fazla hizmet sektöründe istihdam edilmektedir.
- D) Kentlerde yaşayan insan sayısı, kırsal da yaşayan nüfustan fazladır.
- E) Yaşlı nüfus içinde kadın nüfus, erkek nüfustan fazladır.

9. Aşağıda verilen hangi iki bölgede, nüfus yoğunluğu diğerlerinden daha azdır?

- A) Marmara - Doğu Anadolu
- B) Doğu Anadolu - Güneydoğu Anadolu
- C) Ege - Karadeniz
- D) Doğu Anadolu - İç Anadolu
- E) Akdeniz - Ege

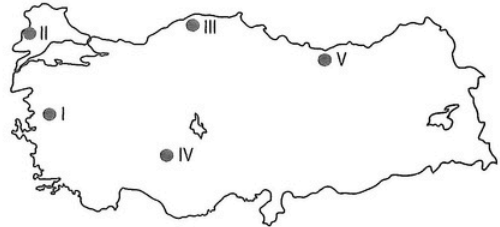
10. Aşağıdaki grafikte Türkiye'nin 2024 yılı içerisindeki nüfusun, yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılışı- nı gösteren, nüfus piramidi verilmiştir.

Yalnızca grafikteki bilgilerden yararlanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Erkek ve kadın nüfus oranına
- B) Çalışma çağındaki nüfusun yaşlı nüfusa göre oranı
- C) Nüfusu en fazla olan yaş grubuna
- D) Nüfus yoğunluğuna
- E) Yaşlı nüfusun, genç nüfusa göre oranına

11. Ülkemizde ekonomi başta olmak üzere çeşitli nedenlere bağlı olarak meydana gelen göçler, genellikle sanayi faaliyetlerinin yoğunlaştığı şehir- lere doğru gerçekleşir.

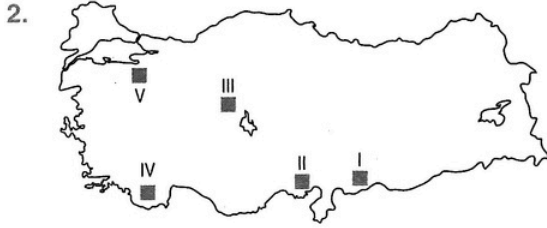

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırıl- mış merkezlerin hangisi yukarıda verilen açık- lamaya uygun olarak şehirleşmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. 15.701.602 nüfusu ile yüz ölçümüne göre aritmetik nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu kent, İstanbul'dur.

CEVAP: A

IV merkezde işaretlenen Teke Platosu, karstik arazi nedeniyle nüfusun az olduğu bir alandır.

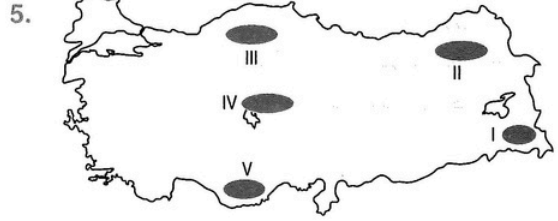
CEVAP: D

3. 2024 TÜİK verilerine göre; km²'ye düşen insan sayısının en az olduğu il Tunceli'dir.

CEVAP: B

4. İç Anadolu Bölgesi nüfus miktarı açısından, 2. sırada yer almasına rağmen, yüz ölçümü geniş olduğu için aritmetik yoğunluğu azdır.

CEVAP: C

- Tarım arazisi geniş olan yerlerde, tarım işçisi daha az olacağı için tarımsal nüfus yoğunluğu da az olur.
- Bu yüzden IV. merkezde bulunan geniş tarım alanları sayesinde bu alanda tarımsal nüfus yoğunluğu daha azdır.
- Diğer merkezler dağlık ve tarım arazileri azdır.

CEVAP: D

6. Soru içinde verilen merkezler dikkate alındığında II (Muğla) numaralı yörede turizm faaliyeti daha yoğun olduğu için yıl içinde çalışma amaçlı diğerlerine göre daha fazla mevsimlik göç alır.

CEVAP: B

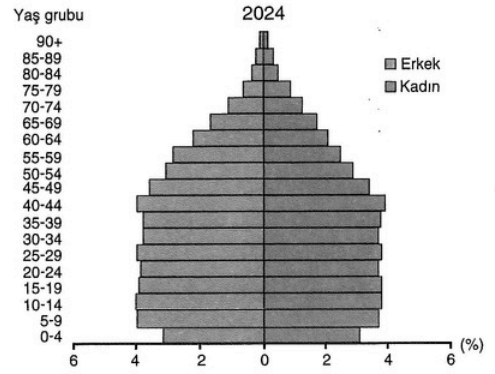
7. Kırsal kesimde arazi toplulaştırması dağınık olan tarım alanlarının birleştirilmesi ve o yörede tarımsal üretim kapasitesinin artırılmasıdır. Bu durum kırsalda elde edilen gelirin artmasını sağlar. Kırsalda gelir artışı kırdan kente göçü azaltacak bir durumdur.

CEVAP: A

8. • Toplam nüfus içerisinde kadın nüfus, erkek nüfustan fazla değildir. Erkek nüfus (42.853.110 kişi ile) kadın nüfustan (42.811.834 kişi) fazladır.
- Diğer seçeneklerdeki ifadeler ise doğrudur:
- Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımda, olgun nüfus (15 - 64) en fazladır.
 - Aktif nüfus en fazla hizmet sektöründe istihdam edilmektedir.
 - Kentlerde yaşayan insan sayısı, kırsal da yaşayan nüfustan fazladır.
 - Yaşlı nüfus içinde kadın nüfus, erkek nüfustan fazladır.

CEVAP: B

10.

Yalnızca grafikteki bilgilerden yararlanarak dediği için Türkiye'nin yüz ölçümünü grafikten göremediğimizden dolayı, aritmetik nüfus yoğunluğuna ulaşamayız.

- Yukarıdaki grafiğe göre ise diğer seçenekteki bilgilere ulaşılır:
- Erkek ve kadın nüfus oranına
 - Çalışma çağındaki nüfusun yaşlı nüfusa göre oranı
 - Nüfusu en fazla olan yaş grubuna
 - Yaşlı nüfusun, genç nüfusa göre oranına

CEVAP: D

9. • Türkiye'de Marmara, Ege ve Güneydoğu Anadolu'da aritmetik yoğunluk fazla,
- Doğu Anadolu, İç Anadolu, Karadeniz ve Akdeniz'de ise yoğunluk azdır.
- Bu sebeple Doğu Anadolu ve İç Anadolu sorunun doğru cevabıdır.

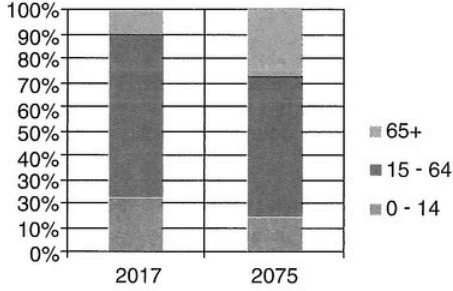
CEVAP: D

11. Verilen merkezler dikkate alındığında I numaralı Manisa ili sanayinin en yoğun geliştiği merkezlerden biridir. Bu nedenle diğer merkezlere göre sanayiye bağlı yoğun göç almaktadır.

CEVAP: A

1. Aşağıdaki grafikte 2017 yılı Türkiye nüfusunun yaş gruplarına dağılımı ile Türkiye nüfusunun yapısal özelliklerinden hareket edilerek oluşturulan 2075 yılı nüfusunun yaş gruplarına dağılımı tahmini olarak gösterilmiştir.

Yıllara Göre Nüfusun Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

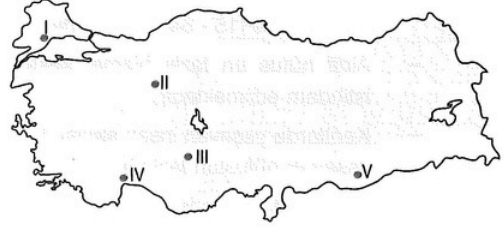
Yukarıdaki grafiğe göre aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 2017 yılında çocuk nüfus miktarı daha fazladır.
B) 2075 yılında, 2017 yılına göre yaşlı nüfus oranı daha fazladır.
C) 2017 yılındaki 15 - 64 yaş grubu oranı, 2075 yılına göre daha fazladır.
D) 2075 yılında, nüfusun yarıdan fazlası genç ve yetişkin yaş grubunda yer alır.
E) 2017 yılındaki yaşlı nüfus oranı, 2075 yılındaki çocuk nüfus oranından azdır.

2. Türkiye'nin nüfus özellikleri ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisine ulaşamaz?

- A) Nüfus artış hızı artma eğilimindedir.
B) Erkek nüfus kadın nüfustan daha fazladır.
C) Aritmetik nüfus yoğunluğu en fazla olan şehir Ankara'dır.
D) Olgun nüfus genç ve yaşlı nüfustan fazladır.
E) Nüfusu en az olan kent Bayburt'tur.

3. Fizyolojik nüfus yoğunluğu, toplam nüfusun tarım arazilerine bölünmesi ile tespit edilir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak gösterilen merkezlerin hangisinde fizyolojik nüfus yoğunluğu en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki herhangi bir merkezde nüfus artış hızının fazla olmasının olumsuz sonuçlarından biri değildir?

- A) Kalkınma hızı azalır.
B) Kamu tasarrufları azalır.
C) İş gücü ucuzlar.
D) Demografik yatırımlar artar.
E) Doğal kaynak tüketimi artar.

5. Ülkemizde Doğu Anadolu Bölgesi'nde ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin yaygındır.
- Temel ekonomik faaliyet büyükbaş mera hayvancılığıdır.
 - Bir veya birkaç evden oluşan yerleşmelerdir.
 - Yaz mevsiminde kullanılmaktadır.
 - Taş meskenlerdir. Sürü barınağı ve çoban kulübesi bulunur.

Yukarıda bazı özellikleri verilen köy altı yerleşmesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dam B) Mezra C) Kom
D) Ağıl E) Yayla

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yerleşmeyi etkileyen faktörlerden biri değildir?

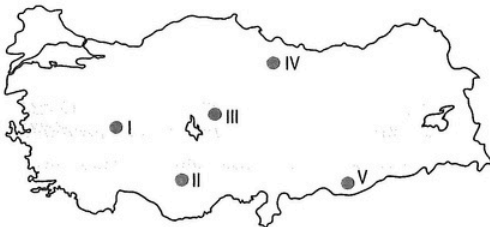
- A) İklim özellikleri
- B) Enlem
- C) Ekonomik faaliyet
- D) Yükselti
- E) Engebe

7. Ülkelerin, nicelik ve nitelik özellikleri bakımından nüfus değişimlerini etkileyecek bilinçli uygulamaların tamamına "nüfus politikası" adı verilir. Türkiye'de belirli dönemlerde bazı nüfus politikaları uygulanmış ve uygulanmaya devam edilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin 2005 ve sonrası dönemde uyguladığı nüfus politikasının temel özelliklerinden biri değildir?

- A) Doğum yapan annelere çocuk sayısına göre maddi destek sağlanması
- B) Doğum oranlarının artırılması
- C) Doğum yapan ve çalışan annelere bakıcı yardımı yapılması
- D) Şehirlerde aritmetik nüfus yoğunluğunun azaltılması
- E) Eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi

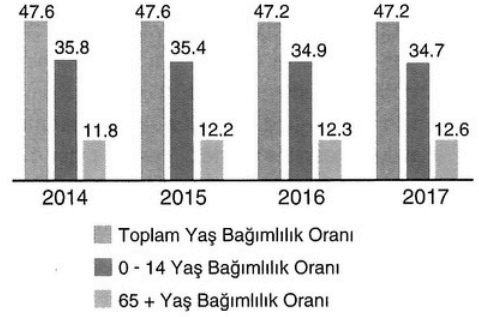
8. Kuruldukları alan üzerinde evlerin dağılışı düzene veya yerleşmelerin genel dış görünümüne yerleşme dokusu denir. Yerleşme, dokularına göre toplu, dağınık ve çizgiseldir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde yerleşme dokusu diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki grafikte Türkiye nüfusuna ait toplam yaş bağımlılık, genç bağımlılık ve yaşlı bağımlılık oranları verilmiştir.

Bu grafikteki bilgilere dayanarak aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşamaz?

- A) Verilen yıllarda yaşlı nüfus oranı düzenli bir şekilde artmıştır.
- B) 0 - 14 yaş bağımlılık oranında yıllar içinde dalgalanma vardır.
- C) 2016 - 2017 Dönemi'nde toplam bağımlılık oranı sabit iken, yaşlı bağımlılık oranı artmıştır.
- D) 2015 Dönemi'nde, bir önceki döneme göre toplam bağımlılık oranı içinde 0 - 14 yaş bağımlılık oranı azalmıştır.
- E) 2017 Dönemi'nde, bir önceki döneme göre toplam bağımlılık oranı içinde yaşlı bağımlılık oranı artmıştır.

10. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de yapılan nüfus sayımlarından elde edilen bilgilerden biri değildir?

- A) Nüfusun yerleştiği alanlardaki mesken tipleri
- B) Cinsiyete göre ortanca yaş
- C) Hane halkı büyüklüğü
- D) Yasal medeni durum
- E) Yaş bağımlılık oranı

11. Aşağıdaki şehirlerin hangisinde yıl içinde nüfus değişimi en fazladır?

- A) Yozgat B) Giresun C) Mardin
- D) Batman E) Ankara

12. Türkiye'de son dönemdeki göç hareketi en çok hangi alanlar arasında gerçekleşir?

- A) Kırdan şehre doğru
- B) Şehirden kıra doğru
- C) Kırdan kıra doğru
- D) Şehirden şehire doğru
- E) Ülke içinden ülke dışına doğru

1. • Grafikte 2017 ve 2075 yıllarına ait nüfusun yaş gruplarına dağılım oranları verilmiştir. Bu nedenle toplam nüfus miktarları bilinmediği için 2017 yılında çocuk nüfus miktarının fazla olduğu tespit edilemez. Verilen diğer özellikler dikkate alındığında:

- 2075 yılındaki yaşlı nüfus oranı 2017 yılına göre daha fazladır.
- Grafikte 2017 yılındaki 15 - 64 yaş grubunun 2075 yılına göre daha fazla olduğu görülmektedir.
- 2075 yılında nüfusun yarıdan fazlası 15 - 64 yaş grubundadır.
- 2017 yılındaki yaşlı nüfus oranı %10 dan az iken, 2075 yılındaki çocuk nüfus oranı %10 dan fazladır.

CEVAP: A

2. A, B, D ve E seçeneğinde yer alan bilgiler son nüfus verilerine göre doğru iken C seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Aritmetik nüfus yoğunluğu en fazla olan şehrimiz İstanbul'dur.

CEVAP: C

3. Haritada verilen merkezler dikkate alındığında IV numara ile gösterilen Antalya'da, tarım arazileri diğer merkezlere göre dar iken nüfus miktarı fazladır. Bu nedenle bu merkezde fizyolojik nüfus yoğunluğu en fazladır.

CEVAP: D

4. Kalkınma hızının azalması, kamu tasarruflarının azalması, demografik yatırımların artması, doğal kaynak tüketiminin artması, kişi başına düşen millî gelirin azalması, çevre kirliliğinin artması, iç ve dış göçlerin artması, eğitim, sağlık ve belediye hizmetlerinin aksaması nüfus artış hızının fazla olmasının olumsuz sonuçlarıdır. İş gücünün ucuzlaması, ihracatta rekabetin artması, vergi verenlerin sayının artması, mal ve hizmete olan talebin artması ise olumlu sonuçları olarak nitelendirilir.

CEVAP: C

5. Soru içinde temel özellikleri verilen köy altı yerleşmesi komdudur. Geçici köy altı yerleşmesidir. İlkbahar ve yaz döneminde büyükbaş mera hayvancılığında kullanılan yerleşmelerdir.

CEVAP: C

6. Dünya üzerinde ökümeni yani yerleşmeyi etkileyen en önemli unsurlardan biri enlemdir. Ancak Türkiye'nin orta kuşak ülkesi olması ve kuzey - güney doğrultulu ülkeden geçen enlem değerinin az olması, enlemin yerleşme üzerindeki etkisini ortadan kaldırmaktadır. Ekonomik faaliyetler, yükselti, engebe ve iklim özellikleri ise ülkemizde yerleşme özelliklerini etkilemektedir.

CEVAP: B

7. Ülkemizde 2005 ve sonrası dönemde uygulanan nüfus politikasının temel özellikleri incelendiğinde:

- Doğum yapan çalışan annelere bakıcı desteğinin verilmesi,
- Doğum oranlarının %2,09'un altına düşmesi ile doğum oranlarının artırılması,
- Doğum yapan annelere çocuk sayısı kadar maddi destek sağlanması,
- Eğitim ve sağlık olanaklarının geliştirilmesi

gibi durumlar ön plandadır. Ülkemizde bu dönemde uygulanan nüfus politikası içinde şehirlerdeki aritmetik nüfus yoğunluğunun azaltılması gibi bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: D

8. Verilen merkezler dikkate alındığında IV numaralı yörede Yeşilirmak kenarında yoğunlaşan yerleşmeler çizgisel yerleşme dokusunu oluştururken diğer merkezlerde toplu yerleşme dokusu görülmektedir.

CEVAP: D

9. Verilen grafik incelendiğinde; 0 - 14 yaş bağımlılık oranında yıllar içinde dalgalanma yoktur. Oranlar dikkate alındığında düzenli bir şekilde azalma olduğu görülmektedir. Verilen diğer bilgiler doğrudur.

CEVAP: B

10. Ülkede yıllar içinde yapılan nüfus sayımlarının temel hedefleri içinde, yerleşilen alanlardaki mesken tiplerinin ne olduğu ile ilgili bilgi toplamak yoktur. Bu sayımlardaki temel amaçlar; nüfusun eğitim durumu, cinsiyet yapısı, nüfusun yaş gruplarına dağılımı, yasal medeni durum, göç hareketi, yaş bağımlılık oranı, hane halkı büyüklüğü, cinsiyete göre ortalama yaş, yıllık nüfus artış hızı gibi verilere ulaşmaktır.

CEVAP: A

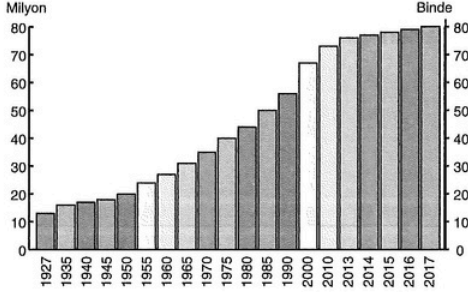
11. Yıl içinde herhangi bir merkezde nüfus değişiminin hızlı olması mevsimlik göçlerle ilişkilidir. Bu nedenle Giresun'da çay ve fındık tarımına bağlı yıl içindeki nüfus değişimi en fazladır.

CEVAP: B

12. Ülkemizde nüfus yapısı dikkate alındığında şehir nüfus oranı %93 oranının üzerine çıkmıştır. Bu nedenle ülkede en çok göç hareketi şehirden şehire doğru gerçekleşir.

CEVAP: D

1. Türkiye'de 1927 - 2017 arası nüfus sayım dönemleri ve sayım sonucunda ortaya çıkan nüfus miktarları verilmiştir.

Tablodaki bilgilerden de yararlanarak Türkiye'nin nüfusu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) 1927'den itibaren her sayım döneminde nüfus miktarı sürekli artmıştır.
B) İlk nüfus sayımı yapıldıktan 8 yıl sonra bir sonraki sayım yapılmıştır.
C) Nüfus yoğunluğu her sayım döneminde artmıştır.
D) Dış göçler nüfus miktarının artmasındaki en önemli etkidir.
E) 1927'de nüfus miktarının en az 2017 yılında ise en fazladır.

3. Aktif nüfus (15 - 64) içerisinde meslekler, ekonomik faaliyet sınıflandırmasına göre; birincil, ikincil, üçüncül, dördüncül ve beşincil olmak üzere gruplanırlar.

Buna göre aşağıdaki meslek dallarından hangisi birincil ekonomik faaliyetler içerisinde?

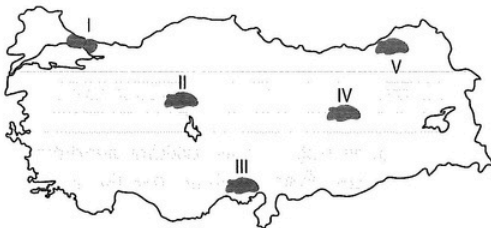
- A) Doktor
B) Öğretmen
C) İnşaat Mühendisi
D) Madenci
E) Bankacı

4. Bilgi işlem, yazılım, reklam, grafik, tasarım işlerini yapan insanların oluşturduğu meslek grubu, günümüz dünyasında meslek dalları içerisinde önemli bir konuma ulaşmıştır.

Türkiye'de son yıllarda gelişim gösteren bu meslek grubu hangi ekonomik faaliyet içerisinde değerlendirilir?

- A) Birincil ekonomik faaliyetler
B) İkincil ekonomik faaliyetler
C) Üçüncül ekonomik faaliyetler
D) Dördüncül ekonomik faaliyetler
E) Beşincil ekonomik faaliyetler

2.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerin hangisinde nüfus artış hızı en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki meslekler ve ekonomik faaliyet eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Meslek	Ekonomik Faaliyet
A) Çiftçi	Birincil
B) İnşaatçı	İkincil
C) Doktor	Üçüncül
D) Üst düzey yönetici	Beşincil
E) Öğretmen	İkincil

6. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2024 verilerine göre, Türkiye nüfusu için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Nüfus sayısı en fazla olan il İstanbul'dur.
- B) Nüfus artış hızı son bir yıl verilerine göre azalmıştır.
- C) Kilometreye düşen kişi sayısı 111'dir.
- D) Çalışma çağındaki nüfus (15 - 64) bir önceki yıla göre artmıştır.
- E) Kent yerleşmelerde yaşayanlar, kırsal yerleşmelerde yaşayanlara göre daha fazladır.

7. Türkiye'de 2024 TÜİK verilerine göre; il ve ilçe merkezinde yaşayanlar %93,4'lük oranla, belde ve köylerde yaşayan nüfusa göre fazladır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun sebeplerinden biri değildir?

- A) Kentlerin eğitim, sağlık ve sosyokültürel açıdan cazibe merkezleri olması
- B) Kırsalda tarımda makineleşme sonucunda işsizlik oranının artması ve kent merkezlerine göçün yaşanması
- C) Yasa ile kent merkezlerine bağlı köylerin mahalle statüsü kazanması
- D) Avrupa'da yaşanan ekonomik kriz nedeniyle, gurbetçi vatandaşların kent merkezlerine göç etmesi
- E) Kentlerde iş imkânlarının kırsala göre daha fazla olması

8. Türkiye'nin aşağıdaki bölgelerinin hangisinde nüfus yoğunluğu en azdır?

- A) Doğu Anadolu
- B) Marmara
- C) Ege
- D) Karadeniz
- E) Akdeniz

9. Aşağıdakilerden hangisi, İzmir'deki nüfus yoğunluğunun, Manisa'dan daha fazla olmasının nedenlerinden biri değildir?

- A) Türkiye'nin en önemli liman kentlerinden biri olması
- B) Dağların doğu batı yönlü uzanması
- C) İş olanaklarının daha fazla olması
- D) Ticari faaliyetlerin gelişmiş olması
- E) Sosyokültürel açıdan gelişmiş olması

10. Türkiye'de yerleşim alanları hem göç almakta hem de göç vermektedir.

Buna göre aşağıda verilen illerden hangisi Türkiye'de kişi sayısı olarak en çok göç veren ildir?

- A) Van
- B) Gaziantep
- C) İstanbul
- D) Antalya
- E) Trabzon

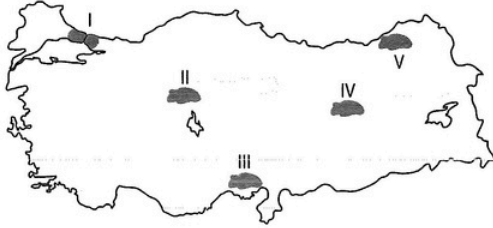
11. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de nüfus artışının doğurduğu sorunlardan biri değildir?

- A) Kırsal kesimden kentlere yoğun göç
- B) Konut yetersizliği
- C) Ülkenin savunma gücünün artması
- D) Demografik yatırımların artması
- E) Eğitim sağlık hizmetlerinin aksaması

1. • Dış göçler nüfus miktarının artmasındaki en önemli etken değildir. Dış göçler için nüfusun artmasında, 1939'da Hatay'ın Türkiye'ye katılması en önemli etki olmuştur ama genel olarak nüfusun artması, doğum oranlarına bağlı olmuştur.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- 1927'den itibaren her sayım döneminde, nüfus miktarı sürekli artmıştır.
 - İlk nüfus sayımı yapıldıktan 8 yıl sonra bir sonraki sayım yapılmıştır.
 - Nüfus yoğunluğu her sayım döneminde artmıştır. Türkiye'nin yüz ölçümü sabit olduğu için nüfusun artması, yoğunluğu arttırır.
 - 1927 nüfus miktarının en az olmasında savaşların önemli bir etkisi vardır.

CEVAP: D

2.

Göç olayları ve doğum oranlarının etkisiyle de nüfus artış hızı en fazla, Marmara Bölgesi'ndedir.

CEVAP: A

3. • **Birincil (Tarım) Faaliyetler;** madencilik, ormancılık, hayvancılık, avcılık, balıkçılık
- **İkincil (Sanayi) Faaliyetler;** metal işleme, otomotiv, makine, tekstil, kimya sanayileri ve inşaat
- **Üçüncül (Hizmet) Faaliyetler;** eğitim, sağlık, turizm, bankacılık, pazarlama, ulaşım
- **Dördüncül Faaliyetler;** bilişim, reklam, bilgisayar
- **Beşincil Faaliyetler;** üst düzey yöneticiler

CEVAP: D

4. • **Dördüncül Faaliyetler;** bilişim, reklam, bilgisayar
- **Birincil (Tarım) Faaliyetler;** madencilik, ormancılık, hayvancılık, avcılık, balıkçılık
- **İkincil (Sanayi) Faaliyetler;** metal işleme, otomotiv, makine, tekstil, kimya sanayileri ve inşaat
- **Üçüncül (Hizmet) Faaliyetler;** eğitim, sağlık, turizm, bankacılık, pazarlama, ulaşım
- **Beşincil Faaliyetler;** üst düzey yöneticiler

CEVAP: D

5. • Öğretmen ikincil değil, üçüncül ekonomik faaliyet içerisindedir.
- Diğer eşleştirmeler ise doğrudur.

Meslek	Ekonomik Faaliyet
Çiftçi	Birincil
İnşaatçı	İkincil
Doktor	Üçüncül
Üst düzey yönetici	Beşincil

CEVAP: E

6. • Yıllık nüfus artış hızı 2023 yılında %1,1 iken, 2024 yılında %3,4'e yükselmiştir. (TÜİK - 2024)
- Yukarıdaki bilgiye göre nüfus artış hızı azalmamış, artmıştır.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Nüfus sayısı en fazla olan il İstanbul'dur.
 - Kilometreye düşen kişi sayısı 111'dir.
 - Çalışma çağındaki nüfus (15 - 64) bir önceki yıla göre artmıştır.
 - Kent yerleşmelerde yaşayanlar, kırsal yerleşmelerde yaşayanlara göre daha fazladır.

CEVAP: B

7. • Avrupa'da yaşanan ekonomik kriz nedeniyle, gurbetçi vatandaşların kent merkezlerine göç etmesi, Türkiye'de yaşanan bir durum değildir.
- Diğer veriler ise doğrudur:
- Kentlerin eğitim, sağlık ve sosyokültürel açıdan cazibe merkezleri olması.
 - Kırsalda tarımda makineleşme sonucunda işsizlik oranının artması ve kent merkezlerine göçün yaşanması.
 - Yasa ile kent merkezlerine bağlı köylerin mahalle statüsü kazanması.
 - Kentlerde iş imkânlarının kırsala göre daha fazla olması.

CEVAP: D

8. Yüz ölçümü en fazla; nüfus miktarı en az olduğu için aritmetik yoğunluğun en az olduğu bölge, Doğu Anadolu Bölgesi'dir.

CEVAP: A

9. • İzmir ve Manisa'da dağlar doğu - batı yönlü uzandığı için bu durum iki kent arasında fark değil ortak özelliktir. Bu yüzden sorunun cevabıdır.
- Diğerleri ise insanların İzmir'de yoğunlaşmasının sebepleridir;
- Türkiye'nin en önemli liman kentlerinden biri olması
 - Dağların doğu batı yönlü uzanması
 - İş olanaklarının daha fazla olması
 - Ticari faaliyetlerin gelişmiş olması
 - Sosyokültürel açıdan gelişmiş olması

CEVAP: B

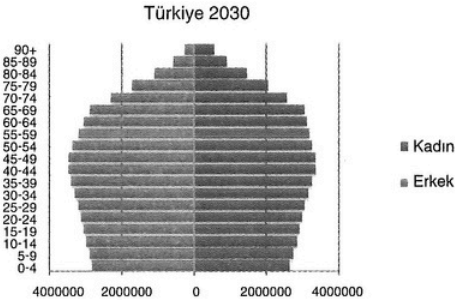
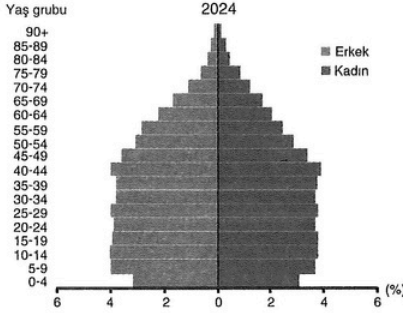
10. Türkiye'de 2024 yılı itibarıyla İstanbul 581.330 kişi ile en çok göç veren il olmuştur.

CEVAP: C

11. • Ülkenin savunma gücünün artması, askeri açıdan olumlu özelliklerden biri olur.
- Diğer ifadeler ise olumsuz özelliklerdir.
- Kırsal kesimden kentlere yoğun göç
 - Konut yetersizliği.
 - Demografik yatırımların artması; Nüfus için yapılan yatırımlar anlamına gelir. Ülke ekonomisi için gider tablosuna yazılır ve ekonomik olarak bütçeye yük getirir. Bu yüzden olumsuz özelliklerden biridir.
 - Eğitim sağlık hizmetlerinin aksaması.

CEVAP: C

1. Türkiye'nin 2024 yılı nüfus piramidi ve nüfusun projeksiyonlarına göre 2030 yılındaki tahmini nüfus piramidi, aşağıda verilmiştir.

Türkiye nüfus yapısının bu şekildeki değişimi düşünüldüğünde, 2030 yılı için aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Erkek nüfusun kadın nüfustan fazla olacağına
B) Nüfus miktarının artacağına
C) Genç nüfus oranının azalıp, yaşlı nüfus oranının artacağına
D) Sağlık ve eğitim hizmetlerinin gelişeceğine
E) Aktif nüfus içerisinde, birincil faaliyetlerde çalışanların en fazla olacağına

2. Türkiye'de bir bölgenin kırsalında dağınık yerleşmenin ortaya çıkması;

- I. sanayi faaliyetinin dağılımı,
II. yüzey şekli engebese fazla,
III. su kaynaklarının yeterli olması

gibi durumların hangilerine bağlıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

3. Ülke sınırları içerisindeki nüfus hareketleri iç göçleri ortaya çıkarır.

Aşağıdakilerden hangisi iç göç sebeplerinden biri değildir?

- A) Erozyon sonucunda toprakların verimsizleşmesi
B) Tarımda makineleşme
C) Hayat standardını yükseltme isteği
D) Eğitim ve sağlık hizmetlerindeki aksamalar
E) Kırsalda besi - ahır hayvancılığının yaygınlaşması

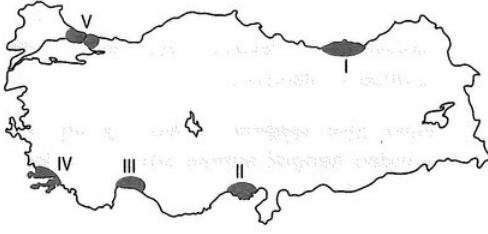
4. Türkiye'de iç göçü önleyebilmek için alınacak tedbirlerden biri aşağıdakilerden hangisi değildir?

- A) Sulanabilir tarım alanlarını genişletmek
B) Modern tarım yöntemlerini yaygınlaştırmak
C) Tarıma dayalı sanayi kollarını, kırsal alanlara kaydırmak
D) Kırsal alanlarda eğitim, sağlık, yol, su ve elektrik gibi hizmetleri yaygınlaştırmak
E) Tarım arazilerini kamulaştırmak

5. Türkiye'den aşağıdaki ülkelerin hangisine yoğun bir işçi göçü yaşanmamıştır?

- A) Suudi Arabistan B) Libya
C) Almanya D) Türkmenistan
E) Yunanistan

6.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangileri turizm amaçlı mevsimlik göçü daha fazla alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve V E) III ve IV

7.

- Yıl içerisindeki nüfus değişimi azdır.
- Enerji tüketimi fazladır.
- Erkek nüfus, kadın nüfustan fazladır.

Yukarıda özellikleri verilen kent aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Karabük B) Artvin C) Konya
D) Niğde E) Adana

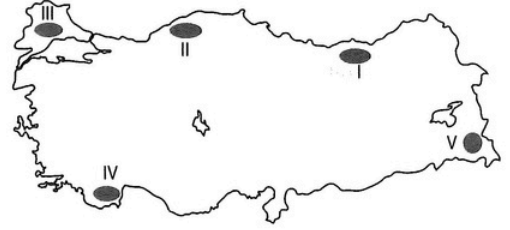
8.

Aşağıdakilerden hangisi, devamlı köy altı yerleşmelerdendir?

- A) Yayla B) Ağıl C) Kom
D) Oba E) Mahalle

9.

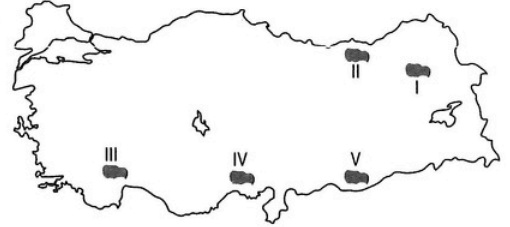
Çiftlikler; bir veya birkaç ev, ambar ve tarım arazi-sinden oluşan, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı alanlardır.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisi çiftliklerin yoğun olduğu alanlardan biridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde yayla yerleşmeleri görülmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

Oba yerleşmeleri göçebe çobanların çadırlarından oluşan, kıl keçisi yetiştiriciliğinin ön planda olduğu geçici köy altı yerleşmeleridir.

Aşağıdaki kentlerin hangisinin kırsal kesiminde bu yerleşmeler daha yaygındır?

- A) Mersin B) Erzurum C) Van
D) Bolu E) Edirne

12. I. Sanayi faaliyeti gelişmiştir.
 II. Bitki örtüsü ormandır.
 III. Yer şekilleri sadedir.
 IV. Yağış miktarı azdır.

Kırsal kesimde toplu yerleşmelerin görüldüğü bir yerde yukarıdakilerden hangileri görülür?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) III ve IV

13. Aşağıdaki platoların hangisinde nüfus yoğunluğu arazi şartlarına bağlı olarak daha azdır?

- A) Çatalca B) Yazılıkaya
 C) Teke D) Cihanbeyli
 E) Haymana

14. Türkiye'de kırsal yerleşmelerle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

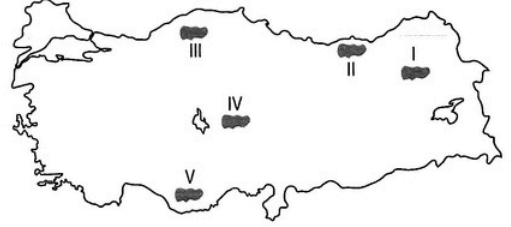
- A) Kırsal yerleşmelerin en fazla görüldüğü bölge Karadeniz'dir.
 B) Son yıllarda kırsal yerleşmelerde nüfus miktarı azalmıştır.
 C) Yağışın az olduğu alanlarda ahşap evler yaygındır.
 D) Tarım ve hayvancılık önemli ekonomik faaliyetlerdir.
 E) Kent yerleşmelerine göre nüfus miktarı azdır.

15. Köy altı yerleşmeleri, yıl boyunca konaklama süresine göre devamlı veya geçici yerleşmeler şeklinde sınıflandırılır.

Buna göre aşağıda verilen köy altı yerleşmelerinden hangisi sürekli köy altı yerleşmesine örnektir?

- A) Yayla B) Kom C) Dam
 D) Divan E) Oba

16. Türkiye'de arazinin yapısına bağlı olarak kırsal kesimlerde taş evlerin yaygın olduğu alanlar bulunmaktadır.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangilerinde bu malzemelerden yapılan evler daha yaygındır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I, IV ve V E) II, III ve V

17. Tarım, ticaret, turizm ve sanayi kentlerde nüfusun yoğunlaşmasında önemli birer etkidir.

Aşağıdaki kentlerin hangisi bu etkenlere bağlı olarak daha fazla gelişmiştir?

- A) İzmir B) Muğla
 C) Çanakkale D) Adana
 E) Bursa

1. • Nüfus piramidindeki değişime göre genç nüfus azalıyor, yaşlı nüfus artıyorsa ülke gelişiyor demektir. Bu sebeple; aktif nüfus içerisinde, birincil faaliyetlerde çalışanların en fazla olmaz çünkü gelişmiş ülkelerde üçüncül faaliyetlerde çalışanlar en fazla olur.
- Diğer ifadeler ise ulaşılabilir:
 - Erkek nüfusun kadın nüfustan fazla olacağı, grafikten değerlendirilir.
 - Nüfus miktarının artacağı, grafik üzerindeki sayı değerleri bize yardımcı olur.
 - Genç nüfus oranının azalıp yaşlı nüfus oranının artacağı, yaş grupları bu bilgiye ulaşmamıza yardımcı olur.
 - Sağlık ve eğitim hizmetlerinin gelişeceği, yaşlı nüfusun arttığı göz önüne alınırsa ülke gelişiyor ve sağlık ve eğitim hizmetleri gelişiyor demektir.

CEVAP: E

2. Bir bölgede dağınık yerleşmeleri etkileyen en önemli faktör su kaynaklarının fazlalığı ve arazi engebesidir. Sanayi faaliyeti kırsalda gelişmemiştir.

CEVAP: D

3. • Kırsalda besi - ahır hayvancığının yaygınlaşması, insanların kırsalda daha fazla gelir elde edecekleri anlamına gelir ve bu durum göç sebebi değildir.
- Diğerleri ise göç sebebidir:
 - Erozyon sonucunda toprakların verimsizleşmesi
 - Tarımda makineleşme
 - Hayat standardını yükseltme isteği
 - Eğitim ve sağlık hizmetlerindeki aksamalar

CEVAP: E

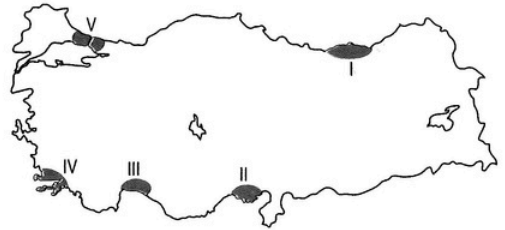
4. • Tarım arazilerini kamulaştırma, çiftçinin elinden toprağını almak demektir. Bu yüzden bu durum insanların göç etmesinin sebebidir.
- Diğerleri ise göçü engelleyecek etkinliklerdir:
 - Sulanabilir tarım alanlarını genişletmek
 - Modern tarım yöntemlerini yaygınlaştırmak
 - Tarıma dayalı sanayi kollarını, kırsal alanlara kaydırmak
 - Kırsal alanlarda eğitim, sağlık, yol, su ve elektrik gibi hizmetleri yaygınlaştırmak

CEVAP: E

5. • Yunanistan ile siyasi gerginliklerimizden dolayı bu ülkeye yoğun bir işçi göçü yaşanmamıştır.
- Diğer ülkelere ise işçi göçü yaşanmıştır.

CEVAP: E

6.

Antalya (III) ve Muğla (IV) kentlerine turizm amaçlı göçler yaşanır.

CEVAP: E

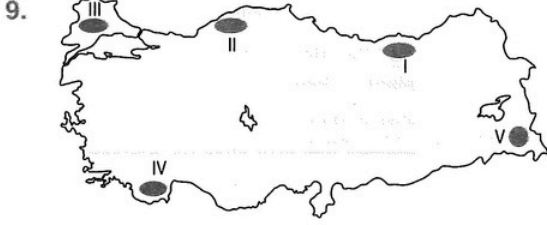
7. • Yıl içerisinde nüfus değişimi azdır.
- Enerji tüketimi fazladır.
- Erkek nüfus, kadın nüfustan fazladır.

Yukarıda özellikleri verilen kent bir sanayi kentidir. (Karabük)

CEVAP: A

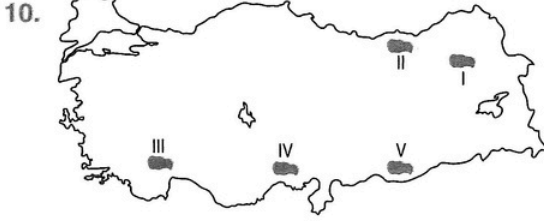
8. • Kırsal yerleşmelerden olan köy altı yerleşmelerinde; mahalle, mezra, divan, çiftlik kalıcı yani devamlı köy altı yerleşmeleridir.
- Geçici yerleşmeler ise kom, ağıl, yayla, oba, dam ve dalyandır.

CEVAP: E

Çiftlikler yer şekillerinin sade olduğu alanlarda yoğunlaşır, bu yüzden sorunun cevabı, III numaralı merkez olan Ergene'dir.

CEVAP: C

- Doğu Anadolu(I), Karadeniz(II), Akdeniz(III ve IV) bölgelerindeki dağlar, yaylacılık faaliyetlerinin yapıldığı yerlerdir.
- V numaralı merkez, yer şekillerinin sade, plato alanı olduğu için yaylacılık yapılamaz.

CEVAP: E

11. Oba yerleşmeleri, daha fazla Toros dağları üzerinde görülür. Bu yüzden Mersin sorunun cevabıdır.

CEVAP: A

12. • Kırsalda toplu yerleşmeler, yağışın az, yer şekillerinin sade olduğu alanlarda görülür.
- Sanayi faaliyetleri kırsalda görülmez, kırsalda genellikle tarım ve hayvancılık faaliyetleri gelişmiştir.
- Ormanların yerleşme üzerinde etkisi yoktur.

CEVAP: E

13. Karstik arazilerden Teke Platosu'nda olumsuz arazi şartlarından dolayı nüfus azdır.

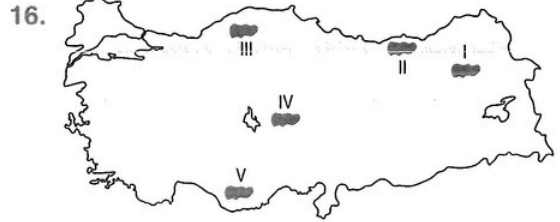
CEVAP: C

14. • Yağışın az olduğu alanlarda ahşap evler değil, kerpiç evler görülür.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Kırsal yerleşmelerin en fazla görüldüğü bölge Karadeniz'dir.
 - Son yıllarda kırsal yerleşmelerde nüfus miktarı azalmıştır.
 - Tarım ve hayvancılık önemli ekonomik faaliyetlerdir.
 - Kent yerleşmelerine göre nüfus miktarı azdır.

CEVAP: C

15. Yayla, kom, dam ve oba yıl içinde geçici olarak kullanılan köyaltı yerleşmeleridir. Divan ise Batı Karadeniz'de birden fazla mahallenin birleşmesi ile oluşan devamlı yerleşmelerdir.

CEVAP: D

- I. merkez - Erzurum = Volkanik malzeme ile yapılan taş evler vardır.
- IV. merkez - Nevşehir = Volkanik malzeme ile yapılan taş evler vardır.
- V. merkez - Taşeli = Karstik malzeme ile yapılan taş evler vardır.
- II ve III. merkezde ise ahşap ile evler vardır.

CEVAP: D

17. İzmir gelişmiş ekonomisi ile Muğla, Çanakkale, Adana ve Bursa kentlerine göre ön plandadır.

CEVAP: A

1. Türkiye'de aritmetik nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bir merkezde,

- I. Yüz ölçümü dardır.
- II. Engebe oranı azdır.
- III. Nüfus miktarı fazladır.
- IV. Bağımlı nüfus oranı fazladır.
- V. Göç olayları azdır.

gibi bilgilerden hangileri doğrudur?

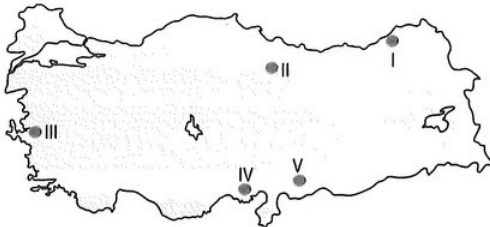
- A) Yalnız I
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) I ve IV
- E) IV ve V

2. • Ülkemizde Ege Bölgesi'nde yaygındır.
• Geçici köy altı yerleşmesidir.
• Büyükbaş hayvancılık faaliyeti yapılır.

Yukarıda verilen özellikler aşağıdaki köy altı yerleşmelerinden hangisine aittir?

- A) Bağ evi
- B) Kom
- C) Dam
- D) Ağıl
- E) Dalyan

3. Ülkemizde çizgisel veya doğrusal yerleşme doku- su dağların ve akarsuların uzanışına bağlı ortaya çıkmaktadır.

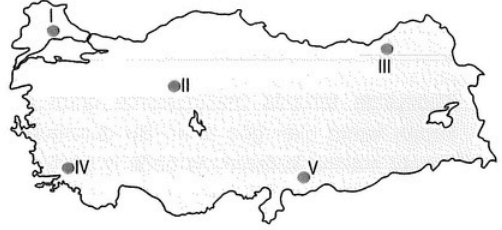
Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış merkezlerin hangisi akarsu boyu yerleşmesine örnektir?

- A) V
- B) IV
- C) III
- D) II
- E) I

4. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hızlı nüfus artışının ortaya çıkardığı sorunlardan biri değil- dir?

- A) Mal ve hizmete olan talebin artması
- B) Doğal kaynak tüketiminin artması
- C) Sosyal sorunların artması
- D) Sanayi merkezlerinin şehir içinde kalması
- E) İç göçlerin artması

5.

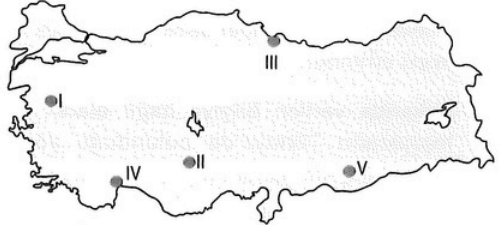

Yukarıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler numaralanmıştır.

Bu merkezlerdeki iç göç özellikleri dikkate alınır- sa aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. merkez - sürekli göç
- B) II. merkez - sürekli göç
- C) III. merkez - mevsimlik göç
- D) IV. merkez - mevsimlik göç
- E) V. merkez - mevsimlik göç

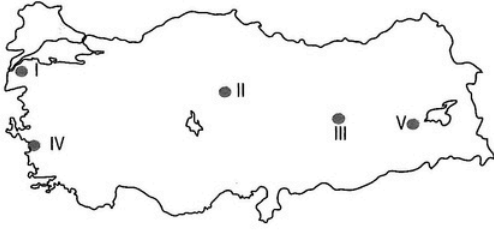
6.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış merkezlerden hangisi madencilik faaliyetlerine bağlı olarak sürekli göç almaktadır?

- A) V
- B) IV
- C) III
- D) II
- E) I

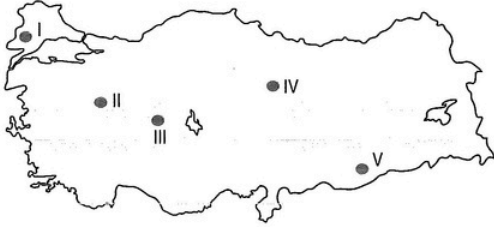
7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış merkezlerde yaygın olan köy altı yerleşmeleri dikkate alınırsa aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. merkez - dam yerleşmesi
- B) II. merkez - bağ yerleşmesi
- C) III. merkez - kom yerleşmesi
- D) IV. merkez - dalyan yerleşmesi
- E) V. merkez - mezra yerleşmesi

8. Türkiye'de tarımda makineleşme oranı arttıkça kırdan kente olan göç artar. Bu durumun temel sebebi makine kullanımına bağlı iş gücü ihtiyacının azalmasıdır.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış merkezlerin hangisinde tarımda makine kullanımına bağlı kırdan şehre olan göç oranı daha azdır?

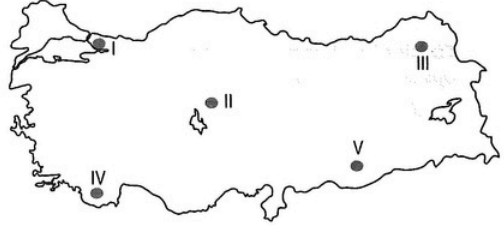
- A) V B) IV C) III D) II E) I

9. Türkiye'de yer alan A merkezinde yapılan toprak incelemesinde toprağın asitik reaksiyonda olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda verilen bilgiye bağlı olarak oluşan toprakların Türkiye'de bulunduğu yörelerde kırsal bölgede hangi mesken tipi yaygındır?

- A) Ahşap meskenler
- B) Kerpiç meskenler
- C) Hıms meskenler
- D) Döğmeli evler
- E) Taş meskenler

10. Toplam nüfusun tarım arazilerine bölünmesi ile fizyolojik nüfus yoğunluğu tespit edilir.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında gösterilmiş merkezlerin hangisinde fizyolojik nüfus yoğunluğu en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Fonksiyonlarına göre şehirlerin sınıflandırılmasında tarım, sanayi, ticaret, ulaşım, turizm, madencilik, kültür, idare ve din gibi temel etkinlikler ön plandadır. Bir şehirde tek fonksiyon gelişebileceği gibi birden fazla fonksiyonda ön planda olabilir.

Buna göre aşağıda verilen şehirlerin hangisinde tarım, sanayi ve ticaret fonksiyonlarının hepsi birden gelişmiştir?

- A) İstanbul B) Antalya
- C) Bursa D) Kırşehir
- E) Şanlıurfa

12. Aşağıda verilen şehirlerin hangisinde din fonksiyonu ön plandadır?

- A) Denizli B) Adana
- C) Aydın D) Antakya
- E) Batman

1. Aritmetik nüfus yoğunluğu, toplam nüfusun toplam alana bölünmesi ile elde edilir. Bu nedenle aritmetik nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bir merkezin yüz ölçümü dardır ve nüfusu fazladır.

CEVAP: B

2. Dam köyü altı yerleşmesi, Ege Bölgesi'nde yaygın olup büyükbaş mera hayvancılığının yaygın yapıldığı yerleşmelerdir. Bu yerleşmeler geçici kurulmuştur.

CEVAP: C

3. Ülkemizde Amasya ve Tokat şehirleri Yeşilirmak Nehri kenarında kurulmuş en önemli akarsu boyu yerleşmeleridir. Verilen diğer merkezler akarsu boyu yerleşmesi özelliğine sahip değildir.

CEVAP: D

4. Hızlı nüfus artış hızına bağlı mal ve hizmete olan talebin artması olumlu sonuçlar içindedir. Bu durum üretim bandının hızlanmasını sağlar. Verilen diğer durumlar incelendiğinde; doğal kaynak tüketiminin artması, iç göçün düzensiz gerçekleşmesi, çarpık kentleşmeye bağlı sanayi alanlarının şehir içinde kalması, sosyal sorunların artması, eğitim, sağlık ve belediye hizmetlerinin yetersiz kalması olumsuz sonuçlar içinde değerlendirilir.

CEVAP: A

5. Ülkemizde Gaziantep (V) sanayi ve hizmet sektörünün gelişmiş olmasına bağlı olarak sürekli göç almaktadır. Verilen diğer merkezler incelendiğinde; Tekirdağ (I) ve Ankara (II) sanayi ve hizmet sektörlerine bağlı sürekli göç alırken Muğla (IV) turizm faaliyetine bağlı mevsimlik göç, Rize (III) ise çay ve fındık tarımına bağlı mevsimlik göç almaktadır.

CEVAP: E

6. Ülkemizde Manisa'nın Soma ilçesi (I) linyit madeni çıkarımına bağlı sürekli göç almaktadır. Verilen diğer merkezlerde madencilik faaliyeti yoğun değildir.

CEVAP: E

7. Ülkemizde İç Anadolu ve Orta Karadeniz'de yaygın olan köy altı yerleşmesi ağıldır. Bağ yerleşmeleri bütün bölgelerde görülür ancak en yaygın Ege Bölgesi'nde yer alır.

CEVAP: B

8. Verilen merkezler içinde engebe oranı Sivas (IV) çevresinde fazla olduğu için tarımda makine kullanımı en az seviyededir. Bu merkezde makine kullanımı az olduğu için iş gücü ihtiyacının azalması durumu söz konusu değildir. Bundan dolayı kırdan kente olan göç oranı en azdır.

CEVAP: B

9. Toprağın asidik reaksiyonda olması aşırı yıkanmaya bağlıdır. Bu topraklar ülkemizde Doğu Karadeniz bölümünde yaygındır. Buna bağlı yağışın fazla olduğu bu bölümde, kırsal yerleşmelerde ahşap mesken tipi daha yaygındır.

CEVAP: A

10. İstanbul'da (I) nüfus miktarının fazla ve tarım arazilerinin dar olması fizyolojik nüfus yoğunluğunun yüksek çıkmasını sağlamaktadır. Verilen merkezler içinde Şanlıurfa (V) ve Kırşehir'de (II) tarım arazilerinin geniş olması nedeniyle fizyolojik nüfus yoğunluğu en azdır.

CEVAP: A

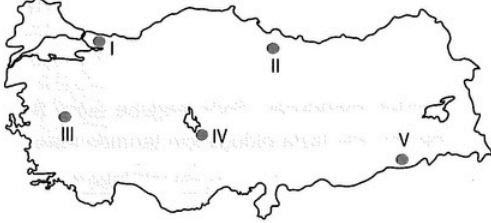
11. Verilen şehirler içinde tarım, sanayi ve ticaret faaliyetlerinin tamamının aynı anda geliştiği şehir Bursa'dır. İstanbul'da sanayi ve ticaret fonksiyonu gelişmiş iken tarım fonksiyonu gelişmemiştir. Kırşehir ve Şanlıurfa şehirlerinde sanayi ve ticaret fonksiyonu yoğun değildir. Antalya'da ise turizm fonksiyonu ön plandadır.

CEVAP: C

12. Ülkemizde dinî faaliyetlerin merkezi olan şehirler içinde Antakya, İstanbul, Mardin, Trabzon, Konya, gibi iller yer almaktadır. Verilen diğer illerde dinî fonksiyon gelişmemiştir.

CEVAP: D

1. Madencilik faaliyeti, küçük bir kırsal yerleşmenin zaman içinde şehir yerleşmesine dönüşmesine neden olabilir. Türkiye'de bu duruma örnek oluşturacak yerleşmeler mevcuttur.

Haritada numaralandırılan yerlerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye'nin bazı alanlarında kırsal yerleşmenin dağınık dokulu olduğu görülür.

Bu yerleşmelerin oluşumunda;

- I. arazinin engebeli olması,
- II. tarım topraklarının verimsiz olması,
- III. tarım alanlarının parçalı olması,
- IV. arazinin kıyıya yakın olması.

faktörlerinden hangileri etkilidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Türkiye'nin coğrafi bölgelerinin nüfus yoğunluklarının birbirinden farklı olmasında aşağıdakilerden hangisinin diğerlerinden daha az etkili olduğu söylenebilir?

- A) Doğal bitki örtüsünün
- B) Yüzey şekillerinin
- C) İklim koşullarının
- D) Endüstri kuruluşlarının
- E) Ulaşım imkânlarının

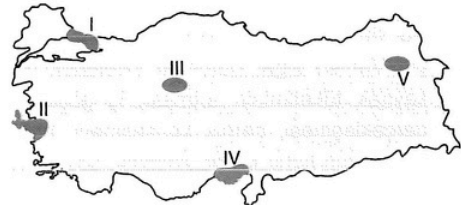
4. Türkiye'de nüfusun düzensiz dağılışı etkili olan etmelerden ikisi aşağıdakilerin hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Enlem - Yağış biçimi
- B) Toprak türü - Jeolojik yapı
- C) Yükselti - Yer şekilleri
- D) Yağış biçimi - Bitki örtüsü
- E) Yer şekilleri - Enlem

5. Aşağıdakilerden hangisinin Türkiye'deki nüfus dağılışı üzerinde etkisi yoktur?

- A) Ulaşım kolaylığının
- B) Yer şekillerinin
- C) İklimin
- D) Enlemin
- E) Yükseltinin

- 6.

Yukarıdaki haritada gösterilen alanların hangisinde, nüfus artışının temel nedeni doğurganlığın yüksek olmasıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Türkiye'de kıyı bölgelerinde nüfus yoğunluğu iç bölgelere göre daha fazladır.

Bu durumun oluşmasında aşağıdaki özelliklerden hangisinin etkisi en azdır?

- A) Su kaynaklarının bolluğu
- B) İklim şartlarının daha elverişli olması
- C) Tarımsal üretim ve gelirin daha yüksek olması
- D) Ulaşım imkânlarının gelişmiş olması
- E) Turizmin gelişmiş olması

8. Aşağıdakilerin hangisinde verilen bölge özellikleri o bölgenin nüfusunu artırıcı rol oynar?

- A) Doğu Anadolu Bölgesi'nde volkanik dağların geniş alan kaplaması
- B) Karadeniz Bölgesi'nde engebenin fazla olması
- C) Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaz kuraklığının şiddetli olması
- D) Akdeniz Bölgesi'nde karstik alanların yaygın olması
- E) Ege Bölgesi'nde akarsuların vadi tabanlarının geniş olması

9. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de nüfus dağılışı üzerinde en az etkilidir?

- A) Ulaşımın gelişmişliği
- B) Endüstri kuruluşlarının dağılışı
- C) Enerji üretim merkezlerine yakınlık
- D) Ticaretin gelişmişliği
- E) Verimli tarım alanlarının genişliği

- 10. I. Nüfus artış hızının yüksek olması
- II. Nüfus dağılışının düzensiz olması
- III. Çarpık kentleşmenin yaygın olması

Yukarıdakilerden hangileri, Türkiye'de kırsal kesimden kentlere olan göçün sonuçlarındandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

- 11. I. Yurt içinde iller arasında yaşanan göçler
- II. Dönemler arasındaki nüfus artışları
- III. Şehirsel nüfus oranının yükselmesi
- IV. Yurt dışından Türkiye'ye olan göçler

Türkiye'de 1927 yılında kilometrekareye 18 kişi olan nüfus yoğunluğunun 2022 yılında 111 kişiye çıkmasında yukarıdaki faktörlerden hangileri etkilidir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

12. Aşağıdaki şehirlerin hangisinin kurulması ve gelişmesinde sanayinin etkisi daha azdır?

- A) Ayvalık
- B) Aliağa
- C) Bandırma
- D) Gebze
- E) İskenderun

13. Türkiye'de 1935 yılında 21 olan ortalama yaşın 2022 yılında 33,5 olması

- I. nüfusun eğitim durumunun yükselmesi,
- II. nüfusun yaşlanması,
- III. nüfusun evlilik yaşınının yükselmesi

durumlarından hangileriyle doğrudan ilgilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

14. Türkiye'de nüfusun coğrafi dağılışına ilişkin

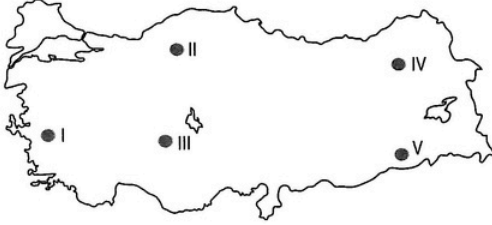
- I. Yükseltiyle birlikte nüfus yoğunluğu da artar.
- II. Ülkenin batı yarısında nüfus yoğunluğu doğu yarısına oranla yüksektir.
- III. Kıyı kesimleri iç kesimlere göre daha fazla nüfuslanmıştır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
E	B	A	C	D	E	A	E	C	E	D	A	B	E

1. Tarım, ülkemizdeki önemli sektörlerden biridir. İklim koşullarına bağlı olarak ülkemizde birçok tarım ürünü yetiştirilmektedir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerdeki iklim koşulları dikkate alındığında hangisinde tarım ürünü çeşitliliği daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye'de tarımdan elde edilen verimi arttırmak için aşağıdaki çalışmalardan hangisinin yapılması verimliliği en az etkilemektedir?

- A) Uygun gübre kullanımının yapılması
B) Nöbetleşe ekim yapılması
C) Tohum ıslahının yapılması
D) Sulama imkânlarının gelişmesi
E) Makine kullanımının artması

3. Türkiye'de yüz ölçümüne göre, ekili - dikili arazinin en fazla olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marmara
B) Güneydoğu Anadolu
C) İç Anadolu
D) Ege
E) Akdeniz

4. Aşağıdaki ürün gruplarının hangisinin yetiştirildiği bölgede iklim çeşitliliğinin fazla olduğu söylenebilir?

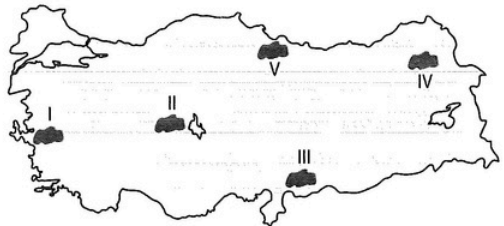
- A) Üzüm - Şeker pancarı - Arpa
B) Zeytin - Turunçgil - Pamuk
C) Mısır - Fındık - Çay
D) Çay - Zeytin - Arpa
E) Ayçiçeği - Buğday - Çavdar

5. I. Makine kullanımı azdır.
II. İkime bağımlılık fazladır.
III. Seracılık faaliyetleri yaygındır.
IV. Tohum ıslah çalışmaları yapılır.

Türkiye'de ekstansif tarım yöntemlerinin uygulandığı bir alan için yukarıdaki ifadelerden hangileri doğru olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

- 6.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde nadas uygulaması en fazla olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

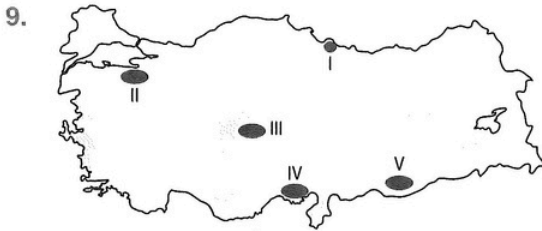
7. İntansif tarım metodunun uygulandığı bir alan için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tarımsal faaliyetlerde iklim koşullarına bağımlılık az olur.
- B) Makine kullanımı yaygındır.
- C) Sulama faaliyetleri gelişmiştir.
- D) Nadas uygulaması yapılmaktadır.
- E) Birim alandan elde edilen verim fazladır.

8. I. Sulama
II. Gübre kullanımı
III. Yaz kuraklığı
IV. Tohum ıslahı

Yukarıdakilerden hangileri tarımı etkileyen beşerî faktörler arasında yer almaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) III ve IV

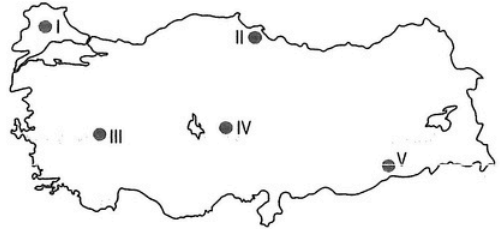
Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde tarımda sulama ihtiyacı en az olur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdakilerden hangisi tarımda makine kullanımının getirdiği olumlu sonuçlardan biri değildir?

- A) Tarım alanları genişlemiştir.
- B) Yapılan iş pratik ve kısa süreli hâle gelmiştir.
- C) İnsan iş gücüne duyulan ihtiyaç azalmıştır.
- D) Birim alandan alınan verim artmıştır.
- E) Makine kullanımına bağlı, sanayi kuruluşlarının sayısı artmıştır.

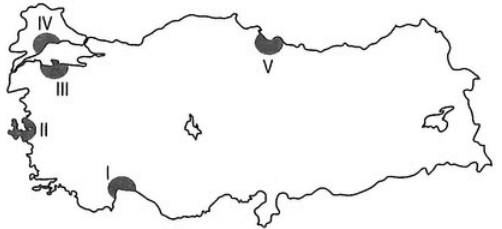
11. Tarımı etkileyen en önemli etmenlerden biri de toprak özellikleridir. Verimli alüvyal topraklar, su dolaşımına olanak tanıyan geçirimli topraklar ve kalınlığı fazla olan topraklar tarıma daha elverişlidir.

Buna göre Türkiye haritasında numaralandırılmış alanların hangisinde yukarıdaki açıklamaya uygun topraklar yaygındır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. Örtü altı tarım, kış ılıkılığı ve güneşli gün sayısının fazla olduğu yerlerde uygulanan tarımsal faaliyetlerdir.

Buna göre yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde örtü altı tarım daha fazla gelişmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Nemli ve ılıman iklim koşullarının yaşandığı ortamlarda tarımsal ürün çeşitliliği fazladır. Bu nedenle I numaralı yöredeki tarım ürünü çeşitliliği diğerlerinden daha fazladır.

CEVAP: A

2. Nöbetleşe ekim, topraktaki mineral dengesini sağlamak için her yıl farklı ürünlerin ekiminin ya da dikiminin yapılmasıdır. Bu nedenle doğal ve ilkel yollarla topraktaki mineral dengesi sağlanmaya çalışıldığı için soru içinde verilen diğer uygulamalara göre toprak verimliliğini daha az etkiler.

CEVAP: B

4. Ülkede çay (Karadeniz iklimi), zeytin (Akdeniz iklimi), arpa (Karasal iklim) gibi ürünler yetiştiriliyorsa o ortamda iklim çeşitliliği en fazladır. Temel etken her bir ürünün farklı iklimlere adapte olmasıdır.

CEVAP: D

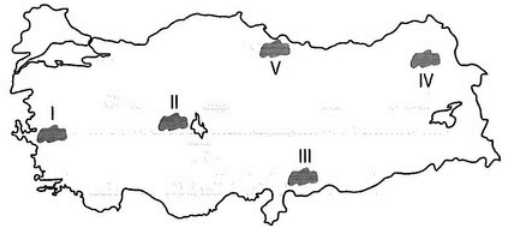
5. • Ekstansif tarım ilkel tarım yöntemidir. Yer şekillerinin problemleri ve iklim koşullarının olumsuz alanlarda yapılan tarımsal faaliyetlerdir. Bu sebeple bu alanlarda sulama yapılamadığı ve iklim koşullarının olumsuzluklarına müdahale edilemediği için iklime bağımlılık fazla olur. Yer şekilleri problemi sebebiyle de makine kullanımı zordur. Bu yüzden bu yöntemler ilkel tarım yöntemleridir.
- Seracılık, tarım alanların üzerini naylonlarla kapatarak, uygun iklim koşullarının oluşturulması ile yapılan tarımsal faaliyetlerdir. Modern tarım yöntemidir.
- Tohum ıslahı, tohum ekimi yapılacak alanın iklim koşullarına uygun hâle getirerek verimi artırma çalışmasıdır. Modern tarım yöntemidir.

CEVAP: D

3. GAP ile birlikte tarım alanları sulanabildiği için Türkiye'de yüz ölçümüne göre ekili - dikili alan oranının en fazla olduğu bölge Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir.

CEVAP: B

6.

Nadas, sulama probleminin yaşandığı alanlarda, toprağı bir yıl ekme, diğer yıl dinlendirme yöntemidir. Yağışın en az olduğu İç Anadolu Bölgesi'nde, (II. merkezde) nadas uygulaması en fazla olur.

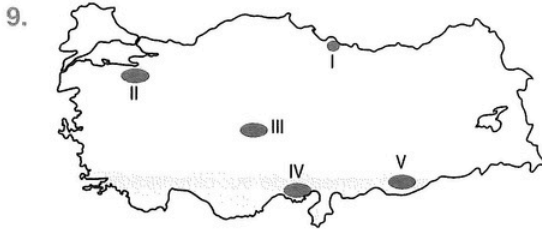
CEVAP: B

7. • İntansif tarım, modern tarım yöntemidir. Bu alanlarda:
- Tarımsal faaliyetlerde iklim koşullarına bağımlılık az olur.
 - Makine kullanımı yaygındır.
 - Sulama faaliyetleri gelişmiştir.
 - Birim alandan elde edilen verim fazladır.
 - Nadas uygulaması ekstansif (ilkel tarım) yöntemidir.

CEVAP: D

8. • Sulama, gübreleme ve tohum ıslahı beşerî faktörlerdir.
- Yaz kuraklığı ise iklim özelliklerine bağlıdır.

CEVAP: C

- Karadeniz yaz aylarında yağış aldığı için sulama sorunun yaşandığı yaz mevsiminde yağış rejimi bu problemi çözer. Bu sebeple I. merkezde sulama problemi yaşanmaz.
- Diğer alanlar, yaz kuraklığından dolayı sulama problemi yaşarlar.

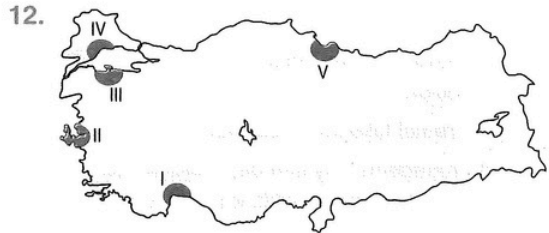
CEVAP: A

10. • İnsan iş gücüne duyulan ihtiyacın azalması işsizlik problemini ortaya çıkardığı için makine kullanımının oluşturduğu olumsuz bir durumdur.
- Diğer seçenekler ise olumlu özelliklerdir:
 - Tarım alanları genişlemiştir. Makine dağlık taşlık, yerleri tarım alanlarına çevirmiştir.
 - Yapılan iş pratik ve kısa süreli hâle gelmiştir.
 - Birim alandan alınan verim artmıştır. Yapılan iş standart hâle geldiği için bu durum ortaya çıkmıştır.
 - Makine kullanımına bağlı, sanayi kuruluşlarının sayısı artmıştır.

CEVAP: C

11. II numaralı alan Bafra Deltası'dır. Bu ova tabanında alüvyal madde oranı fazla olduğu için diğer ovalardan daha verimli özelliktedir.

CEVAP: B

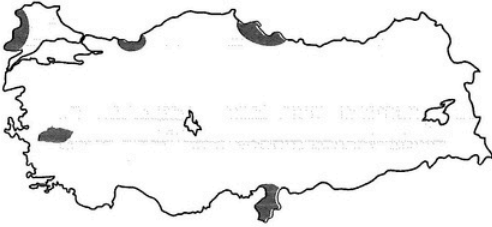
Kış ılıkılığı ve güneşli gün sayısına bağlı olarak, örtü altı tarım faaliyetlerinin daha fazla olduğu yer, Akdeniz'de yer alan I numaralı merkezdir.

CEVAP: A

1. Türkiye'de pamuk, incir ve mısırın, en çok yetiştirildiği iller aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Pamuk	İncir	Mısır
A)	Adana	Aydın	Samsun
B)	Şanlıurfa	Aydın	Konya
C)	İzmir	Adana	Bursa
D)	Bursa	Samsun	Antalya
E)	Şanlıurfa	İzmir	Samsun

2. Aşağıdaki haritada Türkiye'de bir tarım ürününün önemli yetiştirme alanları gösterilmiştir.

Buna göre işaretli alanlarda yetiştiriciliği yapılan tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tütün B) Zeytin C) Pirinç
D) Ayçiçeği E) Kenevir

3. I. Karasal iklim bölgelerinde, geniş ekim alanı bulur.
II. Temel tüketim maddesidir.
III. Karadeniz kıyılarında, yüksek gelir getiren ürünler tercih edildiği için yetiştirilmez.
IV. Yetiştirme döneminde su isteği azdır.

Buğday üretimi ile ilgili yukarıda verilen ifadelerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) III ve IV

4. Mısır, Karadeniz kıyılarında doğal yetiştirme alanı bulurken Ege, Akdeniz, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da da yetiştirilmektedir.

Buna göre Türkiye'de mısır yetiştiriciliği için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yetiştirme ve olgunlaşma döneminde bol su isteği olan bir üründür.
B) Akdeniz'de yetiştirilebilmesi, sulama koşullarına bağlıdır.
C) Karadeniz kıyılarında yetiştiriciliği için sulamaya ihtiyaç duyulmaz.
D) Akdeniz'de yağ sanayiye ham madde sağladığı için geniş alanda tercih edilir.
E) Karadeniz'de yetiştirilen mısırın, iklim koşullarına bağlı olarak yağ oranı daha fazladır.

5. Türkiye'de üretimi ve tüketimi en fazla yapılan tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mısır B) Arpa C) Yulaf
D) Buğday E) Çavdar

6. I. Yetiştirme döneminde su, olgunlaşma döneminde aşırı sıcaklık ister.
II. Şanlıurfa çevresindeki ovalarda, sulama koşullarının gelişmesiyle son yıllarda yoğun bir şekilde yetiştiriciliği yapılmaktadır.
III. Doğu Anadolu'nun her ovasında yetiştirilir.
IV. Volkanik araziler en geniş ekim alanlarıdır.

Pamuk üretimi ile ilgili yukarıda verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

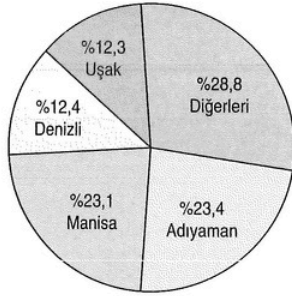
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

7. I. Muz
II. Kivi
III. Kenevir
IV. Haşhaş

Yukarıdaki ürünlerin hangisinin ekim alanlarının sınırlı olması iklime bağlı değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

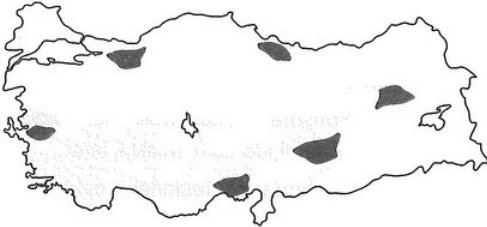
8. Aşağıdaki grafikte Türkiye'de bir tarım ürününün en fazla yetiştirildiği merkezler verilmiştir.

Buna göre ülkemizdeki üretim alanları, kaliteyi korumak için devlet tarafından belirlenen bu tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mısır B) Çeltik C) Tütün
D) Haşhaş E) Anason

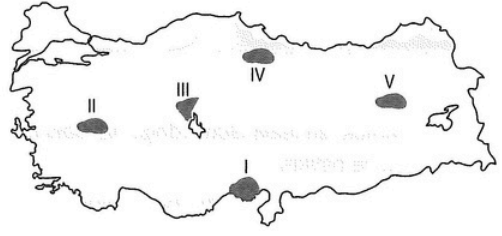
9.

Yukarıdaki haritada önemli yetiştirme alanları gösterilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzüm B) Elma C) Tütün
D) Şeker pancarı E) Pamuk

10.

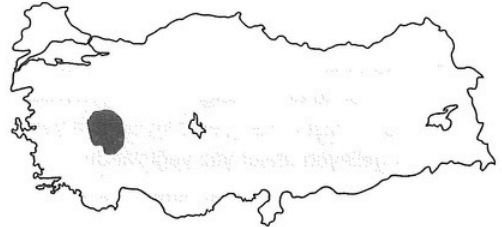
Şeker pancarı, yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde daha fazla gelir getiren ürünler tercih edildiği için yetiştirilmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Türkiye'de maki bitki örtüsünün yaygın olarak bulunduğu bir alanda aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin doğal ortamda tarımı yapılamaz?

- A) Zeytin B) Turunçgil C) İncir
D) Üzüm E) Çay

12.

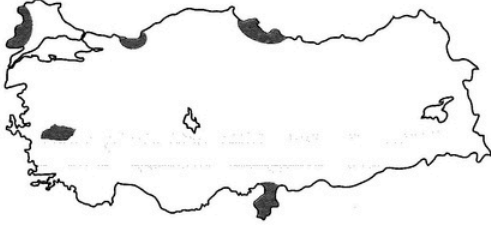
Yukarıdaki haritada işaretli alanda en fazla tarımı yapılan ürün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzüm B) Tütün C) Haşhaş
D) Gül E) İncir

1. • Pamuk, en fazla Güneydoğu Anadolu'da, sulama ile birlikte,
- İncir, en fazla Ege'de, Aydın kentinde,
- Mısır, en fazla Konya'da sulama ile birlikte yetiştirilir.

CEVAP: B

2.

- Sulak alanlar içerisinde yetişir,
- Meriç, Asi, Kızılırmak, Gediz, Sakarya gibi akarsular üzerinde devlet kontrolünde yetiştirilir.

Özellikleri verilen bu tarım ürünü pirinçtir.

CEVAP: C

4. • "Karadeniz'de yetiştirilen mısırın, iklim koşullarına bağlı olarak yağ oranı daha fazladır." ifadesi yanlıştır. Çünkü sıcak olan yerde yetişen yağ bitkisinin, yağ oranı daha fazla olur. Akdeniz Bölgesi daha sıcak olduğu için burada yetişen mısırın yağ oranı daha fazla olur.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
 - Yetiştirme ve olgunlaşma döneminde bol su isteği olan bir üründür.
 - Akdeniz'de yetiştirilebilmesi sulama koşullarına bağlıdır.
 - Karadeniz kıyılarında yetiştiriciliği için sulamaya ihtiyaç duyulmaz.
 - Akdeniz'de yağ sanayiye ham madde sağladığı için geniş alanda tercih edilir.

CEVAP: E

5. Karasal iklim koşullarına uygun olan, temel tüketim maddesi ve en fazla üretilen tarım ürünü buğdaydır.

CEVAP: D

3. • "Karadeniz kıyılarında, yüksek gelir getiren ürünler tercih edildiği için yetiştirilmez." cümlesi yanlıştır, Karadeniz kıyılarında yetişmesini engelleyen unsur yaz yağışlarıdır.
- Diğer ifadeler buğday tarımı için doğrudur:
 - Karasal iklim bölgelerinde, geniş ekim alanı bulur.
 - Temel tüketim maddesidir.
 - Yetiştirme döneminde su isteği azdır.

CEVAP: C

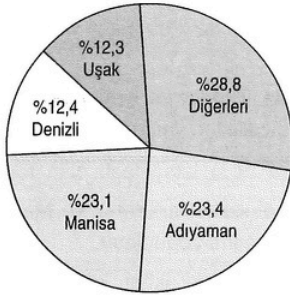
6. • Pamuk için:
 - Yetiştirme döneminde su, olgunlaşma döneminde aşırı sıcaklık ister.
 - Şanlıurfa çevresindeki ovalarda, sulama koşullarının gelişmesiyle son yıllarda yoğun bir şekilde yetiştiriciliği yapılmaktadır, ifadeleri doğrudur.

CEVAP: D

7. • Kenevir ve haşhaş uyuşturucu madde içerdiği için devlet kontrolündedir.
- Muz ve kivi ise özel konumun etkileri sonucunda iklime bağlı olarak Türkiye'de yetiştirme alanı bulur.

CEVAP: E

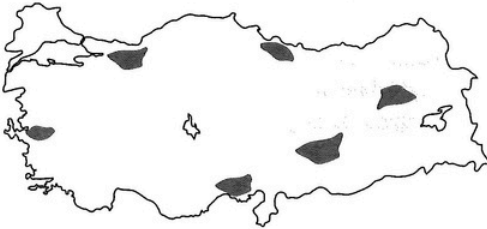
8.

Grafikte üretim alanları verilen ürün tütündür. Kalitesi bozulmasın diye devlet kontrolünde yetiştirilir.

CEVAP: C

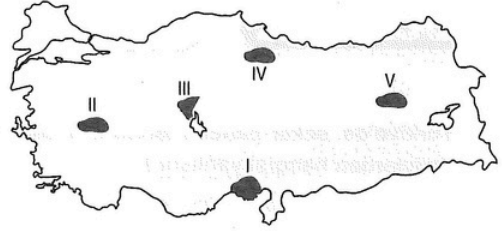
9.

- Haritada yetiştirme alanı gösterilen tarım ürünü, tütündür.
- En fazla Adıyaman'da yetiştirilir.

CEVAP: C

10.

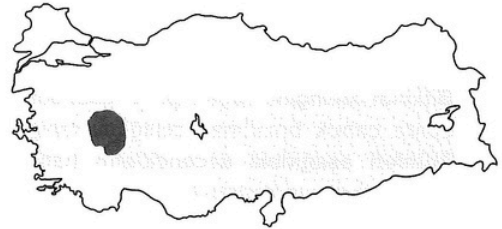
Akdeniz Bölgesi'nin kıyı kesimlerinde şeker pancarı daha fazla gelir getiren ürünler yetiştirildiği için (mısır) tercih edilmez.

CEVAP: A

11. • Çayın ana vatanı Güneydoğu Asya'dır; bol yağış ve nem isteği ile Doğu Karadeniz'de yetişir. Akdeniz ikliminde yetişmez.

CEVAP: E

12.

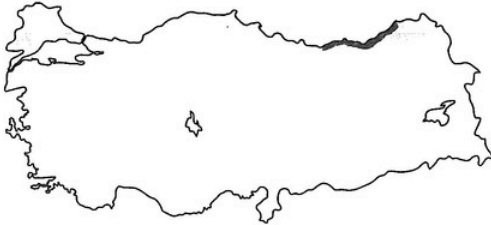
Haşhaş, Afyon'da yetiştirilir ve devlet kontrolündedir.

CEVAP: C

1. Türkiye'de, şeker pancarı tarımı için aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Yumru kökünden elde edilen sıvıdan şeker üretilir.
- B) Anadolu'da Cumhuriyet ile birlikte tarımı başlamıştır.
- C) Çabuk bozulma özelliğine bağlı olarak, tarım alanları çevresinde fabrikaları vardır.
- D) İç Anadolu Bölgesi en geniş tarım alanlarının bulunduğu yerdir.
- E) Posası ipek böcekçiliğinin gelişmesine katkı sağlamıştır.

2.

Türkiye'de üretiminin %100'ü, haritada işaretli alanda yer alan tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fındık
- B) Mısır
- C) Elma
- D) Çay
- E) Tütün

3. Bitkinin özelliğine bağlı olarak hasat edildikten sonra çabuk bozulma özelliğine sahip tarım ürünleri aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Elma - Üzüm
- B) Arpa - Buğday
- C) Pirinç - Mısır
- D) Çay - Şeker pancarı
- E) Haşhaş - Tütün

- 4. I. Muz
- II. Buğday
- III. Şeker pancarı
- IV. Patates

Yukarıda verilen tarım ürünlerinden hangilerinin ekim alanı dardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) III ve IV

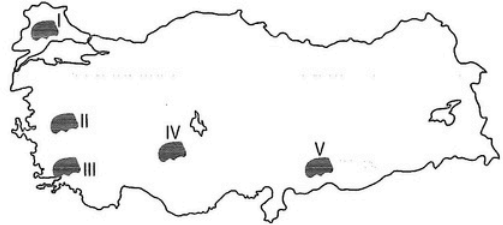
5. Aşağıda Türkiye'de yetiştirilen bir tarım ürününün genel özellikleri verilmiştir:

- Nem ve su isteği fazla olan tropikal bir üründür.
- Ülkemizde Karadeniz ve Marmara bölgelerinde üretimi yoğunlaşır.
- Ülkemizdeki iklim koşulları sebebiyle ekim alanı sınırlıdır.

Buna göre yukarıda temel özellikleri verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kivi
- B) Şeftali
- C) Soya fasulyesi
- D) İncir
- E) Elma

6.

Yukarıdaki haritada yetiştirme alanları en çok gösterilen tarım ürünleri, aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

I	II	III	IV	V
A) Ayçiçeği	Zeytin	İncir	Pamuk	Mısır
B) Pirinç	Tütün	Üzüm	Mısır	Pamuk
C) Ayçiçeği	Üzüm	İncir	Mısır	Pamuk
D) Buğday	Üzüm	İncir	Limon	Tütün
E) Tütün	Elma	Nar	Pamuk	Çay

7. Tohumundan elde edilen yağ ile birlikte Türkiye'de sıvı yağ üretiminde, en fazla kullanılan tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mısır
B) Ayçiçeği
C) Soya fasulyesi
D) Pamuk
E) Fındık

8. I. Çay
II. Şeker pancarı
III. Mısır
IV. Buğday

Yukarıdaki ürünlerden hangileri Anadolu'da, Cumhuriyet'ten sonraya dayanan tarım ürünlerindendir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve IV

9. Baklagiller sınıfında yer alan mercimek, karasal iklim bölgelerinde yetiştirme alanı bulur.

Türkiye'de aşağıdaki seçeneklerin hangisinde, kırmızı ve yeşil mercimeğin en fazla tarımının yapıldığı bölgeler doğru olarak verilmiştir?

	Kırmızı Mercimek	Yeşil Mercimek
A)	İç Anadolu	Güneydoğu Anadolu
B)	Akdeniz	Ege
C)	Güneydoğu Anadolu	İç Anadolu
D)	Marmara	Karadeniz
E)	Doğu Anadolu	İç Anadolu

10. Sulama faaliyetlerinin yetersiz olduğu, karasal iklim bölgelerinde, nadas yöntemi uygulanmasını diye; tarımsal faaliyetlerin devamı için nöbetleşe ekim metodu uygulanmaktadır.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde, nöbetleşe ekim metodunda, art arda ekilen ürünler doğru olarak verilmiştir?

A) Buğday - Mısır
B) Şeker pancarı - Pamuk
C) Buğday - Nohut
D) Mercimek - Mısır
E) Elma - Üzüm

11. Aşağıdaki yağ bitkilerinden hangisi Akdeniz ikliminin karakteristik bir ürünüdür?

A) Aspir
B) Zeytin
C) Kolza
D) Soya fasulyesi
E) Ayçiçeği

12. Karadeniz iklim bölgesinde doğal yetiştirme alanı bulurlar. Ancak yağ sanayinde kullanılması ve ekonomik getirisinin daha fazla olması sebebiyle en fazla Akdeniz Bölgesi'nde yetiştirilir.

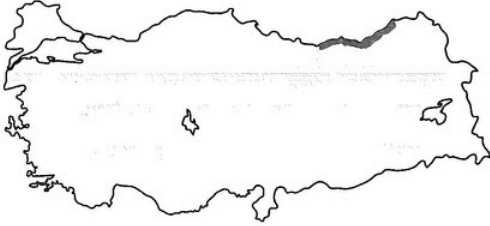
Buna göre yukarıda özellikleri verilen iki tarım ürünü aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Susam - Yer fıstığı
B) Mısır - Soya fasulyesi
C) Pamuk - Çay
D) Turunçgil - Zeytin
E) Anason - Soya fasulyesi

1. • "Posası ipek böcekçiliğinin gelişmesine katkı sağlamıştır." ifadesi yanlıştır. Çünkü posası besi - ahır hayvancılığında hayvan yemi olarak kullanılır.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Yumru kökünden elde edilen sıvıdan şeker üretilir.
 - Anadolu'da Cumhuriyet ile birlikte tarımı başlamıştır.
 - Çabuk bozulma özelliğine bağlı olarak, tarım alanları çevresinde fabrikaları vardır.
 - İç Anadolu Bölgesi en geniş tarım alanlarının bulunduğu yerdir.

CEVAP: E

2.

Üretiminin %100'ü Doğu Karadeniz'de olan tarım ürünü çaydır.

CEVAP: D

3. Çay ve şeker pancarı çabuk bozulma özelliğine sahip olduğu için ekim alanlarının hemen yanında işlenir.

CEVAP: D

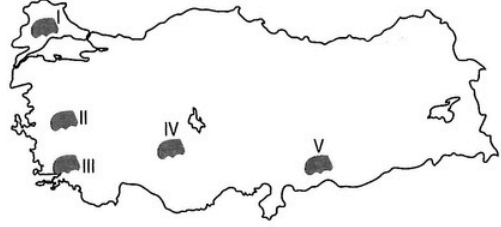
4. • Mikroklima iklim özelliğine bağlı olarak Alanya - Anamur arasında yetişen muzun ekim alanı dardır.
- Buğday, şeker pancarı ve patates ise iç kesimlerin genelinde yetişir.

CEVAP: A

5. Soru içinde verilen bilgiler kivi ürününe aittir. Diğer ürünler tropikal ürün değildir.

CEVAP: A

6.

- I. Ayçiçeği
II. Üzüm
III. İncir
IV. Mısır
V. Pamuk

CEVAP: C

7. Türkiye'de en fazla kullanılan yağ bitkisi, ayçiçeğidir.

CEVAP: B

8. Türkiye'de üretimi, Cumhuriyet'ten sonrasına dayanan tarım ürünleri; çay, şeker pancarı, pamuk ve ayçiçeğidir.

CEVAP: D

9. • Kırmızı mercimek, Güneydoğu Anadolu
• Yeşil mercimek ise en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde yetişme alanı bulur.

CEVAP: C

10. Buğday tarımı yapıldıktan sonra sulama probleminin olduğu karasal iklim bölgelerinde, toprakta mineral dengesi sağlanamadı için ikinci yıl nohut yetiştiriciliği yapılır çünkü nohut, buğdayın topraktan aldığı mineralin dışında farklı bir mineral olarak yetişir ve aynı zamanda toprağa azot sağlar. Bu durum buğday tarımını kolaylaştırır.

CEVAP: C

11. • Akdeniz iklimine bağlı olarak yetişen ürünler, zeytin ve turunçgildir.
- Aspir ve kolza yağ bitkisi, biodizel yapımında kullanılır.
- Soya fasulyesi, Akdeniz'de; ayçiçeği, Ergene'de en fazla yetiştirilen yağ bitkileridir.

CEVAP: B

12. Mısır ve soya fasulyesi, Karadeniz ikliminde doğal olarak yetişebilmelerine rağmen, Akdeniz'de, sulama sayesinde ve de yağ sanayinde kullanıldığı için en fazla yetiştirilir.

CEVAP: B

1. - Anetol adı verilen yağ içerir.
- Alkollü içeceklerin yapımında kullanılır.
- Burdur çevresi, tarımının en fazla yapıldığı alandır.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anason B) Haşhaş C) Tütün
D) Kenevir E) Kolza

2. Yetiştirildiği alanların iklim özellikleri düşünüldüğünde, aynı iklim bölgesinde doğal olarak tarımı yapılamayacak iki ürün aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

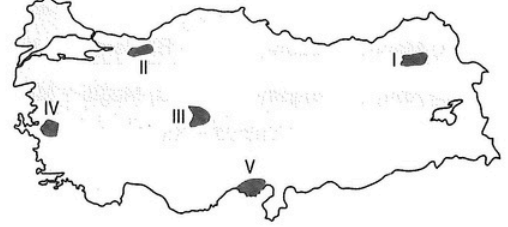
- A) Mısır - Pirinç
B) Çay - Pamuk
C) Zeytin - Turunçgil
D) Elma - Üzüm
E) Buğday - Şeker pancarı

3. Sulama faaliyetleri tarımda verimi ve ürün çeşidini artıran önemli bir etkidir.

Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisi sulama koşulları gelişmiş olsa da doğal yetiştirilme alanının dışında yetiştirilemez?

- A) Mısır B) Soya fasulyesi
C) Pamuk D) Fındık
E) Susam

4. Tarım için gerekli olan sıcak dönemin uzun olduğu ve sulama koşullarının geliştiği alanlarda bir tarım alanından aynı yıl içerisinde birden fazla ürün alınabilir.

Buna göre yukarıdaki haritada işaretli tarım alanlarının hangisi birden fazla ürün almaya daha elverişlidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Türkiye'de tarımda makine kullanımının artması ile birlikte;

- I. insan gücüne duyulacak ihtiyaç,
II. hasat süresi,
III. tarımsal ürün çeşitliliği

gibi unsurlardan hangilerinde artış gözlenmesi beklenir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

6. Türkiye'de en geniş alanda yetiştirilen iki meyve aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Üzüm - İncir
B) Kiraz - Kayısı
C) Üzüm - Elma
D) Muz - İncir
E) Armut - Elma

7. Monokültür, belirli bir bitki türünün bir bölgede çok yaygın olarak uzun yıllar boyunca yetiştirilmesi-ne dayanan bir tarımsal yöntemdir. Endüstriyel tarımda sıklıkla kullanılan bu yöntem, kısıtlı iş gücü olanaklarına sahip bölgelerde yüksek hasat oranlarına ulaşılmasına yardımcı olmaktadır.

Buna göre aşağıda verilen ürünlerden hangisi üretildiği şehrin monokültür ürünü değildir?

- A) Manisa – Üzüm B) Malatya – Kayısı
C) Konya – Buğday D) Muğla – Muz
E) Yalova – Kivi

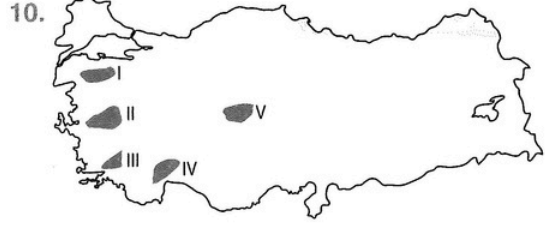
8. – Ilıman iklimde yetişir.
– Yetiştirme döneminde serin ortam, meyvelenme döneminde güneş ister.
– Don olayına hassastır.

Yukarıda özellikleri belirtilen tarım ürünü aşağıdakilerin hangisi olabilir?

- A) Ayçiçeği B) Haşhaş C) Üzüm
D) Elma E) Fındık

9. Türkiye'de pamuk ve kırmızı mercimek üretiminde en önemli paya sahip olan bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marmara
B) Ege
C) Güneydoğu Anadolu
D) Akdeniz
E) İç Anadolu

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde üzüm yetiştiriciliği en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Tarımsal faaliyetler, sıcaklık değerlerinin yüksek olduğu yaz aylarında yoğun olarak yapılır.
II. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki ovalarda, sulama problemi tamamen çözülünce yıl içerisinde aynı tarladan beş ürün alınabilecektir.
III. Tarımsal üretim her tarım ürünü için yeteri kadar olduğunda ürün ithalatı yapılmaz.
IV. Tüm tarım alanları makine kullanımına uygundur.

Türkiye'de uygulanan tarımsal faaliyetler için yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

12. İklim özellikleri göz önüne alındığında aşağıdaki illerin hangisinde tarım ürünleri daha geç olgunlaşır?

- A) Mersin B) İzmir
C) Trabzon D) Bursa
E) Erzurum

1. - Anetol adı verilen yağ içerir.
- Alkollü içeceklerin yapımında kullanılır.
- Burdur çevresi, tarımının en fazla yapıldığı alandır.

Yukarıda özellikleri verilen tarım ürünü anasondur.

CEVAP: A

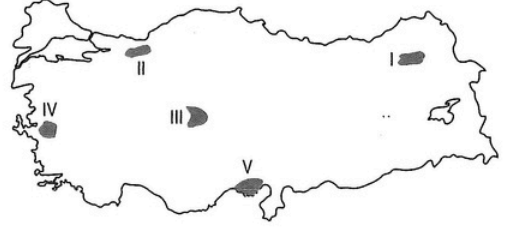
2. Çay, nem ve yağış isteği fazla olan bir üründür. Pamuk ise olgunlaşma döneminde aşırı yaz sıcaklığı ister. Bu sebeple iki ürün aynı iklim bölgesinde doğal olarak yetişemez.

CEVAP: B

3. Sulama yaz aylarında da su isteği olan ürünlerin farklı bölgelerde yetişebilmesine imkân sağlar. Bitkiler ilkbaharda ekilir, sulanır ve tarım sezonu sonunda topraktan kaldırılır. Ancak ağaç boyutunda olan ürünler, tüm yıl boyunca o iklim bölgesinde olmak zorundadır. Bu sebeple fındığın sulama ile Karadeniz iklimi dışında bir yerde yetişmesi, diğer mevsim özellikleri benzer olmayacağı için zordur. Özellikle kış sıcaklık değerlerinden olumsuz etkilenecaktır.

CEVAP: D

4.

V numaradaki Çukurova'da sıcaklık ve sulama koşulları sebebiyle aynı yılda bir tarım alanından üç ürün alınabilir.

CEVAP: E

5. Bir bölgede tarımda makine kullanımının artışı ile birlikte hasat yapılan süre kısalır, insan gücüne duyulan ihtiyaç azalır ve tarım ürünü çeşitliliği artar.

CEVAP: C

6. Üzüm ve elma soğuğa en dayanıklı iki meyve olduğu için Türkiye'de geniş alanda yetişir.

CEVAP: C

7. Ülkemizde muz tarımı mikroklima ortamda en çok Antalya ilinde yapılmaktadır. Bu nedenle Muğla ili için muz, monokültür ürün değildir. Verilen diğer merkezlerdeki tarım ürünleri dikkate alındığında en fazla ve en yaygın yetiştirildiği ortamla verilmiştir.

CEVAP: D

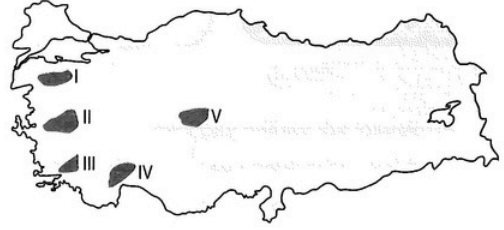
8. Verilen tarım ürünleri dikkate alındığında don olayına karşı en çok hassas olan ürün fındıktır. Bu ürünün yetiştirme döneminde su isteği fazladır.

CEVAP: E

9. Aşırı yaz sıcaklığı ve sulamanın etkisiyle, pamuk ve kırmızı mercimek en fazla Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilir.

CEVAP: C

10.

Manisa, üzüm yetiştiriciliğinin en fazla olduğu yerdir (II).

CEVAP: B

11. • Tarım için soruda verilen şu ifadeler doğrudur:

- Tarımsal faaliyetler sıcaklık değerlerinin yüksek olduğu yaz aylarında yoğun olarak yapılır.
- Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki ovalarda sulama problemi tamamen çözülünce yıl içerisinde aynı tarladan beş ürün alınabilecektir.

- Bu ifadeler ise yanlıştır:

- "Tarımsal üretim, her tarım ürünü için yeteri kadar olduğundan, ürün ithalatı yapılmaz." Pirinç, Muz gibi ithal edilen ürünler vardır.
- "Tüm tarım alanları makine kullanımına uygundur." Doğu Karadeniz ve Hakkâri gibi alanlar dağlık ve makine kullanımı zordur.

CEVAP: A

12. Yüksek ve karasal olduğu için Erzurum'da diğer kentlere göre sıcaklık değerleri düşüktür ve bitkiler daha geç olgunlaşır.

CEVAP: E

1. Tarım; ekip - dikme, yetiştirme ve çıkarım faaliyetlerinin tamamını kapsayan, insanların beslenmesi için gerekli gıda maddesi ve sanayi için ham madde üreten önemli bir sektördür. Bu sektör içinde tarımsal üretim, hayvancılık, ormancılık, balıkçılık ve madencilik faaliyetleri bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de tarım sektörü için yanlış bir bilgidir?

- A) Türkiye'de tarım arazisinden yararlanma şekilleri ve oranları farklılık gösterir.
B) Tarım sektöründe çalışan kişi oranı diğer sektörlerle göre daha düşüktür.
C) Doğu Anadolu Bölgesi'nde tarımsal nüfus yoğunluğu fazladır.
D) Türkiye'de ekili - dikili arazi oranı en çok İç Anadolu Bölgesi'ndedir.
E) Deniz balıkçılığı en yoğun Karadeniz'de yapılmaktadır.

2. Türkiye'de bazı tarım ürünlerinin üretiminde iklim özelliklerinin, toprak yapısının, sulama olanaklarının iyi olması yeterli olmamaktadır. Bu tarz ürünlerin geniş alanlarda ve yüksek miktarda üretilmemesinde devlet denetimi önemli bir etkindir.

Aşağıda verilen ürünlerin hangisinde bu durum geçerlidir?

- A) Anason
B) Zeytin
C) Turunçgil
D) Tütün
E) Mısır

3. 2024 yılında Türkiye'deki mısır üretimi, 2016 yılına göre %70'lik bir artışla 7 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Buna göre üretimdeki bu artışın en önemli sebebi;

- I. hibrit tohum kullanımının artması;
II. etlik piliç yemi üretimi başta olmak üzere yem sanayi talebindeki artış,
III. ikinci ürün üretiminin artması

durumlarından hangileridir?

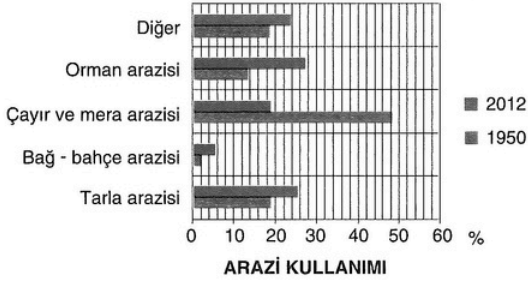
- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

4. Bol suya ihtiyaç duyan tarım ürünü Karadeniz kıyıları dışındaki yerlerde sulamayla üretilmektedir. Türkiye'de tarımı 1930'lu yıllarda başlayan bu ürünün, uzunca bir süre tek üretim alanı Karadeniz'in kıyı kesimi olmuştur. Günümüzde Akdeniz Bölgesi üretimde 1. sırada yer alır.

Buna göre yukarıda temel özellikleri verilen tarım ürünü aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Muz
B) Soya fasulyesi
C) Çeltik
D) Mısır
E) Ayçiçeği

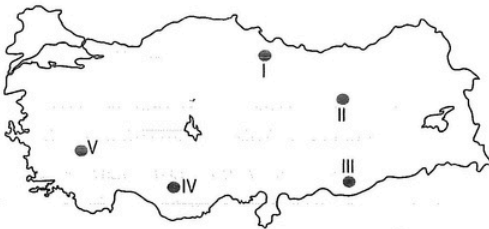
5. Aşağıdaki tabloda Türkiye arazisinin 1950 ve 2012 yılları arasındaki araziden yararlanma şekilleri ve oranları verilmiştir.

Yukarıdaki grafiğe göre aşağıda verilen yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) 1950 - 2012 yılları arasında toplam arazi içinde tarla arazisinin oranı en yüksektir.
 B) 1950 - 2012 yılları arasında çayır ve mera arazisinin tarım arazisine dönüştürülmesi sebebiyle oranı azalmıştır.
 C) 1950 - 2012 yılları arasında bağ ve bahçe arazisinden yararlanma oranı iki kattan fazla artmıştır.
 D) 2012 yılındaki orman arazisinin alanı 1950 yılındaki tarla arazisi alanından fazladır.
 E) Sulama imkânlarının artması ile tarla arazisinin oranı artmıştır.

6. Nadas, yeterince gübrelenemeyen ve sulanamayan tarımsal toprakların ya oldukları gibi ya da sürülerek dinlenmeye bırakılmasıdır.

Buna göre ülkemizde sulama sorunlarının tamamı çözülür ise yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış alanların hangisinde nadas alanlarının azalmasına bağlı gerçekleşecek üretim artışı en az olacaktır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. • Birim alandan elde edilen verim fazladır.
 • Makineleşme, toprak bakımı, tohum ıslahı, suni gübre kullanımı fazladır.
 • Sulama koşulları iyidir.
 • Tarımda çalışan insan sayısı azdır.
 • Üretim sürekli ve dalgalanma azdır.

Yukarıda Türkiye tarımında uygulanan yöntemlerden birinin temel özellikleri verilmiştir.

Verilen bu özellikler aşağıdaki tarım yöntemlerinden hangisine aittir?

- A) İntansif B) Ekstansif
 C) Plantasyon D) Nöbetleşe ekim
 E) Seracılık

8. Ülkemizde üretilen en önemli tarım ürünü grubu tahıllardır. Bu ürünler içinde buğday, arpa, çavdar ve yulafın ekim alanı ve üretim miktarı fazladır.

Buna göre verilen tarım ürünlerinin Türkiye'de üretiminin yaygın olmasının temel sebepleri içinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yaz kuraklığı ve kış soğuşuna dayanıklı olması
 B) Bazılarının temel besin maddelerimiz olması
 C) Tarımının kolay olması
 D) Makineli tarıma elverişli olması
 E) İhracattaki paylarının yüksek olması

9. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde GAP'ın büyük oranda tamamlanması ile sulanan alan maksimum seviyede genişlemiştir.

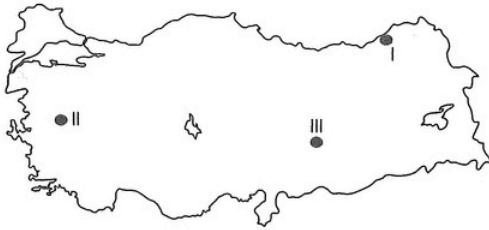
Buna göre bu bölgede sulanan alanın genişlemesi ile

- I. Soya fasulyesi,
- II. Turunçgil,
- III. Mısır,
- IV. Pamuk,
- V. Ayçiçeği

gibi ürünlerin hangilerinin üretim alanı bu durumdan en az etkilenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) III ve V
- E) III, IV ve V

10. Monokültür, belirli bir bitki türünün bir bölgede çok yaygın olarak uzun yıllar boyunca yetiştirilmesine dayanan bir tarımsal yöntemdir. Endüstriyel tarımda sıklıkla kullanılan bu yöntem, kısıtlı iş gücü olanaklarına sahip bölgelerde yüksek hasat oranlarına ulaşılmasına yardımcı olmaktadır.

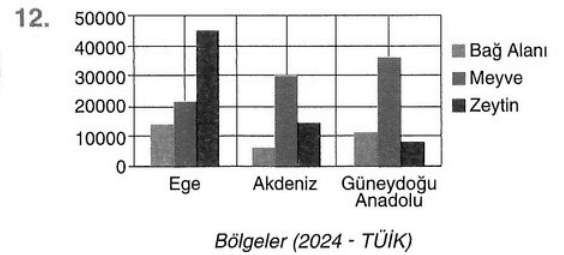
Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerde yetiştirilen monokültür ürünleri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Fındık	Tütün	Pamuk
B)	Tütün	Üzüm	Şeker pancarı
C)	Çay	Üzüm	Kayısı
D)	Fındık	Tütün	Buğday
E)	Çay	Tütün	Arpa

11. Türkiye'yi, tarımdaki rekabetçi gücü, üretim çeşitliliği ve standartlarıyla Avrupa ve Orta Doğu bölgelerinde lider pozisyona getirmek için "Millî Tarım Projesi" başlatıldı. Proje, bitkisel üretimde "Havza Bazlı Destekleme Modeli" ve hayvansal üretimde "Hayvancılıkta Yerli Üretimi Destekleme Modeli" olmak üzere iki ana temelden oluşmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi projede hedeflenen veya gerçekleştirilen çalışmalarından biri değildir?

- A) Bitkisel üretimde arz talep dengesi yoluyla piyasada fiyat istikrarını sağlamak
- B) Bitkisel üretimde sertifikalı tohum kullanma şartını getirmek
- C) Damızlık hayvan alımında çiftçiye hibe desteğinin sağlanması
- D) Koruma altına alınan 192 ovanın tarımsal üretim ve buna bağlı endüstri alanı olarak kullanılması
- E) Türkiye Ürün İhtisas Borsasının kurulması

Yukarıdaki grafikte Türkiye'de Akdeniz, Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki zeytin, bağ ve meyve üretim alanları hektar bazında verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi grafikten çıkarılabilecek bir sonuç değildir?

- A) Türkiye'de zeytin ekim alanı ve buna bağlı verim en fazla Ege Bölgesi'ndedir.
- B) Bazı bölgelerde bağ alanı, zeytin ve meyve ekim alanından azdır.
- C) Verilen bölgeler içinde en çok meyve ekim alanı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndedir.
- D) Ege Bölgesi'ndeki meyve ekim alanı Akdeniz Bölgesi'ndeki zeytin ekim alanından fazladır.
- E) Bazı bölgelerde meyve ekim alanı diğerlerine göre daha fazladır.

1. Ülkemizde ekili - dikili arazi oranı en fazla Güneydoğu Anadolu ve Marmara bölgelerindedir. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde; Sanayi (%27) ve hizmet (%64) sektöründe çalışan oranı, tarım (%9) sektöründe çalışan oranından daha fazladır. Doğu Anadolu Bölgesi'nde engebeden ötürü tarım arazilerinin dar ve parçalı olması tarımsal nüfus yoğunluğunu artırır. Karadeniz, Ege, Marmara ve Akdeniz'de yapılan balıkçılık faaliyetlerinde en çok çıkartım Karadeniz'den sağlanır.

CEVAP: D

2. Ülkemizde tütün, haşhaş, çeltik, keten, kenevir gibi ürünlerin yetiştirilmesinde devlet denetimi uygulanmaktadır. Bu ürünlerin geniş alanlarda veya yüksek miktarlarda üretilmesine devlet kısıtlama getirmektedir. Soru içinde verilen diğer ürünlerde devlet denetimi yoktur.

CEVAP: D

3. Ülkemizde 2016 yılına göre 2024 yılındaki mısır üretiminin maksimum seviyede artış göstermesindeki temel etkenler; hibrit tohum kullanımının artması, Güneydoğu Anadolu, Ege ve Akdeniz bölgelerinde sulanabilir alanların genişlemesi, üretimde kullanılan tekniklerin gelişmesi, yem sanayisindeki talep artışı ve Akdeniz, Ege, Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ikinci ürün (Aynı üretim yılı içerisinde sonbahar ve ilkbahar dönemlerinde kısa dönemler şeklinde aynı arazide iki kez yetiştiricilik yapılması) üretiminin artmasıdır.

CEVAP: E

4. Bol suya ihtiyaç duyan soya fasulyesi, Karadeniz kıyıları dışındaki yerlerde sulamayla üretilmektedir. Türkiye'de tarımı 1930'lu yıllarda başlayan bu ürünün, uzunca bir süre tek üretim alanı Karadeniz'in kıyı kesimi olmuştur. Yağ üretiminde kullanılmaya başlanınca soya yetiştiriciliğinde Akdeniz'in kıyı kesimi ilk sıraya geçmiştir. Türkiye'deki toplam soya üretiminin yarısından fazlasını Adana gerçekleştirir. Mersin ve Samsun da soya üretiminde ilk sıralarda yer alır.

CEVAP: B

5. Toprak örtüsü, tarımsal faaliyetlerin yapıldığı en büyük ve en önemli kaynaktır. Toprağın değişik sosyo - ekonomik faaliyetler için değerlendirilmesine topraktan yararlanma denir. Bu değerlendirme şekillerine göre toprak; tarla arazileri, bağ - bahçe arazileri, çayır - mera arazileri, orman arazileri ve ürün getirmeyen araziler olmak üzere beş gruba ayrılabilir. Buna göre soru içinde verilen yorumlar incelendiğinde, 1950 - 2012 yılları arasında bağ ve bahçe arazisinden yararlanma oranı iki kattan fazla artmıştır. Grafik dikkatli incelendiğinde arazi alanları değil arazilerden yararlanma oranları verilmiştir.

CEVAP: C

6. Sulanan alanın artması nadas alanlarının daralmasına ve üretim miktarının artmasına neden olur. Haritada Orta Karadeniz arazisinde (I) iklim özelliği ve büyük akarsuların varlığına bağlı olarak nadasa bırakılan arazi oranı en azdır. Verilen diğer merkezlere göre bu yörede nadas alanlarının daha az olması, sulama sonrasında nadas alanının daralması sonucu üretim artışının en az olacağı alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

CEVAP: A

7. Soru içinde verilen temel özellikler modern tarım (İntansif) yöntemine aittir. Ekstansif tarım gelecekteki yöntemdir. Plantasyon tarımı ülkemizde yapılmamaktadır.

CEVAP: A

8. Buğday, arpa, çavdar, yulaf gibi ürünlerin üretim alanlarının ülkemizde yaygın olmasının temel sebepleri, yüksek ve düşük sıcaklıklara dayanıklı olmaları, buğday, çavdar ve yulaf gibi türlerin besin endüstrisinde yaygın kullanılması, tarımsal üretimlerinin kolay yapılabilmesi ve makineli tarıma uygun olmalarıdır. Ülke içinde tüketim oranları fazla olduğu için ihracattaki payları düşüktür. Örneğin buğdayın ülkede yeterlilik oranı %89,2 (2024, TÜİK) dir. Bu nedenle bu ürünler son dönemde daha çok ithal edilmektedir.

CEVAP: E

9. GAP ile birlikte Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde endüstriyel tarım ürünleri olan pamuk, mısır, soya fasulyesi ve ayçiçeği ekim alanları genişlemiştir. Turunçgil tarımını iklim özellikleri etkilediği için dikim alanlarında GAP ile birlikte kayda değer bir değişim olmamıştır.

CEVAP: B

10. Manisa'da üzüm (II), Rize'de çay (I), Malatya'da kayısı (III) yöresinin monokültür ürünleridir.

CEVAP: C

11. Millî Tarım Projesi'ndeki temel hedefler ve gerçekleştirilen çalışmalar:

- Bitkisel üretimde arz talep dengesi yoluyla piyasada fiyat istikrarını sağlayarak üretici ve tüketici fiyatlarındaki dalgalanmaların en aza indirilmesi de mümkün olacaktır.
- 2018'den itibaren üretimde verimliliği artırmak için sertifikalı tohum kullanma şartının getirilmesi
- Damızlık hayvan alımına hibe verilmesi
- 30 il mera hayvancılığı yetiştirici bölgesi olacak ve üretim desteklenecek
- Koruma altına alınan 192 ovanın sadece tarımsal üretimde kullanılması amacıyla çalışmaların başlatılması
- Türkiye Ürün İhtisas Borsası lisanslı depolar da depolanan tarım ürünlerini temsil edecek elektronik ürün senetlerinin işlem göreceği, uluslararası düzeyde faaliyette bulunacak, Türkiye Ürün İhtisas Borsası 6 Nisan 2017'de Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuştur.

CEVAP: D

12. Tablodaki veriler incelendiğinde sadece ekim alanı verildiği için verim hakkında yorum yapılamaz.

CEVAP: A

1. I. Tarımda teknoloji kullanımının giderek yaygınlaşması
II. İklim ve yeryüzü şekillerindeki farklılıkların tarımsal çeşitliliği sağlaması
III. Tarım alanlarının miras yoluyla küçük parçalara dönüştürülmesi
IV. Bazı bölgelerde emek yoğun tarımın egemen olması

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'de tarım sektörünün güçlü yanlarını oluşturan özelliklerdendir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Günümüzde örtü altı tarım yöntemi aşağıdaki illerin hangisinde diğerlerine göre daha dar bir alanda yapılmaktadır?

- A) Antalya B) Mersin C) Adana
D) İzmir E) Denizli

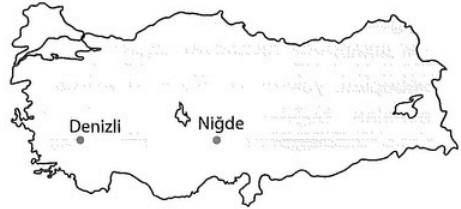
3. Son yıllarda, Türkiye'de, tarımdaki gelişmelere bağlı olarak aşağıdakilerin hangisinde azalma olduğu söylenebilir?

- A) Tarımsal etkinliklerin iklime bağımlılığında
B) Tarımsal ürünlerin pazarlama olanaklarında
C) Tarımsal ürünlerin tüketiminde
D) Tarıma dayalı endüstri kuruluşlarının sayısında
E) Tarımdan elde edilen gelirden

4. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de tarımın bir özelliği değildir?

- A) Pek çok ürünün endüstride ham madde olarak kullanılması
B) Tarımsal ürün çeşidinin artması
C) Tarımla uğraşan nüfusun giderek artması
D) Tarımsal üretim miktarlarının giderek artması
E) İç ve dış ticarete tarım ürünlerinin önemli yer tutması

- 5.

Haritada gösterilen iki kentin çevresinde yetiştirilen tarım ürünlerinin farklı olmasında, aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?

- A) Tarım alanlarının genişliklerinin
B) Dağların kıyı çizgisine göre uzanış yönünün farklı olması
C) Toprak türlerinin farklı olması
D) Yıllık yağış tutarlarının farklı olması
E) Yükseltilerinin farklı olması

6. Türkiye'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi, tarım ürünleri çeşitliliğinin fazla olmasının nedenlerinden biridir?

- A) Farklı iklim tiplerinin etkisi altında kalması
B) Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alması
C) Bol su taşıyan akarsulara sahip olması
D) Ortalama yükseltisinin fazla olması
E) Tarımsal nüfus yoğunluğunun yüksek olması

7. Türkiye'de tarımsal etkinliklerin zorlaşmasında,

- I. eğimin fazla olması,
- II. ortalama yükseltinin fazla olması
- III. şiddetli yaz kuraklığı yaşanması

etkili olmaktadır.

Buna göre I, II ve III numaralı etmenlerin daha çok etkili olduğu iller aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A) Kars	Konya	Rize	
B) Konya	Rize	Kars	
C) Rize	Kars	Konya	
D) Kars	Rize	Konya	
E) Rize	Konya	Kars	

8. Türkiye'de tarım sektörünün en önemli sorunlarından biri işletmelerin parsel büyüklüğünün giderek küçülmesidir. Bu sorunun çözümü için küçük arazilerin toplulaştırma yoluyla birleştirilmesi konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Buna göre arazi toplulaştırılmasıyla birlikte aşağıdakilerden hangisinin ortaya çıkması beklenmez?

- A) Tarımsal üretimde artış sağlanması
- B) Tarımsal işlerde zaman kaybının azalması
- C) Teknolojiden yararlanmanın artması
- D) Mülkiyet yapısının değişmesi
- E) İşletme sayısının artması

9. Antalya bölümünün kıyı kesimi ile iç kesiminde yetiştirilen tarım ürünlerinin farklı olmasında, bu iki kesimin,

- I. tarıma ayrılan alanların genişliği,
- II. nüfus yoğunluğu,
- III. sıcaklık

özelliklerinden hangileri bakımından farklı olması etkilidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

10. Antalya bölümü ile Ege bölümünün kıyı kesimlerinde iklimin benzerlik göstermesine karşın, Ege bölümünde tarımsal etkinliklerin daha yoğun olması, Ege bölümünün aşağıdaki özelliklerinden en çok hangisiyle ilgilidir?

- A) Ovaların geniş yer tutması
- B) Yıllık yağış tutarının daha fazla olmasıyla
- C) Güneş ışınlarının düşme açısıyla
- D) Enlemin farklı olmasıyla
- E) Demir yolu taşımacılığının gelişmiş olmasıyla

11. Türkiye'de ekili alanların artmasının aşağıdakilerden hangisine yol açması beklenmez?

- A) Sulama ağının genişlemesi
- B) Küçükbaş hayvancılığın yaygınlaşması
- C) Makineli tarımın artması
- D) Tarımsal gelirin artması
- E) Gübre tüketiminin artması

12. Aşağıdaki coğrafi bölgelerin hangisinde, ekili dikili alanların bölge toprakları içindeki payı en azdır?

- A) Güneydoğu Anadolu
- B) Marmara
- C) Ege
- D) İç Anadolu
- E) Doğu Anadolu

13. Türkiye’de verimli tarım alanlarının giderek azalması ve niteliklerinin bozulmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi diğerlerinden **daha azdır**?

- A) Plansız kentleşme
- B) Çevre kirliliği
- C) Yanlış tarım tekniklerinin uygulanması
- D) Yer altı kaynakları
- E) Erozyon

14. Türkiye’de tıbbi ve aromatik bitkilerin yetiştiriciliği geçmişten bu yana yapılmakla birlikte son yıllarda bu konuda çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Bunlardan biri de gül yağı elde etmede kullanılan yağ gülü yetiştiriciliğidir.

Aşağıdaki illerin hangisinde ekonomik anlamda bu tür gül üretimi **yapılamaz**?

- A) Isparta
- B) Denizli
- C) Burdur
- D) Afyonkarahisar
- E) Bartın

15. Türkiye’nin kıyı kesimlerindeki ovalarda tarımsal ürün çeşidinin iç kesimlerdeki ovalara göre **daha fazla** olmasının **temel nedeni** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toprak çeşitliliğinin fazla olması
- B) İklim koşullarının elverişli olması
- C) Modern tarım yöntemlerinin kullanılması
- D) Ulaşım olanaklarının çeşitli olması
- E) Pazarlama olanaklarının gelişmiş olması

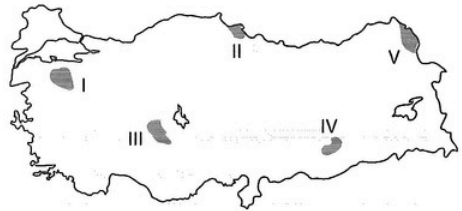
16. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye’de son yıllarda tarım alanında görülen değişikliklerden biri **değildir**?

- A) Endüstri bitkilerinin ekim alanlarının genişlemesi
- B) Birim alandan elde edilen ürün miktarının artması
- C) Tarımla uğraşan nüfusun artması
- D) İklim koşullarına bağımlılığın azalması
- E) Ürün çeşitliliğinin artması

17. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye’de tarımın gelişmesini sağlayacak yaklaşımlardan biri **değildir**?

- A) Toprağın nadasa bırakılması
- B) Gübreleme ve ilaçlamanın bilinçli yapılması
- C) İyi cins tohum kullanımının yaygınlaştırılması
- D) Toprağın uygun koşullarda sulanması
- E) Dönüşümlü ürün ekimiyle toprak kalitesinin korunması

18. Aşağıdaki haritada beş alan numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde ayçiçeği üretim miktarı diğerlerinden **daha azdır**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
A	E	A	C	A	A	C	E	C	A	B	E	D	E	B	C	A	E

1. Türkiye'de uygulanan hayvancılık faaliyetleri için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Et ve süt sanayi için ham madde sağlar.
- B) Kırsal kesimde insanlar için önemli bir geçim kaynağıdır.
- C) Hayvansal gübre açısından tarıma katkı sağlar.
- D) İklim özelliklerine ve ihtiyaca bağlı olarak en fazla beslenen hayvan türü sığırdır.
- E) Kurulu tesisleri ve beslenen hayvan türleri ile birlikte millî gelire katkı sağlar.

2. Türkiye'de hayvancılık önemli bir geçim kaynağı olmasına rağmen istenilen seviyede değildir.

Aşağıdakilerden hangisi hayvancılığın gelişmesini engelleyen sebeplerden biri değildir?

- A) Yetiştiriciliği yapılan hayvan türlerinin yaşlı ve yerli ırklardan oluşması
- B) Mera alanlarında erken ve aşırı otlatma yapılması
- C) Hayvan hastalıkları ile yeterince mücadele edilememesi
- D) Mera hayvancılığı faaliyetlerinin yaygın olması
- E) Hayvan soylarının ıslahı konusunda suni tohumla çalışmasının yapılması

3. Türkiye'de hayvancılık faaliyetinin potansiyeli yüksektir ancak genel olarak elde edilen verim ve gelir düşüktür. Bu durumun ortaya çıkmasındaki ana etken yaygın bir şekilde bu faaliyetin doğal koşullara bağlı olarak yapılmasıdır.

Buna göre;

- I. kümes hayvancılığı,
- II. büyükbaş mera hayvancılığı,
- III. arıcılık

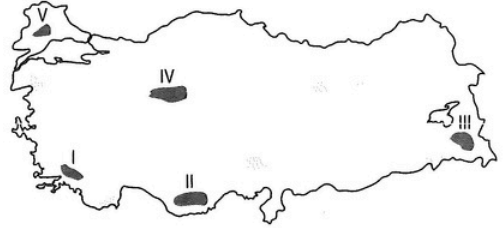
gibi hayvancılık faaliyetlerinin hangilerinin doğal koşullara bağlılığı en azdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

4. Küçükbaş hayvancılığın diğer hayvancılık faaliyetlerine göre daha yaygın olmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayvan başına daha fazla et ve süt verimi sağlaması
- B) Bozkır bitki örtüsünün geniş alan kaplaması
- C) Devletin uyguladığı hayvancılık politikaları
- D) Otlakların iyileştirilmesi
- E) Erken kesimlerin önlenmesi

5. Kıl keçisi, doğal koşullara dayanıklıdır ve dağlık arazilerde kolaylıkla yetiştiriciliği yapılır.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinin kıl keçisi yetiştiriciliği en fazla yapılır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. • Dünyada ilk kez Ankara'da kültür altına alınmıştır.
- Tüylerinden kaliteli yün el edilir.
- Ankara, Siirt, Mardin ve Eskişehir çevresinde yetiştirilir.

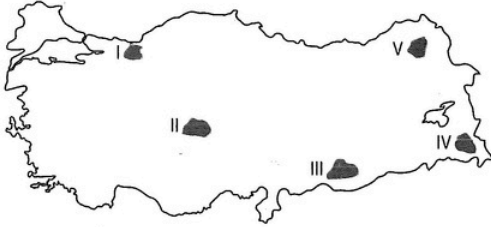
Yukarıda özellikleri verilen hayvan türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tiftik keçisi
- B) Kıl keçisi
- C) Sığır
- D) İpek böceği
- E) Merinos koyunu

7. **Büyükbaş hayvancılık faaliyetleri için aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Arazinin engebeli olduğu yerlerde daha az gelişmiştir.
- B) Küçükbaş hayvancılığa göre et ve süt verimi yüksektir.
- C) Mera hayvancılığı talebi karşılama adına büyük kentler çevresinde yoğunlaşmıştır.
- D) Besi - ahır hayvancılığı iklimden, mera hayvancılığına oranla daha az etkilenir.
- E) Manda yetiştiriciliği sulak alanların yoğun olduğu Karadeniz'de en fazla yapılır.

8. Yaz aylarının kurak geçmediği, çayırların bulunduğu alanlarda, büyükbaş mera hayvancılığı faaliyetleri yoğun olarak yapılır.

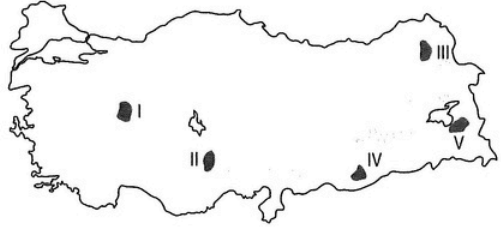
Buna göre haritada işaretli alanların hangisinde büyükbaş mera hayvancılığı en fazla yapılmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Türkiye'de 2024 verilerine göre, koyun ve sığır yetiştiriciliğinin en fazla yaptığı iller aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Koyun	Sığır
A)	Konya	Van
B)	Karaman	Erzurum
C)	Van	Konya
D)	Ankara	Samsun
E)	Kırşehir	Kars

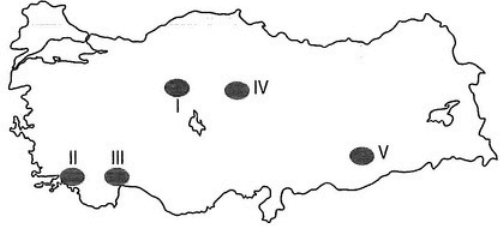
10. İklim koşulları sebebiyle ülkemizin genelinde yaz kuraklığı yaşandığı için bozkırlar geniş yer kaplar, bu da küçükbaş hayvan türünün varlığını yaygınlaştırır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde koyun yetiştiriciliği yaygın değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. İpek böceği, dut yaprağı ile beslenir, yeterli olgunluğa erişince koza üretir, koza ipek üretimi için ham madde oluşturur.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde ipek böcekçiliği yaygın değildir?

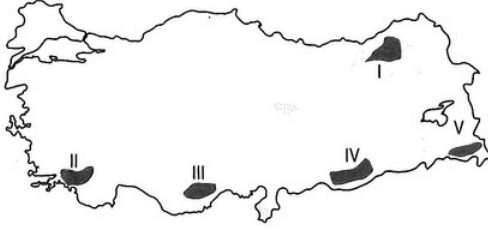
- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye'nin iklimi, bitki örtüsü ve yüzey şekilleri, hayvancılık faaliyetlerini etkileyen önemli unsurlardır.

Aşağıda verilen hayvancılık faaliyetlerinin hangisi bu unsurlardan en az etkilenir?

- A) İpek böcekçiliği
- B) Arıcılık
- C) Mera hayvancılığı
- D) Kümes hayvancılığı
- E) Balıkçılık

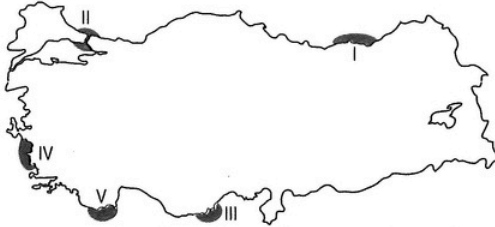
13. Farklı iklim bölgeleri ve zengin bir floraya sahip olan ülkemizin genelinde, arıcılık faaliyetleri yapılmaktadır.

Yukarıdaki haritada işaretli alanların hangisinde arıcılık daha az yapılmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14.

Yukarıdaki haritada işaretli kıyıların hangisinde balıkçılık en fazla yapılmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de balıkçılığın gelişimine olumsuz etki eden unsurlardan biri değildir?

- A) Açık deniz balıkçılığının gelişmemiş olması
B) Soğuk hava depolarının yetersizliği
C) Halkın beslenme alışkanlıklarına bağlı olarak balık tüketiminin az olması
D) Ege koylarında kültür balıkçılığının gelişmesi
E) Zararlı avlanma yöntemlerinin kullanılması

16. Türkiye'de balık çeşidi ve balık miktarının daha fazla olduğu kıyılar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Balık Miktarı	Balık Çeşidi
A)	Karadeniz	Akdeniz
B)	Karadeniz	Karadeniz
C)	Marmara	Akdeniz
D)	Ege	Karadeniz
E)	Karadeniz	Marmara

17. Türkiye'de balıkçılık faaliyetlerini geliştirmek için;

- I. avlanma yasağı uygulanması,
II. zararlı avlanma yöntemlerinin uygulanmaması,
III. depolama ve taşıma sorunlarının giderilmesi,
IV. ithalatının özendirilmesi

koşullarının hangileri yerine getirilmemelidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız IV
D) II ve III E) I ve IV

18. Aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisi Türkiye'de iklim koşulları değişikliğinden en fazla etkilenir?

- A) Besi - ahır hayvancılığı
B) Kümes hayvancılığı
C) Balıkçılık
D) İpek böcekçiliği
E) Arıcılık

1. • "İklim özelliklerine ve ihtiyaca bağlı olarak, en fazla beslenen hayvan türü sığırdır." ifadesi yanlıştır. En çok beslenen hayvan türü, koyundur.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Et ve süt sanayi için ham madde sağlar.
 - Kırsal kesimde insanlar için önemli bir geçim kaynağıdır.
 - Hayvansal gübre açısından tarıma katkı sağlar.
 - Kurulu tesisleri ve beslenen hayvan türleri ile birlikte millî gelire katkı sağlar.

CEVAP: D

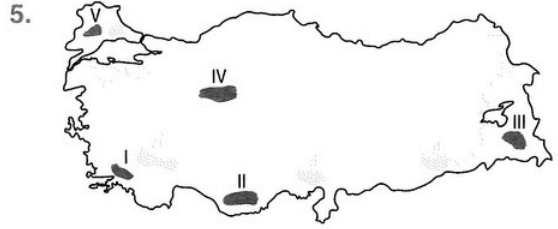
2. • "Hayvan soylarının ıslahı konusunda suni tohumla çalışmasının yapılması" birim alandan elde edilecek verimi artırma adına yapılan çalışmadır. Gelişime katkı sağlar.
- Diğer ifadeler ise hayvancılığın gelişimi için olumsuz özelliklerdir:
- Yetiştiriciliği yapılan hayvan türlerinin yaşlı ve yerli ırklardan oluşması
 - Mera alanlarında erken ve aşırı otlatma yapılması
 - Hayvan hastalıkları ile yeterince mücadele edilememesi
 - Mera hayvancılığı faaliyetlerinin yaygın olması

CEVAP: E

3. Ülkemizde kümes hayvancılığı kapalı ortamda modern koşullara bağlı yapılmaktadır. Verilen diğer hayvancılık faaliyetleri üzerinde iklim koşullarının etkisi yüksektir.

CEVAP: A

4. Karasal iklim özelliklerinin yaygın olması ve bozkırların geniş alanlarda görülmesi özelliğine bağlı olarak "küçük otları küçük hayvanlar yer" mantığından hareketle, ülke genelinde küçükbaş hayvancılık faaliyetleri ön plandadır.

CEVAP: B

- Teke, Taşeli platoları, kıl keçisi yetiştiriciliğinin, en fazla yapıldığı alandır.
- II. merkez, Taşeli Platosu'dur.

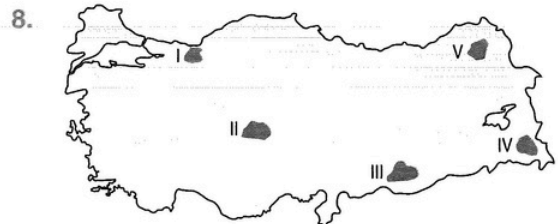
CEVAP: B

6. I. Dünyada ilk kez Ankara'da kültür altına alınmıştır.
- II. Tüylerinden kaliteli yün el edilir.
- III. Ankara, Siirt, Mardin ve Eskişehir çevresinde yetiştirilir.

Yukarıda özellikleri verilen hayvan türü tiftik keçisidir.

CEVAP: A

7. • "Mera hayvancılığı talebi karşılama adına büyük kentler çevresinde yoğunlaşmıştır." ifadesi yanlıştır. Mera ilkel hayvancılıktır ve kırsal kesimde, otlak alanlarda yoğun olarak yapılır. Kentler çevresinde modern olan, besi - ahır hayvancılığı gelişmiştir.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Arazinin engebeli olduğu yerlerde daha az gelişmiştir.
 - Küçükbaş hayvancılığa göre et ve süt verimi yüksektir.
 - Besi ahır hayvancılığı iklimden, mera hayvancılığına oranla daha az etkilenir.
 - Manda yetiştiriciliği sulak alanların yoğun olduğu Karadeniz'de, en fazla yapılır.

CEVAP: C

Erzurum - Kars ve Doğu Karadeniz, bu faaliyetlerin en fazla yapıldığı alanlardır.

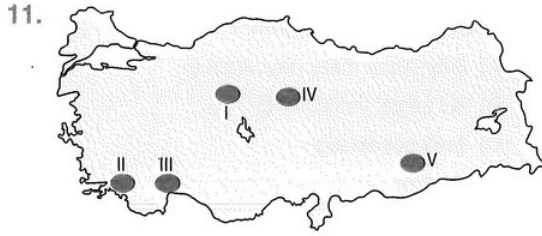
CEVAP: E

9. 2024 TÜİK verilerine göre, koyun en fazla Van, siğir ise Konya kentinde yetiştirilmiştir.

CEVAP: C

10. Ülkemizde III numaralı Erzurum – Kars yöresinde yükseltinin ve yaz yağışlarının etkisi nedeniyle koyun yetiştiriciliği yaygın değildir.

CEVAP: C

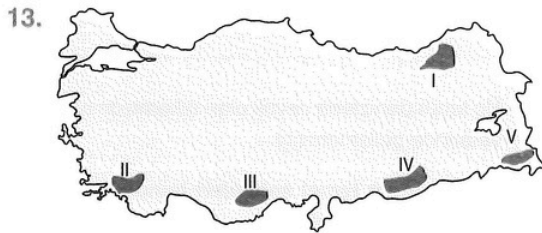

- İpek böcekçiliği en fazla Diyarbakır, Antalya, Ankara ve Muğla çevresinde yapılır.
- İç Anadolu'da yaygın değildir.
- IV numaralı Yozgat çevresinde yaygın değildir.

CEVAP: D

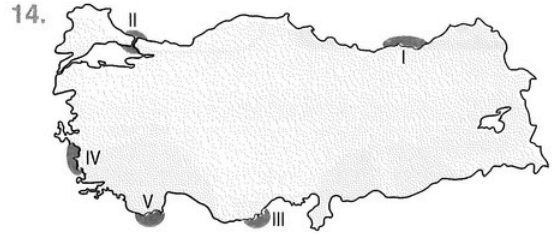
12. • Kümes hayvancılığı kapalı mekânlarda yapıldığı için iklimden en az etkilenir.
- Balıkçılıkta, deniz suyu sıcaklığı ve iklim koşulları balık türlerini ve balıkçılığı etkiler.

CEVAP: D

- Bitki örtüsünün gür, çiçeklerin yoğun olduğu alanlar, arıcılık için önemli merkezlerdir.
- IV numaralı merkez karasal olduğu için diğerlerine göre daha fakir bitki örtüsü ve çiçeğe sahip olur. Bu sebeple arıcılık daha az yapılır.

CEVAP: D

Karadeniz balıkçılık faaliyetlerinin en fazla yapıldığı alandır.

CEVAP: A

15. • "Ege koylarında kültür balıkçılığının gelişmesi" balıkçılık için olumlu bir özelliktir. Kafeslerde yetiştirilen bu balıklar ihraç edilir.
- Diğer ifadeler ise olumsuz özellikleridir.
 - Açık deniz balıkçılığın gelişmemiş olması
 - Soğuk hava depolarının yetersizliği
 - Halkın beslenme alışkanlıklarına bağlı olarak balık tüketiminin az olması
 - Zararlı avlanma yöntemlerinin kullanılması balıkçılığın gelişmesini engeller.

CEVAP: D

16. • Sularının soğuk ve akarsuların bol plankton taşıması sebebiyle balık miktarı en fazla Karadeniz'de olur.
- Sıcak suları ve okyanusla bağlantıları sebebiyle balık çeşidinin en fazla olduğu bölge Akdeniz'dir.

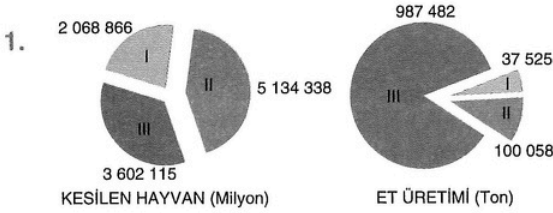
CEVAP: A

17. İthalat yerine ihraç faaliyetleri geliştirilirse balıkçılık daha fazla gelişir.

CEVAP: C

18. • Arıcılık çiçeklere bağlı olduğu için iklim değişikliği en fazla bu hayvancılık faaliyetini etkiler.
- Besi ve kümes kapalı mekânda iklimden en az etkilenir.
 - İpek böcekçiliğinde dut ağacı, çiçeklere göre daha az etkilenir.
 - Balıkçılık iklimden az etkilenir.

CEVAP: E

Yukarıdaki grafikte, 2024 yılı TÜİK verilerine göre kesilen bazı hayvan türlerinin sayısı ve bu hayvanlardan elde edilen et miktarlarına yer verilmiştir.

Buna göre grafikte II numara ile gösterilen hayvan türü aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Sığır
B) Koyun
C) Tiftik keçisi
D) Manda
E) Kıl keçisi

2. Ülkemizde hayvancılık potansiyeli yüksek ancak elde edilen gelir düşüktür.

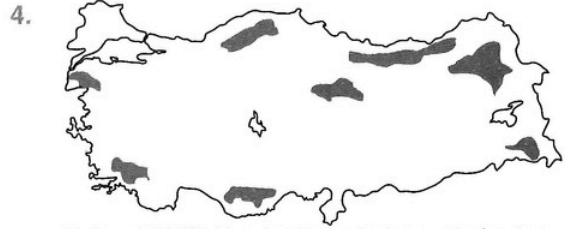
Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de hayvancılığın geliştirilmesi için alınabilecek önlemlerden biri değildir?

- A) Yem endüstrisinin geliştirilmesi
B) Süt dana ve süt kuzusu kesiminin önlenmesi
C) Verimi artırmak için hayvan sayılarının artırılması
D) Hayvan hastalıkları ile mücadele
E) Ahır hayvancılığının geliştirilmesi

3. Türkiye'de hayvan sayısının en fazla olduğu tür koyundur.

Ülkemizde koyun yetiştiriciliğinin yaygın olmasındaki temel etkenler aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Karasal iklim, bozkır bitki örtüsü, düz arazinin varlığı
B) Kültür özelliği, bitki örtüsü, alçak arazinin varlığı
C) Yetiştirme maliyetinin azlığı, veriminin fazla olması
D) Et veriminin yüksek olması, düz arazinin varlığı, karasal iklim
E) Ana vatanının Türkiye olması, kültür özelliği, yetiştirme maliyetinin azlığı

Yukarıdaki Türkiye haritasında bazı yöreler taranarak verilmiştir.

Bu alanlarda aşağıdaki hayvancılık faaliyetlerinden hangisi yaygındır?

- A) Büyükbaş mera hayvancılığı
B) Kıl keçisi yetiştiriciliği
C) İpek böcekçiliği
D) Arıcılık
E) Koyun yetiştiriciliği

5. Türkiye'de balıkçılık faaliyetinin Karadeniz Bölgesi'nde yoğun olması,

- I. engebeye bağlı tarım alanlarının sınırlı olması,
II. sanayi faaliyetinin gelişmemesi,
III. iklimin elverişsiz olması,
IV. enlem etkisi

gibi durumlardan hangileri ile açıklanır?

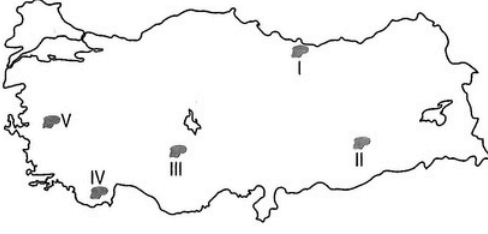
- A) I ve II
B) II ve III
C) I, II ve III
D) II, III ve IV
E) I, II ve IV

6. Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde balıkçılık yeterince gelişmemiştir.

Bu durumun temel sebepleri içinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Açık deniz balıkçılığının gelişmemiş olması
B) Yanlış avlanma yöntemlerinin kullanılması
C) Sofra kültürümüzde balığın çok yer tutmaması
D) Kıyı kirliliğinin artması ve balık türlerinin azalması
E) Amatör balıkçılığın yapılması

7.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış merkezlerde yoğun yapılan hayvancılık faaliyetleri dikkate alındığında, aşağıda verilen eşleştirmelerden hangisi yanlış olur?

- A) I - Arıcılık
- B) II - İpek böcekçiliği
- C) III - Sığır (Besi)
- D) IV - Tiftik keçisi
- E) V - Kümes hayvancılığı

8. Türkiye'de büyükbaş besi hayvancılığının büyükşehir çevresinde toplanmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Büyükşehirlerin genel olarak ova tabanlarında toplanması
- B) Büyükşehir çevresinde üretim maliyetlerinin azalması
- C) Büyükşehir çevresinde hayvancılık desteklemelerinin daha çok olması
- D) Tüketici nüfus ve pazar fonksiyonu
- E) Ürün naklinin kolay olması

9. Türkiye'de bölge ve yörelerde yetiştirilen hayvan türleri genel olarak iklim ve bitki örtüsüne bağlı değişkenlik göstermektedir.

Buna göre aşağıda verilen hayvan türü - bitki örtüsü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

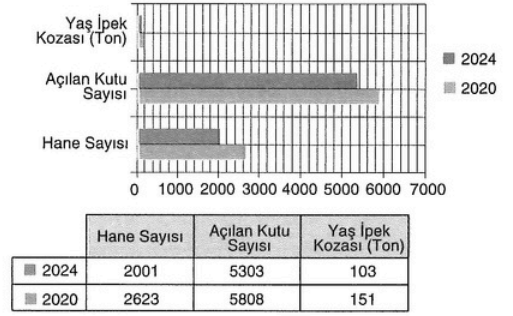
- A) Sığır (Mera) - Alpin çayırları
- B) Koyun - Bozkır
- C) Tiftik keçisi - Maki
- D) İpek böcekçiliği - Dut ağacı
- E) Arıcılık - Çiçek türleri

10. İç sularımızda balık avlanan başlıca yerler doğal göller, baraj gölleri, göletler ve akarsulardır. İç sularda avlanan balıkların başlıcaları inci kefalı, sazan, gümüşü havuz balığı ve gümüştür.

Buna göre Türkiye'de aşağıdaki göllerin hangisinde tatlı su balıkçılığı yoğun yapılmaktadır?

- A) Burdur Gölü
- B) Salda Gölü
- C) Suğla Gölü
- D) Uluabat Gölü
- E) Tuz Gölü

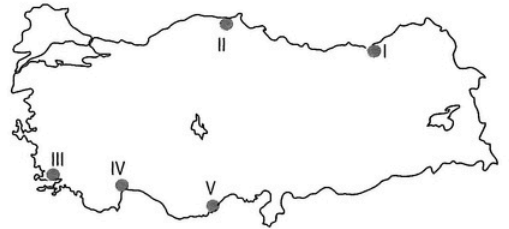
11. Aşağıdaki grafikte 2020 ve 2024 yıllarında ipek böcekçiliği yapan hane sayısı, açılan kutu sayısı ve üretim miktarı verilmiştir.

Buna göre grafik incelendiğinde ipek böcekçiliği yapan hane sayısının açılan kutu sayısının ve üretim miktarının azalmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İpek böcekçiliği üretiminde kullanılan dut ağaçlarının her yerde yetişememesi
- B) Üretiminin çok maliyetli olması
- C) Devlet desteklemelerinin yetersiz oluşu
- D) İpek böcekçiliğinde kooperatifleşme yapısının gelişememesi
- E) Suni ipek üretiminin artması

12. Deniz süngerleri su diplerinde kayalar ve hayvan kabuklarına yapışarak yaşarlar. Bu canlıların denizden çıkarılması ve kullanılması sünger avcılığı içinde yer alır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen kıyıların hangisinde sünger avcılığı önemli bir ekonomik faaliyettir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Ülkemizde 2024 yılında 5,1 milyon adet koyun (II) kesilmiştir. Kesilen bu koyundan elde edilen et miktarı 100.058 tondur. Büyükbaş grubunda yer alan siğirda (III) kesilen hayvan sayısı koyuna göre daha az olmasına rağmen elde edilen et miktarı daha yüksektir.

CEVAP: B

2. Ülkemizde hayvan sayılarının artırılması hayvancılıktan elde edilecek verimi artırmaz. Verimin artması, geleneksel hayvancılık yöntemlerinden modern hayvancılık yöntemlerine geçilmesi ile gerçekleşir. Soru içinde verilen diğer bilgiler Türkiye'de hayvancılığın pozitif yönde gelişmesine katkı sağlar.

CEVAP: C

3. Ülkemizde koyunun yaygın yetiştirilmesindeki temel etkenler; karasal iklimin geniş alanda görülmesi, düz arazilerin ve bozkır bitki örtüsünün varlığıdır. Ülkemizde bulunan koyun türlerinin tamamının ana vatanı Türkiye değildir. Bu türün et ve süt verimi düşüktür.

CEVAP: A

4. Verilen yörelerin ortak özellikleri yüksek - engebeli araziler olmaları ve nüfus yoğunluğunun azlığıdır. Bu tarz alanlarda ön planda olan hayvancılık faaliyeti arıcılıktır.

CEVAP: D

5. • Karadeniz'de enlem etkisine bağlı su sıcaklığı düşüktür. Bu durum denizdeki tuzluluk oranını azaltır ve buna bağlı sudaki oksijen oranı artar. Oksijen oranı yüksek olan bu denizde balık popülasyonunun artması, çıkarım faaliyetini pozitif yönde etkilemektedir.
- Karadeniz Bölgesi'nde engebe oranının yüksek olması sebebiyle tarım alanı sınırlıdır. Aynı zamanda bu durum ulaşım faaliyetlerinin gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle, sanayi faaliyetlerinde gelişemesi bu bölgede insanların deniz balıkçılığına yönelmesini sağlamaktadır. Soru içinde iklimin elverişsiz olması durumu bu bölgedeki balıkçılık faaliyetleri üzerinde etken değildir.

CEVAP: E

6. Amatör balıkçılığın, Türkiye balıkçılığında etkisi yoktur. Bu faaliyet daha çok insanların kendi tüketimi için yaptığı faaliyettir. Bu faaliyete bağlı çıkarımı yapılan balığın ülke ticaretine katkısı yoktur. Bu nedenle balıkçılığın gelişmemesi üzerinde bir engel değildir.

CEVAP: E

7. Teke ve Taşeli platolarında yetiştirilen hayvan türü kıl keçisidir. Tiftik keçisi Ankara, Eskişehir, Siirt ve Mardin çevresinde yaygındır. Verilen diğer yörelerde yaygın yapılan hayvancılık faaliyetleri doğrudur.

CEVAP: D

8. Besi ve ahır hayvancılığının büyükşehir çevresinde toplanmasındaki ana etken, tüketici nüfusun çok olması ve pazar fonksiyonunun gelişmesidir.

CEVAP: D

9. Tiftik, keçi türünde olmasına rağmen karasal iklim ve bozkır bitki örtüsüne adapte olmuş bir türdür. Verilen diğer eşleştirmeler doğrudur.

CEVAP: C

10. Ülkemizde Güney Marmara'da yer alan ve tatlı sulara sahip olan Uluabat Gölü önemli bir kefal çıkarım alanıdır. Verilen diğer göllerde balıkçılık faaliyetleri gelişmemiştir.

CEVAP: D

11. KOZABİRLİK, ipek böceği tohumunu Türkiye'de üreten tek kuruluş olup ipek böceği beslemek isteyen bütün üreticilere destekleme kapsamında bahsedilen tohumu ücretsiz olarak vermektedir. Diyarbakır, Antalya, Ankara ve Muğla Bursa ipek böcekçiliğinin en fazla yapıldığı yerlerdir. Son yıllarda yapay ipek üretiminin artmasına bağlı olarak Türkiye'de ipek böceği yetiştiriciliği azalmıştır.

CEVAP: E

12. Türkiye'de sünger avcılığı en yoğun Muğla - Bodrum kıyılarında yapılmaktadır. Bu yöre için balıkçılık faaliyeti içinde önemli bir ekonomik faaliyettir.

CEVAP: C

1. Aşağıdakilerden hangisi, bir madenin işletmeye açılabilmesi için gerekli şartlardan değildir?

- A) Tenör oranının yüksek olması
- B) Rezervinin yeterli olması
- C) Ulaşım ve pazar koşulları gelişmiş olması
- D) Teknolojik araç ve gereçlerin yeterli olması
- E) Ülkenin her bölgesinden çıkartılıyor olması

2. Madencilikte, madenin çıkarılmaya müsait tahmini miktara rezerv denir.

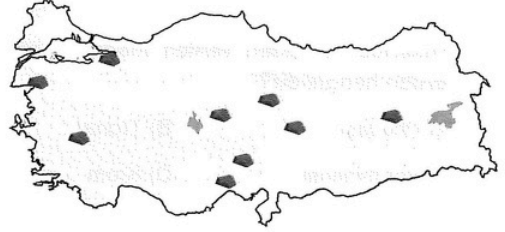
Buna göre aşağıda verilen madenlerin hangisinin rezerv miktarı Türkiye'de en fazladır?

- A) Demir cevheri
- B) Bor
- C) Mermer
- D) Bakır
- E) Dolomit

3. Türkiye'de madencilikle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Jeolojik yapı çeşitli olduğu için maden çeşidi fazladır.
- B) Çıkarılan her madenin rezervi yeterlidir.
- C) Doğu Anadolu Bölgesi maden çeşidinin en fazla olduğu yerdir.
- D) Dünya için önem arz eden ve de ihraç ettiğimiz madenlerimiz vardır.
- E) Maden ihracatı genellikle ham madde düzeyinde yapılır.

4.

Haritada önemli çıkarım alanları gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir
- B) Bakır
- C) Krom
- D) Mangan
- E) Volfram

5.

- I. Artvin (Murgul)
- II. Kastamonu (Küre)
- III. Elâzığ (Maden)
- IV. Diyarbakır (Ergani)

Yukarıda çıkarım alanları gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kükürt
- B) Cıva
- C) Krom
- D) Bakır
- E) Trona

6. Krom madeniyle ilgili, aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Dünyada rezervi açısından 4. sıradayız.
- B) Çeliğin sertleştirilmesinde ve madeni eşya yapımında kullanılır.
- C) Çıkarılan madenin büyük kısmı, ham olarak ihraç edilir.
- D) Antalya önemli çıkarım alanlarıdır.
- E) Volkanik arazilerde bulunan bir madendir.

7. I. Dünya rezervinin %78'i Türkiye'den sağlanır.
 II. Boraks ve kolemanit önemli bileşikleridir.
 III. Jet ve roket yakıtı, atom reaktörü yapımı gibi önemli sanayi kollarına ham madde sağlar.

Yukarıda özellikleri verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oltu taşı B) Trona
 C) Bor minerali D) Krom
 E) Fosfat

8. Aşağıda verilen maden ve çıkarım alanı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

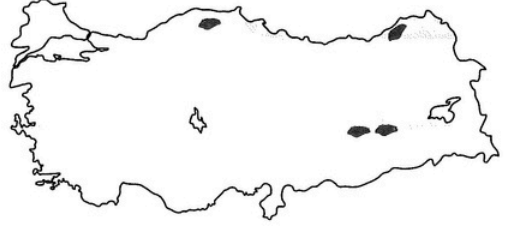
	Maden	Çıkarım Alanı
A)	Alüminyum (Boksit)	Seydişehir
B)	Kükürt	Keçiborlu
C)	Bakır	Murgul
D)	Demir	Divriği
E)	Bor minerali	Guleman

9. I. Gübre yapımında kullanılır.
 II. Rezervi yeterli olmadığı için ithal edilir.
 III. Mardin - Mazıdağ önemli çıkarım alanıdır.

Yukarıda özellikleri verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fosfat B) Kükürt C) Boksit
 D) Demir E) Cıva

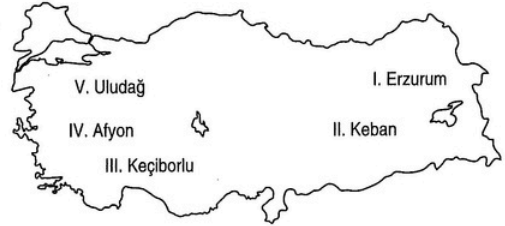
10.

Haritada çıkarım alanları gösterilen maden, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bor minerali B) Cıva C) Bakır
 D) Fosfat E) Manganez

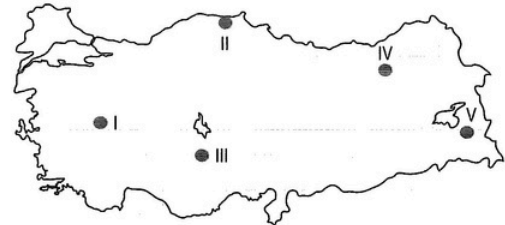
11.

Haritada çıkarım alanları gösterilen madenler, aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV	V
A)	Oltu taşı	Kurşun	Kükürt	Mermer	Volfram
B)	Lüle taşı	Bakır	Boksit	Cıva	Bor
C)	Demir	Kurşun	Bakır	Bor	Cıva
D)	Oltu taşı	Kurşun	Boksit	Bor	Volfram
E)	Krom	Bakır	Kükürt	Mermer	Cıva

12. Türkiye mermer rezervleri bakımından zengin bir ülkedir. Daha çok inşaat sektöründe kullanılan mermerden süs eşyası, hediyelik eşya ve mutfak eşyası yapımında ve dekorasyon ile güzel sanatlar alanlarında da yararlanılmaktadır.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış alanların hangisinde mermer çıkarımı yüksek seviyededir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. • "Ülkenin her bölgesinden çıkartılıyor olması" madencilik için tesisin kurulmasında gerekli bir unsur değildir.
- Diğer ifadeler ise tesisin kurulmasında önem arz eder:
- Tenör oranının yüksek olması,
 - Rezervinin yeterli olması,
 - Ulaşım ve pazar koşulları gelişmiş olması,
 - Teknolojik araç ve gereçlerin yeterli olması.

CEVAP: E

4.

Sivas - Divriği en önemli çıkarım alanı olan bu maden demirdir.

CEVAP: A

2. Dolomit madeni, ateşe dayanıklı tuğla ve harç üretiminde. Demir çelik endüstrisinde, demir cevherinin sinterlenmesinde, çelik üretiminde cüruf yapıcı olarak ve refrakter tuğlaların koruyucusu olarak kullanılmaktadır. Ayrıca süs taşı, beton agrega ve magnezyum oksit kaynağı olarak ve ayrıca magnezyum üretimi için pidgeon işleminde kullanılır. Türkiye'de 15,3 milyar tonla rezervin en yüksek olduğu madendir.

CEVAP: E

5. I. Artvin (Murgul)
II. Kastamonu (Küre)
III. Elâzığ (Maden)
IV. Diyarbakır (Ergani)

Önemli çıkarım alanları verilen bu maden bakırdır.

CEVAP: D

3. Türkiye'de madenler çeşitlidir ancak çıkarılan her madenin rezervi yeterli değildir. Örneğin; taş kömürü, petrol, doğal gaz gibi.

CEVAP: B

6. • Krom için en önemli çıkarım alanı, Elâzığ Guleman'dır.
• Antalya'da çıkarım alanı değil işlendiği tesis vardır.

CEVAP: D

7. I. Dünya rezervinin %78'i Türkiye'den sağlanır.
 II. Boraks ve kolemanit önemli bileşikleridir.
 III. Jet ve roket yakıtı, atom reaktörü yapımı gibi önemli sanayi kollarına ham madde sağlar.
- Önemli özellikleri verilen bu maden, bor mineralidir.
 - Oltu taşı; süs eşyası,
 - Trona, soda külü,
 - Fosfat, suni gübre,
 - Krom, çeliğin sertleştirilmesinde kullanılır.

CEVAP: C

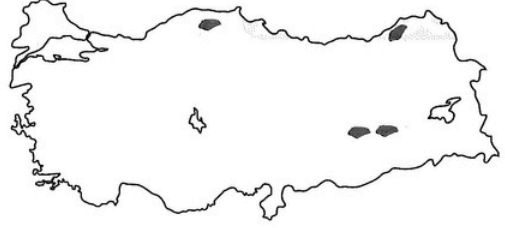
8. • Bor minerali için en önemli yerler, Balıkesir Susurluk; Kütahya Emet gibi mekânlardır.
 • Elâzığ Guleman, krom için en önemli merkezdir.

CEVAP: E

9. I. Gübre yapımında kullanılır.
 II. Rezervi yeterli olmadığı için ithal edilir.
 III. Mardin - Mazıdağ önemli çıkarım alanıdır.
 Önemli özellikleri verilen bu maden fosfattır.

CEVAP: A

10.

Haritada işaretli alanlar, sıvı hâlde bulunan tek maden cıvanın çıkarım alanlarıdır.

CEVAP: B

11.

- I. Oltu taşı - Erzurum
- II. Kurşun Çinko - Elâzığ, Keban
- III. Kükürt - Isparta, Keçiözü
- IV. Mermer - Afyon
- V. Volfram - Bursa, Uludağ

CEVAP: A

12. Mermer yatakları bakımından zengin olan ülkemizdeki mermer yataklarının önemli bir kısmı, Marmara ve Ege bölgelerinde bulunmaktadır. Balıkesir, Bilecik, Çanakkale, Bursa, Muğla, Denizli, Afyonkarahisar mermer yataklarının bulunduğu başlıca yerlerdir.

CEVAP: A

1.

Haritada önemli çıkarım alanları gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Volfram B) Mermer
C) Bor minerali D) Krom
E) Demir

2. • Petrol sondajlarında, cam ve kimya sanayinde kullanılır.
• Türkiye rezervi açısından zengin sayılır.
• Gazipaşa, Alanya ve Beyşehir önemli çıkarım alanlarıdır.

Yukarıda özellikleri verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barit B) Asbest C) Tuz
D) Kükürt E) Fosfat

3. I. Keban - Kurşun, Çinko
II. Mazıdağ - Fosfat
III. Guleman - Krom
IV. Seydişehir - Boksit
V. Murgul - Demir

Türkiye'de çıkarılan maden ve önemli rezerv alanı eşleştirmelerinin hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız V
D) II ve III E) IV ve V

4.

- Soda külü olarak ifade edilir.
- Kimya sanayinde kullanılır.
- Rezervi açısından dünyada 2. sıradayız.

Gelecekte ihracatı ile birlikte büyük kazançlar elde edileceği düşünülen bu maden, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Trona B) Feldspat
C) Bor minerali D) Demir
E) Krom

5.

Cam ve seramik sanayinde kullanılan ve haritada çıkarım alanları gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

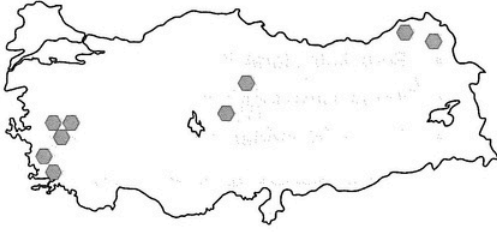
- A) Cıva B) Volfram C) Barit
D) Feldspat E) Kükürt

6. Petrolün tektonik hareketler sonucunda çevredeki çatlak ve yarıklara dolmasıyla oluşan ve fosil yakıtlar içerisinde değerlendirilen maden, asfaltittir.

Aşağıdakilerden hangisi, asfaltit yatakları için en önemli merkezdir?

- A) Şırnak B) Van C) Mersin
D) Rize E) Ankara

7. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir madenin çıkarım alanları gösterilmiştir.

Buna göre haritada çıkarım alanları gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Krom B) Bakır C) Feldspat
D) Nikel E) Linyit

8. I. Çatalağzı Santrali
II. Ambarlı Santrali
III. Sarayköy Santrali
IV. Karapınar Santrali
V. Alaçatı Santrali

Yukarıda verilen santrallerinden hangilerinin elektrik üretimini iklim koşulları etkiler?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

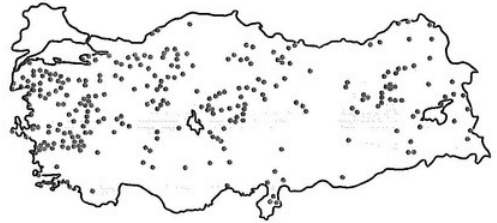
9. Türkiye'de yer alan aşağıdaki termik santrallerinden hangisi diğerlerinden farklı bir enerji kaynağını, elektrik enerjisine çevirmektedir?

- A) Yatağan B) Soma
C) Çayırhan D) Elbistan
E) Çatalağzı

10. Türkiye'nin linyit madeni ve kullanım alanları için belirtilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Jeolojik yapıya bağlı olarak en geniş alanda bulunan madendir.
B) Afşin - Elbistan ve Karapınar en önemli rezervlerin bulunduğu alanlardır.
C) Termik santraller ile birlikte elektrik enerjisine çevrilir.
D) Birim alandan elde edilen enerji miktarı fazla, çevreyi kirletme oranı azdır.
E) Linyit enerjisini doğal gazla çevirecek tesis ile enerjisinden doğal gaz üretilmektedir.

11.

Yukarıda Türkiye haritasında potansiyel üretim alanları gösterilen enerji kaynağı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Linyit B) Rüzgâr
C) Jeotermal D) Petrol
E) Taş kömürü

12. Aşağıda, Türkiye'de doğal gazın çıkarım alanları verilmiştir.

- I. Düzce - Akçakoca
II. Tekirdağ - Hayrabolu
III. Kırklareli - Hamitabat

Bu merkezlerin hangilerinde doğal gaz ile çalışan termik santral vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

1.

Haritada önemli çıkarım alanları gösterilen bu maden, bor mineralidir.

CEVAP: C

2.

- Petrol sondajlarında, cam ve kimya sanayinde kullanılır.
- Türkiye rezervi açısından zengin sayılır.
- Gazipaşa, Alanya ve Beyşehir önemli çıkarım alanlarıdır.
- Yukarıda verilen özellikler, barit madeni-ne aittir.

CEVAP: A

3.

- Artvin Murgul'da çıkarılan önemli maden bakırdır.
- Demir için en önemli yer; Sivas, Divriği'dir.

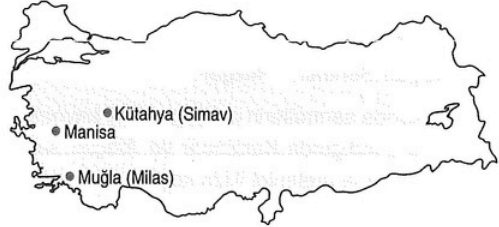
CEVAP: C

4.

- Soda külü olarak ifade edilir.
- Kimya sanayinde kullanılır.
- Rezervi açısından dünyada 2. sıradayız.
- Türkiye için çok önemli olduğu düşünülen bu maden tronadır.

CEVAP: A

5.

- Özellikleri verilen bu maden feldispattır.
- Volfram, ısıya dayanıklı araç gereç yapımı,
- Barit, petrol sondajları,
- Cıva, kimya sanayi,
- Kükürt, gübre yapımında kullanılır.

CEVAP: D

6.

- Türkiye'de asfaltit yatakları için en önemli merkezler Şırnak ve Mardin çevresidir.

CEVAP: A

7. Feldspat cam, seramik, kaynak elektrotları ile boya ve plastik sanayisinde kullanılmaktadır. Ülkemizdeki başlıca feldspat yatakları Aydın, Manisa, Kırşehir, Yozgat ve Artvin ile Ardahan arasındadır. Bu maden ülkemizin ihraç ürünlerindendir.

CEVAP: C

8. Çatalağzı Santrali - Taş kömürü
Ambarlı Santrali - Doğal gaz
Sarayköy Santrali - Jeotermal
Karapınar Santrali - Güneş
Alaçatı Santrali - Rüzgâr

Yukarıda santrallerin çalıştığı enerji kaynakları dik-kate alındığında Karapınar ve Alaçatı santrallerinin elektrik üretimini iklim koşulları etkilemektedir.

CEVAP: E

9. • Zonguldak, Çatalağzı; enerji kaynağı taş kömürüdür.
• Muğla, Yatağan; linyit
• Manisa, Soma; linyit
• Ankara, Çayırhan; linyit
• Kahramanmaraş; Elbistan; linyit madenini enerji kaynağı olarak kullanır.

CEVAP: E

10. • "Birim alandan elde edilen enerji miktarı fazla, çevreyi kirletme oranı azdır." ifadesi yanlıştır, yakın jeolojik zamandan itibaren oluşarak günümüze geldiği için birim alandan elde edilen enerjisi az ve çevreyi kirletme oranı fazladır.
• Diğer yargılar ise doğrudur.
– Jeolojik yapıya bağlı olarak en geniş alanda bulunan madendir.
– Afşin - Elbistan (Kahramanmaraş) ve Karapınar (Konya) en önemli rezervlerin bulunduğu alanlardır.
– Termik santraller ile birlikte elektrik enerjisine çevrilir.
– Linyit enerjisini doğal gazla çevirecek tesis ile enerjisinden doğal gaz üretilmektedir. Kütahya'da denemeleri yapıldı şuan Manisa'ya tesis kuruluyor.

CEVAP: D

11. Haritada potansiyel üretim alanları verilen enerji kaynağı jeotermaldir.

CEVAP: C

12. Kırklareli Hamitabat; Bursa Ovaakça; İstanbul Ambarlı; doğal gaz ile çalışan önemli santrallerdir.

CEVAP: C

1. Türkiye'de madenlerin çeşitlilik göstermesinde
- dağ oluşum süreçleri,
 - farklı jeolojik zamanlarda oluşan arazinin varlığı,
 - volkanizma etkisi

gibi durumların hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. I. Petrol ve doğal gaz aramalarındaki sondaj kuyularında kullanılır.
II. Otomotiv fren balatalarının yapımında kullanılır. Isınmaya, yanmaya ve aşınmaya dirençlidir.
III. Kıvamlı petrol ya da katı petrol olarak bilinir. Kimya endüstrisinde kullanımı en fazladır.

Yukarıda bazı madenlerin genel özellikleri ve kullanım alanları verilmiştir.

Buna göre bu madenler sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barit - Asbest - Asfaltit
B) Bor - Trona - Volfram
C) Volfram - Barit - Perlit
D) Pomza - Kurşun - Çinko
E) Amyant - Bor - Fosfat

3. • Feke / Mansurlu (Adana)
• Avnik (Bingöl)
• Kesikköprü (Kırıkkale)
• Hasançelebi (Malatya)

Yukarıda Türkiye'de çıkarılan bir madenin çıkarım alanları verilmiştir.

Buna göre bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

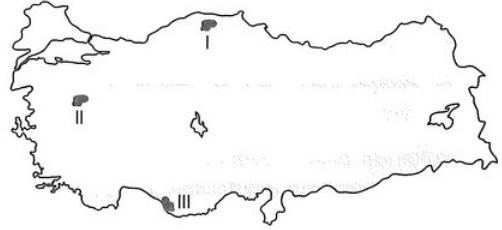
- A) Manganez B) Bakır
C) Demir cevheri D) Trona
E) Ponza taşı

4. Ülkemizde maden çeşitliliği yüksektir ancak rezerv alanları dar ve parçalıdır. Bu durum ülkede madencilik gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de maden rezerv alanlarının dar ve parçalı olmasının temel nedenidir?

- A) Arazinin engebeli yapıda olması
B) Fay sistemlerine bağlı kırılmaların fazla olması
C) Yükselti ortalamasının fazla olması
D) Ülke alanının dar olması
E) Volkanizmanın her yerde oluşmaması

5.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılarak gösterilen alanlarda çıkarılan madenler hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Altın	Bor	Boksit
B)	Bakır	Cıva	Barit
C)	Bakır	Bor	Barit
D)	Demir	Feldspat	Asbest
E)	Boksit	Kurşun	Mermer

6. • Çeliğe sertlik, kırılma ve darbeye karşı direnç verir.
• %25 oranla en çok ikinci çıkarım bölgesi Erzincan - Sivas - Kop Dağı'dır.
• Boya endüstrisinde, deri tabaklamada, gemi ve uçak sanayisinde kullanılır.

Yukarıda Türkiye'de çıkarılan bir madenin temel özellikleri ve kullanım alanları verilmiştir.

Buna göre bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asfaltit B) Bakır
C) Manganez D) Krom
E) Çinko

7. Kurşun, ülkemizde yer altı haberleşme kablolarının izolasyonu, benzin içindeki oktanın ayarlanması, renkli televizyon tüpleri ile mühimmat yapımında kullanılır.

Buna göre kurşun madeni aşağıdaki merkezlerinden hangisinde en fazla çıkarılmaktadır?

- A) Kokaksu B) Murgul
C) Ödemiş D) Keban
E) Alanya

8. • Ülkede Uludağ, tek çıkarım alanıdır.
• Isınmaya ve yanmaya dirençlidir.
• Ampul üretiminde ve roket endüstrisinde kullanılır.

Yukarıda bazı özellikleri ve çıkarım alanı verilen maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Perlit B) Asfaltit C) Volfram
D) Amyant E) Fosfat

9.

Hafif ve dayanıklı bir madendir. Bu nedenle uçak ve otomobil endüstrisinde kullanımı yaygındır. Bununla birlikte elektrik - elektronik endüstrisinde, ambalaj ve konserve sanayisinde de yaygın kullanımı vardır.

Buna göre temel özellikleri verilen bu maden yukarıdaki Türkiye haritasında verilen merkezlerin hangisinden çıkarılmaktadır?

- A) Seydişehir B) Kırka
C) Fethiye D) Çayeli
E) Mazıdağı

10. I. Diğer adı incitaşıdır. Seracılık, fidecilik ve çiçekçilikte kullanılır. İyi bir yalıtım maddesidir. İzmir, Manisa, Ankara en önemli çıkarım alanlarıdır.

II. Diğer adı soda külüdür. Kimya, kâğıt ve tekstil endüstrisinde kullanılır. Kahramankazan, Beypazarı en önemli çıkarım alanlarıdır.

III. Çeliğe sertlik verir. Denizli (Uluköy), Zonguldak (Ereğli), Artvin (Borçka) en önemli çıkarım alanlarıdır.

Yukarıda bazı madenlerin temel özellikleri ve çıkarım alanları numaralandırılarak verilmiştir.

Bu madenler sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kükürt	Antimon	Manganez
B)	Perlit	Barit	Çinko
C)	Trona	Kükürt	Tungsten
D)	Trona	Pomza	Cıva
E)	Perlit	Trona	Manganez

11. I. Kanserojen özellikte olduğu için ülkemizde çıkarımı durdurulmuştur. Sarayönü ve Ödemiş en önemli rezervlere sahiptir.

II. Türkiye dünya ihracatında önde gelir. Kaynak elektrodu imalatında, cam ve seramik endüstrisinde kullanımı yaygındır. Ülkedeki en önemli çıkarım alanları Kütahya (Simav), Manisa (Demirci), Aydın (Çine) ve Muğla (Milas) dır.

Yukarıda temel özellikleri ve çıkarım alanları verilen maden çifti, sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Cıva - Bor
B) Cıva - Feldspat
C) Barit - Bor
D) Amyant - Feldspat
E) Barit - Volfram

1. Türkiye, genç oluşumlu yapıya sahip olması, volkanizma etkisi, dağ oluşum süreçleri ve farklı jeolojik zamanlarda oluşmuş araziye sahip olması nedeniyle maden çeşitliliğinin yüksek olduğu bir ülkedir.

CEVAP: E

2. Barit, petrol ve doğal gaz aramalarındaki sondaj kuyularında kullanılır. Asbest, otomotiv fren balmatalarının yapımında kullanılır. Isınmaya, yanmaya ve aşınmaya dirençlidir. Asfaltit, kıvamlı petrol ya da katı petrol olarak bilinir. Kimya endüstrisinde kullanımı en fazladır.

CEVAP: A

3. Ülke genelinde işletilen başlıca demir yatakları; Kangal (Sivas), Divriği (Sivas), Hasançelebi - Hekimhan (Malatya), Balıkesir (Eymir), Sakarya (Çamdağı), Avnik (Bingöl), Feke - Mansurlu (Adana) ve Kesikköprü'de (Kırıkkale) bulunmaktadır.

CEVAP: C

4. Türkiye arazisinin yakın jeolojik zamanda oluşması fay sistemlerinin ve buna bağlı kırılmaların yaygın olmasını sağlamıştır. Bu durum ülkede maden rezerv alanlarının dar ve parçalı olmasının temel nedenini oluşturur.

CEVAP: B

5. I. Kastamonu - Küre (Bakır), II. Kütahya - Emet (Bor), III. Antalya - Gazipaşa (Barit).

CEVAP: C

6. Soru içinde verilen temel özellikler ve kullanım alanları krom madenine aittir. Bu madenin %44'le en çok çıkarım alanı Elâzığ Guleman Havzası'dır.

CEVAP: D

7. Ülkemizde kurşun en çok Elâzığ - Keban, Balıkesir - Balya, Çanakkale - Yenice, Kayseri - Zamanlı ve Bolkar dağlarından çıkarılmaktadır. Murgul - Bakır, Alanya - Barit, Ödemiş - Civa (çıkartımı durduruldu), Kokaksu - Boksit çıkartım alanlarıdır.

CEVAP: D

8. Volfram diğer ismiyle tungsten ülkede sadece Bursa - Uludağ'dan çıkarılmaktadır. Bu maden ısınmaya ve yanmaya dirençlidir. Bu nedenle ampul imalatı ve roket endüstrisinde kullanılır.

CEVAP: C

9. Boksit madeni, hafif ve dayanıklıdır. Bu nedenle uçak ve otomobil endüstrisinde kullanımı yaygındır. Bununla birlikte elektrik - elektronik endüstrisinde, ambalaj ve konserve sanayisinde de yaygın kullanımı vardır. Boksit ülkemizde en çok Konya - Seydişehir, Zonguldak - Kokaksu, Hatay - Payas'tan çıkarılmaktadır.

CEVAP: A

10. Perlit, diğer adı inci taşıdır. Seracılık, fidencilik ve çiçekçilikte kullanılır. İyi bir yalıtım maddesidir. İzmir, Manisa, Ankara en önemli çıkartım alanlarıdır. Tronanın diğer adı soda külüdür. Kimya, kâğıt ve tekstil endüstrisinde kullanılır. Kahramankazan, Beypazarı en önemli çıkartım alanlarıdır. Manganez, çeliğe sertlik verir. Denizli (Uluköy), Zonguldak (Ereğli), Artvin (Borçka) en önemli çıkartım alanlarıdır.

CEVAP: E

11. Civa, sıvı olan tek metaldir. Kanserojen özellikte olduğu için ülkemizde çıkartımı durdurulmuştur. Sarayönü ve Ödemiş en önemli rezervlere sahiptir. Türkiye feldspat ihracatında dünyada birinci sıradadır. Kaynak elektrodu imalatında, cam ve seramik endüstrisinde kullanımı yaygındır. Ülkedeki en önemli çıkartım alanları Kütahya (Simav), Manisa (Demirci), Aydın (Çine) ve Muğla (Milas) dır.

CEVAP: B

1. 2014 sonbaharında imzaları atılan, Azerbaycan doğal gazını Anadolu üzerinden Avrupa'ya taşıyan proje aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mavi Akım
B) NABUCCO
C) TANAP
D) Güney Akım
E) Kerkük - Yumurtalık

2. I. TANAP
II. Mavi Akım
III. Bakü - Tiflis - Ceyhan
IV. Kerkük - Yumurtalık

Anadolu'nun enerji koridoru olmasını sağlayan yukarıdaki projelerden hangileri petrol taşımacılığı için kullanılır?

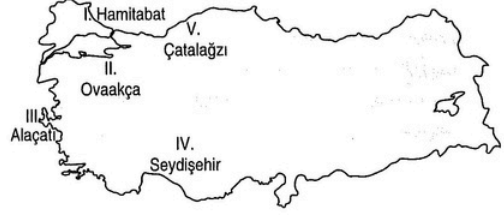
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) III ve IV

3. Türkiye'de elektrik enerjisi üretiminde kullanılan enerji kaynağı çeşitlidir.

Buna göre aşağıda verilen elektrik üretim santrallerinin hangisi farklı bir enerji kaynağı ile çalışmaktadır?

A) Soma Santrali
B) Elbistan Santrali
C) Yatağan Santrali
D) Ambarlı Santrali
E) Yeniköy Santrali

4.

Haritada numaralanmış merkezlerin hangilerinde rüzgâr santrali vardır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) III ve IV
E) IV ve V

5. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı merkezler gösterilmiştir.

Buna göre bu merkezlerde elektrik üretiminde yaygın olarak kullanılan enerji kaynağı aşağıdakilerin hangisidir?

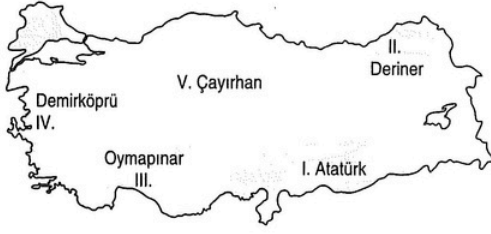
A) Jeotermal
B) Linyit
C) Rüzgâr
D) Güneş
E) Su gücü

6. I. Termik santraller
II. Jeotermal santraller
III. Hidroelektrik santraller
IV. Rüzgâr santralleri

Yukarıdaki enerji santrallerinden hangilerinin enerji kaynağının yanına kurulması zorunlu değildir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) III ve IV

7.

Yukarıdaki enerji santrallerinden hangileri hidroelektrik santral değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız V
D) II ve III E) IV ve V

8. Türkiye en fazla elektrik üretimini hangi enerji kaynağı ile karşılamaktadır?

- A) Su gücü B) Buhar gücü
C) Kömür D) Petrol
E) Doğal gaz

9. I. Termik santraller
II. Rüzgâr santralleri
III. Güneş panelleri
IV. Hidroelektrik santraller

Yukarıdaki enerji santrallerinden hangileri iklimden etkilenmez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

10. Aşağıdaki hidroelektrik santrallerinden hangisi, diğerlerinden farklı bir akarsu üzerinde yer alır?

- A) Keban B) Birecik C) Karakaya
D) Atatürk E) Deriner

11. Aşağıdaki illerin hangisinin sınırları içerisinde taş kömürü ile çalışan termik santral vardır?

- A) Van B) Bursa C) Trabzon
D) Zonguldak E) Ankara

12. Türkiye'de güneş enerjisini elektrik enerjisine çeviren panelleri kurmak için en uygun bölge, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karadeniz
B) Akdeniz
C) Marmara
D) Güneydoğu Anadolu
E) Ege

1. • TANAP "Trans Anadolu Projesi" ile Azerbaycan doğal gazı Anadolu üzerinden Avrupa'ya ulaşacak.
- Mavi Akım, Rus doğal gazını Anadolu'dan Avrupa'ya taşır.
- NABUCCO, Hazar Denizi doğal gazını taşıma projesi idi rafa kalktı.
- Güney Akım, Rus doğal gazını, Karadeniz üzerinden, Bulgaristan ve oradan Avrupa'ya taşıma projesidir.
- Kerkük - Yumurtalık, Irak petrolünü Anadolu'dan taşıma projesidir.

CEVAP: C

2. • I. TANAP - Doğal gaz
- II. Mavi Akım - Doğal gaz
- III. Bakü - Tiflis - Ceyhan - Petrol
- IV. Kerkük - Yumurtalık - Petrol

CEVAP: E

3. Verilen santraller dikkate alındığında Soma, Elbistan, Yeniköy ve Yatağan santralleri linyit kömürü ile elektrik üretirken Ambarlı Santrali elektrik üretiminde doğal gaz kullanmaktadır.

CEVAP: D

- III. Alaçatı - Rüzgâr
- I. Hamitabat - Doğal gaz
- II. Ovaakça - Doğal gaz
- IV. Afşin - Elbistan - Linyit
- V. Çatalağzı - Taş kömürü

CEVAP: C

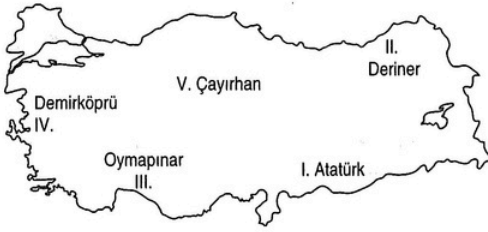
5. Soru içinde verilen merkezler dikkate alındığında bu alanlarda kırık hatlarının yaygın olmasına bağlı jeotermal enerji tesisleri elektrik üretiminde önemli oranda kullanılmaktadır.

CEVAP: A

6. • Enerji kaynağı, buhar, su, rüzgâr ise bu kaynaklar taşınamayacağı için enerji üretim merkezleri enerji kaynağı yanına kurulur.
- Linyit, doğal gaz, petrol gibi enerji kaynakları taşınır bu yüzden termik santraller için böyle bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: A

7.

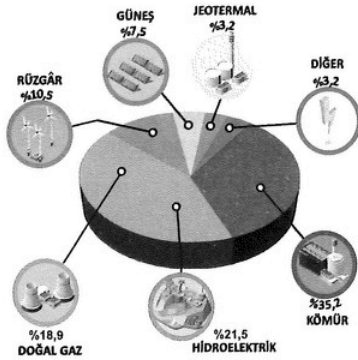
- Ankara Çayırhan'da bulunan santralde linyiti enerji kaynağı olarak kullanır.
- Diğer santrallerde ise su gücü değerlendirilir.

CEVAP: C

8.

Elektrik üretiminde en fazla kullanılan enerji kaynağı kömürdür. Linyit, taş kömürü, asfalt ithal kömürün toplamından dolayı kömür ilk sırada yer alıyor.

2024 - 2025 Elektrik Üretim Kaynaklarına Dağılımı

CEVAP: C

9.

Rüzgâr, güneş ve su ile elektrik üretiminde iklimin %100 etkisi vardır. Ancak termik santrallerin enerji kaynaklarının (liniyit, doğal gaz gibi) varlığı arazi şartlarına bağlıdır, iklimden etkilenmez.

CEVAP: A

10.

- Deriner - Çoruh
- Keban - Fırat
- Birecik - Fırat
- Karakaya - Fırat
- Atatürk - Fırat

üzerinde yer alır.

CEVAP: E

11. Zonguldak Çatalağzı taş kömürü ile çalışmaktadır.

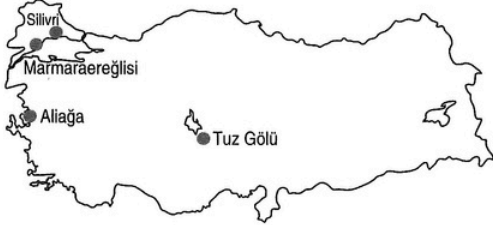
CEVAP: D

12.

Güneşlenme süresinin en fazla olduğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi bu paneller için en uygun yerdir.

CEVAP: D

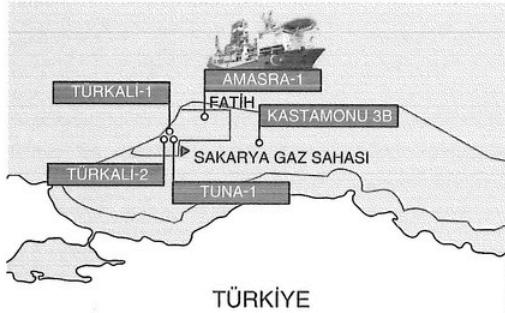
1. Aşağıdaki Türkiye haritasında bazı tesislerin konumu verilmiştir.

Buna göre haritada verilen tesislerin temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Elektrik depolama tesisleridir.
- B) Doğal gaz depolama tesisleridir.
- C) Elektrik üretim tesisleridir.
- D) Termik santrallerdir.
- E) Petrol rafinerisidir.

2. Aşağıdaki haritada Karadeniz'de son dönemde keşfedilen doğal gaz rezervlerinin konumları verilmiştir.

Buna göre haritada verilen doğal gaz rezerv alanlarının keşfi aşağıdakilerin hangisini etkilememiştir?

- A) Enerji kaynağında dışa bağımlılığı
- B) Ülkenin jeopolitik konumunu
- C) Deniz kirliliği oranını
- D) Dış ticaret açığını
- E) Alt yapı yatırımı

3. Aşağıdaki madenlerin hangisinin çıkarıldığı yöre sayısı daha fazladır?

- A) Taş kömürü
- B) Linyit
- C) Bor minerali
- D) Trona
- E) Asfaltit

4. Aşağıdaki elektrik santrallerinden hangisi elektrik üretiminde rüzgâr enerjisinden yararlanır?

- A) Ambarlı
- B) Ovaakça
- C) Birecik
- D) Yatağan
- E) Alaçatı

5. Türkiye'de aşağıdaki yer altı kaynaklarının hangisinin rezervi daha azdır?

- A) Trona
- B) Bor minerali
- C) Linyit
- D) Krom
- E) Doğal gaz

6. Aşağıda Türkiye'de yer alan bazı boru hatları verilmiştir.

- I. Bakü – Tiflis – Ceyhan
- II. TANAP
- III. Türk Akımı
- IV. Batı Hattı
- V. Mavi Akım

Buna göre verilen uluslararası boru hatlarının hangisi farklı bir enerji kaynağı taşımaktadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Türkiye'de elektrik enerjisi üretimi için belirtilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Elektrik üretimi yapan en çok santral sayısı güneş enerjisindedir.
- B) Enerji üretimi konusunda dışa bağımlılığımız fazladır.
- C) Elektrik üretiminde en fazla kullanılan enerji kaynağı doğal gazdır.
- D) Doğu Anadolu Bölgesi'nde hidroelektrik enerji potansiyeli en fazladır.
- E) Termik santraller içerisinde en yaygın olan doğal gaz ile çalışan santrallerdir.

8. Türkiye'ye kurulacak nükleer santral için belirlenen yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yatağan B) Gelibolu C) Akkuyu
- D) Çatalca E) Bandırma

9. I. Kalkerin yüksek basınç altında kalmasıyla oluşur.
II. İhracatı yapılır.
III. Marmara Adası ve Afyon önemli çıkarım alanlarıdır.

Türkiye'de önemli rezerv alanları ve özellikleri verilen bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mermer B) Cıva C) Krom
- D) Demir E) Manganez

10. Aşağıdaki hidroelektrik santrallerinden hangisinin bulunduğu alanın fiziki özelliklerine bağlı olarak enerji potansiyeli diğerlerine göre daha azdır?

- A) Adıgüzel B) Keban
- C) Karakaya D) Atatürk
- E) Deriner

11. Aşağıdaki illerin hangisinin sınırları içerisinde, petrol yatağı bulunmaz?

- A) Batman B) Adıyaman C) Siirt
- D) Mardin E) Mersin

12. Aşağıdaki linyit ile çalışan termik santrallerden hangisi diğerlerine göre daha fazla elektrik üretir?

- A) Afşin - Elbistan
- B) Soma
- C) Yatağan
- D) Çayırhan
- E) Tunçbilek

1. Soru içinde konumları gösterilen yerler doğal gaz depolama tesisleridir.

Kuzey Marmara ve Değirmenköy (Silivri): Tükenmiş doğal gaz rezervuarına kurulmuştur. 2,6 milyar m³ depolama hacmine sahiptir.

Marmaraeğlisi LNG tesisleri: 255 bin m³ kapasitelidir.

Egegaz Aliğa LNG tesisleri: 280 bin m³ kapasitesindedir.

Tuz Gölü tesisi: 1,2 milyar m³ depolama kapasitesindedir.

CEVAP: B

2. Verilen soru içinde doğal gaz keşfi ve keşfedilen doğal gazın çıkarılıp ülke içinde kullanımı; enerji kaynağında dışa bağımlılığı ve dış ticaret açığını azaltacakken jeopolitik konumu olumlu etkilerken alt yapı yatırımlarının artmasını sağlayacaktır. Bu kaynağın keşfi, çıkarımı ve dağıtımında denize herhangi bir gaz salınımı olmayacağı için kirlilik oranını arttıracığı doğru bir ifade olmaz.

CEVAP: C

3. Anadolu'da Senezoikten kalma araziler geniş yer kapladığı için bu jeolojik zamanda oluşan linyit yatakları her bölgede vardır.

CEVAP: B

4. • Türkiye'de rüzgâr santralleri; İzmir Çeşme Alaçatı, Çanakkale, Bandırma, Samsun ve Hatay gibi mekânlarda bulunmaktadır.
• Ambarlı - Doğal gaz
• Ovaakça - Doğal gaz
• Birecik - Su
• Yatağan - Linyit

CEVAP: E

5. • Doğal gaz rezervleri yeteri kadar olmadığı için ithal edilir.
• Trona, bor minerali, linyit ve krom yatakları bakımından Anadolu zengin bir araziye sahiptir.

CEVAP: E

6. Verilen boru hatları dikkate alındığında Bakü - Tiflis - Ceyhan Boru Hattı ile petrol taşınırken diğerleri ile doğal gaz taşınmaktadır.

CEVAP: A

7. • "Termik santraller içerisinde en yaygın olan doğal gaz ile çalışan santrallerdir." ifadesi yanlıştır çünkü en fazla kullanılan linyittir.
• Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Türkiye'de en fazla güneş enerjisi santrali bulunur.
- Enerji üretimi konusunda dışa bağımlılığımız fazladır. Doğal gaz ithal edilir.
- Elektrik üretiminde en fazla kullanılan enerji kaynağı doğal gazdır.
- Doğu Anadolu Bölgesi'nde hidroelektrik enerji potansiyeli en fazladır. En yüksek bölge olduğu için.

CEVAP: E

8. • Mersin Akkuyu nükleer santral için belirlenen mekândır.
• Sinop İnceburun da düşünülen diğer yerdir.

CEVAP: C

9. I. Kalkerin yüksek basınç altında kalmasıyla oluşur.
II. İhracatı yapılır.
III. Marmara Adası ve Afyon önemli çıkarım alanlarıdır.
Özellikleri verilen maden mermerdir.

CEVAP: A

10. • Adıgözel, Büyükmenderes üzerinde, Ege Bölgesi'nde yer aldığı için hidroelektrik enerji potansiyeli azdır.
• Diğerleri ise daha yüksek alanlarda bulundukları için fazladır:
- Keban - Fırat - Elâzığ
- Karakaya - Fırat - Elâzığ
- Atatürk - Fırat - Şanlıurfa
- Deriner - Çoruh - Artvin

CEVAP: A

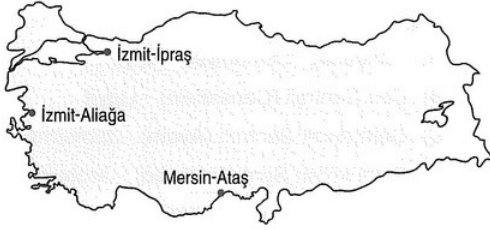
11. Mersin'de petrol ham maddesi bulunmaz, ATAŞ Rafinerisinde depolanır.

CEVAP: E

12. Linyit ile çalışan termik santralleri içerisinde en fazla elektrik üreten, Afşin - Elbistan santralidir.

CEVAP: A

1.

Yukarıdaki Türkiye haritasında ham petrol işleme tesisleri (Rafineri) gösterilmiştir.

Buna göre ülkemizde rafinerilerin kurulum yerinin belirlenmesindeki temel etken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ham maddeye yakınlık
- B) Büyükşehirlere olan mesafe
- C) Büyük limanlara yakınlık ve ulaşım
- D) Sanayi merkezlerine yakınlık
- E) Serbest bölgelere yakınlık

2. Türkiye'de aşağıdaki enerji kaynaklarının hangisi ile daha az enerji elde edilmektedir?

- A) Kömür
- B) Linyit
- C) Su gücü
- D) Güneş
- E) Jeotermal

3. • Zonguldak - Çatalağzı Termik Santrali
• Sığözü Termik Santrali (Adana)
• Aliağa Termik Santrali (İzmir)
• Zonguldak Eren Termik Santrali (Zonguldak)

Yukarıda Türkiye'de elektrik enerjisi üreten bazı termik santraller verilmiştir.

Verilen bu santraller aşağıdaki enerji kaynaklarının hangisi ile elektrik üretmektedir?

- A) Taş kömürü
- B) Linyit
- C) Doğal gaz
- D) Biomass
- E) Asfaltit

4.

- I. Yeniköy
- II. Germencik
- III. Çayırhan
- IV. Silopi
- V. Ilisu

Yukarıda Türkiye'de elektrik üretimi yapan bazı santraller verilmiştir.

Bu santrallerin kullandığı enerji kaynakları göz önünde bulundurulduğunda, santrallerin hangilerinde kullanılan enerji kaynağı belirli şartlar doğrultusunda kendini yenileyebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) III ve IV
- D) II ve V
- E) I ve V

5.

Yukarıda Türkiye haritasında verilen santraller, aşağıdaki enerji kaynaklarının hangisi ile elektrik üretmektedir?

- A) Rüzgâr
- B) Güneş
- C) Linyit
- D) Biomass
- E) Doğal gaz

6.

Avrupa Birliği INOGATE Programı kapsamında geliştirilen Güney Avrupa Gaz Ringi'nin ilk aşaması olarak 2007'de doğal gaz nakline başlayan, Hazar doğal gazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşıyacak olan boru hattı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakü - Tiflis - Erzurum Doğal gaz Boru Hattı
- B) Batı Hattı
- C) Trans - Anadolu Doğal gaz Boru Hattı
- D) Türkiye - İran doğal Doğal Boru Hattı
- E) Türkiye - Yunanistan Doğal gaz Boru Hattı

Yukarıda Türkiye haritasında verilen santraller, aşağıdaki enerji kaynaklarının hangisi ile elektrik üretmektedir?

- A) Linyit
B) Rüzgâr
C) Doğal gaz
D) Jeotermal
E) Petrol

8. Rüzgâr, kendini yenileyebilen ve çevre kirliliğine neden olmayan temiz bir enerji kaynağıdır. Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynakları içindeki payı %10'dan fazladır. Bu kaynağa bağlı en çok elektrik üretimi; İstanbul, Tekirdağ, Balıkesir, Çanakkale, İzmir, Hatay, Osmaniye ve Manisa illerinden sağlanmaktadır.

Buna göre Ege Bölgesi'nde yatırım ve AR-GE çalışmaları için Türk şirketlerle görüşmelere başlayacak olan Hollanda enerji devi ENECO şirketinin, ülkemizde etkili olan hangi rüzgâra yatırım yapması, yıllık bazda elektrik üretimini maksimum seviyeye çıkarır?

- A) Lodos
B) Poyraz
C) Kara yel
D) İmbat
E) Batı rüzgârı

9. Aşağıda verilen santral - enerji kaynağı eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Tavşanlı - Linyit
B) Çatalağzı - Taş kömürü
C) Demirköprü - Linyit
D) Ambarlı - Doğal gaz
E) Silopi - Asfaltit

10. Aşağıda Türkiye'de yer alan bazı santraller elektrik üretiminde kullandıkları enerji kaynağı ile birlikte verilmiştir.

Buna göre hangi santral için verilen enerji kaynağı yanlıştır?

- A) Gökçedağ (Osmaniye) - Linyit
B) Çan Santrali (Çanakkale) - Linyit
C) Germencik Santrali (Aydın) - Jeotermal
D) Pamukören Santrali (Aydın) - Jeotermal
E) Seyitömer Santrali (Kütahya) - Linyit

11. Aşağıdaki termik santrallerden hangisi kullandığı enerji kaynağının çıkarım alanında kurulmuştur?

- A) Ovaakça Termik Santrali
B) Yeniköy Termik Santrali
C) Ambarlı Termik Santrali
D) Sugözü Termik Santrali
E) Adapazarı Termik Santrali

12. Akarsuyun yatak eğimi ile hidroelektrik enerji potansiyeli doğru orantılıdır.

Buna göre aşağıda verilen akarsu çiftlerinden hangisinin hidroelektrik enerji potansiyeli en fazladır?

- A) Gediz - Fırat
B) Dicle - Sakarya
C) Meriç - Yeşilirmak
D) Çoruh - Fırat
E) Kızılırmak - Dicle

1. Ülkemizde rafinerilerin yer seçiminde dikkate alınan temel husus, önemli limanlara ve ulaşım ağlarına yakınlıktır. Bu durum işlenen ham petrolün daha hızlı bir şekilde pazara girişini sağlamaktadır.

CEVAP: C

2. Türkiye enerji sıralamasında jeotermal enerji, kömür, doğal gaz, su, rüzgâr ve güneşe göre daha az enerji üretmektedir.

CEVAP: E

3. Ülkemizde, Cenal Karabiga, Sugözü, Aliağa, Eren, Çolakoğlu (İzmit), Çatalağzı, İskenderun termik santralleri taş kömürünün enerjisi ile elektrik üretmektedir.

CEVAP: A

4. Kendini belirli şartlar doğrultusunda yenileyebilen enerji kaynakları; su gücü, rüzgâr, jeotermal, güneş ve dalga enerjileridir. Soruda verilen santrallerden Ilisu, su gücü; Germencik Santrali ise jeotermal enerji ile çalışmaktadır. Diğer santraller incelendiğinde; Yeniköy (Muğla) ve Çayırhan (Ankara) santralleri linyit ile çalışırken Silopi (Şırnak) Santrali ise asfaltit kullanmaktadır. Bu kaynaklar fosil yakıt olduğu için kendini yenileyebilme özelliği yoktur.

CEVAP: D

5. Konya - Makasçı Santrali, Kayseri - OSB Santrali, Elâzığ - Kovancılar Santrali, Denizli Santrali, Konya - Kızören Santrali, Balıkesir ve Mersin santralleri güneş enerjisi ile elektrik üretmektedir.

CEVAP: B

6. Avrupa Birliği INOGATE Programı kapsamında geliştirilen Güney Avrupa Gaz Ringi'nin ilk aşaması olarak 2007'de doğal gaz nakline başlayan, Hazar doğal gazını Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşıyacak olan Türkiye - Yunanistan Doğal gaz Boru Hattı'dır.

CEVAP: E

7. Ülkemizde; Kırklareli (Hamitabat), İstanbul (Ambarlı), Bursa (Ovaakça) termik santralleri ve Bandırma, Sakarya, Tekirdağ, Denizli, Antalya, İzmir, Hakkâri, Van, Hatay, Samsun, Kayseri doğal gaz çevrim santrallerinde doğal gaz ile elektrik üretilmektedir.

CEVAP: C

8. Rüzgâr enerjisi, çevreyi kirliletmeyen temiz ve tükenmez bir enerji kaynağıdır. Bu enerjinin en büyük dezavantajı rüzgârın değişken karakterli olmasıdır. Bu nedenle ülkemizde sürekli etkili olan batı rüzgârı, rüzgâr elektrik santralleri için en önemli rüzgârdır. Verilen diğer rüzgârlar dönemlik etkili olduğu için elektrik enerjisi üretiminin maksimum kapasiteye çıkmasını engeller.

CEVAP: E

9. Demirköprü, Gediz Nehri üzerinde yer alan bir hidroelektrik santralidir. Bu nedenle bu santralde kullanılan kaynak, su gücüdür. Verilen diğer santrallerde kullanılan enerji kaynakları doğrudur.

CEVAP: C

10. Osmaniye Gökçedağ, rüzgâr enerjisi ile çalışan bir santraldir. Verilen diğer santral ve enerji kaynağı eşleştirmeleri doğrudur.

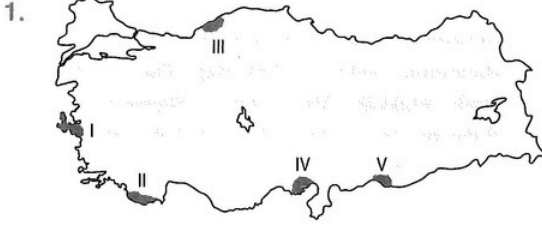
CEVAP: A

11. Ovaakça, Ambarlı ve Adapazarı santralleri ithal doğal gazla, Sugözü Termik Santrali de (Adana) ithal taş kömürü ile üretim yaptığı için bu santraller kaynaklarının çıkarım alanlarında kurulmamışlardır. Yeniköy Termik Santrali (Muğla) linyit kömürü ile üretim yapmaktadır. Bu santral kullanmış olduğu enerji kaynağına yakın kurulmuştur.

CEVAP: B

12. Soru içinde verilen akarsu çiftleri karşılaştırıldığında yatak eğimleri ve hidroelektrik enerji potansiyelleri en fazla olan akarsular Çoruh ve Fırat nehirleridir.

CEVAP: D

Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen alanların hangisinde rüzgâr enerjisi potansiyeli diğerlerine göre daha yüksektir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. İzmir - Efemçukuru
II. Erzurum - Aziziye
III. Uşak - Kışladağ
IV. Antalya - Kumluca

Yukarıdaki alanların hangilerinde altın madeni çıkarılmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. I. Petrol
II. Jeotermal
III. Taş kömürü
IV. Akarsu
V. Güneş

Türkiye'de yukarıdaki kaynakların hangilerinden sağlanan enerji miktarı iklim koşullarına bağlı olarak değişir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

4. Türkiye'de maden ve madencilikle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Madenlerin, endüstrinin gelişmesine katkısı vardır.
B) Maden yataklarının oluşumu, Türkiye'nin jeolojik yapısıyla ilgilidir.
C) Türkiye maden çeşitliliği bakımından zengin bir ülkedir.
D) Türkiye bazı madenlerin rezervi bakımından dünyada ilk sıradadır.
E) Dış satımda madencilik en büyük paya sahiptir.

5. Aşağıdakilerin hangisinde, yer altı kaynağının rezerv bakımından zengin olduğu yer yanlış verilmiştir?

- A) Demir - Sivas (Divriği)
B) Krom - Elâzığ (Guleman)
C) Manganez - Konya (Seydişehir)
D) Bakır - Artvin (Murgul)
E) Barit - Antalya (Alanya)

6. I. Samsun - Bakır
II. İskenderun - Demir
III. Aliağa - Petrol rafinerisi
IV. Seydişehir - Alüminyum tesisleri
V. Murgul - Bakır

Yukarıdakilerden hangilerinde çıkartılan madenler çıkarıldıkları yerlerde işlenmektedir?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

Haritada numaralarla gösterilen yerlerin hangilerinde termik santral vardır?

- A) I ve II B) I ve IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

8. Türkiye'de rezerv bakımından bazı madenler yeterli olup bunların dış satımı yapılırken bazıları yetersiz olduğu için dış alımı yapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde, Türkiye'de rezervleri yetersiz olanlar bir arada verilmiştir?

Yeterli	Yetersiz
A) Bor	Fosfat
B) Taş kömürü	Perlit
C) Fosfat	Manyezit
D) Perlit	Bor
E) Taş kömürü	Manyezit

9. Türkiye, maden çeşitliliği yönünden zengin bir ülkedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, bu zenginliğin nedenlerinden biri değildir?

- A) Yer hareketlerinden aşırı derecede etkilenmesi
B) Volkanik faaliyetler sonucu başkalaşım olaylarının yaşanması
C) Jeolojik dönemlerde farklı iklim koşullarının yaşanması
D) Tüm jeolojik devirlere ait arazilerin olması
E) Son jeolojik dönemde buzullaşmanın etkisinde kalması

10. Aşağıdaki enerji santrallerinden hangilerinin yıllık üretim miktarları üzerinde iklim koşullarının etkili olduğu söylenebilir?

- A) Tunçbilek - Seyitömer
B) Afşin - Elbistan
C) Karakaya - Demirköprü
D) Sarayköy - Alaçatı
E) Çatalağzı - Soma

11. I. Toplam rezervi daha zengindir.
II. Termik santrallerde kullanımı daha yaygındır.
III. Çıkartma maliyeti daha yüksektir.

Taş kömürü ile karşılaştırıldığında, Türkiye'de linyitle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

12. I. Jeotermal
II. Petrokimya
III. Termik santral

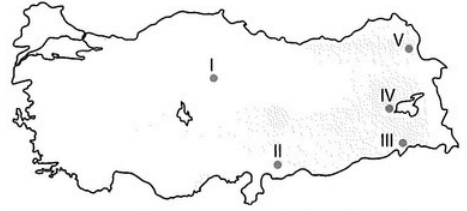
Yukarıdaki verilen enerji kaynaklarından hangilerinin bulunduğu yere yakın olması gerekir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. Türkiye'de elektrik enerjisi üretiminde aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisinin kullanımının artması, üretim maliyetinin artmasına yol açar?

- A) Güneş B) Akarsu C) Rüzgâr
D) Petrol E) Sıcak su

- 14.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisi, Türkiye'de asfaltit rezervinin en fazla olduğu ildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 15.

Haritada numaralarla gösterilen yerlerin hangilerinde doğal gazla çalışan termik santral vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve V
D) III ve IV E) IV ve V

16. I. Bakır

- II. Taş kömürü
III. Linyit
IV. Demir

Yukarıdaki madenlerden hangilerinin Türkiye'deki üretiminin tümü Karadeniz Bölgesi'nden elde edilir?

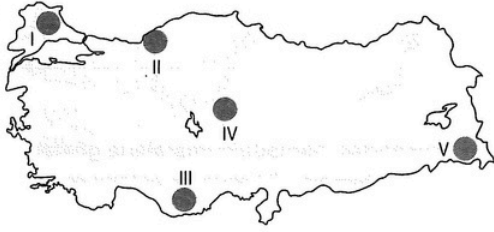
- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

17. Türkiye'de kullanılan önemli enerji kaynaklarından biri de linyittir. 1990'lı yıllarda 50 - 60 milyon ton civarında olan yıllık üretim miktarı; 2000 yılı ile birlikte 65 milyon tona yükselmiş, 2004 yılında ise 44 milyon tona düşmüştür.

2004 yılında linyit üretimindeki bu azalmanın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Linyit çıkartım maliyetlerinin yükselmesi
B) Taş kömürü üretiminin artması
C) Linyit arama faaliyetlerinin gerilemesi
D) Termik santrallerde doğal gazın tercih edilmesi
E) Rüzgâr santrallerini yaygınlaşması

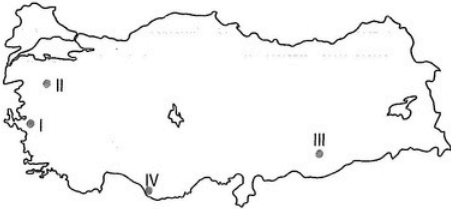
18. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde bilinen önemli uranyum ve toryum rezervleri bulunur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

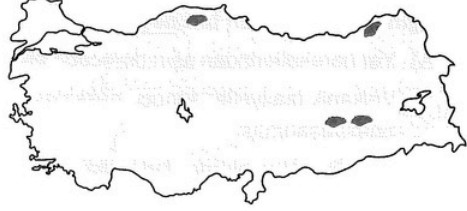
19. Türkiye'de son yıllarda jeotermal kaynaklardan karşılanan ısı enerjisi, örtü altı tarımında ortamın ısıtılması amacıyla kullanılmaktadır. Bu durumdan yararlanarak örtü altı tarımı yapmak isteyen bir yatırımcı kaynak potansiyeli uygun olan alanlarda araştırma yapmak istemektedir.

Bu yatırımcının haritada numaralandırılan alanların hangilerinde kaynak araştırması yapmasının daha uygun olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

20. Aşağıdaki haritada bir madenin zengin rezervlerinin dağılışı işaretlenerek gösterilmiştir.

Dağılışı gösterilen bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir B) Krom C) Boksit
D) Bakır E) Bentonit

21. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki linyit kömürü yataklarına sahip alanlardan biri değildir?

- A) Soma B) Amasra C) Seyitömer
D) Tavşanlı E) Elbistan

22. I. Sivas - Erzincan - Kop Dağı
II. Karaman - Konya - Tuz Gölü
III. Fethiye - Köyceğiz - Denizli
IV. Çankırı - Kastamonu - Ilgaz Dağı

Yukarıdakilerin hangilerinde krom yatakları bulunmaktadır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
A	B	E	E	C	E	B	A	E	C	C	A	D	C	A	B	D	D	A	D	B	B

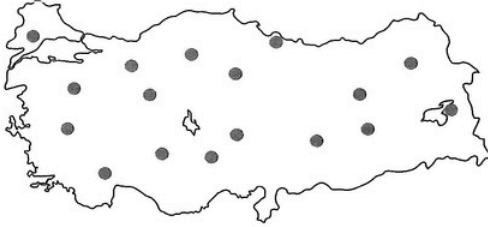
1. Türkiye'de sanayi tesislerinin kurulabilmesi için hangisinin temini daha zordur?

A) Sermaye B) Pazar
C) İş gücü D) Ulaşım
E) Ham madde

2. Türkiye'de endüstri kolları için aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Besin sanayisi genellikle ham maddeye yakın yerlere kurulur.
B) Dokuma - deri giyim sanayi, en fazla işçinin istihdam edildiği sanayi koludur.
C) Orman ürünleri sanayi genelde kıyı bölgelerde kurulmuştur.
D) Petro - kimya sanayinin ham maddesinin tamamı ülke içerisinde karşılanır.
E) Çimento sanayisinin ham madde temini kolaydır.

3. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir sanayi kolunun dağılımı verilmiştir.

Buna göre bu sanayi kolunun yer seçiminde ham maddeye yakınlığın esas olduğu biliniyorsa dağılımı verilen sanayi faaliyeti aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pamuklu dokuma B) Şeker fabrikaları
C) Seramik sanayi D) Çimento sanayi
E) İpekli dokuma

4. I. Pamuklu dokuma
II. Çay fabrikaları
III. Şeker fabrikası
IV. Otomotiv sanayi

V. Demir - çelik sanayi

Belirtilen sanayi tesislerinin hangilerinin ham maddesi iklimden etkilenmez?

A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

5. Türkiye'de sanayi tesisleri kurulurken;

I. elektrik üretim merkezine,
II. ham maddeye,
III. tüketim alanlarına,
IV. ticaret yollarına

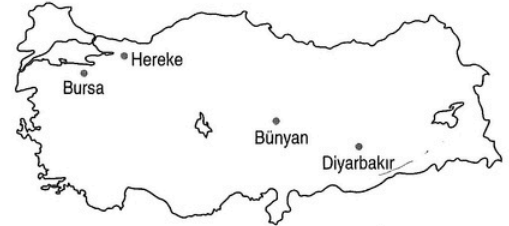
faktörlerinden hangilerine yakın olması temel alınmamıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

6. Aşağıdaki sanayi tesislerinden hangisinin ham maddesi tarıma dayalı değildir?

A) Sigara B) Bitkisel yağ
C) Cam sanayi D) Alkollü içki
E) Pamuklu dokuma

- 7.

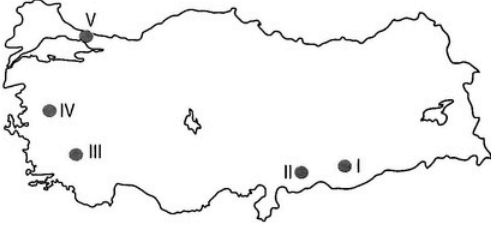
Osmanlı Dönemi'nden günümüze kadar gelen, yukarıdaki haritada önemli kurulu merkezleri gösterilen endüstri kolu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çinicilik B) Seramik
C) Uçak Fabrikaları D) Yünlü dokumacılık
E) Şeker fabrikaları

8. Türkiye'de aşağıdaki sanayi kuruluşlarının hangisi diğerlerine göre daha az yaygındır?

A) Şeker B) Çimento
C) Et ürünleri D) Unlu mamuller
E) Çay

9. Aşağıdaki Türkiye haritasında pamuklu dokuma tesislerinin geliştiği merkezler verilmiştir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak verilen pamuklu dokuma endüstrisinin geliştiği merkezlerin hangisinde ham maddeye yakınlık ön planda değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Antalya ve Adana'da konserve işleme tesisleri kurulurken aşağıdakilerden hangisini ön planda tutulmuştur?

- A) Pazarlama koşullarının varlığı
B) Ulaşım olanaklarının gelişmişliği
C) Ham maddeye yakınlık
D) İş gücü temini kolaylığı
E) Limanlara yakınlık

11. Aşağıdaki bitkisel yağ endüstrisinin kurulu olduğu kent ve bu sanayi tesisine ham madde sağlayan tarım ürünü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

	Kent	Tarım Ürünü
A)	Edirne	Ayçiçeği
B)	İzmir	Zeytin
C)	İsparta	Zeytin
D)	Ordu	Fındık
E)	Adana	Mısır

12. Antalya ve Elâzığ'da bulunan maden endüstrisinin kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir - çelik fabrikaları
B) Bakır işleme
C) Ferrokrom sanayi
D) Kurşun çinko işleme
E) Alüminyum sanayi

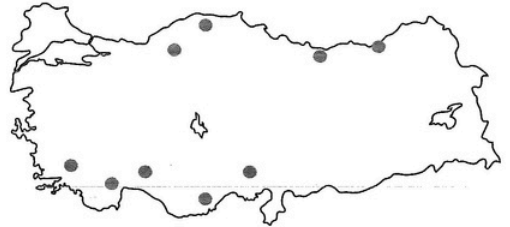
Haritada belirtilen merkezlerde bulunan endüstri kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otomotiv B) Demir çelik
C) Petrokimya D) Kâğıt
E) Seramik

14. Türkiye'de aşağıdaki endüstri kuruluşlarının hangisi kurulu olan tesis bakımından diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Çimento
B) Uçak
C) Demir yolu taşıtları
D) Otomotiv
E) Cam

15. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir sanayi faaliyetinin dağılımı verilmiştir.

Buna göre haritada dağılışı verilen sanayi kolunda yaygın olarak kullanılan ham madde aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Pamuk B) Çay
C) Kereste D) Bakır
E) Balık

1. Türkiye'de sanayinin kurulması ve gelişmesi açısından en önemli problem, sermaye problemidir.

CEVAP: A

2. • "Petro - kimya sanayinin ham maddesinin tamamı ülke içerisinde karşılanır." cümlesi yanlıştır çünkü petrolün büyük bir kısmı ithal edilir.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Besin sanayisi genellikle ham maddeye yakın yerlere kurulur. Çabuk bozulması ve maliyet için.
 - Dokuma - deri giyim sanayi, en fazla işçinin istihdam edildiği sanayi koludur.
 - Orman ürünleri sanayi genelde kıyı bölgelerde kurulmuştur. Ham madde yakın yerde.
 - Çimento sanayisinin ham madde temini kolaydır. Ham madde taş ve toprak olduğu için.

CEVAP: D

3. Şeker endüstrisinin yer seçiminde dikkate alınan temel etken ham maddeye yakınlıktır. Ham maddenin çabuk bozulması endüstriyi çevresine toplar.

CEVAP: B

4. • Otomotiv ve demir çelik sanayisinde ham madde, metal ve madenlere dayandığı için iklimden etkilenmez:
- Diğerleri ise iklimden etkilenir;
- Pamuklu dokuma
 - Çay fabrikaları
 - Şeker fabrikası

CEVAP: D

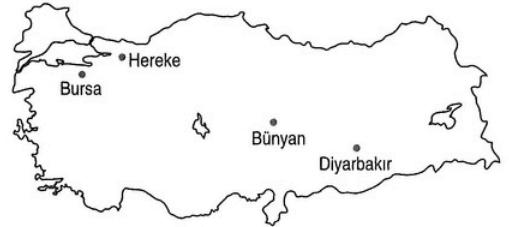
5. • Sanayi tesisleri kurulurken elektrik üretim merkezlerine yakınlık baz alınmaz çünkü elektrik üretim merkezlerine yakın olduğu için enerjiyi ucuza alma gibi bir durum söz konusu değildir.
- Diğerlerine yakınlık ise gerekmektedir:
- Ham maddeye
 - Tüketim alanlarına
 - Ticaret yollarına

CEVAP: A

6. • Cam sanayi ham maddesi deniz kumudur.
- Sigara, tütün
- Bitkisel yağ, zeytin, ayçiçeği vb.
- Alkollü içki, üzüm, anason
- Pamuklu dokuma, pamuk

CEVAP: C

7.

İzmit Hereke başta olmak üzere, önemli üretim alanları gösterilen bu sanayi kolu, yünü dokumacılıktır.

CEVAP: D

8. • Çayın yetişme alanı dar ve ham maddesi çabuk bozulduğu için fabrikaları Doğu Karadeniz dışında yoktur.
- Diğer tesisler ise ham maddeye bağlı olarak daha yaygındır.

CEVAP: E

9. Soru içinde verilen merkezler dikkate alındığında V numaralı merkezde (İstanbul) pamuklu dokuma tesislerinin gelişmesinin temel nedeni pazara yakınlık ve ulaşım faaliyetidir. Bu yörede pamuk üretimi yoktur.

CEVAP: E

10. Akdeniz Bölgesi kış ılıklığına bağlı olarak sebze yetiştiriciliğinin en yoğun olduğu yerdir. Bu yüzden konserve sanayinin bu alanlardaki varlığı, ham madde ile ilgilidir.

CEVAP: C

11. • Isparta'da yağ sanayi için ham madde güldür. Zeytin karasal iklim özelliklerinden dolayı bu alanda yetişmez.
• Diğer eşleştirmeler ise doğrudur.

Kent	Tarım Ürünü
Edirne	Ayçiçeği
İzmir	Zeytin
Ordu	Fındık
Adana	Mısır

CEVAP: C

12. Elâzığ ve Antalya'da bulunan tesis kromu işleyen ferrokrom fabrikalarıdır.

CEVAP: C

13.

Sivas Divriği, Malatya Hekimhan, Hasaңcelebi, Balıkesir Eymir, İzmir gibi alanlardan çıkarılan demir; yukarıda gösterilen demir çelik fabrikalarında işlenir.

CEVAP: B

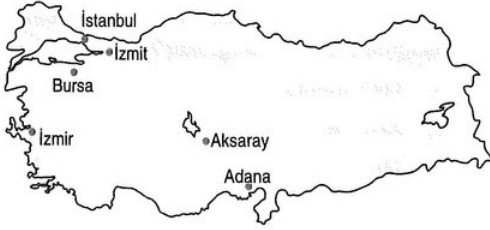
14. Ham maddeleri düşünüldüğü zaman çimento, taş ve toprak ham maddesine bağlı olarak diğerlerine göre daha yaygındır.

CEVAP: A

15. Soru içinde verilen haritada incelendiğinde dağılışı gösterilen endüstri kolu kereste endüstrisidir. Bu nedenle ham madde olarak orman ürünü kullanılır.

CEVAP: C

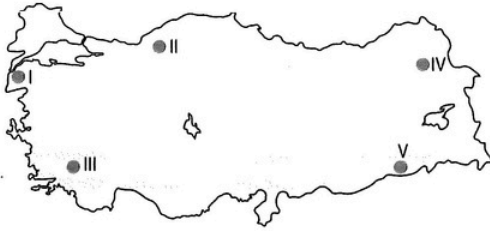
1.

Haritadaki merkezlerde bulunan sanayi kolu, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Otomotiv B) Uçak
C) Demir - çelik D) Dokuma
E) Kâğıt

2.

Yukarıdaki Türkiye haritasında numaralandırılmış merkezlerin hangisinde sanayileşmeye bağlı hava kirliliği oranı en fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

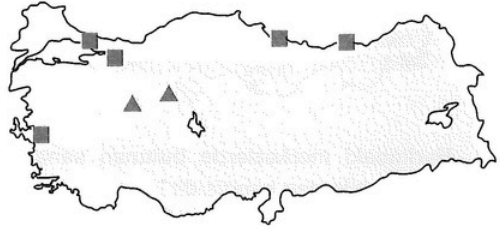
3.

Bir yerde sanayi tesisinin kurulabilmesi için gerekli olan koşullardan biri de enerji kaynağına yakınlıktır.

Aşağıdaki sanayi kuruluşlardan hangisi bu genellemeye uyar?

- A) Karabük - Demir - çelik sanayi
B) Afyon - Kâğıt fabrikası
C) Aksaray - Otomotiv sanayi
D) Rize - Çay fabrikası
E) Bursa - İpekli dokuma

4.

Haritada ve sembelleri ile gösterilen merkezlerde bulunan endüstri kolları hangileridir?

A) Seramik	Kâğıt
B) Uçak	Tersane
C) Otomotiv	Mobilya
D) Şeker	Bitkisel yağ
E) Porselen	Rafineri

5.

- I. Aliağa
II. ATAŞ
III. TÜPRAŞ
IV. Orta Anadolu
V. Batman

Türkiye'de yer alan rafinerilerden hangileri ülke sınırları içerisinde çıkarılan ham petrolü işler?

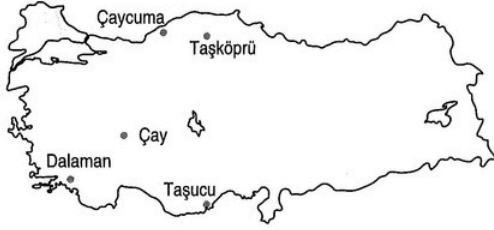
- A) Yalnız I B) Yalnız III C) Yalnız V
D) II ve IV E) I ve V

6.

Türkiye'de taş ve toprağa dayalı sanayi kolundan elde edilen ürünler arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Cam B) Çimento
C) Tuğla D) Polyester
E) Seramik

7.

Haritadaki merkezlerde bulunan sanayi kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suni gübre B) Cam
C) Kâğıt D) Mobilya
E) Petrokimya

8. Türkiye'de aşağıdaki sanayi kollarından hangisi petrol rafinerileri çevresinde toplanmıştır?

- A) Boya endüstrisi
B) Pamuklu dokuma endüstrisi
C) Bor endüstrisi
D) Otomotiv endüstrisi
E) Deri endüstrisi

9. Türkiye'de sanayinin gelişmiş olduğu bir yörede aşağıdakilerden hangisi gözlenmez?

- A) Nitelikli iş gücünün fazlalığı
B) Çevre sorunları
C) Çarpık kentleşme
D) Net göç hızının negatifte olması
E) Elektrik tüketiminin artışı

10. Türkiye'de endüstri kuruluşlarının dağılışıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Marmara Bölgesi'nde, tüketim koşullarına bağlı olarak sanayi daha fazla gelişmiştir.
B) Doğu Anadolu Bölgesi'nde olumsuz ulaşım koşulları sanayi faaliyetlerinin varlığını etkilemiştir.
C) Hinterlandı geniş limanlar çevresi sanayi kollarının çeşitli olduğu alanlardır.
D) Ülke genelinde sanayi dağılışını etkileyen en önemli faktör sermayedir.
E) Tüm sanayi kolları için iç bölgeler ham maddenin daha kolay temin edildiği mekânlardır.

11. • Bozüyük • İzmit
• Kütahya • İstanbul
• İzmir • Çan

Yukarıda merkezlerde yer alan endüstri kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakır işleme
B) Dokuma
C) Cam
D) Seramik ve porselen
E) Kâğıt

12. Aşağıdaki illerin hangisinde petro - kimya sanayi bulunmaktadır?

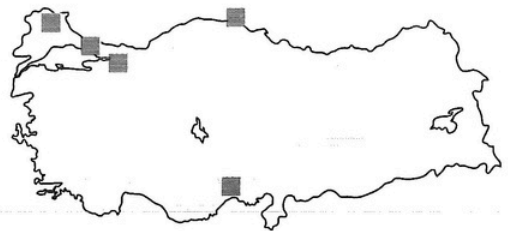
- A) İzmir B) Trabzon C) Antalya
D) Sivas E) Bolu

13. I. İpekli dokuma - Bursa
II. Petrol rafinerisi - Batman
III. Demir - çelik - Ereğli
IV. Mobilya - Ankara

Yukarıdaki sanayi tesislerinin hangilerinin ham maddeleri bulundukları kentten karşılanır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

14.

Haritada kurulu alanları gösterilen endüstri kolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süni gübre
B) Cam
C) Kâğıt
D) Unlu mamuller
E) Otomotiv

1.

Merkezlerde gösterilen tesisleri, otomotiv sanayi-nin kurulu alanlarıdır.

CEVAP: A

2.

Verilen merkezler içinde II numara ile gösterilen yörede demir – çelik endüstrisi gelişmiştir. Bu nedenle hava kirliliği oranı en fazladır. Diğer merkezlerde sanayi faaliyeti gelişmiş değildir.

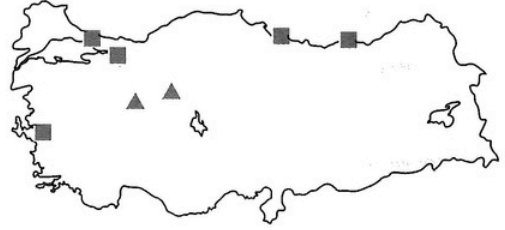
CEVAP: B

3.

Sivas Divriği'den çıkartılan demir, Karabük çevresine, taş kömürü, yani enerji kaynağı olduğu için taşınır ve burada demir çelik fabrikaları kurulur. Bu yüzden Zonguldak Ereğli ve Karabük'te demir çelik fabrikalarının varlığı enerji kaynağı taş kömürü ile ilgilidir.

CEVAP: A

4.

- İşaretinin bulunduğu alanda, Ankara ve Eskişehir'de, uçak fabrikaları;
- İşaretinin bulunduğu alanda, İstanbul, İzmit, İzmir, Trabzon gibi alanlarda ise tersaneler bulunmaktadır.

CEVAP: B

5.

Türkiye'den çıkarılan petrolü işleyen tek rafineri, Batman Rafinerisidir. Diğerleri ithal edilen petrolü işler.

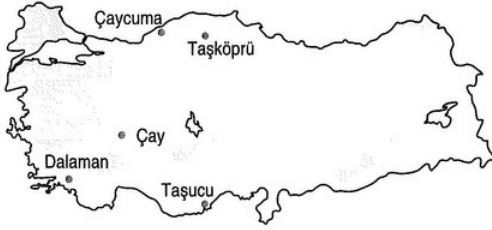
CEVAP: C

6.

Polyester ürünü petrolden elde edilmektedir. Bu nedenle bu ürün kimya endüstri içinde dikkate alınır. Diğer ürünlerin tamamı taşa – toprağa dayalı endüstri içinden elde edilir.

CEVAP: D

7.

Haritada gösterilen önemli sanayi kolu kâğıt fabrikalarıdır.

CEVAP: C

8. Boyanın ham maddesi petroldür. Petrolün rafineride işlenmesi sonucu elde edilen yan ürünler kullanılır. Bu nedenle boya endüstrisi genel olarak rafineri çevresinde yoğunlaşır.

CEVAP: A

9. Sanayisi gelişmiş bir yörede net göç hızı pozitiftedir. Bu yöreler göç alır. Eğer bir merkezin verdiği göç, aldığı göçten fazlaysa net göç hızı negatiftedir.

CEVAP: D

10. • "Tüm sanayi kolları için iç bölgeler ham madenin daha kolay temin edildiği mekânlardır." ifadesi doğru genelleme olmaz. Örneğin, cam sanayinin ham maddesi deniz kumu iç kesimlerde bulunmaz.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
 - Marmara Bölgesi'nde, tüketim koşullarına bağlı olarak sanayi daha fazla gelişmiştir.
 - Doğu Anadolu Bölgesi'nde olumsuz ulaşım koşulları sanayi faaliyetlerinin varlığını etkilemiştir.
 - Hinterlandı geniş limanlar çevresi, sanayi kolların çeşitli olduğu alanlardır.
 - Ülke genelinde sanayi dağılışını etkileyen en önemli faktör sermayedir.

CEVAP: E

11. - Bozüyük

- Kütahya

- İzmir

- İzmit

- İstanbul

- Çan

- Belirtilen merkezlerde bulunan sanayi kolu, Seramik porselen sanayidir.
- En önemli merkez, Bilecik Bozüyük ve Kütahya'dır.

CEVAP: D

12. • İzmir, Alağa

• Mersin, ATAŞ

• İzmit, TÜPRAŞ

• Kırıkkale, Orta Anadolu

• Batman rafinerileri önemli merkezlerdir.

CEVAP: A

13. • İpekli dokuma - Bursa; ham madde ipek böceği yetiştiriciliği bu alanda yapılır.

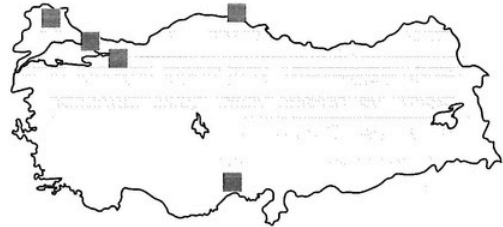
• Petrol Rafinerisi - Batman; Petrol Raman dağından çıkarılır.

• III- Demir - çelik - Ereğli; Demir, Sivas - Divriği'den gelir.

• Mobilya - Ankara; ağaç Karadeniz'den gelir.

CEVAP: C

14.

Mersin, Sinop, İstanbul, İzmit, Kırklareli cam sanayi için önemli merkezlerdir.

CEVAP: B

1. Ülkemizde sanayi faaliyetleri yoğun olarak İstanbul, Adapazarı, Çorlu, Adana, Mersin, Eskişehir, Ankara, Iskenderun ve Gaziantep şehirlerinde toplanmıştır.

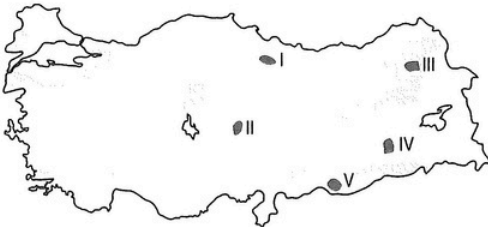
Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Denize yakınlık
B) Enerji
C) Ulaşım
D) Ham madde
E) İklim özellikleri

2. Aşağıdaki şehirlerde verilen sanayi faaliyetlerinin hangisinin gelişmesinde ulaşım faaliyeti ön plandadır?

- A) Elâzığ - Ferrokrom
B) Batman - Petrokimya
C) Tokat - Salça fabrikası
D) İzmir - Sigara sanayisi
E) Bandırma - Asitborik endüstrisi

3. Ülkemizdeki sanayi faaliyetlerinin gelişmesinde birçok durum etkili olmaktadır. Özellikle ham maddenin bozulabilirliği ya da ham maddenin taşıma maliyetinin yüksek olması, ham maddeye yakın yerde sanayi faaliyetlerinin yaygınlaşması ve gelişmesinde en önemli etkindir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılarak gösterilen merkezlerde üretilen ham maddenin bozulabilir olması çevresine sanayinin toplanmasını sağlamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Petrokimya
II. Çimento
III. Un ve unlu mamul
IV. Pamuklu dokuma
V. Cam

Yukarıda verilen endüstri kuruluşlarından hangisinin Türkiye'de daha yaygın olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız III B) II ve III C) III ve V
D) II ve IV E) IV ve V

5. Ülkemizde Organize Sanayi Bölgesi (OSB), sanayi faaliyetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi amacıyla uygun alanların gerekli altyapı hizmetleriyle donatılması sonucu oluşur.

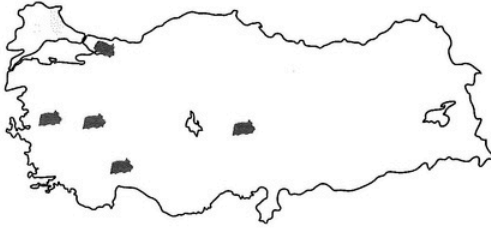
Buna göre aşağıdakilerden hangisi "Organize Sanayi Bölgeleri"nin oluşturulmasında hedeflenen amaçlardan biri değildir?

- A) Kentleşmeyi yönlendirmek
B) Sanayi faaliyetine bağlı çevre kirliliğini azaltmak
C) İmalat sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmeleri ve geliştirilmelerini sağlamak
D) Sanayi kuruluşlarının şehir merkezi içinde kalmasını önlemek
E) Tüm üretimi ihracat endeksli gerçekleştirmek

6. Ülkemizde İç Anadolu Bölgesi'nde sigara fabrikalarının olmamasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tüketici nüfusun azlığı
B) Ulaşım ve pazarlamanın gelişmemesi
C) Bu bölgede tütün ürününün yetiştirilmemesi
D) Devletin bu fabrikalarda denetleme uygulaması
E) Sanayi teşvik bölgesi olmaması

7.

Yukarıda Türkiye haritasında taranarak verilen merkezlerin tamamında aşağıdaki sanayi kollarından hangisi vardır?

- A) Boya endüstrisi
- B) Mobilya endüstrisi
- C) Gübre endüstrisi
- D) Dokuma endüstrisi
- E) İçki endüstrisi

8.

Makine sanayisi; ulaşım araçları yapımı, elektrikli makinelerin imalatı, tarım aletleri yapımı, savunma sanayisine ait araçların imalatı gibi kollarından oluşmaktadır. Makine endüstrisi içinde kara taşıtları üretimi ihracatta en çok gelir sağlamaktadır. Özellikle binek araç üretim tesisleri İstanbul, İzmit, Bursa, İzmir ve Sakarya gibi şehirlerde yoğunlaşmaktadır.

Buna göre Türkiye otomobil üretiminin İstanbul, İzmit, Bursa, İzmir ve Sakarya gibi şehirler de toplanmasının temel sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ham maddeye yakınlık
- B) İş gücünün ucuz olması
- C) İklim koşullarının elverişli olması
- D) Ulaşım ve pazar koşullarının gelişmişliği
- E) Yeryüzü şekillerinin sade olması

9.

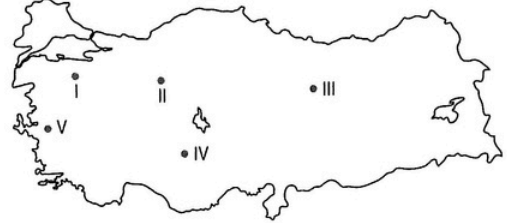
Sanayi tesislerinin kuruluşunda ham madde, enerji kaynakları, sermaye, iş gücü, ulaşım ve pazar etkili olmaktadır.

Buna bağlı olarak aşağıda verilen sanayi kolu, kurulduğu merkez ve kuruluş nedeni eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

Sanayi	Merkez	Kuruluş nedeni
A) Çimento	Isparta	Ham maddeye yakınlık
B) Yağ	Adana	Ham maddeye yakınlık
C) Traktör	Ankara	Ulaşım ve pazar
D) Silah	Kırıkkale	Pazar
E) Kimya	Balıkesir	Ulaşım

10.

Türkiye'de sanayi kolları ve üretimi bölgelere düzenli dağılmamaktadır. Ülkemizde sanayinin ve buna bağlı ekonomik gelişmişliğin her bölgede aynı oranda gelişmesi için devlet tarafından teşvik bölgeleri oluşturulmaktadır. Özellikle devletin bu bölgelerde yerli üretimi desteklemesi ve üretimin sürekli hâle gelmesi için yatırımcılara teşvikler sunması önemli bir durumdur.

Buna göre devletin, et kombinalarını ve buna bağlı dondurulmuş et paketleme tesislerini haritada numaralandırılarak verilen merkezlerin hangisinde teşvik kapsamına alması önceliklidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11.

Ülkemizde sanayi faaliyetleri maksimum düzeyde gelişmemektedir.

Sanayinin beklenen seviyede olmamasında,

- I. sermaye,
- II. ham madde,
- III. ulaşım,
- IV. pazarlama,
- V. iş gücü

gibi durumlardan hangileri temel etkindir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) III ve V
- D) IV ve V E) I ve III

12.

Yukarıda Türkiye haritasında bazı sanayi kolları gösterilmiştir.

Buna göre hangi sanayi kolundaki ham madde temininde mevsimlik işçiye duyulan ihtiyaç maksimum seviyededir?

- A) Çay B) Yağ C) Otomobil
- D) Demir - çelik E) Ferrokrom

1. Verilen öncüller herhangi bir bölgede sanayinin ve ticaretin gelişmesindeki temel etkenlerdir ancak verilen şehirlerde sanayi faaliyetlerin gelişimindeki temel faktör ulaşım faaliyetidir. Diğer durumlar mevcut olsada, ulaşım faaliyetinin gelişmediği ortamlarda sanayi ve ticaretin gelişmesi zordur.

CEVAP: C

2. Verilen şehir ve sanayi faaliyeti eşleştirmeleri incelendiğinde, Bandırma Asitborik endüstrisinin bu merkezde kurulmasındaki ana etken limana yakınlıktır. Verilen diğer sanayi türlerinin kuruluş yeri seçiminde ham maddeye yakınlık dikkate alınmıştır.

CEVAP: E

3. Soru içinde verilen merkezlerin iklim özellikleri dikkate alındığında Orta Karadeniz bölümünde yer alan I numaralı merkezde sebze, meyve tarımı daha yoğun yapılmaktadır. Bu ürünlerin çabuk bozulabilir olması çevresine konserve ve meyve suyu endüstrisinin toplanmasını sağlar.

CEVAP: A

4. Ülkemizde çimento endüstrisinin ham maddesi kolay bulunur ancak bu ham maddenin taşıma maliyeti yüksek olduğu için endüstri, ham madde-sine yakın kurulmuştur. Bu durum çimento endüstrisinin bütün bölgelerde yaygın olmasını sağlar. Un ve unlu mamul endüstrisinin yaygın olmasındaki temel etken ise tahıl üretiminin bütün bölgelerde yapılıyor olmasıdır. Verilen diğer endüstri kolları her bölgede yoktur.

CEVAP: B

5. Organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilen seri üretim tamamen ihracat odaklı değildir. Bu bölgelerde üretilen ürünler iç piyasayada çıkmaktadır. Özellikle bu alanlar serbest bölgelerle karıştırılmamalıdır. Serbest bölgede üretim tamamen dış ticaret odaklıdır.

CEVAP: E

6. Tütün çabuk bozulan bir ürün olduğu için sigara endüstrisi, tütün üretim alanlarının çevresinde toplanır. Bu bölgede tütün üretiminde devlet denetimi olduğu için ham madde üretimi yoktur. Bu nedenle bu bölgede sigara endüstrisi gelişmemiştir.

CEVAP: C

7. Haritada numaralandırılarak verilen merkezler sırasıyla İzmit, Kayseri, Isparta, Uşak ve Manisa'dır. Bu merkezlerin tamamında dokuma endüstrisine bağlı halı - kilim üretimi mevcuttur. Verilen diğer endüstri kolları tüm merkezlerde ortak değildir.

CEVAP: D

8. Türkiye'nin dışsatımında en çok gelir sağlayan otomobil endüstrisinin verilen şehirlerde yoğunlaşmasının temel sebebi bu merkezlerde ulaşım ve pazar koşullarının gelişmiş olmasıdır. Ülkemizde otomobil üretimi montaj endüstrisine dayanır.

CEVAP: D

9. Ülkemizde silah endüstrisinin Ankara, Kırıkkale ve Çankırı'da toplanmasının temel nedeni güvenliktir. Pazar fonksiyonu dikkate alınmaz. Verilen diğer merkezlerde sanayi kolu ve kuruluş nedeni doğrudur.

CEVAP: D

10. Haritada verilen merkezlerin tamamında hayvancılık faaliyeti yapılmaktadır ancak teşvik az gelişmiş bölgelerde önceliklidir. Bu nedenle Sivas çevresinde et kombinalarının ve buna bağlı dondurulmuş et paketleme tesislerinin teşvik kapsamında öncelikli olması, yörenin hayvancılık faaliyetlerine bağlı gelişimini ve üretim bandının genişlemesini hızlandırır.

CEVAP: C

11. Ülkemizde sanayi faaliyetlerinin maksimum seviyede gelişmemesinin temel nedeni sermaye azlığıdır. Bununla birlikte ulaşım maliyetlerinin fazla olması endüstriyel gelişimi maksimum seviyede yavaşlatmaktadır.

CEVAP: E

12. Çay, ham maddesi sadece Doğu Karadeniz'de olan önemli bir üründür. Doğu Karadeniz Dağlarının kuzey yamaçlarındaki eğimli arazilerde tarımının yapılıyor olması makine kullanımını azaltmaktadır. Bu nedenle endüstri için ham madde temininde mevsimlik işçiye duyulan ihtiyaç maksimum seviyededir.

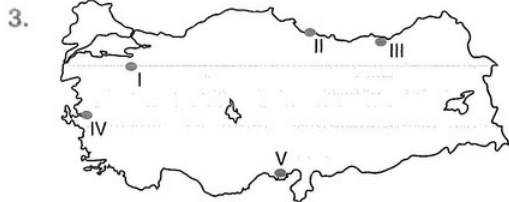
CEVAP: A

1. Sanayinin kuruluş yeri seçiminde ham maddeye yakın olmak önemli unsurlardan biridir. Ancak Türkiye'de ham maddeye uzak alanlarda, bazı sanayi kollarının geliştiği dikkati çeker. Bunlardan biri de tekstil sanayisidir. Nitekim, kimi illerde pamuk yetiştirilmediği hâlde pamuklu dokuma sanayisi gelişmiştir.

Aşağıdaki illerin hangisinde ticari olarak bu tarım ürünü yetiştirilmediği hâlde dokuma sanayisi bulunmaktadır?

- A) Gaziantep B) Kayseri C) Antalya
D) Denizli E) Aydın

2. Türkiye'nin ekonomik kalkınmasında aşağıdakilerden hangisinin katkısı **en azdır**?
- A) Eğitim düzeyinin yükselmesi
B) Yüz ölçümünün büyüklüğü
C) Yer altı zenginliğinin çeşitliliği
D) Ulaşım olanaklarının gelişmesi
E) Coğrafi konumunun elverişliliği

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisinde sanayi faaliyetleri daha az gelişmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdakilerden hangisi, endüstrinin Türkiye ekonomisine katkısını artırmak için alınması gereken önlemlerden biri değildir?**

- A) İç ve dış pazarların gereksinimlerine göre üretim yapmak
B) Ham maddesi yeterli olan endüstri kuruluşlarına öncelik vermek
C) Endüstri kuruluşlarında modern teknolojiye yararlanmak
D) Endüstri kuruluşlarının elektrik enerjisi üretim merkezlerine yakın olmasını sağlamak
E) Belli standartlara uygun, kaliteli endüstri ürünleri üretmek

5. **Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de endüstrinin hızla gelişmesinin ülke ekonomisine sağladığı katkılardan biri değildir?**

- A) Çalışma çağındaki nüfusa yeni iş olanakları yaratılması
B) Ham maddenin ülke içinde işlenerek daha fazla değer kazanması
C) İç ve dış ticaretin gelişmesi
D) Göçler sonucu büyük kentlerin çevresindeki tarım arazisinde yerleşim alanları oluşması
E) Dış satımda endüstri ürünlerinin payı arttıkça dış satım gelirlerinin de yükselmesi

6. I. Endüstride kullanılan ham madde türü
II. Yer altı kaynaklarının çeşitliliği
III. Kişi başına düşen millî gelir
IV. Nüfusun bölgelere dağılışı
V. Yerleşim yeri sayısı

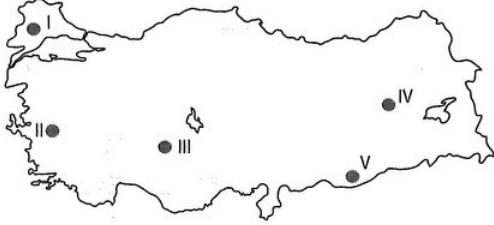
Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin gelişmişlik düzeyi hakkında bilgi verir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

7. Aşağıdakilerden hangisi, endüstriden elde edilen geliri artırmak için alınması gereken temel önlemlerden biri olamaz?
- A) Ürünler yeni pazarlar bulunması
B) Yüksek kalitede ve belli standartlarda üretim yapılması
C) Teknolojik gelişmelere ayak uydurulması
D) Endüstride, niteliksiz işçi payının azaltılması
E) Dış alımı yapılan ham madde çeşidinin sınırlandırılması
8. Türkiye'de çay işleme kuruluşlarının yeri belirlenirken, aşağıdaki özelliklerden hangisine öncelik verildiği söylenebilir?
- A) Ham maddeye yakınlık
B) Enerji üretim merkezlerine yakınlık
C) İş gücü sağlamada kolaylık
D) Pazarlama olanaklarının varlığı
E) Ulaşım olanaklarının gelişmişliği
9. Türkiye'nin sanayileşme süreciyle ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A) Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarıma dayalı sanayi kolları gelişmiştir.
B) Bütün illerin kalkınmada öncelikli yöreler içinde yer alması sanayiye geliştirmiştir.
C) 1950'li yıllarla birlikte sanayi ürünleri dış alımına hız verilmiştir.
D) Planlı kalkınma döneminde sanayileşmeye, kalkınma planlarında özel önem verilmiştir.
E) 1930'lu yıllarda devletçilik ilkesine bağlı olarak kimya ve demir - çelik sanayisinin temelleri atılmıştır.
10. Türkiye'nin ekonomik etkinliklerine ait aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?
- A) Elektrik enerjisinin büyük bir kısmı yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilir.
B) Kırsal kesimde en yaygın hayvancılık etkinliği arıcılık ve balıkçılıktır.
C) Tarım sektörünün millî gelirdeki payı diğer sektörlerden fazladır.
D) Dış ticarete ilk sırada yer alan ülke Amerika Birleşik Devletleri'dir.
E) Gıda endüstrisinde ham maddenin büyük bir kısmı ülke içinden karşılanır.
11. Türkiye'nin, ekonomisi gelişen bir ülke olmasında aşağıdakilerden hangisinin en az etkili olduğu söylenebilir?
- A) Nüfusun genç ve dinamik olması
B) Fiziki ve beşerî özellikleri farklı coğrafi bölgelerin olması
C) Yer altı ve yer üstü kaynaklarının çeşitli olması
D) Avrupa'yla Asya, özellikle Orta Doğu ülkeleri arasında köprü görevi görmesi
E) Topraklarının büyük bir bölümünün Anadolu Yarımadası'nda olması
12. Aşağıdakilerden hangisi, Türkiye'de aynı bölgede bulunan iki kentten birinin endüstri bakımından diğerinden daha fazla gelişmiş olduğunu gösteren en güçlü kanıttır?
- A) Eğitim seviyesinin yüksek olması
B) Ulaşım olanaklarının çeşitli olması
C) Enerji tüketiminin fazla olması
D) Yer altı ve yer üstü kaynaklarının çeşitli olması
E) Nüfus yoğunluğunun fazla olması
13. Adana, Ege ve Çatalca - Kocaeli bölümleri, aşağıdakilerin hangisi bakımından benzerlik gösterir?
- A) Yüz ölçümlerinin büyüklüğü
B) Seracılığın gelişmişliği
C) Tarım yapılan alanların genişliği
D) Endüstri gelirlerinin yüksekliği
E) Yer altı kaynaklarının zenginliği
14. İskenderun'da demir - çelik fabrikasının, Samsun'da bakır işleme tesislerinin ve Aliağa'da petrol rafinerisinin bulunması bu şehirlerin hangi özelliğiyle açıklanabilir?
- A) Maden çeşitliliğinin fazla olmasıyla
B) Enerjinin ucuz olmasıyla
C) Ulaşımının elverişli olmasıyla
D) İklim şartlarının elverişli olmasıyla
E) Pazar olanaklarının fazla olmasıyla

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B	B	C	D	D	B	E	A	B	E	E	C	D	C

1. Ülkemizin ortalama yükseltisinin fazla ve yer şekillerinin engebeli olması, kara yolu ve demir yolu yapım maliyetinin yüksek olmasına neden olmuştur.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisinde aynı uzunlukta, genişlikte ve aynı kalitede yapılacak kara yolunun maliyeti en fazla olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Ro - Ro veya Roll - on - Roll - off taşımacılığı, bir yükün (yani bir aracın), özel gemi aracılığıyla deniz yolu kullanarak nakledilmesidir. Bir roll - on - roll - off gemisi, arkadan yükleme asansörü veya rampası olan bir gemi türüdür.

Buna göre aşağıdaki limanlardan hangisi diğerlerine göre önemli bir Ro - Ro limanıdır?

- A) Çeşme B) Ordu C) Antalya
D) Giresun E) Sinop

3. Uluslararası ticaret yapan bir gemi Mersin limanına konteynerlerini bırakmıştır. Bu konteynerler daha sonra tırlar ile otoyol üzerinden Sakarya'ya götürülecektir.

Buna göre tırlar aşağıdaki illerin hangisinden geçmez?

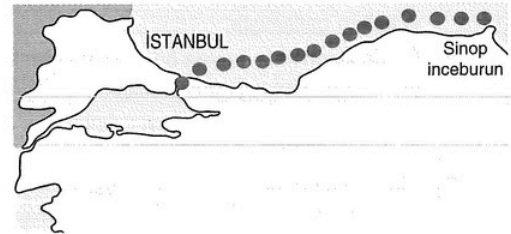
- A) Adana B) Niğde C) Bolu
D) Ankara E) Eskişehir

4. Türkiye'de ilk Yüksek Hızlı Tren hattı 2009 yılında Ankara Eskişehir arasında açılmıştır. Günümüzde birçok ilin YHT hattı vardır.

Aşağıdaki hangi iki il arasında YHT bağlantısı bulunmaz?

- A) Ankara - Konya
B) Konya - Karaman
C) Kırıkkale - Erzurum
D) Eskişehir - Bilecik
E) İstanbul - İzmit

5. Aşağıda bir bölümü gösterilen haritada Sinop İnceburun'dan İstanbul'a giden bir geminin rotası gösterilmiştir.

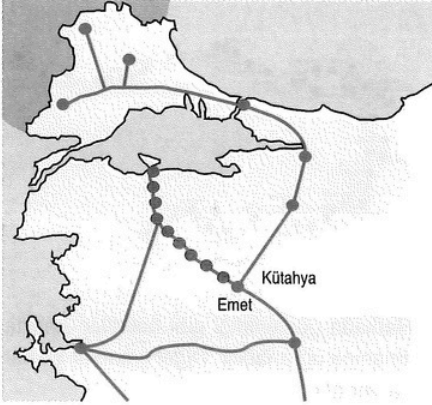
Bu rotada hareket eden bu gemi aşağıdaki limanların hangisine uğrayabilir?

- A) Amasra B) Erdek C) Ayvalık
D) Güllük E) Tekirdağ

6. İran ile yapılan transit ticarete en fazla kullanılan liman aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mersin B) Samsun C) Trabzon
D) İstanbul E) İzmir

7. Aşağıdaki haritada Kütahya Emet'ten çıkarılan Bor minarelinin demir yolu ile taşındığı güzergâh gösterilmiştir.

Bu güzergâhta hareket eden bir tren bor mine-
ralini hangi limana ulaştırmaktadır?

- A) Gemlik B) Erdek C) Bandırma
D) Ayvalık E) Kocaeli

8. Aşağıdaki limanların hangisinin demir yolu
bağlantısı yoktur?

- A) Bandırma B) Zonguldak C) Mersin
D) Samsun E) Çanakkale

9. Aşağıdaki limanların hangisinin gelişiminde
sanayi faaliyetleri en fazla etkilidir?

- A) Mersin B) İskenderun C) Sinop
D) Trabzon E) Antalya

10. Türkiye'de dağların kıyıya göre uzanışı, limanların
ulaşım durumu yani hinterlandlarının geniş veya
dar olması üzerinde net bir etkiye sahiptir.

Bu durum göz önüne alındığında aşağıdaki
limanların hangisinin hinterlandı daha dar
olur?

- A) İzmir B) İstanbul C) İzmit
D) Çanakkale E) Sinop

11. Türkiye jeopolitik konumu gereği enerji koridoru
pozisyonunda bulunur ve bu enerji koridorundan
önemli enerji kaynakları taşınmaktadır.

Buna göre Anadolu üzerinden sevkiyatı yapı-
lan enerji kaynakları, en fazla hangi ulaşım
yoluyla taşınmaktadır?

- A) Deniz yolu B) Boru hattı
C) Kara yolu D) Demir yolu
E) Hava yolu

12. Türkiye dış ticarete en fazla hangi ulaşım türü-
nü kullanmaktadır?

- A) Deniz yolu B) Demir yolu
C) Hava yolu D) Kara yolu
E) Boru hattı

1. Ülkemizin ortalama yükseltisinin fazla ve yer şekillerinin engebeli olması, kara yollarında yol yapım, bakım ve onarım maliyetlerini artırmaktadır. Bu nedenle haritada numaralandırılmış yöreler dikkate alındığında yükselti ve engebe en fazla IV numaralı yörededir. Bu nedenle yol maliyeti daha fazladır.

CEVAP: D

2. Soru içinde verilen limanlar arasında en büyük Ro - Ro limanı Çeşme Limanı'dır. Özellikle İzmir endüstrisinin İtalya bağlantısını sağlayan en önemli limandır.

CEVAP: A

Mersin limanından otoyol ile sırayla Adana, Niğde, Ankara, Bolu üzerinden Sakarya ulaşılır. Bu güzergâhta Eskişehir yoktur. Eskişehir merkezin otoyol bağlantısı da yoktur.

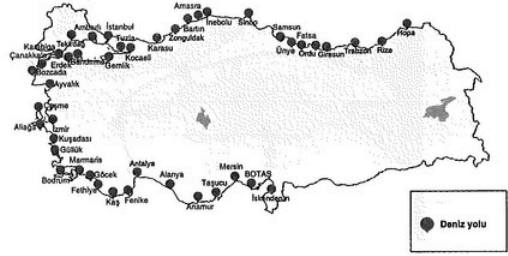
CEVAP: E

Kırıkkale - Erzurum arasında YHT bağlantısı yoktur.

CEVAP: C

5.

Haritada gösterildiği gibi belirtilen kesitte Amasra limanına uğranabilir. Diğer limanlar bu hattın dışında yer alır.

CEVAP: A

6. İran ile yapılan transit ticarete en fazla kullanılan liman, Trabzon Limanı'dır.

CEVAP: C

7. Kütahya Emet'ten çıkarılan bor minerali demir yolu ile Bandırma limanına taşınmaktadır.

CEVAP: C

8. Çanakkale'nin demir yolu bağlantısı yoktur. Diğer limanlara ise demir yolu ulaşımı vardır.

CEVAP: E

9. İskenderun'da bulunan demir - çelik fabrikası nedeniyle İskenderun Limanı, sanayi faaliyetlerine bağlı olarak aktif olarak kullanılır.

CEVAP: B

10. Sinop Limanı, arkasındaki dağlar nedeniyle hinterlandı dar olan bir limandır.

CEVAP: E

11. TANAP, Mavi Akım, Bakü Ceyhan, Kerkük - Yumurtalık gibi boru hatlarıyla petrol ve doğal gaz sevkiyatı yapılır.

CEVAP: B

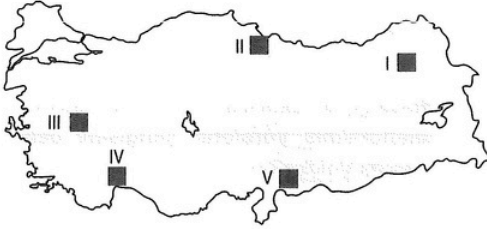
12. Dünyanın geneli sularla kaplı olduğu için ve aynı anda çok fazla yük taşınması mantığı ile en ucuz taşımacılık olan deniz yolu taşımacılığı dış ticarette en çok kullandığımız taşımacılık türüdür.

CEVAP: A

1. Türkiye'de demir yolu taşımacılığıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dağlar arasındaki vadi alanlarında doğu - batı yönlü gelişen bir ulaşım ağına sahiptir.
- B) İlk demir yolu İzmir - Aydın kentleri arasında sebze taşımak için kurulmuştur.
- C) Cumhuriyet Dönemi'nde demir yoluna verilen önem artmıştır.
- D) İlk yüksek hızlı tren hattı Ankara - Eskişehir arasında açılmıştır.
- E) Tüm kentlere demir yolu hattı ulaşmaktadır.

2.

Yukarıdaki haritada işaretli merkezlerin hangisinde demir yolu hattı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Asrın projesi olarak kabul edilen "Marmaray" hangi il sınırları içerisinde yer alır?

- A) Bursa B) İstanbul C) İzmir
- D) Adana E) Ankara

4. Türkiye'nin aşağıdaki komşularının hangisi ile direkt demir yolu bağlantısı yoktur?

- A) Yunanistan B) Bulgaristan
- C) Suriye D) İran
- E) Irak

5. Aşağıdaki kentlerin hangisine yüksek hızlı tren hattı ulaşmamaktadır?

- A) Sivas B) Karaman
- C) Konya D) Eskişehir
- E) Niğde

- 6. I. Kara içlerindeki en ucuz taşımacılıktır.
- II. Genellikle maden ve askerî araç - gereç taşınır.
- III. Yer şekillerinin olumsuz etkisinden dolayı yaygın değildir.

Yukarıda özellikleri verilen ulaşım türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir yolu B) Boru hattı C) Kara yolu
- D) Deniz yolu E) Hava yolu

7. Türkiye'de yük ve yolcu taşımacılığında en fazla kullanılan ulaşım türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Deniz yolu B) Demir yolu
C) Kara yolu D) Hava yolu
E) Boru hattı

8. Gürcistan üzerinden Demir İpek Yolu bağlantısını sağlayan sınır istasyonumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Canbaz B) Habur C) Aktaş
D) Dilucu E) Sarp

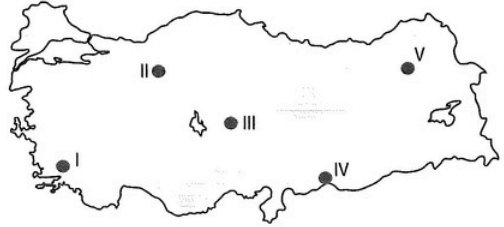
9. Doğu Karadeniz'de kıyı ile iç kesimler arasındaki bağlantıyı daha kolay hâle getirmek için yapılan "Türkiye'nin en uzun motorlu taşıt tüneli" aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ovit Tüneli
B) Nefise Akçelik Tüneli
C) Yeni Zigana Geçidi
D) Belen Geçidi
E) Gülek Geçidi

10. Türkiye'nin sınır kapıları içerisinde, en işlek sınır kapısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Habur B) Kapıkule
C) Gürbulak D) Cilvegözü
E) İpsala

11. Türkiye'de demir yolu ulaşımı kara içindeki en ucuz ulaşım faaliyetidir. Ülkemizde cumhuriyetin ilanından günümüze kadar demir yolu ulaşımında ciddi mesafeler kaydedilmiştir.

Buna göre yukarıda Türkiye haritasında numaralandırılmış yörelerin hangisine demir yolu ulaşımı yoktur?

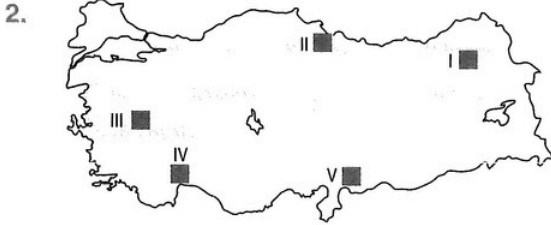
A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Türkiye - İran arasında demir yolu bağlantısının sağlandığı sınır kapısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kapıköy B) Gürbulak C) Esendere
D) Üzümlü E) Habur

1. • "Tüm kentlere demir yolu hattı ulaşmaktadır." ifadesi yanlıştır. Demir yolu hattı tüm kentlerde bulunmamaktadır.
- Diğer ifadeler ise doğrudur:
- Dağlar arasındaki vadi alanlarında doğu - batı yönlü gelişen bir ulaşım ağına sahiptir.
 - İlk demir yolu İzmir - Aydın kentleri arasında sebze taşımak için kurulmuştur.
 - Cumhuriyet Dönemi'nde demir yoluna verilen önem artmıştır.
 - İlk yüksek hızlı tren hattı Ankara - Eskişehir arasında açılmıştır.

CEVAP: E

Antalya kentine demir yolu hattı ulaşmamaktadır. (IV numaralı merkez)

CEVAP: D

3. "Marmaray" İstanbul Boğazı'nın her iki yakasını denizin altından birbirine bağlayan projedir.

CEVAP: B

4. • Irak ile demir yolu bağlantımız yoktur.
- Yunanistan - Uzunköprü
 - Bulgaristan - Kapıkule
 - Suriye - Nusaybin
 - İran - Kapıköy sınır kapıları üzerinden demir yolu ile bağlantı sağlanır.

CEVAP: E

5. • Niğde kentine YHT hattı ulaşmamaktadır.
- Diğer kentlerin ise YHT bağlantısı vardır.

CEVAP: E

6. I. Kara içlerindeki en ucuz taşımacılıktır.
- II. Genellikle maden ve askerî araç - gereç taşınır.
- III. Yer şekillerinin olumsuz etkisinden dolayı yaygın değildir.
- Yukarıda özellikleri verilen ulaşım türü demir yolu taşımacılığıdır.

CEVAP: A

7. Yük ve yolcu taşımacılığında en fazla kullanılan ulaşım türü kara yolu taşımacılığıdır.

CEVAP: C

8. Canbaz İstasyonu Gürcistan üzerinden İpek demir yolu bağlantısını sağlamaktadır.

CEVAP: A

9. Yeni Zigana Tüneli, Trabzon ile Gümüşhane arasında yapımı tamamlanmış olup şuan Türkiye'nin en uzun tüneldir.

CEVAP: C

10. Türkiye'nin sınır kapıları içerisinde en işlek sınır kapısı Bulgaristan ile olan Kapıkule Sınır Kapısı'dır.

CEVAP: B

11. Ülkemizde Ege Bölgesi'nde Menteşe yöresinde engebe ve yükseltinin fazla olmasına bağlı demir yolu ulaşımı yoktur. Soru içinde verilen diğer merkezlerde demir yolu ulaşımı vardır.

CEVAP: A

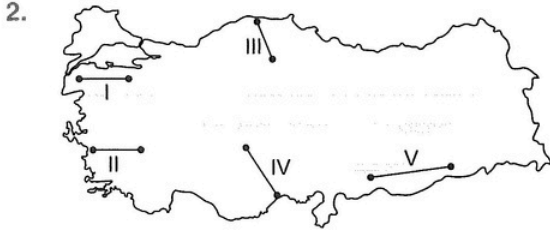
12. Türkiye - İran arasında demir yolu bağlantısının sağlandığı sınır kapısı Kapıköy Sınır Kapısı'dır.

CEVAP: A

1. Türkiye'nin kara yolu taşımacılığıyla ilgili olarak,
- Kara yoluyla petrol ve doğal gaz hızlı ve düşük maliyetle taşınmaktadır.
 - Kara yoluna ilişkin yatırımlar 1950'lerden sonra hızla artmıştır.
 - Kabotaj Kanunu bu ulaşım biçiminin geliştirilmesi için yürürlüğe konmuştur.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

Türkiye'nin yeryüzü şekilleri ve yükselti özellikleri dikkate alındığında yukarıdaki haritada numaralandırılarak verilen doğrultuların hangisinde kara yolu ve demir yolu ulaşım maliyetlerinin daha fazla olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

3. Türkiye'nin doğal koşulları düşünüldüğünde, ulaşım sektörüyle ilgili aşağıda verilen karşılaştırmalardan hangisi yanlıştır?

- Doğu Anadolu Bölgesi'nde kış aylarında kar yüzünden kapanan kara yolu sayısı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden fazladır.
- Karadeniz Bölgesi'nde havalananı yapımı için uygun alanlar, Ege Bölgesi'nden fazladır.
- Akdeniz Bölgesi'nde kara yollarında tünel ve köprü yapma zorunluluğu, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden fazladır.
- Marmara Bölgesi'ndeki doğal limanların sayısı, Karadeniz Bölgesi'nden fazladır.
- Akdeniz Bölgesi'nde demir yollarının kilometre başına yapım maliyeti, İç Anadolu Bölgesi'nden fazladır.

4. Türkiye'de transit taşımacılığın gelişmesinde aşağıdakilerden hangisini etkili olduğu söylenemez?

- Üç tarafının denizlerle çevrili olması
- İstanbul ve Çanakkale boğazlarının bulunması
- Kara yoluyla demir yolu taşımacılığının birbirini tamamlaması
- Ulaşım sektörüne önemli yatırımların yapılması
- Ülke yüz ölçümünün geniş olması

5. Aşağıdaki limanlarda hangisinin gelişmesinde,

- hem kara yolu hem de demir yoluyla ulaşımın mümkün olması,
- çevresinde önemli endüstri kuruluşlarının bulunması,
- serbest ticaret bölgesinin bulunması

özelliklerinin üçü de etkili olmuştur?

- A) Mersin B) Tekirdağ C) Trabzon
D) Antalya E) Çanakkale

6. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'deki demir yolu ağının özelliklerinden biri değildir?

- Önemli kent merkezlerini birbirine bağlama
- Kıyılarla iç bölgeler arasında bağlantı sağlama
- Yolcu taşıma açısından, ulaşımında en büyük paya sahip olma
- Komşu ilkelere birçoğuyla bağlantı sağlama
- Engebeli alanlarda, daha çok akarsu vadileri izleme

7. Yer şekilleri göz önüne alındığında,

- Marmara,
- Karadeniz,
- Akdeniz,
- Güneydoğu Anadolu,
- Doğu Anadolu

bölgelerinin hangi ikisinde, demir yolu yapımında kilometre maliyetinin diğerlerine göre daha az olması beklenir?

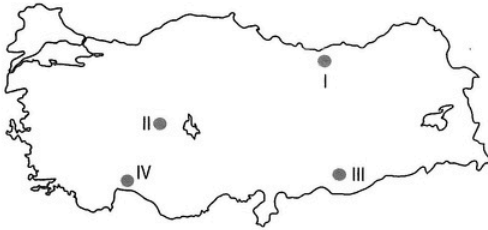
- A) I ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) II ve V E) III ve V

8. Türkiye, yer şekilleri bakımından engebeli bir ülke olmasına karşın son yıllarda ulaşım alanında büyük gelişmeler göstermektedir.

Türkiye'nin ulaşım alanında gösterdiği bu gelişmelerin en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarımda çalışan nüfus oranının azalması
B) Yüz ölçümünün büyüklüğü
C) Kentleşme oranının artması
D) Coğrafi konumu
E) Teknolojik gelişmeler ve ekonomik kalkınma

9.

Yukarıdaki haritada numaralarla gösterilen ve kuş uçuşu uzaklıkları aynı olan yerlerin doğal koşulları göz önüne alındığında hangilerinde demir yolu yapım maliyetinin daha yüksek olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

10. Karadeniz Bölgesi'nde dağlar denize paralel uzanmaktadır. Bu yüzden ulaşım zordur, geçitlerle sağlanır.

Aşağıdakilerden hangisi Karadeniz Bölgesi'nde bulunan geçitlerden biridir?

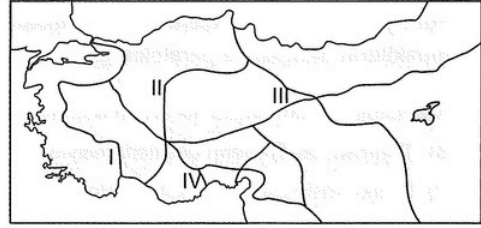
- A) Kalkanlı B) Sertavul C) Belen
D) Uğurlu E) Çubuk

11. Bir turist kafilesi İstanbul'dan başlayacak olan Türkiye gezileri sırasında yalnızca yüksek hızlı tren kullanmaya karar vermişlerdir.

Buna göre turist kafilesi aşağıdaki şehirlerden hangisine ulaşamaz?

- A) İzmir B) Ankara C) Konya
D) Karaman E) Sivas

12. Aşağıdaki haritada, Selçuklu Dönemi'nde Anadolu'daki kervan ticaretinin yapıldığı yollar gösterilmiştir.

Bu haritadaki yollar dikkate alındığında, Anadolu'daki ulaşım ile ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Akdeniz kıyılarına ulaşmada Toroslar üzerindeki doğal geçitlerin kullanıldığı
B) Kıtalar arasında ulaşımın gelişmiş olduğu
C) Deniz taşımacılığında Ege limanlarının kullanıldığı
D) Kıyı boyunca ulaşımın gelişmiş olduğu
E) Tüm yolların akarsu vadilerini izlediği

13. Türkiye'de 1973 yılında 24 kilometre ile başlayan otoyol yapım süreci motorlu taşıtların giderek artmasıyla beraber 1980'li yıllarda hız kazanmıştır. Söz konusu dönemden günümüze kadar birçok merkez otoyollarla birbirine bağlanmıştır.

Aşağıdaki hangi iki merkez arasında bu tür bir yol bağlantısı bulunmaz?

- A) İzmir - Aydın
B) Adana - Mersin
C) Edirne - Düzce
D) Şanlıurfa - Gaziantep
E) Sivas - Ankara

14. Yeni turizm alternatiflerinden biri olan demir yoluyla seyahat deneyimini yaşamak isteyen bir turist kafilesi Ankara'dan Kars'a Doğu Ekspresi ile seyahat planlamaktadır.

Turist kafilesinin bu seyahatinde aşağıdaki şehirlerden hangisini ziyaret etmesi beklenebilir?

- A) Kırıkkale B) Erzincan
C) Muş D) Kayseri
E) Sivas

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B	D	B	E	A	C	B	E	B	A	A	A	E	C

1. Türkiye'de iç ticaret hacminin büyümesi, aşağıdakilerin hangisiyle paralellik göstermez?

- A) Nüfus tüketim alışkanlıklarının artmasıyla
- B) Tarımsal faaliyetlerin çeşitlenmesiyle
- C) Kırsal kesimde et ve süt ürünlerini işleyecek küçük sanayi işletmelerin kurulmasıyla
- D) Petrol varil fiyatının artmasıyla
- E) Piyasada sermaye akışının hızlanmasıyla

2. I. Kaliteli ve rekabet gücü yüksek ürünlerin dış pazara sunulması
II. Yeni pazarlar oluşturulması
III. İşlenmiş ürün ithalatının artırılması

Türkiye'nin dış ticaret açığının kapanması- na yukarıdakilerden hangilerinin olumlu etkisi olmaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

3. Ülke sınırları içerisindeki her türlü mal ve hizmet alım satımına iç ticaret denir. Ülkemizde iç ticaret hareketli bir yapıya sahiptir.

Buna göre aşağıda verilen il çiftleri dikkate alındığında iller arasında ticarete konu olan ürün yanlış verilmiştir?

- A) Konya → Trabzon – Tahıl
- B) Rize → Antalya – Çay
- C) İstanbul → Mersin – Petrol
- D) Çanakkale → Ankara – Balık
- E) Adana → Erzurum – Sebze

4. Türkiye'nin en fazla ihraç ettiği ürün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarım ürünleri
- B) Maden
- C) Motorlu kara taşıtları ve yedek parçaları
- D) Tıbbi cihazlar
- E) Değerli taşlar

5. Türkiye'nin en fazla ithal ettiği ürün aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Askerî araç ve gereçler
- B) Kâğıt
- C) İlaç
- D) Mineral yakıt ve madenî yağlar
- E) Elektronik eşya

6. Türkiye'de ihracatın, ithalatı karşılama oranını artırmaya katkıda bulunabilecek gelişmelerden biri, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Elektrik üretiminde doğal gazla çalışan termik santrallerin sayısını artırmak
- B) İthal ürünlerden alınan vergileri düşürmek
- C) Madenlerin işlenmeden ihraç edilmesini teşvik etmek
- D) Serbest bölgelerin dış ticaretini engellemek
- E) İmalat sanayinin dış piyasada rekabet gücü yüksek ürünler üretmesini sağlamak

7. Aşağıdaki kentlerin hangisinde iç ticaret daha az gelişmiştir?

- A) İstanbul B) İzmir C) Bursa
D) Gaziantep E) Bayburt

8. Nüfus miktarı arttıkça mal ve hizmetlere talep arttığından iç ticaret gelişir.

Buna göre aşağıdaki kentlerin hangisinde iç ticaret daha fazla gelişmiştir?

- A) Ankara B) İzmir C) Adana
D) Bursa E) İstanbul

9. Türkiye en fazla "mineral yakıt ve madenî yağ" ithalatını hangi ülke ile yapmaktadır?

- A) Rusya
B) İran
C) Irak
D) Arabistan
E) Azerbaycan

10. Türkiye'nin en fazla ticaret yaptığı ülkeler topluluğu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orta Doğu
B) Avrupa Birliği
C) Baltık Ülkeleri
D) Kuzey Afrika
E) Uzak Doğu

11. Türkiye'nin aşağıdaki ülkelerin hangisiyle ticari faaliyetleri gelişmemiştir?

- A) Kırgızistan
B) Ermenistan
C) Nahçıvan
D) Gürcistan
E) Irak

12. Türkiye'nin Orta Doğu ile olan kara yolu ticareti aşağıdaki komşularının hangisi üzerinden en fazla gerçekleşir?

- A) İran
B) Ermenistan
C) Bulgaristan
D) Suriye
E) Irak

1. • Petrol varil fiyatının artması (çoğunluğunu ithal ettiğimiz için) ithalat giderinin artmasını ve de iç piyasadaki hareketliliğin azalmasını sağlayacaktır. Bu yüzden iç ticareti olumsuz etkileyecektir.
- Diğerleri ise belirtilen durumla paralellik gösterir.
 - Nüfusun tüketim alışkanlıklarının artmasıyla
 - Tarımsal faaliyetlerin çeşitlenmesiyle
 - Kırsal kesimde et ve süt ürünlerini işleyecek küçük sanayi işletmelerin kurulmasıyla
 - Piyasada sermaye akışının hızlanmasıyla

CEVAP: D

2. İşlenmiş ürün almak ithalat giderlerini artırmak demektir ve bu durum dış ticaret açığını artırır.

CEVAP: C

3. İstanbul ili Türkiye'de petrol üreticisi değildir. Bu nedenle İstanbul'dan Mersin'e olan petrol ticareti yanlış olur. Verilen diğer iller arasındaki ticarete konu olan ürün doğrudur.

CEVAP: C

4. 2024 verilerine göre "Motorlu kara taşıtları ve yedek parçaları" en fazla ihracat yaptığımız kalemdir.

CEVAP: C

5. 2024 verilerine göre, mineral yakıt ve madenî yağlar en fazla ithalat yaptığımız kalemdir.

CEVAP: D

6. • "İmalat sanayinin dış piyasada rekabet gücü yüksek ürünler üretmesini sağlamak" dış ticaret açığını kapatmak için yapılması gerekenlerden biridir.
- Diğerleri ise açığın kapanmasına katkı sağlamaz;
 - Elektrik üretiminde doğal gazla çalışan termik santrallerin sayısını artırmak
 - İthal ürünlerden alınan vergileri düşürmek
 - Madenlerin işlenmeden ihraç edilmesini teşvik etmek
 - Serbest bölgelerin dış ticaretini engellemek

CEVAP: E

7. Diğerlerine göre nüfus miktarı az olan Bayburt'ta arz ve talep dengesi göz önünü alındığında iç ticaret en az gelişir.

CEVAP: E

8. Nüfus miktarı en fazla olan İstanbul'da iç ticaret daha fazladır.

CEVAP: E

9. Türkiye en fazla "mineral yakıt ve madenî yağ" ithalatını doğal gazın katkılarıyla Rusya ile yapmaktadır.

CEVAP: A

10. 2024 verilerine göre, Avrupa Birliği ülkeleri en fazla ticaret yaptığımız ülke topluluğudur.

CEVAP: B

11. Siyasi geçmiş göz önünde bulundurulduğunda, Ermenistan sorunun cevabıdır.

CEVAP: B

12. Türkiye'nin Orta Doğu ile olan kara yolu ticareti Irak ile bağlantıyı sağlayan Habur Sınır Kapısı üzerinden en fazla olur.

CEVAP: E

1. Türkiye'nin aşağıdaki Avrupa ülkelerinden hangisiyle olan dış ticareti diğerlerinden **daha fazladır**?

A) İtalya B) Portekiz C) Almanya
D) Belçika E) Hollanda

2. Aşağıdaki ürünlerin hangisi Türkiye için hem dış alım hem de dış satımda diğerlerinde **daha önemli** bir yer tutar?

A) Petrol B) Doğal gaz C) Kahve
D) Üzüm E) Beyaz eşya

3. Türkiye'de iç ticaret etkinlikleri her geçen gün artmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu durumun nedenlerinden biri **değildir**?

A) Kentleşme oranının artması
B) Tarım ürünlerindeki çeşitliliğin artması
C) Nüfus artışının devam etmesi
D) Kırsal nüfus dağılışının farklılık göstermesi
E) Ulaşım ağlarının gelişmekte olması

4. Türkiye'nin dış ticaretiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) Avrupa birliği ülkeleri hem dış alımda hem de dış satımda önemli bir paya sahiptir.
B) Toplam dış satım gelirlerinin yarısından fazlasını endüstri ürünleri oluşturur.
C) Dış satımda tarım ürünleri, payı giderek azalsa da önemli bir yere sahiptir.
D) Türkiye'nin coğrafi konumu transit ticaretin gelişmesine elverişlidir.
E) Turizm gelirleri dış ticaret açığını kapatabilecek düzeye gelmiştir.

5. Türkiye'nin dış ticaretiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?

A) Dış satımdan en büyük payı motorlu taşıtlar aksam ve parçaları oluşturur.
B) Endüstri ürünleri, dış alımda önemli bir paya sahiptir.
C) Bazı ürünlerin dış pazarlarda rekabet gücü giderek artmaktadır.
D) Dış satımda tarım ürünleri arasında ön sıraları pamuk, tütün, üzüm, fındık ve incir alır.
E) Dış satım gelirleri dış alım giderlerini karşılamaktadır.

6. Türkiye'de iç ticaret hacminin büyümesinde aşağıdakilerden hangisinin diğerlerinden **daha az etkili olduğu** söylenebilir?

A) Pazarlama koşullarının iyileşmesi
B) Endüstri ürünlerinin çeşitlenmesi
C) İl sayısının artması
D) Ulaşımın gelişmesi
E) Tarım ürünlerinin çeşitlenmesi

7. Aşağıdaki tabloda, Türkiye'de bazı yıllardaki dış satımın dış alımı karşılama oranları verilmiştir.

Yıl	Dış satımın dış alımı karşılama oranı (%)
1930	102,6
1950	92,2
1970	62,1
1990	58,1
2007	63,0

Yalnızca bu bilgilerden yararlanarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

A) 1950'deki dış satım miktarı, 1970'tekinden fazladır.
B) 1970 ve 2007'deki dış alım giderleri ve dış satım gelirleri birbirine yakındır.
C) Dış ticaret hacminin en düşük olduğu yıl 1990'dır.
D) 1990'daki dış satım geliri, 1930'dakinden azdır.
E) 1930'da dış satım geliri, dış alım giderinden fazladır.

8. Türkiye'de endüstri ürünleri dış satımı yıldan yıla artmaktadır.

Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yurt içi tüketimin azalması
B) Taşımacılığın hızı ve gelişmiş olması
C) Kalifiye işçi sayısının artması
D) Ham madde üretiminde artış olması
E) Ürünlerin uluslararası standartlara ulaşması

9. Türkiye'nin aşağıdaki ülkelerden hangisiyle ticari ilişkileri diğerlerinden daha sonra başlamıştır?

A) İngiltere B) Almanya
C) Türkmenistan D) Fransa
E) İran

10. Türkiye'nin dış satımında, aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin payı en azdır?

A) Fındık B) Tütün C) Mısır
D) Pamuk E) Zeytin

11. Bir ülkenin dış alımı (ithalat) dış satımında (ihraçat) fazla olursa dış ticaret açığı vardır.

- I. Dış pazarlara rekabet gücü yüksek ürünleri sunmak
II. Tarımsal ürünlerin dış satımını artırmak
III. Sanayi ürünlerinin dış satımını artırmak

Buna göre yukarıdakilerden hangileri, Türkiye'nin dış ticaret açığının kapanmasına katkıda bulunabilecek gelişmelerdendir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

12. Aşağıdakilerin hangisinde bir tarım ürününün üretim miktarının ve dış satımdaki payının en fazla olduğu iller birlikte verilmiştir?

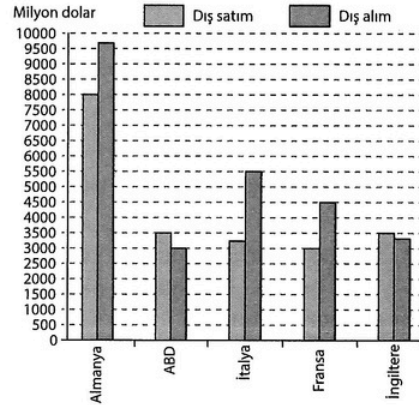
A) İncir - Aydın
B) Elma - Kastamonu
C) Zeytin - Hatay
D) Mandalina - Rize
E) Üzüm - Adana

13. Ülke sınırları içerisinde bölge, bölüm ve yöreler arasında yapılan ticarete 'iç ticaret' denir.

Buna göre Türkiye'de hareketli bir iç ticaretin olması aşağıdakilerden hangisiyle ilgili değildir?

A) Endüstri kuruluşlarının belirli bölgelerde toplanmasıyla
B) Bölgeler arasında yetişen tarım ürünlerinin farklı olmasıyla
C) Nüfus artış hızının yüksek olmasıyla
D) İnsanların satın alma gücünün artmasıyla
E) Bölgelerin yüz ölçümlerinin farklı olmasıyla

14. Aşağıdaki grafik 2003 yılında Türkiye'nin beş ülkeyle yaptığı ticaretle ilgili dış satım gelirleri ve dış alım giderlerini göstermektedir.

Grafikteki bilgilere dayanarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) ABD ve İngiltere'ye yapılan dış satım bu ülkelerde yapılan dış alımdan fazladır.
B) Beş ülke içinde en fazla dış ticaret Almanya'ya yapılmaktadır.
C) İngiltere ve İtalya'ya yapılan dış satım toplamı Almanya'ya yapılan dış satımdan azdır.
D) En az dış satım yapılan ülke Fransa'dır.
E) Almanya'ya yapılan dış satım ile bu ülkeden yapılan dış alım arasındaki fark diğer ülkelere göre fazladır.

15. Türkiye'nin ticaret hacminin giderek büyümesine karşın, dış satımın dış alımı karşılama oranı istenilen düzeye ulaşamamıştır.

Bu durumun oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Üretilen ürünlerin çoğunun iç pazarlarda tüketilmesinin
B) İmalat sanayisinde dışa bağımlılığın yüksek olmasının
C) Enerji kaynakları bakımından dışa bağımlılığın fazla olmasının
D) Dış pazarlarla rekabet gücünün yaşanmasının
E) Dış satımdaki turizm gelirleri payının artmasının

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	E	D	E	E	C	E	E	C	C	E	A	E	E	E

1. Somut olmayan kültürel miras; toplumların ve bireylerin kültürlerinin bir parçası olarak adlandırıldıkları gelenek ve görenekler, anlatılar, bilgi ve becerilerle beraber bu değerlerle ilgili her türlü araç gereç ile kültürel mekânlar olarak tanımlanır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne alınan son kültürel öğelerden biridir?

- A) Geleneksel Türk Okçuluğu
B) Ebru Sanatı
C) Geleneksel Tulum Yapımı ve İcrası
D) Kırkpınar Yağlı Güreşleri
E) Minyatür Sanatı

2. Coğrafi işaretler herhangi bir ülke, bölge ya da yöre gibi alanlara has ürünlerin yerelliğini koruyabilmek adına alınan yasal tedbirlerdir. Coğrafi işaretleme 1995 yılından bu yana Türk Patent Enstitüsü tarafından gerçekleştirilir. Coğrafi işaretleme sayesinde ürün ve üretici korunarak, millî değerleri temsil eden sembol ürünler gelecek nesillere aktarılır. Ayrıca kırsal kesimin kalkınması sağlanarak maddi ve manevi katma değer artar.

Buna göre kırsal kesimdeki turizm faaliyetlerine de önemli katkı sağlayan aşağıdaki unsurlardan hangisi coğrafi işaret almamıştır?

- A) Erzurum - Oltu taşı
B) Eskişehir - Çiğ börek
C) Yozgat Arabaşısı
D) Burdur cevizi
E) Maraş biberi

3. Aşağıdaki turizm merkezlerinin hangisi Marmara Bölgesi'nde yer almaz?

- A) Truva Antik Kenti
B) Selimiye Camii
C) Manyas Kuş Cenneti
D) Cumalıkızık Köyü
E) Çatalhöyük

4. I. Letoon
II. Hierapolis
III. Afrodizyas
IV. Bergama

Yukarıda verilen antik kentler aşağıdaki bölgelerin hangisinde yer alır?

- A) Akdeniz
B) İç Anadolu
C) Ege
D) Karadeniz
E) Doğu Anadolu

5. Aşağıdaki tarihi mekânların hangisi, diğerlerinden farklı bir bölgede yer alır?

- A) Aspendos
B) Patara
C) St. Pier Kilisesi
D) St. Poul Kilisesi
E) Göbeklitepe

6. Aşağıdaki turizm merkezlerinin hangisi Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yer almaz?

- A) Zeugma
B) Göbeklitepe
C) Nemrut Millî Parkı
D) Hasankeyf
E) Akdamar Kilisesi

7. "Dünyanın en büyük mozaik eser müzesi" olan mekân aşağıdakilerden hangisidir?

A) Çatalhöyük
B) Alacahöyük
C) Zeugma
D) Bergama
E) Cumalıkızık

8. "Doğal güzellik alanı ve tarihî mekân" olma özelliğine sahip turizm merkezimiz aşağıdakilerden hangisidir?

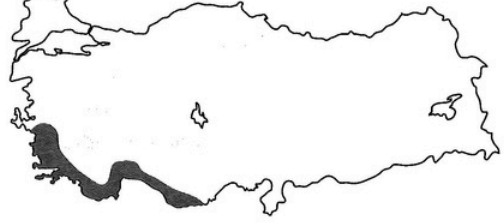
A) Peribacaları
B) Divriği Ulu Camii
C) İshak Paşa Sarayı
D) Ani Harabeleri
E) Bergama

9. UNESCO Dünya Belleği Programı, insanlığın tarihi, kültürel sosyal belleğini oluşturan ve savaş, doğal afet gibi nedenlerle ortadan kaybolma tehlikesi bulunan belge ve bilgilerin yeryüzünün ortak değerleri olarak korunmasını ve dijital ortamda paylaşılmasını sağlamak üzere Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) tarafından 1992'de oluşturulmuş programdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin Unesco Dünya Belleği Kütüğü'ne alınmış eserlerden biri değildir?

A) Köroğlu Destanı
B) Kültepe tabletleri
C) Hitit el yazmaları
D) Kandilli rasathanesi el yazmaları
E) Evliya Çelebi Seyahatnamesi

10. Aşağıdaki Türkiye haritasında bir profil hattı verilmiştir.

Buna göre bir turizm faaliyeti içinde bu profil hattı boyunca aşağıdaki antik kentlerin hangisi görülmez?

A) Perge B) Milet C) Efes
D) Truva E) Phaselis

11. Turizm faaliyetlerini geliştirmek adına yılda bir kez olmak üzere dinî törenlere izin verilen turizm merkezlerimiz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Zeugma - Patara
B) Sümela Manastırı - Akdamar Kilisesi
C) Meryem Ana Kilisesi - Bergama
D) St. Poul Kilisesi - St. Pier Kilisesi
E) Truva - Göbeklitepe

12. Arkeolojik kazılar sonucunda elde edilen bulgulardan "dünyanın ilk tapınağı" olduğu varsayılan tarihi mekân aşağıdakilerden hangisidir?

A) Patara B) Zeugma
C) Göbeklitepe D) Hasankeyf
E) Cumalıkızık

13. Türkiye'nin ilk millî parkı ilan edilen mekân aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yozgat Çamlığı Millî Parkı
- B) Nemrut Millî Parkı
- C) Nene Hatun Millî Parkı
- D) Altındere Vadisi Millî Parkı
- E) Spil Dağı Millî Parkı

14. Türkiye'nin ilk tabiat koruma alanı ilan edilen mekân aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çamburnu
- B) Haciosman Ormanı
- C) Dandindere
- D) Kasatura Körfezi
- E) Seyfe Gölü

15. Aşağıdaki turizm merkezlerinin hangileri Dünya Miras Listesi'ne en son eklenen mekânlardır?

- A) Divriği Ulu Camii - Truva
- B) Sardes Antik Kenti ve Bin Tepe Lidya Tümülüsleri
- C) Selimiye Camii - Çatalhöyük
- D) Zeugma - Hattuşaş
- E) Peribacaları - Pamukkale

16. Aşağıdaki turizm merkezlerinin hangisi Dünya Miras Listesi'nde değildir?

- A) Xanthos - Letoon Antik Kenti
- B) Hattuşaş
- C) Safranbolu Evleri
- D) Truva Antik Kenti
- E) Sümela Manastırı

17. Karadeniz'de deniz turizm sezonunun Akdeniz'e kıyasla daha kısa olmasını aşağıdaki durumlardan hangisi açıklar?

- A) Konaklama tesislerinin yetersizliği
- B) Ulaşım problemi
- C) Dağların uzanışı
- D) Yağış rejimi
- E) Bitki örtüsü çeşidi

18. Türkiye'de aşağıdaki turizm etkinliklerinin hangisi için gelen turist sayısı yıl içinde daha fazla olur?

- A) Yaz turizmi
- B) Konferans turizmi
- C) Kış turizmi
- D) Sağlık turizmi
- E) İnanç turizmi

1. Verilen kültürel değerlerin tamamı listede yer almaktadır. Ancak 2024 yılında Geleneksel Tulum Yapımı ve İcrası ile ilgili geleneksel bilgi listeye alınan son değerlerden biridir.

CEVAP: C

2. Burdur cevizi coğrafi işaretli ürün değildir. Verilen diğer ürünlerin tamamının coğrafi işareti vardır.

CEVAP: D

3. • Çatalhöyük - Konya
• Truva Antik Kenti - Çanakkale
• Selimiye Camii - Edirne
• Manyas Kuş Cenneti- Balıkesir
• Cumalıkızık Köyü - Bursa

CEVAP: E

4. • Letoon - Muğla
• Hierapolis - Denizli
• Afrodisyas - Aydın
• Bergama - İzmir

CEVAP: C

5. • Aspendos - Antalya
• Patara - Antalya
• St. Pier Klisesi - Hatay
• St. Poul Klisesi - Mersin
• Göbeklitepe - Şanlıurfa

CEVAP: E

6. Zeugma - Gaziantep
Göbeklitepe - Şanlıurfa
Nemrut Millî Parkı - Adıyaman
Hasankeyf - Batman
Akdamar Kilisesi - Van

CEVAP: E

7. Belkıs Antik Kenti'nde yer alan mozaik eserlerin bu alana taşınmasıyla, oluşan Zeugma, "Dünyanın en büyük mozaik eser müzesi" ünvanına sahiptir.

CEVAP: C

8. Volkanik arazi üzerinde, akarsu ve rüzgârların aşındırması ile oluşan peribacaları, doğal güzellik alanıdır. Aynı zamanda Anadolu'nun ilk yaşam alanlarından birisi olduğu için tarihî mekândır.

CEVAP: A

9. Verilen eser ve değerler içinde Köroğlu destanı bellek kütüğünde yer almamaktadır.

Türkiye'nin Bellek Kütüğünde yer alan eserler:

- Kandilli Rasathanesi El Yazmaları (2001)
- Boğazköy Hitit Tabletleri (2001)
- İbn-i Sina Yazmaları Koleksiyonu (2003)
- Evliya Çelebi Seyahatnamesi (2013)
- Kültepe Tabletleri (2015)
- Divanü Lügati't-Türk (2017)
- Piri Reis'in Haritası (2017)

CEVAP: A

10. Truva Antik Kenti Çanakkale ili sınırları içinde kaldığı için profil hattı boyunca bu antik kent görülemez.

CEVAP: D

11. Sümela Manastırı (Trabzon) ve Akdamar Kilisesi (Van), yılda bir kez olmak üzere dinî törenlere açılan mekânlardır.

CEVAP: B

12. Arkeolojik kazılar sonucunda elde edilen bulguların "dünya'nın ilk tapınağı" olduğu varsayılan tarihi mekân, Şanlıurfa Göbeklitepe'dir.

CEVAP: C

13. • Türkiye'nin ilk millî parkı ilan edilen mekân Yozgat Çamlığı Millî Parkı'dır.
• Son millî park ise Geben Vadisi Millî Parkı'dır.

CEVAP: A

14. • Türkiye'nin ilk tabiat koruma alanı ilan edilen mekân, Hacıosman Ormanı'dır. (Samsun)
• Çamburnu - Artvin
• Dandindere - Afyon
• Kasatura Körfezi - Kırklareli
• Seyfe Gölü- Kırşehir

CEVAP: B

15. 2025 yılında Sardes Antik Kenti ve Bin Tepe Lidya Tümülüsleri (Salihli - Manisa) Dünya Miras Listesi'ne eklenmiştir.

CEVAP: B

16. • Sümela Manastırı, Dünya Miras Listesi'nde yer almamaktadır.
• Xanthos - Letoon Antik Kenti - Muğla
• Hattuş - Çorum
• Safranbolu Evleri - Karabük
• Truva Antik Kenti - Çanakkale

CEVAP: E

17. • Karadeniz yağış rejimine bağlı olarak, dört mevsim yağışlı olduğu için yaz aylarında güneşlenme süresi az olur bu da deniz turizm sezonunun daha kısa olmasını sağlar.
• Enleme göre sıcaklık değerlerinin düşük olması da diğer bir etkidir.

CEVAP: D

18. 2024 TÜİK verilerine göre turizm faaliyetleri için Türkiye'ye gelen turistler en fazla, yaz turizmi için ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

CEVAP: A

1. Türkiye'de demir yolları ağı dikkate alındığında çok fazla gelişmediği ancak Afyon, Eskişehir, Sivas, Bilecik gibi şehirlerimizde demir yolu ağının daha sık olduğu görülür.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu durumun temel nedenidir?

- A) Yükselti ve engebe değerlerinin az olması
- B) Demir yolu yatırımlarının bu şehirlerde fazla olması
- C) Kış şartlarının daha ılıman geçmesi
- D) Büyük limanların hinterlandında olması
- E) Farklı bölgelere sınır olmaları

2. Türkiye'de 2023 Turizm Stratejisi Eylem Planının öngördüğü turizm hedeflerine paralel olarak, 9 kültür ve turizm bölgesi, 7 turizm gelişim koridoru, 10 turizm kenti, 11 kruvaziyer liman, 9 yat limanı, 27 balıkçı barınağı ve yat limanı, 1 yeni havaalanı, yeni demir yolu ve kara yolu hatları ile eko turizm aktiviteleri yer almaktadır.

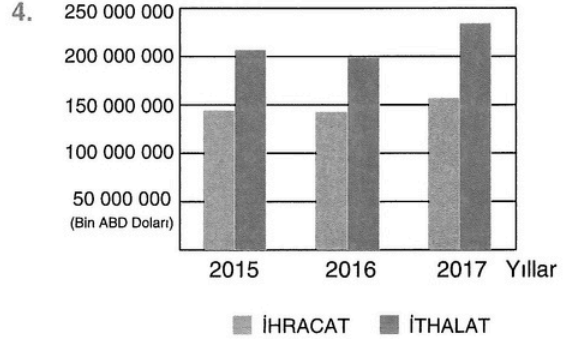
Buna göre aşağıda verilen merkezlerin hangisi 2023 Turizm Stratejisi Eylem Planı'nda, turizm gelişim koridorlarından biri olan inanç koridoru içinde yer almaktadır?

- A) Konya
- B) Mersin
- C) İzmir
- D) Trabzon
- E) Van

3. Serbest bölge, ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınaî ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir.

Aşağıdakilerden hangisi ülkemizde serbest bölgelerin kuruluş amaçlarından biri değildir?

- A) İhracat odaklı üretim ve yatırımları desteklemek
- B) Ülkeye yapılacak yabancı yatırımları ve teknolojik girişleri teşvik etmek
- C) İşletmelerin iç ticaretteki etkisini artırmak
- D) Uluslararası ticaretin gelişimini desteklemek
- E) Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracatını sağlamak

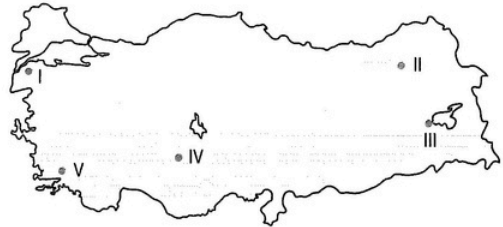

Yukarıdaki grafikte 2015 - 2017 yılları arasında Türkiye'nin ithalat ve ihracat değerleri gösterilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Verilen yılların tamamında ülkede dış ticaret açığı oluşmuştur.
- B) 2017 yılında ülkenin dış ticaret hacmi en fazladır.
- C) 2016 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı daha azdır.
- D) 2016 yılında bir önceki döneme göre ithalat azalmıştır.
- E) Dış ticaret açığı en fazla 2017 yılında olmuştur.

5. Türkiye'de yüzey şekli engebeleri ve yükselti nedeniyle demir yolu ulaşım maliyetleri yüksektir. Ülkemizde bütün bölgelerde demir yolu vardır, ancak her yere ulaşamaz.

Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında numaralanmış alanların hangilerine demir yolu ile ulaşamaz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve V
- D) III ve IV
- E) I ve V

6. UNESCO'nun temel amaçları arasında dünyada tüm insanlara ait kabul edilen, evrensel nitelikteki doğal ve kültürel varlıkları belirleyip dünyaya tanıtmak, eski özelliklerini yitirmiş veya yok olmuş doğal ve kültürel değerlerin tüm insanlar tarafından korunması ve yaşatılması için bir bilinç oluşturmak yer alır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin UNESCO kültür mirasları içinde yer alan hem doğal hem de kültürel koruma alanıdır?

- A) Diyarbakır - Hevsel Bahçeleri ve Sur
B) Kars - Ani Harabeleri
C) Adıyaman - Nemrut Dağı
D) Denizli - Pamukkale / Hierapolis
E) Muğla - Letoon

7. Bir devletin dış alım ve dış satım faaliyetinin tamamı dış ticaret olarak adlandırılır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde Türkiye'nin en çok ihracat ve ithalat yaptığı ülkeler sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	ihracat	ithalat
A)	Almanya	Çin
B)	Rusya	Almanya
C)	Çin	ABD
D)	Almanya	Rusya
E)	Rusya	ABD

8. Ro - ro taşımacılığı, tekerlekli vasıtaların gemilerle bir yerden bir yere nakledilebilmesini ifade etmektedir. Bu amaçla kullanılan gemilere ro - ro gemisi adı verilir. Ulaşım maliyetlerinin düşük olması uluslararası düzeyde bu taşımacılığı cazip hâle getirmektedir.

Buna göre Türkiye'de aşağıdaki limanlardan hangisi en önemli ro - ro limanıdır?

- A) Trabzon Limanı
B) Tuzla Limanı
C) Antalya Limanı
D) Çeşme Limanı
E) Kuşadası Limanı

9. I. Alevi - Bektaşî Semah Ritüeli
II. Evliya Çelebi Seyahatnamesi
III. Pergamon
IV. Köroğlu Destanı
V. Kültepe tabletleri

Türkiye'de yer alan yukarıdaki kültürel değerlerden hangileri UNESCO Somut Olmayan Miras Listesi'nde yer almaktadır?

- A) Yalnız I
B) II ve IV
C) III ve V
D) I ve IV
E) II ve V

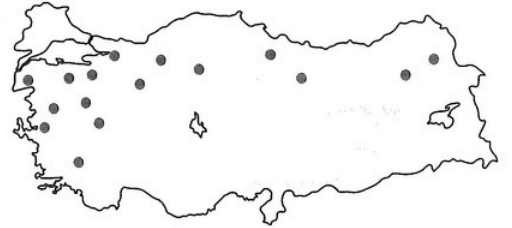
10. Aşağıdaki ithal ürünlerden hangisi dış alımda **en çok** döviz çıktısı sağlamaktadır?

- A) Mineral yakıt ve mineral yağlar
B) Makine, makine ekipmanları ve kazanlar
C) Motorlu kara taşıtları
D) Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar
E) Hava taşıtları

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de ulaşımı olumsuz etkileyen faktörlerden biri **değildir**?

- A) Yükselti ortalamasının fazla olması
B) Ülkenin yarımada özelliğinde olması
C) Kısa mesafelerde engebe oranının fazla olması
D) İç bölgelerde karasallık şiddetinin fazla olması
E) Dağların uzanış doğrultuları

12.

Yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli alanlarda gelişen turizm faaliyeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültür turizmi
B) Sulak alan turizmi
C) Termal turizm
D) Din turizmi
E) Yayla turizmi

1. Verilen illerde demir yolu ağının daha sık olmasının temel etken farklı bölgelere ulaşımında kavşak noktası özelliğinde olmalarıdır.

CEVAP: E

2. 2023 Turizm Stratejisi Eylem Planı içinde yer alan inanç koridorunda Mersin, Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa ve Mardin illeri bulunmaktadır. Bu bölgede kültür ve inanç turizmin gelişimi projedeki ana hedeftir.

CEVAP: B

3. Serbest bölgelerin temel işlevleri

- Ülkeye yabancı sermaye ve teknolojilerin getirilmesine imkân sağlayacak uygun zemin yaratılması
- Sanayicinin ihtiyaç duyduğu bazı ham madde ve ara malların kolaylıkla, istenilen miktarda ve zaman kaybı olmadan temin edilebilmesi
- Sağlanan teşvik ve avantajlarla düşük maliyetli mal üretimi ve ihracatını sağlamak
- Türkiye dışından gelen malların transit olarak diğer ülkelere satımı
- Yeni istihdam olanaklarının yaratılması
- Türk ihraç ürünlerinin ihracatını kolaylaştırmak ve hızlandırmak bakımından bir basamak olması işlevlerini görmektedir

Buna göre bu alanlardaki temel hedef dış ticareti geliştirmektir. Bu nedenle işletmelerin iç piyasaya mal üretmesi ve satışı serbest bölgelerde birinci öncelik değildir.

CEVAP: C

4. 2016 yılında ihracat ve ithalat arasındaki fark en azdır. Dış ticaret açığının azalması, ihracatın ithalatı karşılama oranını artırır. Verilen diğer bilgiler incelendiğinde;

- Verilen tüm yıllarda ithalat değeri daha fazla olduğu için ülkede dış ticaret açığı ortaya çıkmıştır.
- 2017 yılı ithalat ve ihracat değerleri diğer yıllara göre daha fazla olduğu için dış ticaret hacmi en fazladır.
- 2017 yılında dış ticaret açığı daha fazladır. (-76 milyar dolar)
- 2016 yılında bir önceki döneme göre ithalat değeri azalmıştır.

CEVAP: C

5. Ülkemizde, Menteşe yöresi, Biga yöresi, Yıldız Dağları kıyısı, Doğu Karadeniz, Batı Karadeniz kıyısı, Hakkâri, Taşeli ve Teke platolarına demir yolu ile ulaşılamaz.

CEVAP: E

6. Ülkemizde, UNESCO kültür mirasları içinde yer alan hem doğal hem de kültürel koruma alanları Nevşehir - Kapadokya yöresi ve Denizli - Pamukkale/Hierapolis Antik Kenti'dir.

CEVAP: D

7. 2024 yılı verilerine göre en fazla ihracat Almanya, en fazla ithalat ise Çin ile yapılmıştır.

CEVAP: A

8. Kapasitesi en büyük Ro - ro limanı İstanbul - Tuzla Limanı'dır. Kuşadası ve Antalya limanlarında ro - ro taşımacılığı yapılmamaktadır. Trabzon ve Çeşme limanları ro - ro limanı olmalarına rağmen kapasiteleri Haydarpaşa Limanı'ndan düşüktür.

CEVAP: B

9. Türkiye UNESCO somut olmayan miras değerleri içinde;

- Meddahlık
- Karagöz
- Mevlevi Törenleri
- Âşıklık Geleneği
- Nevruz
- Sohbet Toplantıları
- Kırkpınar Yağlı Güreşleri
- Alevi - Bektaşî Semah Ritüeli
- Geleneksel Tören Keşkeği
- Mesir Macunu Festivali
- Türk Kahvesi
- Ebru Sanatı
- Köroğlu Destanı

gibi kültürel unsurlar yer almaktadır.

CEVAP: D

10. Mineral yakıtlar, mineral yağlar 37,2 milyar dolar, makine, makine ekipmanları ve kazanlar 27,1 milyar dolar, motorlu kara taşıtları 17,4 milyar dolar, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar 17,4 milyar dolar, hava taşıtları 2,6 milyar dolardır.

Verilen 2024 TÜİK verilerine göre ithalata bağlı en çok döviz çıktısı mineral yakıt ve mineral yağlar ile gerçekleşmektedir.

CEVAP: A

11. Türkiye'nin yarımada özelliğinde olması ulaşım aktivitelerinin gelişmesi anlamında olumsuz bir etken değildir. Aksine bu özellik deniz yolu ulaşımının gelişmesindeki temel faktördür. Verilen diğer durumlar ülkemizde yol yapım, bakım ve onarım maliyetini artırmaktadır.

CEVAP: B

12. Verilen Türkiye haritasında fay sistemlerine paralel uzanan merkezlerde termal turizm özelliği gelişme göstermektedir.

CEVAP: C

1. Türkiye'de Ege ve Akdeniz kıyılarında yer alan ve 40 - 50 yıl öncesinde birer sahil köyü ya da kasabası niteliğinde olan yerleşmelerin bazıları turizmin etkisiyle günümüzde birer kent niteliği kazanmıştır.

Aşağıdaki kentlerin hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

- A) Bodrum B) Marmaris
C) İskenderun D) Kemer
E) Çeşme

2. Akdeniz Bölgesi'ndeki,

- I. enerji üretimi,
II. endüstri,
III. ulaşım,
IV. ticaret

sektörlerinden hangileri turizmin gelişmesine bağlı olarak daha çok canlılık kazanmıştır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. Türkiye'de aşağıdakilerden hangisinin gelişmesinde turizm **en az** etkilidir?

- A) Hava ulaşımı
B) Hediyelik eşya üretimi
C) Haberleşme araçlarının üretimi
D) Konaklama tesislerinin niteliği
E) Belediye hizmetleri

4. Aşağıdakilerden hangisi, son yıllarda Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısının artmasında etkili **olmamıştır**?

- A) Birinci sınıf turistik tesislerin yaygınlaşması
B) Metropol kentlerde uluslararası kongre ve fuarların düzenlenmesi
C) Turistik bölgelerdeki nüfusun iç göçlerle artması
D) Formula 1 gibi tekrarlanan büyük spor organizasyonlarının yapılması
E) Yamaç paraşütü, rafting, kano gibi etkinliklerin yaygınlaşması

5. Türkiye'de turizm etkinlikleri çeşitlenmekte, bu da turizm gelirlerinin ekonomideki payını giderek artırmaktadır.

Buna göre aşağıdaki turizm etkinliklerinde hangisinin ülke ekonomisine yıl boyunca katkı sağlaması beklenir?

- A) Kış turizmi B) Deniz turizmi
C) Yayla turizmi D) Akarsu turizmi
E) Kaplıca turizmi

6. Türkiye'de dış turizmin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisi **en azdır**?

- A) Bazı turistik yörelere havaalanı yapılması
B) Kıyı yerleşmelerinde modern yat limanlarının yapılması
C) Konaklama hizmeti veren yerlerin sayı ve niteliklerinin artması
D) Tarihî ve doğal güzelliklere sahip alanlarının tanıtımlarının yapılması
E) Turizm merkezleri çevresinde turfanda sebze ve meyvecilik yapılması

7. I. Çevresinde önemli yerleşim merkezlerinin bulunması
II. Karstik oluşumların yer alması
III. Tarihî değerlerin bulunması

Yukarıdaki özelliklerden hangileri, Selçuk, Efes, Milet ve Perge gibi merkezlerin Türkiye turizmi için önemli olmasında etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Aşağıdakilerden hangisinin Ege Bölgesi'nde turizmin gelişmesinde rolü **yoktur**?

- A) Yat turizmi için doğal limanların olması
B) Deniz turizmi için uygun iklim koşullarına sahip olması
C) Sağlık turizmi için kaplıcaların bulunması
D) Kültür turizmi için tarihî eserlerin olması
E) Kış turizmi için kayak tesislerinin bulunması

9. Türkiye'de iç turizme katılan kişi sayısı 1950 yılından günümüze yaklaşık 30 kat artmıştır.

Aşağıdakilerden hangisinin bu artış üzerindeki etkisi en azdır?

- A) Ulaşım olanaklarının artması
B) Turistik değerlerin tanıtımının artması
C) Eğitim düzeyinin yükselmesi
D) Kişi başına düşen ulusal gelirin yükselmesi
E) Sağlık hizmetlerinin gelişmesi

10. I. Yer şekilleri

- II. Hava ve atmosfer olayları
III. Sıcak su kaynakları
IV. Modern mimari

Türkiye turizmindeki çekicilikler göz önüne alındığında yukarıdakilerden hangilerinin daha fazla öneme sahip olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

11. Türkiye'de iç ve dış turizmin gelişmesinde aşağıdakilerden hangisinin katkısı en azdır?

- A) Turizm eğitime önem verilmesi
B) Ulaşım olanaklarının geliştirilmesi
C) Tarihî eserlerin korunması
D) Yöresel özelliklerin tanıtılması
E) Bankacılık hizmetlerin hızlandırılması

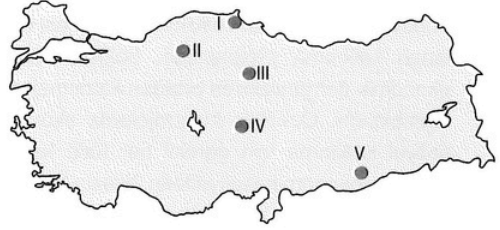
12. Menteşe Yöresinin turizm merkezlerinde, aşağıdakilerden hangisinde yıl içerisinde diğerlerinden daha büyük oranda değişiklik görülür?

- A) Yaz aylarının sıcaklık değerlerinde
B) Deniz suyu sıcaklığında
C) Aritmetik nüfus yoğunluğunda
D) Tarımsal etkinliklerde
E) Kültür balıkçılığında

13. Aşağıdaki millî park ve bulunduğu il eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Soğuksu - Ankara
B) Spil Dağı - Manisa
C) Altındere Vadisi - Erzincan
D) Dilek Yarımadası - Aydın
E) Yedigöller - Bolu

14. Aşağıda, haritada numaralandırılarak gösterilmiş beş bölge ve bu bölgelerin dördüne ait turizm özellikleri verilmiştir.

- Peribacaları olarak adlandırılan jeomorfolojik birimlerin en güzel örnekleri bulunmaktadır.
- Osmanlı Dönemi sivil mimari özelliklerinin güzel şekilde korunduğu bir yerleşmeyi barındırır. Bu yerleşme aynı zamanda UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nde yer alır.
- Bölge, Anadolu'nun ilk yerleşme tarihi açısından önemlidir. Bu yönüyle arkeolojik kazıların hâlâ devam ettiği Göbeklitepe Höyüğü dikkat çekicidir.
- Hititlerin başkenti Hattuşa'yı içine alan bölge önemli bir arkeolojik değerdir. Bu bölge aynı zamanda UNESCO'nun Dünya Mirası Listesi'nde yer alır.

Buna göre yukarıda numaralandırılarak gösterilen bölgelerden hangisinin turizm özellikleriyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Aşağıda Türkiye'nin bazı tarihî ve kültürel varlıkları hakkında bilgiler verilmiştir.

- Sümela Manastırı inanç turizminin önemli merkezlerinden biridir.
- Troya dünyaca ünlü arkeolojik sit alanlarından biridir.
- Hititlerin başkenti olan Hattuşa Anadolu'nun ilk şehir yerleşmeleri arasındadır.
- Kral Midas'a ait olduğu bilinen anıt mezar Gordion'da yer alır.

Aşağıdaki illerden hangisinde bu tarihî ve kültürel varlıklardan biri bulunmaz?

- A) Trabzon B) İzmir
C) Çanakkale D) Ankara
E) Çorum

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
C	E	C	C	E	E	C	E	E	B	E	C	C	A	B

1. Türkiye’de uygulanan ve fizibilite çalışması tamamlanan kalkınma projelerinde, bölgesel anlamda ekonomik dengesizlikleri ortadan kaldırmak amaçlanmaktadır. Özellikle bu projelerde ekonomi ve sosyal kalkınma için gerekli her türlü kaynağın, nüfus ve ekonomik faaliyetlerin ülkenin her yerinde dengeli dağılımı hedeflenmektedir.

Buna göre Doğu Anadolu Bölgesi’nde uygulanmak üzere fizibilite çalışması tamamlanan Doğu Anadolu Projesi kapsamında aşağıdakilerden hangisi hedeflenmemektedir?

- A) Meraların ıslah edilerek hayvancılıkta verimin artırılması
B) Kış turizmi faaliyetlerinin geliştirilmesi
C) Ağır sanayinin geliştirilmesi anlamında yatırımların teşvik edilmesi
D) Altyapı, kentleşme ve çevre koruma sorunlarını gidermek
E) Gıda, tarım ve hayvancılık sektöründe verimlilik ve katma değeri artırmak

2. GAP kapsamında Fırat - Dicle Havzası’nda 22 baraj, 19 hidroelektrik santrali ve 1.8 milyon hektarlık sulama sistemlerinin yapımı öngörülmüştür. Projenin, yılda 27 milyar kilovat saat enerji üreteceği tahmin edilmektedir.

Buna göre aşağıdaki hidroelektrik santrallerinden hangisi GAP kapsamında inşa edilmiştir?

- A) Keban B) Atatürk C) Kralkızı
D) Batman E) Devegeçidi

3. Aşağıdaki illerden hangisi Türkiye’de fizibilite çalışması tamamlanan iki büyük kalkınma projesinde yer almaktadır?

- A) Ordu B) Kilis C) Sivas
D) Samsun E) Karabük

4. Akarsuda var olan kirlilik alanlarını tespit edip önlem almak
• Proje kapsamında erozyonla mücadele
• Akış rejimini düzelenleyici çalışmak yapmak ve akarsuyun taşkın genliğini kontrol altına almak

Yukarıda Türkiye’de fizibilite çalışması tamamlanan projelerden birinin bazı amaçları verilmiştir.

Buna göre proje aşağıdakilerden hangisidir?

- A) YHGP B) KOP C) DOKAP
D) ZBK E) GAP

5. KOP bölgesi, Aksaray, Karaman, Konya, Niğde, Nevşehir, Kırıkkale, Kırşehir ve Yozgat illerinden oluşmaktadır. 1985 yılında başlayan bölgedeki çalışmalarla DSİ yatırımlarını da içine alarak gerçekleştirilen sulama projesine KOP adı verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi KOP ile hedeflenen temel amaçlardan biri değildir?

- A) Bölge halkının refah düzeyini yükseltmek
B) Sulama ile birlikte nadas alanlarını daraltmak
C) Tarımsal yapıda gelişmeyi ve sürdürülebilirliği artırmak
D) Sanayi, ticaret ve ulaşım faaliyetlerinin geliştirilmesi
E) Sulama ile birlikte pamuk gibi endüstriyel tarım ürünlerinin üretimini yapmak

6. Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi; kömüre ve çeliğe dayalı sanayiye olan bağımlılığı azaltarak yeni iş sahaları oluşturmak için hazırlanan bir projedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu projede hedeflenen temel amaçlardan biri değildir?

- A) Yeni iş imkânları oluşturularak bölge dışına olan göçün önüne geçmek
B) Özel sektörün yeni faaliyetlerinin geliştirilmesini sağlamak ve yatırım alternatiflerini belirlemek
C) Sulama yatırımlarına bağlı bölgede tarım ürünü çeşitliliğini artırmak
D) Bölgenin ağırlıklı ekonomik yapısını teşkil eden tarım ve ormancılık faaliyetlerinde verimliliği artırmak
E) Yıllık bazda çıkarılan toplam taş kömürü miktarını koruyarak mevcut ocak ve tesisleri küçültmek

7. GAP Master Planı'nın ilk uygulamaya geçtiği dönemde ortaya çıkan en önemli sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yöre halkının projeye katılımının düşük olması
- B) Topraktaki kapilarite olayı
- C) Yatırımların her sektöre aynı oranda yapılması
- D) Göç hareketliliğinin kontrol edilememesi
- E) Yabancı şirket yatırımlarının istenilen düzeyde gerçekleşmemesi

8. Coğrafya Öğretmeni Savaş Bey öğrencilerine, "Konya Ovası Sulama Projesi'nin hayata geçirilmesi ile bölgede tarım arazilerinde oluşacak obruklar azalacaktır." yorumunda bulunmuş ve öğrencilerinden bu konuyla ilgili yorum yapmalarını istemiştir.

Buna göre aşağıda verilen öğrencilerin hangisinin yorumu doğrudur?

- A) Müge: Verilen yorum doğru değildir. Çünkü bu bölgede gerçekleşecek sulama faaliyeti ile obruk oluşumu arasında bağlantı yoktur.
- B) İbrahim: Yorum doğrudur. Çünkü bölgede sulamanın gelişmesi sanayi faaliyetlerinin gelişimini hızlandıracak, yörede tarımsal üretim yapan nüfusun azalması ile tarım arazi üzerindeki yoğun kullanım ortadan kalkacaktır.
- C) Kıvanç: Yorum doğru değildir. Çünkü bölgede sulamanın gelişmesi aşırı yer altı suyu kullanımını beraberinde getirecektir. Bu durum obruk oluşumunu hızlandırır.
- D) Seyit: Yorum doğru değildir. Çünkü yörede sulamanın geliştirilmesi ekonomik gelişmeyi artıracaktır. Bu durum bölgenin aşırı nüfuslanmasını sağlayacak, aşırı ve plansız yapılaşmaya bağlı yer altında bulunan mağaralar üzerinde baskı oluşacaktır.
- E) Harun: Yorum doğrudur. Çünkü proje kapsamında arazide sulama faaliyeti, Göksu Nehri'nden getirilecek suyun bölge ovalarına kanallar ile dağıtılması ile gerçekleşecektir. Bu durum bölgede aşırı yer altı suyu tüketimini azaltarak obruk oluşumlarının büyük oranda önüne geçilmesini sağlayacaktır.

9. Aşağıdaki illerden hangisi YHGP içinde yer almamaktadır?

- A) Çorum
- B) Tokat
- C) Giresun
- D) Samsun
- E) Amasya

10. Bölge; yeryüzünün, doğal unsurlara ya da insanın sosyal, kültürel ve ekonomik etkinliklerine göre türdeş özellikli mekânlara ayrılmasıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de beşerî formal bölgeler kapsamındadır?

- A) Dağınık yerleşme bölgeleri
- B) Karadeniz iklim bölgesi
- C) GAP bölgesi
- D) İç Anadolu ovalık bölgesi
- E) İstanbul ticaret bölgesi

11. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de işlevsel hizmet bölgesi kapsamında yer alır?

- A) DOKAP Bölgesi
- B) TR Akdeniz Bölgesi
- C) Meteoroloji 4. Bölge Müdürlüğü
- D) Seyrek Nüfuslu Bölge
- E) İstanbul Bölgesi

12. Aşağıda verilen illerden hangisi farklı bir işlevsel proje bölgesinde yer almaktadır?

- A) Sivas
- B) Kırşehir
- C) Nevşehir
- D) Yozgat
- E) Konya

1. Bu projenin dinamikleri, bölgenin coğrafi yapısına bağlı olarak yer şekillerinin engebeli olması ve zorlu iklim koşulları nedeniyle daha çok tarım ve hayvancılık üzerinde kurulmuştur. Bölgede bu nedenle ağır sanayi yatırımları proje kapsamında değildir. Üretim daha çok küçük işletmeler üzerinden gerçekleştirilecektir. Verilen diğer özellikler proje kapsamındadır.

CEVAP: C

2. Keban Barajı, Elâzığ'ın Keban ilçesinde, Fırat Nehri üzerinde, 1965 - 1974 yılları arasında inşa edilmiş olan hidroelektrik santralidir. GAP MASTER Planı ise 1989 yılında tamamlanmıştır. Bu nedenle Keban Barajı GAP kapsamında değildir.

CEVAP: A

3. Ülkemizde Samsun ve Tokat illeri hem YHGP hem de DOKAP içinde yer almaktadır. Ordu DOKAP, Kilis GAP, Sivas DAP, Karabük ise ZBK kapsamındadır.

CEVAP: D

4. Türkiye'de çıkış noktası taşkını önlemek olan en büyük proje Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi'dir. Bu proje kapsamında Çorum, Samsun, Tokat ve Amasya illeri yer almaktadır.

CEVAP: A

5. Proje Konya, Aksaray, Karaman, Niğde, Nevşehir, Kırşehir, Yozgat illerini kapsamaktadır. Nevşehir ve Yozgat, Kırşehir illeri projeye daha sonra dâhil edilmiştir. Temel amaç bölge içinde sulama koşullarını geliştirerek tarımsal üretimi ve çeşitliliği artırarak bölge içinde sosyal ve ekonomik düzeyi artırmaktır. Özellikle bu proje kapsamında Mavi Tünel Projesi'nin temelleri atılarak Konya, Ereğli ve Aksaray ovalarına Göksu Nehri'nden su aktarımı planlanmaktadır. Proje kapsamında endüstriyel tarım ürünleri ve meyve - sebze üretimine bağlı olarak tarıma dayalı sanayiye geliştirmek temel hedefler içindedir. Ancak projeye bağlı bölgede pamuk yetiştirilmesi hedeflenmemektedir. Bu durumun temel nedeni sulama olanakları geliştirilse dahi bölge pamuğun yetişmesi için gerekli iklim koşullarına sahip olmamasıdır.

CEVAP: E

6. Zonguldak, Bartın, Karabük Projesi'nin temel hedefleri içinde sulamanın geliştirilmesi yoktur. Bu durumun temel nedeni, bölgenin akarsu direnaj ağlarının geniş olması ve iklim özelliğidir.

CEVAP: C

7. GAP Master Planı'nın ilk uygulamaya geçtiği dönemde sulama faaliyetinin çok yoğun yapılması toprakta tuzlaşma olayını ortaya çıkarmıştır. Bu durum topraktaki kapilarite ile açıklanır. Çoraklaşma veya tuzlaşma, kurak ve yarı kurak bölgelerde bilhassa taban suyu seviyesinin yüksek olduğu kapalı havzalarda meydana gelmektedir. Bu sahalarda ana materyali oluşturan depolarda tuz varsa bu tuzlar kapilarite ile yüzeye kadar yükselirler, suyun buharlaşması sonucunda toprak yüzeyinde ya da muhtelif derinliklerde birikirler. Toprağın alt horizonunda veya ana materyalde bulunan tuzların toprak yüzeyine çıkması olayına tuzlaşma denir. Bu durum şiddetli yaz kuraklığının yaşandığı alanlarda aşırı sulama ile gerçekleşir.

CEVAP: B

8. KOP kapsamında, Mavi Tünel Boru Hattı ile Göksu Nehri'nden taşınacak yüzey suyu bu bölgedeki ovalarda sulama faaliyetinde kullanılacaktır. Bu durum aşırı yer altı suyu kullanımını azaltarak tarım arazilerinde meydana gelecek obruk oluşumlarının büyük oranda önüne geçecektir.

CEVAP: E

9. Yeşilırmak Havzası Gelişim Projesi içinde Amasya, Tokat, Samsun ve Çorum illeri yer almaktadır. Giresun, DOKAP içinde yer alır.

CEVAP: C

10. Nüfus, tarım ve yerleşme gibi beşerî konulara göre belirlenen bölgelere beşerî şekilsel (formal) bölgeler denir. GAP ve İstanbul ticaret bölgesi, işlevsel bölge kapsamında yer alırken, Karadeniz iklim bölgesi ve İç Anadolu ovalık bölgesi ise doğal şekilsel bölge kapsamındadır.

CEVAP: A

11. Kara Yolları Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ve Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğu altında olan bölge müdürlükleri ve çalışma alanları işlevsel hizmet bölgeleri olarak ayrılmaktadır. Diğer bölgeler sınıflandırıldığında; DOKAP İşlevsel Proje Bölgesi, TR İstanbul ve TR Akdeniz bölgeleri işlevsel istatistik bölgesi, seyrek nüfuslu bölge beşerî şekilsel bölge kapsamında yer almaktadır.

CEVAP: C

12. Kırşehir, Yozgat, Konya, Nevşehir illeri KOP İşlevsel Proje Bölgesi'nde yer alırken, Sivas ise DAP kapsamında bulunmaktadır.

CEVAP: A

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye platolarının genel özelliklerinden biri değildir?

- A) Nüfusun yoğunluğunun az olduğu yerlerdir.
- B) En fazla İç Anadolu Bölgesi'nde bulunur.
- C) Genelde tahıl tarımının yapıldığı alanlardır.
- D) Akarsular tarafından derince parçalanmışlardır.
- E) I. Jeolojik Zaman'da oluşmuşlardır.

2. Volkanlardan çıkan lavların bir vadinin önüne kapamasıyla volkanik set göller oluşur.

Bu tip göllerin Türkiye'de en fazla görüldüğü bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğu Anadolu Bölgesi
- B) Karadeniz Bölgesi
- C) Akdeniz Bölgesi
- D) İç Anadolu Bölgesi
- E) Güneydoğu Anadolu Bölgesi

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ovalarının genel özelliklerinden değildir?

- A) Tarımsal faaliyetlerin yoğun olduğu yerlerdir.
- B) Ege Bölgesi'nde ki kıyı ovalar çökme sonucunda oluşmuşlardır.
- C) İç bölgelerde genel olarak tektonik ovalara rastlanır.
- D) Delta ovaların en çok görüldü bölge Karadeniz'dir.
- E) Kıyı bölgelerdeki ovalarda tarımsal ürün çeşidi daha fazladır.

4. Aşağıdaki akarsularımızın hangisi üzerinde hidroelektrik santral bulunmamaktadır?

- A) Bakırçay
- B) Kızılırmak
- C) Seyhan
- D) Ceyhan
- E) Fırat

5. Aşağıda verilen bölgelerimizden hangisi, akarsulardan enerji elde etmeye en az elverişlidir?

- A) Karadeniz
- B) Akdeniz
- C) Marmara
- D) Doğu Anadolu
- E) İç Anadolu

6. Farklı iklim bölgelerinden geçen akarsular, karma rejimli olma özelliğine sahip olur.

Aşağıda verilen akarsularımızdan hangisi karma rejimlidir?

- A) Susurluk
- B) Gediz
- C) Aksu
- D) Filyos
- E) Fırat

7. Aşağıda verilen ovalarımızdan hangisi fiziki haritalarda, diğerlerine göre farklı bir renkle gösterilir?

- A) Bafra
- B) Gediz
- C) Malatya
- D) Antalya
- E) Çukurova

8. Kırık arazilerin yaygın olduğu alanlardan, buhar gücünü elektrik enerjisine çeviren santraller, jeotermal santrallerdir.

Türkiye'de jeotermal enerji üretimi aşağıdaki illerimizden hangisinden hangisinde yapılmaktadır?

- A) Aydın
- B) Bursa
- C) Burdur
- D) Erzurum
- E) İzmir

9. Platolar akarsular tarafından derince yarılmış yüksek düzlüklerdir.
Gaziantep ve Şanlıurfa platolarının keserek birbirinden ayıran akarsuyumuz aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dicle
B) Fırat
C) Asi
D) Meriç
E) Aras

10. Aşağıdaki akarsularımızdan hangisi yurt dışından doğup, ülkemiz sınırları içerisinde denize dökülür?

A) Fırat - Dicle
B) Aras - Kura
C) Yeşilırmak - Kızılırmak
D) Asi - Meriç
E) Seyhan - Ceyhan

11. Aşağıdaki ovalarımızdan hangi ikisi, akarsuların taşıdığı malzemeyi denize döküldüğü ağız kısmında biriktirmesiyle oluşmuştur?

A) Varto Ovası - Çukurova
B) Konya Ovası - Erzincan Ovası
C) Bafra Ovası - Ergene Ovası
D) Çukurova - Çarşamba Ovası
E) Bursa Ovası - Gediz Ovası

12. Aşağıda verilen akarsularımızdan hangisi hidroelektrik enerji üretimine en az elverişlidir?

A) Kızılırmak
B) Yeşilırmak
C) Seyhan
D) Fırat
E) Ergene

13. Aşağıdaki platolardan hangisi, Marmara Bölgesi'nde yer alır?

A) Teke Platosu
B) Çatalca - Kocaeli Platosu
C) Obruk Platosu
D) Cihanbeyli Platosu
E) Haymana Platosu

14. Ülkemizde kar ve buz suları ile beslenen akarsulara en fazla hangi bölgemizde rastlanır?

A) Ege Bölgesi
B) Akdeniz Bölgesi
C) Doğu Anadolu Bölgesi
D) Marmara Bölgesi
E) İç Anadolu Bölgesi

15. I. Meriç Nehri - Marmara Denizi

II. Dicle Nehri - Hazar Gölü

III. Kızılırmak - Karadeniz

IV. Manavgat - Akdeniz

V. Susurluk - Marmara

Yukarıdaki akarsular ve döküldüğü deniz eşleştirmelerinden hangileri yanlıştır?

A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) IV ve V
E) I ve V

16. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin akarsularının özelliklerinden biri değildir?

A) Denge profiline ulaşmamışlardır.
B) Ulaşım elverişsizdirler.
C) Enerji potansiyeli yüksektir.
D) Rejimleri düzenlidir.
E) Aşındırma güçleri fazladır.

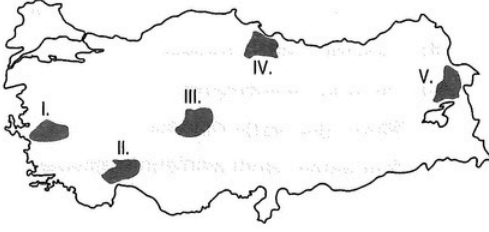
17. Aşağıdaki akarsulardan hangisi açık havza özelliği göstermez?

A) Gediz
B) Manavgat
C) Dicle
D) Kura
E) Meriç

18. Aşağıda verilen tarım ürünü ve en fazla yetiştirildiği bölge eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

A) Zeytin - Ege
B) Ayçiçeği - Marmara
C) Elma - Karadeniz
D) Turunçgil - Akdeniz
E) Arpa - İç Anadolu

19. Nadas, yağışların yetersiz olduğu ve sulama koşulları gelişmeyen alanlarda uygulanır.

Türkiye'nin iklim koşulları göz önüne alındığında haritadaki taralı alanların hangisinde nadas uygulaması daha fazla yapılır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin yetiştirme alanlarının kısttlı olması diğerlerinden farklı bir nedene bağlıdır?

- A) Muz B) Kenevir
C) Fındık D) İncir
E) Mısır

21. Şeker pancarı tarımı aşağıdaki bölgelerin hangisinde daha fazla yapılmaktadır?

- A) İç Anadolu
B) Güneydoğu Anadolu
C) Akdeniz
D) Ege
E) Karadeniz

22. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, yaz kuraklığının yaşanmasına bağlı olarak aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin doğal koşullarda yetiştirilmesi daha zordur?

- A) Buğday
B) Arpa
C) Mısır
D) Kırmızı mercimek
E) Nohut

23. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisinin ekimi daha geniş alanda yapılır?

- A) Antep fıstığı B) İncir
C) Turunçgil D) Üzüm
E) Tütün

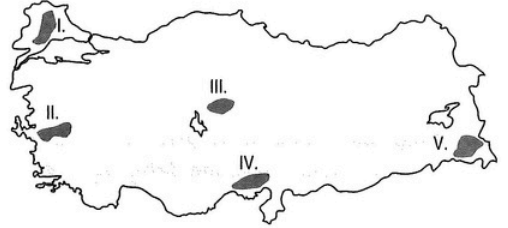
24. Ege Bölgesi aşağıdaki tarım ürünlerinin hangisinin üretiminde ilk sırada yer almaz?

- A) Üzüm B) İncir
C) Haşhaş D) Zeytin
E) Anason

25. Aşağıdaki tarım ürünlerinden hangisi daha fazla ithal edilir?

- A) Mercimek B) Nohut
C) Elma D) Pirinç
E) Turunçgil

26.

Türkiye'nin yer şekilleri göz önüne alındığında haritadaki numaralı alanların hangisinde tarımda makine kullanımı daha az olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

27. Ülkemizde göç alan illerde erkek nüfus fazla iken, göç veren illerde kadın nüfus daha fazladır.

Buna göre aşağıdaki illerin hangisinde erkek nüfus daha fazladır?

- A) Trabzon B) Rize
C) Erzurum D) İzmit
E) Konya

28. Aritmetik nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Marmara B) Doğu Anadolu
C) Ege Bölgesi D) Karadeniz
E) Akdeniz

29. Tarım işçisinin tarım alanlarına bölünmesiyle tarımsal nüfus yoğunluğu elde edilir.

Aşağıdaki bölümlerin hangisinde tarımsal nüfus yoğunluğu azdır?

- A) Doğu Karadeniz
B) Batı Karadeniz
C) Konya bölümü
D) Yıldız Dağları bölümü
E) Hakkâri bölümü

30. Aşağıdaki kentlerin hangisinde nüfus yoğunluğu mevsimden mevsime daha fazla değişir?

- A) Adana B) Artvin
C) Malatya D) Kayseri
E) Ankara

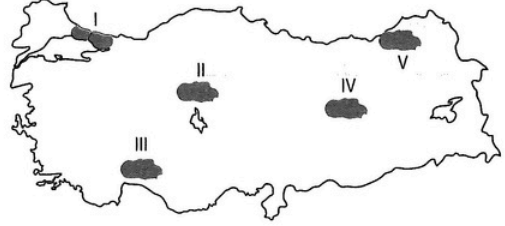
31. Aşağıdaki merkezlerin hangisinde nüfusun artması, diğerlerinden farklı bir sebebe bağlıdır?

- A) Kırıkkale B) İskenderun
C) İzmit D) Karabük
E) Aydın

32. Aşağıdakilerden hangisi kırsal kesimden kentlere yapılan göçlerin sebeplerinden biridir?

- A) Besi ve ahır hayvancılığının gelişmesi
B) Tarımda verimin artması
C) Tarımda makineleşme
D) Seracılığın yaygınlaşması
E) Sulanabilen tarım alanlarının artması

33.

Haritada numaralarla gösterilen alanların hangilerinde, nüfusun fazla olmasının nedeni sanayinin gelişmesidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) IV ve V

34. Toplam nüfusun tarım alanlarına bölünmesiyle fizyolojik nüfus yoğunluğu elde edilir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde fizyolojik nüfus yoğunluğunun fazla olmasının sebebi nüfusun fazla olmasıdır?

- A) Yıldız Dağları
B) Teke Platosu
C) Çatalca - Kocaeli
D) Hakkâri bölümü
E) Menteşe yöresi

35. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'de kırsaldan kentlere yapılan göçlerin sebeplerinden biri değildir?

- A) Yaz aylarının sıcak olması
B) Tarım alanlarının dar olması
C) Sulama probleminin yaşanması
D) Ulaşımın kısıtlı olması
E) Eğitim ve sağlık sektörlerinin gelişmemiş olması

1. Oluşumları III. ve IV. jeolojik zamanlarda netleşmiştir.

CEVAP: E

2. Doğu Anadolu volkanik arazinin varlığına bağlı olarak, volkanik set göllerin en fazla görüldüğü yerdir.

CEVAP: A

3. Delta ovalar daha fazla Ege Bölgesi'nde görülür.

CEVAP: D

4. Bakırçay üzerinde enerji üreten tesisi bulunmaz.

CEVAP: A

5. Marmara Bölgesi'nde yükselti az olduğu için hidroelektrik enerji potansiyeli azdır.

CEVAP: C

6. Fırat farklı iklim bölgelerinden geçtiği için karma rejimlidir.

CEVAP: E

7. Malatya içerde olduğu için sarı, diğerleri yeşil tonla gösterilir.

CEVAP: C

8. Aydın Germencik'te jeotermal santral vardır.

CEVAP: A

9. Şanlıurfa ve Gaziantep arasında akan akarsu Fırat Nehri'dir.

CEVAP: B

10. Asi ve Meriç yurt dışında doğup ülkemizde denize dökülür.

CEVAP: D

11. Çukurova ve Çarşamba delta ovalardır.

CEVAP: D

12. Yükseltinin az olduğu Marmara'da olan akarsu, Ergene'nin enerji potansiyeli az olur.

CEVAP: E

13. Çatalca - Kocaeli platoları Marmara Bölgesi'ndedir.

CEVAP: B

14. Doğu Anadolu'da bulunan akarsular kar ve buz suları ile beslenir.

CEVAP: C

15. Meriç, Ege Denizi'ne; Dicle, Basra Körfezi'ne dökülür.

CEVAP: A

16. Türkiye'nin akarsuları iklime bağlı olarak rejimleri düzensizdir.

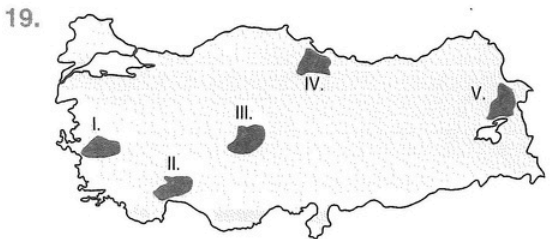
CEVAP: D

17. Kura, Hazar Denizi'ne döküldüğü için kapalı havzadır.

CEVAP: D

18. Elma en fazla, İç Anadolu Bölgesi'nde yetişir.

CEVAP: C

Nadas en fazla İç Anadolu Bölgesi'ndedir.

CEVAP: C

20. Kenevir uyuşturucu madde içerdiği için devlet kontrolünde ve sınırlı alanda yetiştirilir.

CEVAP: B

21. Şeker pancarı en fazla İç Anadolu Bölgesi'nde yetiştirilir.

CEVAP: A

22. Mısırın varlığı sulama koşullarına bağlıdır.

CEVAP: C

23. Soğuğa daha dayanıklı olduğu için üzüm geniş alanda yetişir.

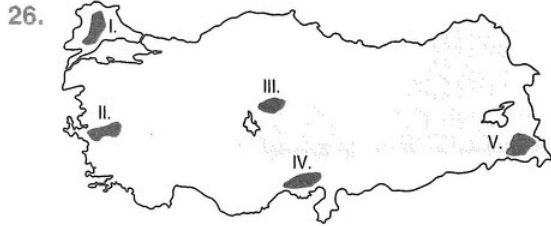
CEVAP: D

24. Anason en fazla Burdur'da yetiştirilir.

CEVAP: E

25. Pirinç ithal edilir.

CEVAP: D

Dağlık olduğu için Hakkâri'de makine kullanımı azdır.

CEVAP: E

27. Sanayileşmeye bağlı olarak göç alır ve İzmit'te erkek nüfus daha fazla olur.

CEVAP: D

28. Nüfusu çok fazla alanı küçük olduğu için aritmetik yoğunluk en fazla Marmara Bölgesi'ndedir.

CEVAP: A

29. Konya bölümünde tarım alanları geniş olduğu için tarımsal yoğunlukları azdır.

CEVAP: C

30. Adana tarımsal faaliyetlere bağlı olarak göç alır ve nüfus değişimi fazla olur.

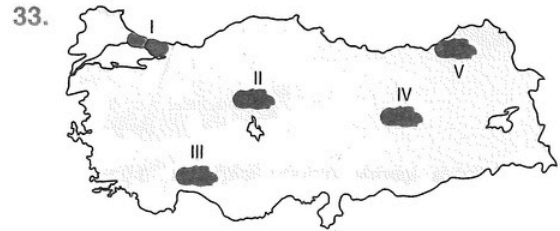
CEVAP: A

31. Aydın tarım ve turizm; diğerleri ise sanayi kentleridir.

CEVAP: E

32. Tarımda makine kullanımı kırsalda işsizliği artırmış ve göçlere neden olmuştur.

CEVAP: C

Çatalca - Kocaeli sanayi etkisine bağlı olarak, nüfusun yoğunlaştığı yerdir.

CEVAP: A

34. Çatalca - Kocaeli'nde nüfus fazla olduğu için fizyolojik yoğunluk en fazla olur.

CEVAP: C

35. Yaz sıcaklığı yayla göçlerinin sebebidir.

CEVAP: A